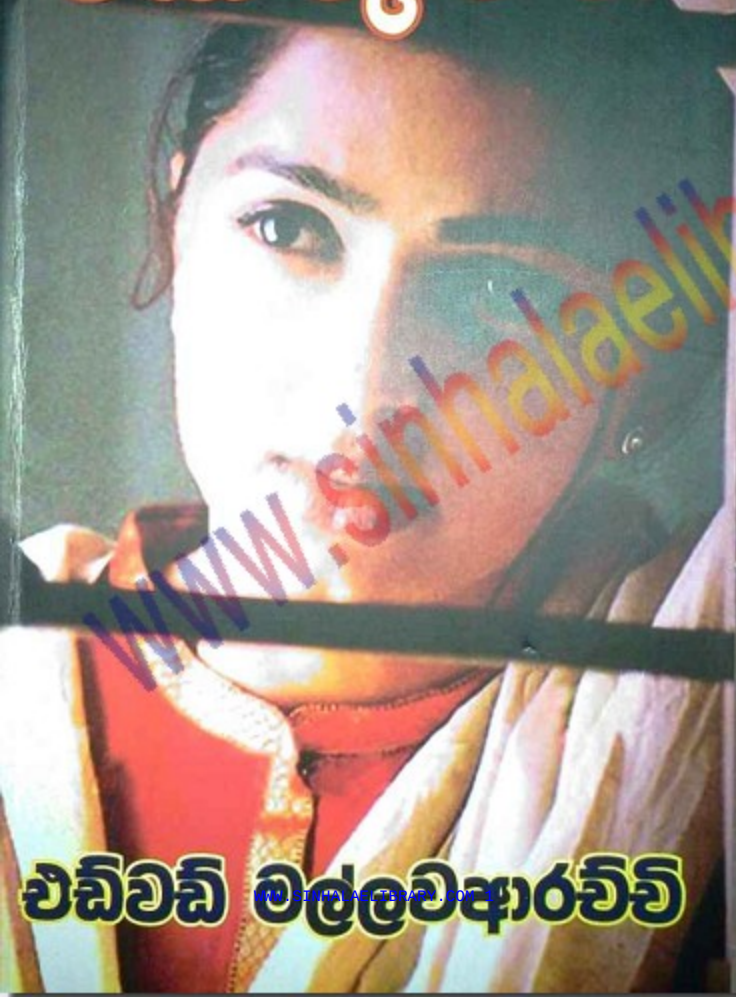

කෝතුමනි

චඤ්චඤ්ච මල්ලවආරච්ච

WWW.SINHALA.LK

01

සහන් නැවත කොළඹ යාමට සූදානම් වූයේ සමන්තා අක්කා එවූ පණිවුඩයක් අනුව ය.

"කොළඹ ගියාට කමක් නෑ මය උපවාස, පිකටින්වලට හෙම සම්බන්ධ වෙනවා හෙම නෙමේ. ගිය වෙලේ ඉඳන් මම ඉන්නේ හිතේ ගින්නේදරේ."

සහන් අම්මාගේ කතාවට පිළිතුරක් දුන්නේ නෑ. අම්මා හිතන්නේ තමා මේ උද්දේශන ව්‍යාපාරවලට සම්බන්ධ වන්නේ විනෝදයට කියා ය. දුක් මහත්සි වී ඉගෙන ගන්නත් ජීවත් වීම සඳහා රැකියාවක් සොයා ගැනීම අද සැහෙන ප්‍රශ්නයකි.

මහින්ද දුන් මුත්තර් රියදුරෙක් වශයෙන් වැඩ කරයි. හෙතෙම සහන්ගේ සම්ප මිත්‍රයෙකි. වැකන්ට්ගේ නවතා තිබූ මහින්දගේ මුත්තර්ගේ නැගී මුහුට වටුම්බ යටත් ලැබුණි. කොළඹ බලා දිවෙන පොද්ගලික බස් රිය වෙලාවට ආවේ ය. සහන් බස් රථයට පිවිස දැස් පියා ගත්තේ ය.

ඉකුත් වර කොළඹ ආවේ රැකියා වීරහිත උපාධිධාරීන්ගේ උද්දේශනයක් සඳහා ය. මේ රටේ ජාතික සම්පන්න වන උතුරුගේ රැකියා ප්‍රශ්නයට විසඳුම් සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් අවශ්‍ය වේ.

දශක තුන හතරක් තිස්සේ නිසි විසඳුමක් නැතිකම කරුණයන්ගේ නැගී සිටීමට ද එක් හේතුවක් විය. පිටතොටුව දුරියැපොළ, සොයිසා වරායවූම වැනි ප්‍රසිද්ධ ස්ථානවල ජනබල මෙහෙයුම් උපවාස සනාථය මගින් පාලන පක්ෂයට කරුණු කීවේ අද වගේ නොවේ. එදා උපාධිධාරීන් මහ මහට බැස විරෝධතා දක්වූ පරිදි අද මවුන්ගේ දරුවන් ද සටන් වැද සිටිති. සහන් විරුද්ධ පක්ෂය සමඟ ද එක් වී සටන් කළ ද ඉන් පලක් නොවුණි.

බසයේ අසුන්ගෙන දැස් පියාගෙන සිටියත් සහන් වෙත නින්දක් නොලැබුණේ සිතේ වූ නොසන්සුන්කම නිසා ය.

උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා විශ්වවිද්‍යාලයට නොගොස් ගමට වී සිටියා නම් මීට වඩා හොඳ යැයි සහන්ට විරෝධ සිතෙයි. ගමේ මහා විද්‍යාලයේ උගත් පොසි බණ්ඩා පාසල් නොගොස් කට්ටි පැන්නේ ය. මුහුට සාමාන්‍ය තරමක කිරි පට්ටියක් ඇත. දෙනුන්ගෙන් දොවා ගන්නා කිරි ඒ සඳහා වූ මධ්‍යස්ථානවලට දී හොඳ මිලක් ලබා ගනී. පරණ වැන්න රියක් ද දුන් මුහුට ඇත. තරමක දේපළක් ඇති තැනකින් මුහුට විවාහ වී සිටියි. මුහුටේ සිරිද බැලූ බැල්මට එතරම් ලස්සන නැත. නිවසේ වැඩ සිල්ලට ම සිරිද බණ්ඩාරව සහාය වෙයි. හරකුන්ට කණකොළ දීම, පුත්තක්කු දීම හා බුරුල්ලේ එල්ලී කිරි දෙවීම කරන්නේ ද බිසෝ මැණිකේ විසිනි.

මේ ගෙදර වැඩවලට අමතරව ඇය පිට පිටම දරුවන් දෙදෙනෙක් ද බිහි කර ඇත. අද දරුවන් බිහිකිරීම කායික අවශ්‍යතාවයකට වඩා ජාතික අවශ්‍යතාවයක් බවට පත්ව ඇත. ප්‍රංචි බණ්ඩා හා බිසෝ මැණිකේ කොත්ටම් කොපු, ගිලින පෙති වැනි වාරණ පිළිගත් බවක් පෙනෙන්නට නැත. මේ ගමන එද්දීත් බිසෝ මැණිකේ ඉණට දකුණත තබා අමාරුවෙන් ඇවිදිමින් සිටියේ නැවත වරක් ගැබ් ගෙන සිටි නෙයිනි. ජීවිතය පිළිබඳව මීට වඩා හරවත්ව කතා කළ යුතු දෙයක් නැත. මවුන් ඉතෙත නොගන්නත් දරුවන් දැඩි යහපත් ජීවිත ගත කරති.

සහන් සමඟ සා, පෙළ පත්තියේ සිට පෙමින් වෙලී සිටි

නිර්මලී දත් වෙනත් අයෙක් සමඟ දිග ගොස් ය. එසේ වූයේ සෙනෙගාස පිළිබඳව වූ පසුදුදක් නිසා නොවේ. ඒ වෙන් වූ අවසන් දිනතෝ ඇය හැඩු හැටි සහන්ට අද මෙන් මනක ය. ඇත්තවම ඊටත්විමේ මහත් නිවුණි නම් දෙමාපියන්ට වීරුද්ධව හෝ දඩි නිර්ණායක් ගත හැකිව තිබුණි. දුක් කරදරයක් නැතිව දෙමාපියන් සෙවමෙන් හැඳුණු වැඩුණු යුවතියකට වේදනාවක් දිය යුතු නැත. ඇයට වෙනත් විවහායක් කිරීමට ඉඩ හැර ඔහු කලක් ගමෙන් පිටව කොළඹට වී සිටියේ එහෙයිනි.

තටම ඉතිරිව පවතින්නේ යටත් විජිත යුගයේ අධ්‍යාපනයේ වූ තට්ටුවක් ය. මේවා නැතිකර මේ සහග්‍රයව ගැළපෙන අධ්‍යාපනයක් සකස් කළ යුතු බව පරාජයට පත්ව සිටින විට හැම වීරුද්ධ පක්ෂයක් ම පවසති. සටන් ජයගත් පසු හැම දෙනම කසාය බිව්ව නොදුටත් මෙන් සිටිති.

කොළඹ තහරව සිටි කාලයේ ඉගෙනීමට අදාළ රැකියාවක් සොයා ගැනීමට ගත් උත්සාහය අසාර්ථක වුණි. ඒ දිනවල පොඩි අක්කාගේ නිවසේ තහර වී සිටි නිසා කැම බිම ප්‍රත්නයක් නොතිබුණි. හාමා අක්කාටත් බරක් බව හැකි ගිය හෙයින් ඔහු චික කලක් ගමට වී සිටියේ ය.

මේ හදිසියෙන් ම අක්කා කොළඹ එන්නට තිවේ ඇයි දයි සිතා ගැනීම අපහසු වුණි. සැමියා, අක්කා අනතුරු දමා සිටින තෙයින් ඇගේ දුක සැප සොයා බැලීමට ද ඔහුට සිදුව ඇත.

සහන් අක්කාගේ නිවසම යන විට රැ කේඩ් වී තිබුණි. හේට්ටුව ඉහට වී ඇය මත බලා සිටියේ තම පැමිණීම බව ඔහු දනි.

“එන්න මල්ලි ඇතුළට” ඇය පහත් හඬින් කීවාය. ඔහුගේ නියඟයට ඉරි නැඳුණ දිය සොපොට්ටත් මෙනි.

“ඇයි මේ හදිසියේ එන්න නිවසට?”

“පොඩි කරදරයක් වුණ මල්ලි. ඔුණ හෝදගෙන එන්නනෝ. මම හේ එකක් නැදගෙන එන්නම්.”

සහන් තාන කාමරයට වැදී දිය නා ගත්තේ ගමන් වෙහෙස පහව යාමටය. කොට කලීසමිකින් හා අත් නැති කම්සයකින් සැරසුනු ඔහු එළියට ආවේ ය.

අක්කා දුන් උණු හේ කෝප්පය අතට ගත් සහන් පුඩුවේ ඉඳගත්තේ ය.

“දත් මොකක්ද ප්‍රත්නය” ඔහු සොයුරිය දෙස බලා ඇසුවේය.

“අපේ මල්ලියේ සේදරට වෙන රස්සාවක් හම්බ වුණ කියලා යන්න හදනවා.”

“ඉතින් හරි වැඩක්නේ. වැන් එකට වෙන වුඩිවර් කෙනෙක් හොයා ගන්න කල් ඉන්න කියන්න බැරිද?”

“මේක මේ ඔරිස් හයර් එකක්නේ. වෙලාවට වාහනේ නොතිගොත් ගැනු චික මගේ ඔරුව කඩී. ඊටත් වඩා අර මනුස්සයා මට ඉතිරි කරලා ගියේ මෙව්වරයි. මේක නැති වුණොත් මට ජීවත් වෙන්න විදිහක් නැ.”

ඇය කතා කළේ හැඩුම් මුසුවය.

සහන් මද වේලාවක් කල්පනා කළේ ය.

“වුඩිවර් කෙනෙක් හොයා ගන්න කල් මල්ලිට මේ ඔරිස් හයර් එක කරලා දෙන්න බැරිද?”

“කවුරු හරි හොයා ගන්න කල් මම කරලා දෙන්නම්. ඒත් මම යන රූට එක දන්නේ නැතෝ.”

“ගියාට යන සාර බලාගත්ව මම දවසක් දෙකක් එන්නම්.”

අක්කාගේ ඉල්ලීමට පිටුපෑමට සහන්ට පුළුවන් වූයේ නැත. සැමියා වෙනත් විවාහයක් කරගෙන යාමෙන් පසු ඇයට ඉතිරි මුද්‍රාදායම් මාර්ගය පමණි. උසස් රැකියාවක් කරන වැදගත් පවුල්වල කාන්තාවන් යන මේ වාහනය පිළිබඳ විශ්වාසයක් සැමටම ඇත. රියදුරා ද වැදගත් දක්ෂ අයෙක් විය යුතුමය.

සහන් පසුදින පාන්දර පිඬිදුනේ අක්කාගේ හඬිනි. මුහුණ සෝදා සුදානම්ව එනවිට අක්කා රථයට දුම් අල්ලමින් සිටිනු සහන් දුටුවේ ය.

පොද්ගලික අංශයේ සේවය කරන කාන්තාවන් දොළොස් දෙනෙක් පමණ මේ ගමනට අයත් ය. බොරැල්ල, රක්ෂණ සංස්ථාව, කොමිස්නරිකට්ටිය, පිටිවු බම්බුව, පත්‍ර කාර්යාල දෙකක් හා කොල්ලුපිරියේ පිහිටි එක් අමාත්‍යාංශයක් මේ ගමනට අයත් බව අක්කා පැවසූ හැටි ඔහුට මතකය. ගමන ඇරඹුවේ අක්කා ඉදිරිපස වයර්වලට තබන ලද දෙති පොඩිකර ඇස්වන දුරු කරමිනි.

ප්‍රථම නැතැත්තිය ගැනීමට නියමිතව තිබුණේ බෙලට්ස්තෙහි.

“දන් අපි ඉස්සෙල්ලම ගන්නේ මේ ගල්වයි. අන්තිමට කොල්ලුපිරියෙන් බස්සවන්නෙත් මේ ගල්වයි.”

අක්කා කීවා ය. රථය කිලෝ මීටර් කාලක් පමණ ඇතින් පිහිටි ගේට්ටුවක් අසල තතර කළේ සමන්තාගේ උපදෙස් පරිදිය.

“මෙන්න මේ ගේට්ටුව ගාව තතර කළාම හරි. නොහිටියොත් හෝන් එක තුන් සැරයක් ගහන්න. නොහිටියොත් යන්න.”

“අක්කා මේ ගමනේ දී මට මල්ලි කියන්නට එපා.”

“හරි වැඩක්නෙ. ඔයා මගේ මල්ලිනෙ.”

“ඔයා සර්ද නැතිව ඉන්නෙක්.”

මල්ලිගේ යෝජනාවේ මොනවා හෝ දෙයක් ඇතැයි සිතූණු නිසා ඇය නිහඬ වූවා ය.

“හැබැයි මේ වහනේ යන්නේ ලෝක අහංකාර ගැනු. හරියට දිව්‍ය ලෝකේ ඉඳලා බැහැනු සුරංගනාවියෝ වගේයු කියෙන අහංකාරකම. නෝනා, මිස්, මැඩම් කියලා කතා කරනවට කැමිනි කියලා කලින් හිටපු ඩ්‍රයිවර් කීව්වා.”

සහන් මාවත අයිනට කර රථය තතර කළේ ය.

“ඇයි මට කලින් මේ බවක් කීව්වෙ නැත්තේ. මට බෑ ගැනුන්ට මිස්, මැඩම් කියන්න. වැන් එක ගානට එල්ලන්නම් එව්වයි.”

“නැ.. නැ.. කියන්න කියනවා නෙවේ, වැන් එකේ ගැනු ඒ වගේයු.”

“ඒක මිසක්.”

“ඔහොම තතර කරන්න. අර ඉන්නේ කෙල්ල.”

මනාව සැරසුන වියස විස්සක පමණ හරුණියක් පහන් කරගත් හිසින් යුතුව රථය අසලට එනු සහන් දුටුවේ ය. රථය වැසූ නොබෝ වේලාවකින් මිහිරි සුවඳ විලවුන් වර්ගයක සුවඳ ඔහුගේ නැහැට දැනුණි. සෙත්ටි නාලා වගේ. ඉන්පසු මාවත අසල දෙමහල් මන්දිරයක් ඉදිරිපිට රථය තතර කිරීමට සමත්තාගෙන් උපදෙස් ලැබුණි. දෙතොල්වල ඕනෑවටත් වඩා ලිස්සවීක් කවරා ගත් අවුරුදු හතළිස් පහක පමණ තරබාරු කාන්තාවක් සෙමින් සෙමින් පැමිණ වැන් රියේ අසුන් ගත්තාය. ඊළඟ පිරිස රථයට නැග්ගේ ලිලි මාවතෙනි. ගාන්ති මාවත, රොබට් ගුණවර්ධන මාවත වෙද්දී සියලුම අසුන් පිරි තිබුණි.

සහන් වේගයෙන් රථය පැදවූයේ පිරිස නියමිත වේලාවට කාර්යාලවලට ගෙන යාම සිය යුතුකම වූ හෙයිනි. පිරිස අදාළ තැන්වලින් බස්සවා අවසානයට ගියේ මුලින්ම පැමිණි නැතැත්තියගේ කාර්යාලයටය.

“දන් ඔය බැහැලා ගිය එකී තමයි මෙකෙ ඉන්න ආඩම්බර කෙල්ල. ඔහොම හිරියට කෝට්ටකි කෙල්ලෙක්යු. වැඩිම ආඩම්බර ලස්සන නිසයි. ඇමැනියෙකුගේ දුවෙක්.”

“ඔයන් අක්කා, ජාතියෙ ගතිය පානවා. ඒ කෙල්ල ලස්සන නිසා ඔයා ඊර්සියයි.” සහන් සිනාසුනේ ය.

“මෙයාගේ විස්තර සේදර ආවහම අහන්නෙක්” සමන්තා සිනා මුසුව කීවාය.

“අක්ක... මට අනුන්ගේ විස්තර දුන ගත්ත මිනෑ නෑ. මියාගේ හයර් එක ගානට කරලා දෙන්නම්. දුන් ඊළඟට මොකද කරන්නේ...”

“වාහනේ මෙහෙන කියාගෙන ඉන්න කොට සමහර දාට හයර් එනවු. මේක ඒයි වෑන් එකක් නිසා වැඩ තියෙනවු. වැඩක් නොතිබුණොත් ඊකක් වෙලා ඉඳලා මල්ලි එන්න. මියා ඇවිදින්නාලා කාලා රෙස්ට් එකක් අරන් යන්න.”

අක්කා කොල්ලුපිටිය දෙසට පියවර මනින හැටි ඔහු බලා සිටියේ දුකින් යුතුවය. ඇය කොතරම් නිරවුල් ජීවිතයක් ගත කළ අයෙක් ද? ඇය ජීවනාන්ද හා විවාහ වූයේ ආදරයක ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි. දරුවන් දෙදෙනෙක් ලද පසු ඔවුනට ආර්ථික අපහසුකම් ඇති බව දැන ගත්තේ ඉඳහිට මෙහි ආ ගිය හෙයිනි. ජීවනාන්ද රැකියාවෙන් වසර දෙකක නිවාඩු ගෙන විදේශ ගත වූයේ මේ ප්‍රශ්නවලින් ගොඩ ඒම සඳහා ය. බැංකු ණයක් ගෙන අඩක් සාදා තිබූ නිවස සම්පූර්ණ කර ගත්තේ ඊට ගොස් උපයා ගත් මුදලෙනි.

විදේශ ගතවූවාට පසු එක් වරක් ජීවනාන්ද ලංකාවට පැමිණියා මතකය. ජීවනාන්ද මෙම වෑන් රිය මිල දී ගත්තේ සමත්තාගේ නමට ය. එම ගමනින් පසු හෙතෙම යළි ලංකාවට ආවේ නැත.

ජීවනාන්ද වෙනත් විවාහයක් කරගෙන ජපානයේ පදිංචිව සිටින බැව් විශ්වාස කටයුතු මගකින් දැනගත් පසු අක්කා බොහෝ කලක් හඬා වැලඳුණු හැටි සහන්ට මතකය. දුන් ඒවා අයිති අතීතයටය. ඉන් පසු ඇය හැම උපක්‍රමයක් ම යෙදුවේ දරුවන් දෙදෙනා ආරක්ෂා කර ගැනීමට ය. සහන් හැම වෙලේම පොඩි අක්කාට උදව් කරන්නට එන්නේ ඇය තනි වී සිටින හෙයිනි.

සහන් කල්පනා ලොවින් මිදුනේ කිසිවෙක් රථයේ සිටින බව කිසිවෙක් තවටු කරන හඬ ඇසීමෙනි.

02

කල්පනා ලොවින් මිදුණු සහන් රථයේ වීදුරුව පහන් කළේ ය. පිටත සිටියේ පනස් විය ඉක්ම වූ යුරෝපීය ඇඳුමින් සැරසී සිටි තැනැත්තෙකි. ටයි පටිය බැඳීම නිසා තරමක තරුණ බවක් පෙනුණත් ඉදුණු කොණ්ඩය ඩයි කර ඇති නිසා මහලු බව පත්තා දැමීමට නොහැකි වී තිබුණි. සහන් දෙස බලා සිනාසෙද්දී කටට තවත් දත් කිහිපයක් අඩු බව පැහැදිලිව පෙනුණි.

“මේක සේදර වූයිවර් වැඩ කළ වාහනේ නේද?” හෙතෙම වැදගත්කම විහිදා දක්වමින් ඇසුවේ ය.

“ඔව් සර්, මේක සේදර වැඩ කළ වාහනේ තමා. මොනවද කෙරෙන්න ඔනෑ.”

“සේදර අපේ විශ්වාසවන්ත කෙනෙක්. අපේ ඔරිස් එකේ සෙමිනාස්වලට හෙම යන්නෙ මේ වාහනේ තමයි.”

“සේදර අංකල්ට වෙන රස්සාවක් හම්බ වෙලා ගියා. මමයි දුන් මේ වාහනේ වැඩ කරන්නෙ. ප්‍රශ්නයක් නෑ සර්ල කරගෙන ගිය විදියට වැඩ කරන්නම්.”

“හා... එහෙම නම් හොඳයි.”

ඔහු සාක්ෂාවට අත දමා ගමන සඳහා අත්තිකාරම් මුදල දුන්නේය.

"අපට දත් බේරුවල හොටෙල් එකකට යන්නට ඕනෑ. තව මගින් කෙනෙක් ගන්නට ඕනෑ. හරියට 2.30 ට සෙම්නා එක ඉවරයි. ඒ වේලාවට අපිට ගන්නට ඕනෑ."

ඔහු රථයට පිවිසෙමින් කීවේ ය.

"සර් කොහේ ගියත් කමක් නෑ. හරියට හතරට මම කොල්ලුපිටියේ ඉන්න ඕනෑ. මේක මගිස් හයර් කරන වැන් එකක්."

"හරි හරි, අපි යන්නෙන් රාජකාරි ගමනක්. මගිස් ඇරෙන වේලාවට අපිත් ඉන්න ඕනෑ."

ඔහු නියම රාජ්‍ය සේවයට කැපවුණු රාජ්‍ය සේවකයෙක් මෙන් කතා කළේ ය. රථය නතර කිරීමට අවසර ලැබුණේ එක්තරා බැංකුවක් අසල ය. මිඳ වේලාවකට පසු අභ්‍යන්තරයෙන් තරුණ කාන්තාවක් රථයට පිවිසෙන හැටි ඔහු දුටුවේ ය. ඊ ළඟට ආවේ රථය වෙන් කර ගැනීමට පැමිණි නැන්තායා ය.

"එහෙම නම් යමු."

සහන් නිහඬව රථය ධාවනය කළේ ය. මිඳ දුරක් ගිය පසු නිලධාරියා සහන් ඇමතුවේ ය.

"මන්න මිය හෝල්ට් එක ගාව නතර කරමු."

හෙතෙම ගෝජනා කළේ ය. රථය බස් නැවතුම අසල නතර කළ නොබෝ වේලාවකින් අන් දිග කබායකින් හා එම වර්ණයේ ම කොට සායකින් සැරසුණු අවුරුදු විසිපහක පමණ තරුණ කාන්තාවක් රථය අසලට ආවා ය.

"උදේ කි මම ඉන්" හෙතෙම කාන්තාව ඇමතුවේ. "උදේ වේලාවකින් ඇය විදුලියක් මෙන් රථයට ගොඩ වූවා ය. එම කාන්තාව මොනවා හෝ කතා කරනු ඔහුට ඇසුණි.

"බය වෙන්න එසා. සේදර වෙන රස්සාවකට ගිහින්. මේ වූයාට කියලයි ගිහින් කියෙන්නෙන."

රථය ඉදිරියට ඇදී යයි. පරිසරයේ පවතින්නේ නිහඬ බවකි. මේ ඒකාකාරී බව පහව යාම සඳහා හෙතෙම ගුවන් විදුලි යන්ත්‍රය ක්‍රියාත්මක කළේ ය. ඉන් මිඳි ආවේ විරහ ගීතයකි. සහන්ගේ සිතට සිහිත් සතුටක් ගලා ආවේ ප්‍රථම දිනයේ දී ම වාසියක් ලැබීම පිළිබඳව ය.

එහෙත් යළි සිතට දුකක් පිවිසුණේ තමා ගත කරන ජීවිතය සිහි වීමෙනි.

අදාළ හෝටලය වෙත ඒමට ප්‍රමාද වූයේ සුලබව දක්නට ලැබෙන බස් අනතුරක් නිසා ය. සැවොම් රථයෙන් බටහ.

"වූයාට හරියට දෙකට මෙතන ඉන්න ඕනෑ."

මච්චට යකා නැග්ගේ තමා ඒ නමින් හැඳින්වීම පිළිබඳව ය. එහෙත් ඒ ගැන දුක් වීමේ තේරුමක් නැත.

පිරිස ගිය පසු වැන් රිය රථ ගාලට දමා නුදුරින් වූ හෝටලයට ගොස් රොටියක් කෑ කිරි කෝප්පයක් බිවේ ය. යළි වැන් රියට පැමිණ අසුන පහන් කර එහි දිග ඇසුනේ ය.

මීට ඉහත රවේ උගතුන්ට විශේෂ ගෞරවයක් ආදරයක් සිටුණි. අද එසේ නොවේ. අධ්‍යාපනය තදබල ලෙස හැල්ලුවට පත්ව ඇත.

"උගත මනා ශිල්පයමයි මතු රැකෙනා" යන උපදේශ පාඨ බැහැර කිරීමට සිදුව ඇත. දෙමාපියන් දරුවන්ට කොපමණ අධ්‍යාපනය ලබා දුන්නත් ඉන් එලයක් නැති බව අද පසක්ව පවතී. උසස් අධ්‍යාපනය ලබන තරුණ පරපුරට තනනම් බොහෝ දේ ඇත. උගතුන්ට ආදරය වහකදැරූ මෙන් නීත්තය ය. ඉගෙනීම සිදුව ඇත. ඉඩම් උකස් කර විශ්වවිද්‍යාලයට ගිය දුර එන්නේ උපාධියක් ඇතිවය. දෙමාපියන්ගෙන් මිඳි ගත කරන නිදහස් දිවියේ

දී ඇති කරගත් ප්‍රේමය සඵල කර ගැනීමට ඇයට නොපුළුවන. පෙම්වතාට රැකියාවක් නැත. ගෞරව සිටිය දී වයස් ගත වීම වැළැක්විය නොහැක. දුටු කාට හෝ විවාහ කර දෙන්නේ ඇස් දෙක පියා ගත්ට පුළුල් දරු මුහුණින් දකිම සදහා ය.

සම්මන්ත්‍රණය සදහා ගිය පිරිස එතු දුටු යළි ඔහුගේ කල්පනාව සිදුණි. ඔහුගේ තෙත එකවරම ගිණේ වැන් රිය දෙසට එන තැනැත්තිය වෙත ය. මැය උදෙසාම ගත් බහලවත්තේ තරුණිය බැව් ඔහුට තේරුම් යාමට ගත වූයේ මොහොතකි. මේ ගමනට ආවේ ඇය බැව් ඔහු දන සිටියේ නැත. සැවොම අසුන් ගත් පසු රථය සෙමින් ඉදිරියට ඇදී ගියේ ය. නියමිත වේලාවටත් පුරම කාර්යාලයට පැමිණීමට හැකි වීම පිළිබඳව සැවොම සතුටු වූහ. මුදලට අමතරව සන්තෝසමක් ද ඔහුට ලැබුණි.

සහන් රථ ගාලට ගොස් වේලාව එතෙක් විවේක ගත්තේය. හෙතෙම නියමිත වේලාවට රථය රැගෙන තරුණිය සේවය කළ කාර්යාලය අසලට ගියේ ය.

තරුණිය තවත් අයෙක් හා ඉදිරියට එමින් සිටිනු ඔහු දුටුවේ ය. ඔහු ඇයට කිසිවක් පහදා දීමට වේර දරමින් සිටින බව ඔහුට පෙනේ. වෙනිමකින් හා විමර්ශකින් සැරසී අව කන්නාඩිය ගිණේ පැළඳ සිටි තැනැත්තා තරුණියට බාධා කරන බැව් ඔහු දුටුවේ ය. මෙය දෙදෙනා අතර පැටළුණු පෙම් කතාවක් විය හැක. ඒවා පොදුගලික දේවල් ය. ආදරය ඒක පාර්ශ්වීය කටයුත්තක් නොවේ. එය අනුමැතිය සිදුවීමක් ද නොවේ. එය ඔවුනොවුන් පූර්ව ආත්මභාවවල පතා ගත් පරිදි සිදුවන්නකි. සැප විඳින්නට හෝ දුක් විඳින්නට හෝ දෙදෙනෙක් එක් වන්නේ පින් මිහිමය නිසා ය. නිර්මලි තමාට අහිමි වන්නට ඇත්තේ ඊට වඩා ක්‍රියාත්මක සමාජ අසාධාරණයක් නිසා ය. එසේ නොවී නම් තමා වැනි රැකියා විරහිත උපාධිධරයකුට තැනින් තැන අනපාත්තට සිදු වන්නේ නැත. පෙම් යුවල දෙස බලා සිටී ඔහු වැන් රියේ නළාව කීපවරක් බබුළු කළේ ය. දෙදෙනාගේ පුත්‍රයා නිසා ගමන ආරම්භ කිරීමට ප්‍රමාද වුවහොත් එය වේලාවට නිවේස බලා ගමන් කිරීමට සිටින පිරිසට කරදරයකි.

"මිස් පරක්කුයි නගින්න" ඔහු වැන් රිය තරුණිය අසලට ළා කරමින් කීවේ ය.

අව කන්නාඩිය ගිණේ පැළඳ සිටි තරුණිය සහන් අසලට ආවේ ය.

"තව විනාඩි පහක් ඉන්නවා. මට මේයා එක්ක කතාවක් කියෙනවා."

"ඒවා හෙට නියා ගන්න. මිස් නගිනවා නම් නගින්න. මට යන්න ඔනෑ."

සහන් තරුණියට අවධානය යොමු නොකරමින් කීවේ ය.

"නානියා කවදාවත් මට ජාති දාලා නෑ. අඩෝ උම් කවුද?"

තරුණිය රියදුරු අසුනේ සිටි සහන්ගේ මුහුණ හරහා පහරක් ගැසුවේ ය. බලාපොරොත්තු නොවූ පරිදි වැදුණු එම පහරින් සහන් අත්දමන්ද වී ගියේ ය. පහර නාසයට වැදීම නිසා ලේ මතුපිටට ගතවූයේ මොහොතකි. ජීවිතයේ කිසිවකුගෙන් පහරක් කා නැති සහන්ට මෙය වේදනාවට වඩා ආත්ම ගෞරවය පිළිබඳව වූ ප්‍රශ්නයකි. රථයේ දොර විවෘත කර ඉන් පැනීමට සහන්ට ගත වූයේ මොහොතකි. විශාල පිරිසක් බලා සිටිය දී ම සහන් තමාට පහර දුන් තැනැත්තාට පහර දුන්නේ ය. සහන් සිය කෝපය පහවන තෙක් ඔහුට පහර දුන්නේ ය. තරුණිය බේරා ගැනීමට අවට සිටි පිරිස ගත් උත්සාහය නිසා සටන අවසන් වුණි. තරුණිය දැස් අයා තමා දෙස බලා සිටිනු සහන් දුටුවේ ය.

"වැන් එකට නගිනවා ද නැද්ද?"

සහන් තරුණිය දෙස බලා ඇසුවේ ය. ඒ දෙනෙත් හරියට එක එල්ලේ තමා දෙස යොමු වී තිබූ හැටි.

දුන් මෙහි පැවතුණේ කුඩා යුද්ධයකි. පහර කෑ තැනැත්තා අභියෝග කරමින් යන්නට ගියේ ය. සහන් දෙස එක එල්ලේ බලා

සිටි තරුණිය වැන් රියේ ඉදිරිපස දොර විවෘත කර ඔහු අසලින් අසුන් ගන්නා ය.

"ලේ එනවා" ඇය සහන් දෙස බලා සිය ලේන්සුව පාමින් කීවා ය. රජය මාවතේ අයිතට කර තනර කළ සහන් ලේන්සුව වතුරෙන් තෙමා නාසයට කඳ කර මද වේලාවක් සිටියේ ය. මීට වඩා යහපත් ප්‍රතිචාරයක් ඔහු තරුණිය වෙතින් බලාපොරොත්තු වුණි. මේ අනතුර සිදුවූයේ අනවශ්‍ය කතාවකට මැදිහත් වීම නිසා ය. අඩු වශයෙන් සිය කතාශ්‍රව්‍ය ප්‍රකාශ කිරීමෙන් සිදුවෙනැයි ඔහු සිතුවේ ය.

ඊළඟ මිසියා ගැනීමට එන තෙක් ඇය තමා හා කතා කරුවා යැයි සිතූ මුත් ඇය මුනිවත රැකීම සිත කම්පාවට පත් කරනු සුළු විය.

වැන් සේවය ඇරඹූ දින සිට මගින් අසුන් ගන්නේ ඔවුනට සුපුරුදු අසුන්වල ය. බතලවත්තෙන් නගින අහංකාර තරුණිය අසුන් ගන්නේ පිටුපස අසුනෙහි ය. ඇය මේ ගමනට එක්වූයේ මෑතක නිසා කිසිවෙක් සමඟ සම්බන්ධකමක් නැත. මැය මෙහි ගමන් කරන සෙසු මගීන්ට වඩා ධනවත් යුවතියක් බව සැළ ය. එක්තරා දේශපාලන බලවතකුගේ දිශණියක් වන ඇය දෙපාර්තමේන්තුවක උසස් නිලයක් දරන්නියක බව සැමෝම දනිති. ඇය අහංකාරව සිටින්නේ ඇගේ රූපශ්‍රියාව නිසා යැයි හැඟෙන නිසා කිසිවෙක් ඇය හා කතාවට යන්නේ නැත.

ආපසු එන ගමනේ දී ඉඳ ගන්නා අසුනේ වෙනස කාගේත් සැලකිල්ලට හේතු වී තිබුණි.

"වෙනදා අන්තිම සිටි එකේ ඉඳ ගන්න කෙනා අද මොකද ඉස්සරහට ගිහිත්"

කවුදෝ කියනු ඔහුට ඇසුණි.

03

මෙම කතාවට සැමෝම එකවර සිනාසෙනු සහන්ට ඇසුණි. ඔහු සැමට ම හොරෙන් යුවතිය දෙස බැලුවේ ය. මෙම සරදම්භ මාත් සම්බන්ධ බව හැකි ගියේ ඉන් පසුව ය.

"අනේ කාට හරි සෙතක් වෙනවා නම් හොඳා"

පිරිස යළි සිනාසෙනු ඇගේ.

"අර නාකි මනුස්සයා ඉන්නකල් ඉස්සරහට ආවේ නෑ."

"හැබැයි කොල්ලුපිරියෙ දී කවදාහරි බඩ පිරෙන්න කියි" ඒ හඬ නැඟුණේ මේ වාහනයේ ගමන් ගන්නා එක ම පිරිමියාගෙනි.

කොල්ලුපිරියේ දී අද සිදුවන්නට ඇත්තේ අහඹු සිදුවීමක් නොවේ. මොවුන් සැහෙන කලක සිට දන්නා හඳුනන පෙම් යුවලක් විය යුතුය. අනුන්ගේ ප්‍රශ්නවලට මැදිහත් වීමෙන් තමා අතින් සිදුව ඇත්තේ බරපතළ වරදකැයි ඔහුට සිතූණි. එහෙත් මෙය ඔවුන්ගේ ප්‍රශ්නවලට මැදිහත්වීමට යාමක් නොවේ. හෙතෙම තමාට පහර නොදන්නා නම් මෙවැනි තත්ත්වයක් උදා වන්නේ නැත. ඔහුට මැසුම්පත්මාට පහර දීම නිසා උපන් ක්ෂණික කෝපය නිසා ය. ඒ හැර පළිගැනුමේ චේතනාවක් පැහැදිලිවම සිතේ නැත.

බහලවත්තේ පිහිටි ඇගේ නිවස අසලින් පිහිටි නියමිත ස්ථානයේ ඔහු රථය නතර කළේ ය. සිදු වූ දෙයට ඇය කිසියම් වචනයක් පවසාමි යැයි ඔහු උදක්ම සිතා සිටියේ ය. කිසිදු වචනයක් නොදෙසූවා රථයෙන් බැස පහන් කරගත් හිසින් යුතුව නිවස දෙසට යන තරුණිය දුටු ඔහුගේ සිතේ කෝපයක් ඇති වුණි. ඇයව කතා කර ලේන්සුව දීමට සිතූණු මුත් ඒ වන විට වත්ත මැද පිහිටි නිවස දෙසට පියවර මතිනු දුටු නිසා නිහඬව සිටියේ ය. රථයේ සිට බලන විට වත්ත මැද පිහිටි විශාල නිවස දිස් වෙයි. දෙපස කාර්යාල කාමර දෙකක් පුළුල් පෝටිකෝවක් සහිත වූ මෙහිවස අධිසියවසකට වඩා පැරණි වූවකැයි ඔහුට සිතූණි. පසෙක ගොරයක් හා රියදුරන්ට නවාතැන් ගැනීම සඳහා වෙනම ඉදිකර තිබූ නිවසකි. කලක් මෙය සෞභාග්‍යයෙන් සපිරි ප්‍රාසාදයක්ව තිබූ බවට කිසිදු සැකයක් නැත. එහෙත් අද ජරාවාසව ඇති බවක් ඇතට පෙනුණි.

සහන් නිවසට යන විට තරමක් ප්‍රමාද වී තිබුණි. කාමරයට ගොස් ඇඳුම් මුදවා තෙට්ටි විවේකයක් ගෙන දිය නා ගත්තේ ය. අක්කා තේ කෝප්පයක් රැගෙන කාමරය තුළට ආවේ ගමනේ ප්‍රගතිය දැන ගැනීමට ය.

"මම කැමත් නිසාගෙන බලන්න හිටියා. ඇයි මල්ලි ආවේ නැත්තේ...?"

"පොඩි හයිර් එකක් වැදුණා. පොඩින් නෑ තරමක් ලොකුයි."

ඔහු ඇදෙත් නැගිට කම්ස සාක්කුවෙන් මුදල් ගෙන සොහුරියට පෑවේ ය.

"මට ඒකා. ඒක මල්ලි වියදමට නිසා ගන්න." සමන්තා කීවාය.

"ඔයා නිසා ගන්න."

මුදල් දුටු සැණින් ඇ දෑස් ලොකු කර ගත්තා ය.

"කටදාවත් මට සේදර මෙව්වර සල්ලි ගෙනැවිත් දෙවියනේ... සේදර මට කොච්චර වංචා කරලා ඇද්ද?"

"ඒ ගැන කතා කරලා වැඩක් නෑ. මේ රස්සාවේ හැටි එහෙම නමා. රාජ්‍ය ආයතන හැම එකකම එහෙමයි. ඉස්සර පගාව ගන්න බයයි. අද ඕනෑම වැඩක් කරවා ගන්න කෙළින්ම ගාන කතා කරනවා."

"අතේ ඔව් මල්ලි. මේකේ ප්‍රාන්සර් පෝර්මර් වික ගන්න කෙළින් ම මගෙන් ගාන ඉල්ලුවා. ඒක නොදන්නොත් රස්තියාදු කරනවනේ. ගාන දුන්නා."

"පගාව දෙන්න ඒක. එතකොට මුත් කටක් තරක් වෙනවා."

"අපි ඉස්සර හිතුවේ පගාව ගන්නෙ පිරිමි විතරයි කියලා. දුන් ගැනුන් වැඩේ කරලා දෙන්න පගාව කටින් ඉල්ලනවා. මේ ඉඩමේ ඔප්පුවේ වැඩකට මම කවිචේරියට ගියා. සබ්ජෙක්ට් එක කළේ ගැනියෙක්. සල්ලි අතට ගන්න නෑ. ඉල්ලපු ගාන මම ලාච්චුවට දමමින. හැන්දෑවේ ඔප්පුව අතේ."

මවුනතර නිහඬ බවක් ඇති වුණි. මේ සාමාන්‍ය සුළු දේවල් පමණි. උද්දමනය හා ඊට සාපේක්ෂව ලැබෙන වැටුප නිසා හැමදෙනා ම දිළින්නේ බවට පත්ව ඇත. සොරකමට පෙළඹෙන්නේ නැති බැරිකම නිසා ය. එය තොරකමට සාධාරණ හේතුවක් නොවේ. පොඩි එකා කාර්යාල කාර්ය සහනයක මට්ටමේ සොරකම කරද්දි මහා එවුන් මහා වංචා කරති.

සහන්, අක්කා දුන් තේ කෝප්පය පානය කළේ ය. ඇගේ සිතට අමතර ගන්තියක් ලැබුණේ අනපේක්ෂිත මුදලක් ලැබුණු හෙයිනි. පැහැදිලිව ම මෙම මුදල සම්මා ආර්ථ නොවේ. ආර්ථික විද්‍යා මූලධර්මයන්හි ඇත්තේ මුදල විනා මුදල උපයා ගන්නා ක්‍රමය නොවේ. දැනට ලංකාවේ ඇති තානායම, නිවාඩු නිකේතන හෝටල්වලට පිවිසෙද්දි විවාහ සහතිකය විමසන්නේ නැත. මොන බාලකා විද්‍යාලයේ ද මොන පන්තියේ ද යන්න විමසීමට වුවමනාවක් නැත. මේ හෝටල්වල කළමනාකාරිත්වය මෙවැනි ප්‍රශ්න ඇසුවොත් ඒවා වැට්ටිව ම හැක්කේ හාවනා පන්ති පමණි. අද ක්‍රියාත්මක ආර්ථිකය මෙයයි.

අක්කා කතා කළේ සහන් කාමරය තුළට වී දිගු කල්පතාවකට මැදිව සිටින විට ය.

"මල්ලි නිදාගත්තේ ඊළා. තව විකකින් කමු. අන්න අර කලින් හිටපු මුයිවර් සේදර ඇවිදින්න."

"මට ඒ මනුස්සයා එක්ක කතා කරන්නට දෙයක් නැත අක්කා. මේ මට කියන්න බැරි වුණා. අර කතාව සේදරගෙන් හෙම අහන්නට එපා. මිනිස්සු තේරුම් ගත්තම ඇති." සහන් කීවේ ය.

"සේදර ඇවිදින්න ඉන්නේ වෙනත් වැඩකට. ඡන්දෙට වැඩ කරන්න අපේ වාහනේ ඉල්ලනවා."

ඔහු නිහඬව කාමරයෙන් පිටතට ආවේ ය.

අද මැතිවරණයකට ඉදිරිපත් වීමට විවිධ වර්ගයේ වාහන තැනිව් බැරි ය. නියෝජිතයකුට හැම වර්ගයකම වාහන අතිවිචාරයෙන් ම තිබිය යුතුය. අපේක්ෂකයාගේ තරාතිරම පෙනෙන්නේ ඔහු පසුපස යන වාහන කන්දරාව අනුව ය. ලැන්ඩ්කාසර්, පැල්ෆෝ, මොන්ටෙරියා, වෝල්ටෝ මේ මැතිවරණ ඉතිහාසයේ සමාරම්භක අපේක්ෂකයන් රැසකි. ඩී. බී. ජයතිලක ශ්‍රීමතාණන් දෙවරක් ම කැලණිය අසුනෙන් පාර්ලිමේන්තුවට ආවේ නිතරගයෙනි. අපට නැවත ඒ පාර්ලිමේන්තු සදාචාරයක් නිර්මාණය කළ නොහැක. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය කිනම් අසුරකින් ඉදිරියට ගොස් ව්‍යාප්ත වී ඇත්දැයි සිතිය නොහැකි තරම් ය. ඔහු නිහඬව සොයුරිය සමඟින් එළියට ආවේ ය. කලක් අක්කාගේ වැන් රියේ රියැදුරා ලෙස සේවය කළ සේදර, සහන් හොඳින් හඳුනයි. දන්නා කලක සිට ඔහු නිර්ධන පන්තිය පිළිබඳ හැඟීමෙන් කතා කරමින් පෙළපාලිවල සටන් පාඨ කිවූ අයෙකි. අද පමණක් නොව එදා සිට ම පාර්ලිමේන්තුවේ උසස් තනතුරු දරා අය පිහුම් ගැසූහ. එය ප්‍රජාතන්ත්‍රීය අයිතියක් නම් සේදරත් එසේ කළාට කිසිදු වරදක් නැත. අද නිර්ධන පන්තිය සොයා ගැනීම සැහෙන ප්‍රශ්නයක්ව පවතී. සේදර හැද සිටියේ එක්තරා පක්ෂයක් නියෝජනය වන වර්ණයක් සහිත කම්පයකිනි.

"දන් බැහැලා වැඩ වගේ."

සහන් සිනාසුණේ ය.

"මම... යථ්‍ය. මම වැඩ කරද්දීම දිනන්ඩ අස්සර බොස්ට කිව්වා. ආවා විතරයි දුන්නා. මොකද අපි ජීවිත පරිත්‍යාගයෙන් වැඩ කළ අය."

ඔහු ඉදිරිපස දන් ඇන්ද දිවෙන් පද්දා සිනාසුණේ ය.

සහන් ඒ පිළිබඳව කිසිවක් පැවසුවේ නැත.

"සමන්තා තෝනා කියන්නට ඇතිනෙ. අපි සෙනසුරාදා ඉරිදා වැඩ කරමු. පුල්ටැන්ක් ගහලා ගානක් අරන් දෙන්නම්. ව්‍රාන්ස්සෝට් වැඩේ කරන්නෙ මමයි."

සමන්තා සොයුරා දෙස බැලුවා ය. කිසිම සැකයක් තැනිව් සේදර මෙම ඡන්ද ව්‍යාපාරයෙන් පාක්ෂිකයන් රචවා ගානක් වංචා කරගනු ඇත. මීට ඉහත සේදරගේ වැඩවලට බව පවසා වාහනය ඉල්ලා ගන්නන් ඉන් කරන්නට ඇත්තේ කුමක් දැයි දන් ඇයට වැටහෙයි.

"ඡන්ද වැඩවලට වාහන දුන්නාම කැඩෙනවා. සීට් උඩ නැගලා වැන් එකට ගහ ගහ යන්නෙ" සමන්තා කීවා ය.

"මම නෙමේ වාහනේ ඉල්ල ගත්ත කිව්වෙ. අතට ලැබුණ දේ කටට දා ගන්නවා මිසක් අහකට දා ගත්ත එපා. සහන් මහත්තයලාට පින නෑ."

සහන්ගේ සිතට අමනාපයක් පිවිසුනේ තමා පිළිබඳව බාහිර පුද්ගලයෙක් කතා කිරීම පිළිබඳව ය.

"අපි විප්ලව කරනකොට, අපි පෙළපාලි යනකොට මහත්තයලා ඉපද්ලා නෑ. ඇත්ත සමාජවාදීන් දක්ක අපියි. මාසෙකට සැරයක් ඇවිදින්න පිකටින් එකක් කරලා සටන් දිනන්නට බෑ. ඒ කාලේ ගියා බොස්."

සේදර පවසන්නේ සත්‍යයක් වුව ද මීට එතා කළ හැකි දෙයක් නැත. අද සිටින මේ වෘත්තියයන්ට තදබල දේශපාලන දර්ශනයක්, න්‍යායක් නැත. වරින් වර පක්ෂ මාරු කිරීමට ඇති මානසිකත්වයක් හැරුණු විට කවුරුත් එක පන්තියක මිනිසුන් ය.

"අක්කා වාහනේ දෙන්න බැහැයි කියන නිසා වෙන තැනකින් එකක් හොයා ගන්න."

"අයිසෝ ඒවා සිම්පල් වැඩ. මම ආවේ නව පොඩි වැඩකට. එක මෙහත කතා කරන්ඩ බෑ. අපි එළියට යමු."

මුහු සහන් සමඟ මිදුල දෙසට ගියේ ය. පරිසරය තුළ තරමක නිහඩ බවක් ඇත. කුදුරින් වූ මාවතේ විරී ලාම්පු දල්වෙමින් පවතී.

"අද කොල්ලුපිටියේ දී මොනව හරි කේස් එකක් ඇදුනද?"

මුහු තාප්පයට මුඛා වී සුළඟ වළඟා ඉස්තරමම වර්ගයේ රට දුම්වැටියක් දල්වා ගනිමින් ඇසුවේ ය. සහන් එකවරම පිළිතුරක් දුන්නේ නැත.

"ඇයි මේ වගේ කේස් එකකට අහන්නෙ නැතිව අත දමීමෙ. උන් පාතාලෙට සම්බන්ධ කුඩුකාරයෝ. උන්ට මෙහෙ කරන්ට බැරි දෙයක් නෑ."

"රජේක් වුණත් මට විරුද්ධව අත ඉස්සුවොත් මම අත හරින්නෙ නැහැ."

"ඒකා ගැනු පිස්සෙක්. දෙන්නට දෙන්නා අඳුනනවා. ඒ දෙන්නාගේ පුණ්ණ ඒ අයට විසඳ ගන්න ඉඩ දීලා අත දමීමෙ ඇයි?"

හෙතෙම කම්පාවට පත්වූයේ අවංකව ම ය.

"නෑ සේදර මම මුකුත් දන්නෙ නෑ. යන්ඩ පරක්කු වෙන හින්දා මම ඒ ගර්ලට කතා කළා. මම දන්නෙ නෑ හෙණ ගහන්නාගේ මට බැහුවා. මාත් දුන්නා."

"ගුල් ඉස්ටෝරි මට අනිත් ඩ්‍රැයිවර්ලා කීව්වා. මැන්ට දුන්න එකට නම් ඔක්කොම කැමතියි. හැබැයි සර් උන් මිනීමරුවෝ."

"ඒත් ඉතින් කරන්ඩ දෙයක් නෑ."

"සර් ඒ කෙල්ල අඳුනනවද?"

"කොහොමද අංකල් මම අඳුනන්නෙ. අදනෙ දක්කෙ."

"මේකත් දේශපාලන පත්වීමක්."

"කොහොමද අංකල් දන්නෙ...?"

"ඒ කතාවලින් වැඩක් නෑ. සර් මීට පස්සෙ කෙල්ලගෙ කේස් එකට අත දාන්ඩ එපා. ඒ කුඩ්වා මිනීමරුවෙක්. පිස්සෙක්. කොයි වෙලාවෙ හරි ඔය කෙල්ලට උස්සාගෙන යනවා. දෙන්නා නෑදැයෝ."

"මම නැති වෙලාවක එහෙම දෙයක් කළොත් කරන්ඩ දෙයක් නෑ. මම ඉන්දෙද්දි නම් මගෙ වෙලාවෙ ඇතුළත අත කියන්ඩ දෙන්නෙ නෑ."

"කිව්ව දේ අහන්ඩ ඔය අභිංසක තෝනගෙ වාහනෙන් කඩා දමාව්. බෝම්බයක් ගහයි."

04

පරිසරයේ තරමක නිහඬ බවක් පැතිර තිබුණි. ඒ නිහඬ බව ඉදිරියේ නිවස අසල නතර කරන ලද වාහනයක ගබ්ලා විකාශනයක් සිදු කිරීමේදී ආ හඬකි. ඉන් තරමට සභාවට තරම කරන අපේක්ෂිතාවකගේ පුරුසාරම් කියනු ඇතැයි, අද පාර්ලිමේන්තුවේ, පළාත් සභාවේ, නගර සභා ප්‍රාදේශීය සභාවල කාන්තා නියෝජනය අඩු ය. කාන්තාවගේ ගෞරවය ආරක්ෂා කිරීමට නම් නිතරමයෙන් අවශ්‍ය කාන්තා ප්‍රතිශතය ලබා දීමට ව්‍යවස්ථාව සංශෝධනය කළ යුතුය. හොඳ පවුල් ජීවිත ගත කරන බුද්ධිමත් කාන්තාවන් මේ තුළින් මාරුවර බඳු පොරොන්දු දමා සිටින බාල්දු නොකළ යුතුය. සේදර මද සිතාවෙන් යුතුව ප්‍රචාරයට සවන් දුන්නේ ය.

"සල්ලි කියෙනවා නම් මිනෑ කෙනෙකුට උස්සන්න පුළුවන්. ඒ තරම් බඩයි."

හෙතෙම සමස්ත කාන්තා පරපුරම හැල්ලුවට පත් කළේ ය.

"සේදර එහෙම කතා කළ එක වැරදියි. දේශපාලනය, දර්ශනය කොයි දේ වුණත් හැම ගැනියෙකුටම ආත්ම ගෞරවයක් තියෙනවා. තමුසෙක ගැනිට බඩයි කිව්වොත්..."

මුහු මද වෙලාවක් නිහඬව සිටියේ ය. දේශපාලන

"අපි පක්ෂ දේශපාලනය කරන කොට එකිනෙකාට බැහැ ගන්නවා. පාර්ලිමේන්තු ගියාම තේ පාට් දානවා. අරක්කු පාට් දානවා."

"ගැනුන්ට වීරුද්ධව කතා කරනවාට සර් කැමති නෑ."

"ඇයි එහෙම කිව්වෙ...?"

ජන්ද ප්‍රචාරක රථය බාල වර්ගයේ සිත්දුටු ප්‍රචාරය කරමින් යනවා ඇසුණි.

"කොල්ලුපියේ කෙල්ල ලස්සනයි. ඒකිට ලොකු ලොකු අය වුයි කරනවා."

"ඉතින් මට මොකද?"

"සර් ගහපු කොල්ලා ලොකු පවුලක එකෙක්. දේශපාලන බලය තියෙනවා. මිය ගැන්සියට දහයක් පහළොවක් විතර ඉන්නවා."

"මම ගැනුවෙ මට ගහපු හින්දයි. මට කවුරුත් එකයි."

"බතලවත්තෙන් බහිත පුදු කෙල්ලගෙ කේස් එකෙන. ඒ දෙන්නා අතර ලොකු ප්‍රොබ්ලම් එකක් තියෙනවා. සර් මේකට අත දමන්නට එපා. ඒකා පළිගන්න එකෙක්. මෙතන ඉන්න ඩ්‍රැයිවර්ලන් බයෙන් ඉන්නෙ."

සේදර ගිය පසු ඔහු මිදුලට වී මද වෙලාවක් සිටියේ ය. අහස පැහැදිලි ය. සුදු සඳ එළිය දසන පැතිර ඇත. සෙමින් වලාවකට යට වූ සඳ යළි සිය අභසක පතුරමින් සිටී. හමන සුළඟ තරමක සිසිල් බවින් යුතුය.

එම යුවතියට සහාය වූයේ ඇය සැබවින්ම ප්‍රශ්නයකට මැදිව සිටී හෙයිනි. ගැහැනියක මෙලෙස රිදවීම සදාචාරාත්මක නැත. කාමරයට පිවිස ඇදේ වැනිරුණ ද එකවරම ඔහුට නින්දා ළඟා වූයේ නැත.

ඔහුත් පසුදින පිහිටුනේ අක්කාගේ හඬකි. මුහුණ සෝදා ගත් ඔහු අක්කා දුන් තේ කෝප්පය පානය කර නිමවා වැන් රථයේ

තෙල්, වතුර බැලුවේ ය. නිවස තුළ සිට පැමිණි අක්කා රථයට කහ දියර ඉස වයර්වලට දෙති ගෙඩි තැබුවා ය.

සහන් හරියට නියමිත වේලාවට බතලවත්තට ගියේ ය. ඇය තමා පිළිබඳව කෙසේ සිතාදී?

තමාට පහර දුන් මොහොතේ ඇය කෑ ගැසූ හැටි මතකය. තමා මේ හැම දෙයක්ම කළේ සද්භාවයෙනි. ඇය නිසා තමා පහර කෑම පිළිබඳව බෙහෙවින් දුකට පත්ව ඇති බව කීමට වෙනත් සාක්ෂි අවශ්‍ය නැත. නාසයෙන් ගැලු ලේ පිස ගැනීමට ඇය තමාට අත් ලේන්සුවක් දුන් හැටි මතකය. අද ඇය තමා අසලින් ඉඳ ගැනීමට අනිවාර්යයෙන්ම එනු ඇත. බතලවත්ත නිවස ඉදිරිපිට සේව්වුව අසල රථය තතර කළත් කිසිවෙක් නොසිටීම නිසා සිතේ අමනාපයක් ඇති වූණි. ඇයට නියමිතව තිබුණේ තමා එන තෙක් සේව්වුව අසල රැඳී සිටීමට ය.

ඔහු වෑන් රියේ සිට නිවස දෙස බලා නළාව ගබ්ද කළේ ය. මද වේලාවකට පසුව අවුරුදු හැට පහක පමණ තරමට කාන්තාවක් ගාවමින් සේව්වුව අසලට එනු දුටුවේ ය.

"දුටු මමතක් ගියා. අද එන්නෙ නෑ."

ඔහු නිහඬව රථය පාරට ගත්තේ ය.

රථය මගීන්ගෙන් පිරී ගිය පසු තමාට සරදමට ලක්වන හැටි ඔහුට හේරුම් ගියේ ය.

"ඊයේ නම් ජොලියට ගියා. අද එවා වෙලා වගේ." ගමන නිමා වන තෙක් විගිහ කළත් ඔහු ඒ පිළිබඳව කිසිදු තැකීමක් කළේ නැත.

ඔහු සියල්ල ඇරලා රථය නියමිත නැත තතර කළේ ය.

වැඩි වේලාවක් යාමට ප්‍රථම පදික වේදිකාවේ හා පිටිටනියේ තතර කර සිටි වෑන් රථවල රියදුරන් ඔහු වෙත ළඟා වූහ.

"ඊයේ වැඩේ නම් නියමයි. හැබැයි මල්ලි පරෙස්සමෙන්" අයෙක් කීවේ ය.

සහන් එකවර කිසිවක් කීවේ නැත.

"ඔකට ලොකු ගැන්සියක් ඉන්නවා. කොයි වෙලේ හරි ගේලු දෙයි. ඇයි අහන්නෙ නැතිව අත දවමෝ."

මේ කාණේන් පොදු අදහස විය.

"හැබැයි නියම කරාටි පාරවල්. ඔක්කොම වැදුනෙ යටි බඩට. මෙලතට පත්තු බදිනවා ඇති."

ඔවුහු සිනාසෙන්නට වූහ.

සහන් ඔවුන් සමඟ මේ පිළිබඳව වැඩි කතාවකට ගියේ නැත. තම සිතේ පොද්ගලිකවම එම තැනැත්තා පිළිබඳ වේරයක් හෝ අමනාපයක් නැත. ඇතැම් විට ඔවුන් මෙසේ පවසන්නේ ඔවුන්ගේ පොද්ගලික ප්‍රශ්න නිසා විය හැක.

සහන් පසුදින සිය සේවය ඇරඹුවේ තරමක උනන්දුවකින් යුතුවය. උදෑසනින්ම සුදානම් වූ හෙතෙම ප්‍රථමයෙන් යුග්ගිය සිටින බතලවත්තේ නිවසට ගියේ ය. මෙව්වර දෙයක් වෙලන් මගෙන් සමාව ඉල්ලන්න බැරිව ගියා. මොකදද මෙව්වර ආඩම්බර වෙන්න හේතුව. ඔහු නිවස ඉදිරිපිට සේව්වුව අසල රථය තතර කළේ ය. ඇය පෙනෙන තෙක් මානසක නොවීම නිසා සිතේ ඇති වූයේ තරමක කෝපයකි.

සේව්වුව අසල නොසිටීම නිසා තරමක අමනාපයක් සිතේ ඇති වූණි. රථයේ නළාව ගබ්ද කොට නොබෝ වේලාවකින් මනා හැඩරුවින් යුත් කාන්තාවක් නිවස දෙස සිට එනු ඔහු දුටුවේ ය.

"අද දුටුව සනීප නෑ."

ඔහු නිහඬව රථය හරවා මාවතට ගත්තේ ය. දින දෙකක් ම නොපැමිණීමට හේතුවක් තිබිය යුතුය. ඇතැම් විට ඇය රැකියාවට

නො එන්නේ කොල්ලුපිටියේ වූ ප්‍රශ්නය නිසා විය යුතුය.

මෙම වැන් රථයේ ගමන් ගන්නා මගීන් පිළිබඳව එතරම් වැටහීමක්, අවබෝධයක් ඔහුට නැත. ඒ පිළිබඳව සෙවීම ද තේරුම්ක් නැත. නිවෙස් අසලින් තහනම් පිරිස ඒ නියමිත ස්ථානවලින් බැස යයි.

කොල්ලුපිටියේ සේවය කරන තරුණිය නැති නිසා නම්නාත්තය තෙක් යාමට ඔහුට අවශ්‍ය නොවුණි.

අද හෙටම රියදුරෙක් ඒමට නියමිත ය. ඔහු පැමිණි පසු මෙම වගකීම පවරා තිදහස් විය හැක.

රියදුරෙක් ලෙස සේවය කිරීමට අවකාශ ඕනෑ තරම් ඇත. එසේ කිරීමට අවශ්‍ය නම් මෙතරම් දුක් විඳින්නට සිදුවන්නේ නැත. එකට විශ්වවිද්‍යාලයෙන් පිට වූ දහස් ගණනකට රැකියා නැත. බොහෝ දෙනෙක් ගම්වලට ගොස් ජීවත් වෙති. මේ කෂය වන්නේ රටේ වටිනාම සම්පත බව කලින් කලට පත්වන පාලකයන්ට නොතේරීම කනහොටුදායකය. ගමට යාමට බැර ලජ්ජාව නිසා ඇතැම්හු අගනුවර කුඩා රැකියාවල නිරත වෙති. උදේ වරුවේ වැඩක් නැති නිසා ඔහු දේවාල පාරේ බෝධිමට ගියේ ය.

ඉඳිබා, ජයති ආචමන් කොළඹ තනරව සිටිති. ඒ වන විට ඔවුන් ගමනක් යාමට සූදානම්ව සිටියහ.

"ආ... හරි ගිහිල් වගේ."

ඉඳිබා වැන් රථය අසලට එමින් ඇසුවා ය.

"අපිට හොඳයි. පේන්නෙ තැද්ද මගේ හැටි."

"මට සහන්වත් මතක් වුණා. පත්තරේ වේකන්සි වගයක් තිබුණා."

"වැඩක් නෑ. ඒවා අපිට ලැබෙන්නෙ නෑ."

ජයති කීවා ය.

"අනවශ්‍ය දේ කතා කරන්නෙ ඇයි? ආයෙත් විරෝධතා උද්ඝෝෂණයක් 10 දා තියෙනවා."

"මාව මිනිහෙකුට දෙන්න ගෙදර කුමන්ත්‍රණයක් තියෙනවා," ජයති කීවා ය.

"එහෙම නම් ළමයි හදන මැමිමකට ළඟදී වැඩ හිරිවි."

ඔවුහු එකවර සිනාසුනහ.

"අනුත්තරාට හැම අවුරුද්දේම ළමයෙක්."

"උන් ඒ දේ කරමින් සතුටු වෙනවා. අපිට ඒකක් නෑ." ඉඳිබා කීවා ය.

සියල්ලෝ ම යළි එක්ව සිනා සුණේ ය.

"හුඟ කාලෙකට පස්සෙ අද හුඟක් හිනා වුණා. මිය යන්නද නැගිටිවේ...?"

"හැන්දෑවට කට්ටිය එකතු කරගෙන යන්ට එපායෑ. උන් හැම එකාම මට සයිස් එක දානවා."

"දේශපාලන විද්‍යාව පිළිබඳ ගෞරව උපාධිධාරියෙක් කියලා කවුරුත් දන්නෙ නැතිව ඇති."

"මේ සහන් ඇප්ලිකේෂන් එකට උන්නරයක් ආවොත්... හැ අපි විරෝධතා රැළිය දවසේ කතා කරමු."

05

ඉද්ධා විශ්වවිද්‍යාලයේ ඉගෙනුම් ලබද්දී තමා සමඟ සමීප හිතවත් කමක් පැවැත්වූ යුවතියකි. ඇගේ ජීවිතය බෙහෙවින් විවාහය, ගම්බද මහා විද්‍යාලයකින් මෙහි පැමිණි ඇය අනික් තරුණියන්ට වඩා වෙනස් ය. ජීවිතය විනිවිද දකින වෙනස් දකුමක් ඇය වෙත නිවුණි. පොදුවේ ස්ත්‍රියක් ප්‍රශ්නයක් දෙස බැලීමේ දී පිරිමියෙකුට වඩා වෙනස් ය.

වත්නිසේ ගම්මානවල මිනිසුන් අත් විඳින දුක්ඛ දෝමනස්සයන් පිළිබඳව විමලරත්න කුමාරගම කවියා මැවූ චිත්‍රය අද වෙනස් ය. විසි වසරක් තිස්සේ ගැමියන් අනවරතයෙන් විඳි දුක් දොමනස් දකින්නට විමලරත්න කුමාරගම කවියා සිටියා නම් කොටි හපුවා, තනි අලියාගේ හඬට වඩා නිබඳ අපසන වෙඬි හඬ පිළිබඳව ලියනු ඇත.

ඉද්ධා තනිව සිටිය දී ලියන කවි සහන්ට දෙයි. ඒවායින් කියැවෙන්නේ අපි ජීවිතයේ දී අත්විඳින පිඩාවන් ය.

මේ කුළු ගැහැනියගේ සොදුරු යොවනය පිළිබඳව සොදුරු අපේක්ෂාවන් නැතිවා නොවේ. පිරිමියෙකුගේ උණුසුමේ සිරවීමට ගැහැනියට විවාහ අයිතියක් ඇත. පිරිමියෙකුගේ කායික ආශ්වාදයක්

ලබන්නට, කය විදවා දරුවෙක් බිහි කරන්නට, දරුවෙකුට උතුල යහනක් කරන්නට ඇති ස්වභාවික අයිතීන් අද ඇතින් ඇතට යයි.

ඉක්මනින් පිටි හුවද හමන ගැහැනිය නමැති කුසුම හරියටම ඒ යුගයේදීම නෙළාගත යුතුය. වර්තමානයේ දෙමාපියන්ට තම ගැහැනු දරුවා ගේ ජීවිතයේ උස්සන අවස්ථාවන් නියම අයුරින් දකින්නට ලැබෙන්නේ කලාතුරකිනි.

සුදුසු වියේ දී පති කුලයට යැවීම අද සිහිනයකි. විවාහ ආර්ථිකය මත ආදරයට ලංසුවක් වැටී ඇත. "දැවැදි තැනි විවාහ විරලය" ඉද්ධා මේ වේදනා දරා සිටින යුගයේ තවත් යුවතියකි.

ඇය තමා හා සංවාදයේ යෙදී අභිසංක සතුටක් ලබන බවක් ඔහු දකී.

සහන් යුවතිය සේවය කරන කොල්ලුපීටියේ පිහිටි කාර්යාලයට ගියේ ඇගේ පැමිණීම අපේක්ෂාවෙනි. ඇය ප්‍රසිද්ධව සිටියේ අභංකාර තරුණියක් ලෙස ය. ඇය කිසිවෙක් සමඟ කතා බහ කරනවා සහන් දක නැත. රථයට පිවිසි සැනින් පොතක් හෝ සඟරාවක් බැලීම ඇගේ සිරිත වෙයි. එහි ඇති වරදක් නැත. මෙසේ සිටින්නේ ඇගේ අභංකාරකම් නිසා යැයි පොදු අදහසක් කා අතරන් ඇත. රථයේ ගමන් කරන අනිත් මගීන් එකිනෙකාගේ සේලාම් කියනු ඇතේ. මැය රජයේ නොවේ. ගැහැනියක් සිය අභිමානය අනිවාර්යයෙන්ම ආරක්ෂා කර ගත යුතුය.

ඇය පෙම් තබන පැටලී ඇති බව ප්‍රසිද්ධ රහසකි. ආදරයට කාවන් සම්බාධක පැනවිය නොහැක. ඒවා ඔවුන්ගේ පොදුගලික ප්‍රශ්න වෙයි. එම නැනැත්තා තමාට පහර නොදුන්නා නම් මේපමණ කරදරයක් ඇතිවන්නේ නැත. මැය සැබවින්ම අභංකාර තරුණියකි. තමා කළ උපකාරය අඩු වශයෙන් අගේ කර කතා කළ හැකිව තිබුණි.

නිසියම් මොහොතක තමාට මැර ප්‍රහාරයක් එල්ල වන බව ඔහු පැහැදිලිවම දන සිටියේය. ඒ සඳහා විශේෂ සූදානමක් තිබුණේ නැත.

වේලාව හතරයි කිහිපයකි. ඇය තවම නැත. හරියටම වේලාවට පැමිණීම පුරුද්දක් වුවද තවත් වැඩිපුර වේලාවක් බැලීමට ඔහුට පුළුවන. එක් තවම නැත. සමහරවිට ඇය වෙනත් නැතැකට ගියා වන්නට පුළුවන.

අවුරුදු උත්සව ළඟා වෙමින් පවතින නිසා කලින්ම මාසේ කුලිය එකතු කර ගත යුතුය. කල්පනාවේ මැදි වී සිටී ඔහුගේ නෙත් එකවරම යොමු වූයේ කාර්යාලය දෙසින් එන යුවතිය දෙසටය. සැබැවින්ම ඇය ලස්සන ය. පහත් කරගත් ගිසිත් යුතුම රථය දෙසට එන ඇගේ රුව සිත සසල කිරීමට හේතුවූයේ නියුණු ලෙස රුව මතු වී තිබූ හෙයිනි.

වෙනදා ඇය ගමන් කරන්නට ඇත්තේ පසුපස අසුනක බව වැන්න රියේ ගමන් කරන අයගේ කතාවෙන් කියැවුණි. ප්‍රථම දිනයේ දී ම රථයේ ඉදිරිපස අසුනට පැමිණ ඉද ගත්තේ ආරක්ෂාව සඳහා ය. මෙවැනි ප්‍රශ්නයක් ඇති වූ බව කිසිවෙක් නොදනිති. යුවතිය පැමිණ ඔහු අසල අසුන් ගත්තා ය. රථය ඉදිරියට ඇදී යයි.

ඇය පසු වූයේ සියපත් මුවැන්නියක ලෙසිනි. වැඩි වේලාවක් යන්නට පෙර වැන්න රිය මගින්ගෙන් පිරී ගියේ ය. යුවතිය ඉදිරිපස අසුනේ අසුන් ගැනීම පිළිබඳව සැවොම සිතාසෙන්නට වූහ. වැඩකට නැති ඕපාද්‍රව්‍ය දොඩන එවුන්ට මෙය නැවුම් සිදුවීමක් වූණි.

“හොඳයි, හොඳයි... ආයතය නිතරගෙයන් අයිති කරගෙන.”

ඔවුහු එකවරම සිතාසෙන්නට වූහ. යුවතිය නායුනාක් මෙන් සහරාවට යොමු වූ දෙනෙකින් යුතුව පසුවූවා ය.

නැවත නැවතත් සිතාසෙන්නට වෙන විට එය සහන්ගේ සිතට තරමක කරදරයක් වූණි. ඉකුත් දිනවල සිදු වූ කිසිවක් මේ පිරිසේ කිසිවෙක් නොදන්න. ඇය පැවැලී සිටින්නේ ලෙහෙසියෙන් විසඳිය හැකි ප්‍රශ්නයක නොවේ. බම්බලපිටියේ රියදුරන් පැවසුවේ ඇගේ පෙම්වතා පානාලයට සම්බන්ධ මැරයෙක් බව ය. සමහර විට ඇය ඔහුට බලාපොරොත්තු දී මගහැරීමට සූදානම් වනවා විය

හැක. එසේ වුවත් මේ පරිද්දෙන් ගැහැනියක මග නොවේ දී අඩන්නේවිටම කළ යුතු නැත. ඇය දුන් තමාව ද ප්‍රශ්නයක් වී ඇත.

රථය ඉදිරියට ඇදෙද්දී එහි සිටි එකම පිරිමියා සහන්ට කතා කළේ ය.

“යාළුවා... ඔන්න ඔය ගේට්ටුවෙන් ඇතුළුව දාන්නයි.”

“හෝටලය ඇතුළට ද?”

“ඔව්, ඇතුළට දාන්න.”

ඔහු තහරාසන්න ජපන් හෝටලයක් තුළට රථය බාවනය කර ඉදිරිපස ගෙවුයෙන් තනර කළේ ය.

සැවොම ඉන් බැස්සේ සතුටිනි. සමහරවිට මෙය ඔවුන්ගේ ප්‍රිය සාදයක් විය යුතුය. අවුරුදු උත්සවය අත ළඟ නිසා බොහෝ දෙනෙක් සාප්පු සවාරි ගොස් ඇති බව ඔහු දුටුවේ රථය තුළට ගෙනා නැගී හාණ්ඩ දැකීමෙනි.

එම ජපන් හෝටලයේ එළිමහන් තුළම අතිශයින් රමණීය ලෙස සූදානම් කර තිබුණි. රථයෙන් නොබැස්සේ ඔහු ළඟ අසුන් ගෙන සිටි පංචලී පමණි.

“බහින්නෙ නැද්ද?”

ඇය හිස වතා පිළිතුරු දුන්නා ය.

“මිස්ට් ඔයත් වාහනේ තියලා එන්න.”

“බොහොම ස්තූතියි. මම මෙහෙම ඉන්නමි.”

“එහෙම බෑ. මේක අවුරුදු පාටියක්. සේදර ඉන්න කාලේ ඉඳල දෙන එකක්. වාහනේ පාක් කරලා එන්න.”

“මම එන්නම ඕනද? මං වගේ ප්‍රැයිඩර් කෙනෙක් මේ උත්සවයට ගැළපෙන එකක් නෑ. සර්ල කාල බිලා සන්නේස වෙලා එන්න.” සහන් කීවේ ය.

එම තැනැත්තා සහන් දෙස බලා සිටියේ ය. මොහු හොඳ අයෙක් බව තේරුම් ගත්තේ මෙම යුවතිය හේ ප්‍රශ්නයට මැදිව සිටි නෙයිනි.

"මය මිස් එක්ක එන්න."

තරුණයා යමින් කීවේ ය.

පංචලි කතාවට සවන් දුන්නා වීනා පිළිතුරක් දුන්නේ නැත. අද මේ පිරිස එන්න ඇත්තේ කලින් සූදානම්වය. ඒ බවක් නොදන කාණේවත් උත්සවයකට පැමිණිය නොහැක.

"අර කවරිය කතා කරනවා."

"මට බැ. මාව පාරට ගිහින් දාන්න. මම ගෙදර යන්නම්."

"ඒක කරන්න බැ. තනියම ගෙදර යැව්වොත් අගේට හිරිවි."

"ඇයි මට මොනවා වෙයිද?"

ඇය කතා කළේ තරමක නොසරුප් ලෙස ය.

"මොනවා වෙන්නද කියලා බලාගත්තට තිබුණා. ඒ කතාවෙන් වැඩක් නැ..."

"මට ගෙදර යන්නට ඕනෑ."

"තනියම නම් අවින්න බැ."

ඇය හිස ඔසවා තරුණයා දෙස බැලුවා ය. ඔහු කවරෙකු වුවද හොඳ ගතිගුණ ඇත්තෙකි. එසේ වුවත් කලින් සූදානම් නොවූ උත්සවයකට යාමට නොපුරවන.

"මම ගෙදරට ඇරලවලා එන්නද?"

පංචලි මොහොතක් කල්පනා කළා ය. එපමණ දුරක් ගොස් ආපසු එනවිට බොහෝ වේලාවක් හා ඉන්ධන ද වැය වූ උත්සවය නිම වන තෙක් රථයට වී සිටීමට ඇය අදහස් කළා ය.

"මම වාහනේට වෙලා ඉන්නම්. ගිහින් එන්න."

තවදුරටත් බල කිරීමට පුළුවන් කමක් නැත. මේ සාදයට යාමට තමාට ද කිසි ඕනෑකමක් නැත. රියදුරෙක් වන තමාට මෙවන් උත්සවයකට සහභාගි වීමට අවශ්‍යතාවයක් නැත.

"සහන් ඉක්මනට එන්න. අපිට ඉක්මනට යන්න ඕනෑ."

"මං නැතුවාට ප්‍රශ්නයක් නැ."

"මේ අවුරුදු පාවිය සහන්ටයි. වාහනේ යන ඔක්කොම සල්ලි දාලා පාවියක් දෙනවා. ඒක දෙන්නේ ඔයාටයි. යමු... යමු. අපිටත් පරක්කු වෙනවා."

තරුණිය සහන්ගේ උරට තවවූ කරමින් කීවාය.

"මේක මට අයිති දෙයක් නොවෙයි. ඒ හින්දා මේක සේදරට දෙන්න."

"දුන් ඔයානේ අපිට වැඩ කරන්නේ. එන්න මිස් යන්න."

"මට හිසේ කැක්කුමයි වගේ. මම මෙහෙම ඉන්නම්."

යුවතිය උත්සවය සියුම් ලෙස මහ හැරියාය.

උත්සවයේ නිමිත්ත දැනගත් පසු එය මහ හැරීමට පුළුවන්කමක් සහන්ට තිබුණේ නැත. ප්‍රශ්න කරදර බාධක තිබුණත් මිනිසුන්ගේ හොඳ ගතිගුණ ද ඇත. සහන් මේ වැන් රියේ ගමන් කරන පිරිස පිළිබඳව හදාරා නැත. කරන කටයුත්ත වික දිනකට හෝ කරනවා හැර දිග පළල මැනීමට ඔහු කැමති වූයේ නැත. සමහර විට මේ කටයුත්ත කාලයක් තිස්සේ පවත්වාගෙන ආ දෙයකි. සහන් හෝටලයේ එළිමහනේ වූ අසුනක අසුන් ගත්තේය.

"මිස්ට් ජයසිංහ පංචලි එන්න බැහැයි කීව්වද?"

"හිස කකියනවා කියලා වැන් එසේ ඉන්නවා කීවා."

"එයා පොඩි මිනිස්සුන්ගෙ උත්සවවලට එන්නෙ නෑ. එහෙම නම් මේ ඡෝර්ට් ඊට්ස් ගෙනිගිත් දෙන්න."

සරෝජා කීවා ය.

"අනේ මට නම් බෑ."

සැවොම් ඇය වෙත රසකැවිලි ගෙන යාම ප්‍රතික්ෂේප කළා.

"දුන් සහන්ට කිවු වෙලාවෙන ඉන්නෙ. සහන්ම ගිහින් දෙන්න."

කැමැත්තෙන් හෝ අකැමැත්තෙන් මෙය තමා වෙනුවෙන් සුදානම් කරන ලද යෝජනාවක් නිසා ඇය වෙත රසකැවිලි ගෙන යාමට අයිතියත් ඇතැයි සහන්ට සිතුවේ. රසකැවිලි බඳුනක තබා අයිස් ක්‍රෝඩ් වීදුරුවකුත් සමඟ රැගෙන යාමට ඔහු සුදානම් විය.

"අපි කතා කළොත් එන එකක් නෑ. හැබැයි සහන් දෙන දෙයක් කයි."

"ඇයි..... සහන් ගැලවුම් කාරයානෙ."

ඔහු නිහඬව රසකැවිලි බන්දේසිය රැගෙන රථය අසලට ගියේ ය.

"ආ... මේක ගන්න."

ඇය සහන් දෙස බලා සිටියා ය. මෙහි සිටින කිසිවෙකුට මෙවන් ඕනෑකමක් තිබුණේ නැත.

"මට එපා." ඇය පහත් හඬින් කීවා ය.

"මොකක්ද මේ උත්සවය?"

"මේ වැන් එකේ යන කවරිය එක් වෙලා වැන් එකේ වූයිවර්ට් පාවියක් දෙනවා."

"ඒ අය දෙන තැග්ගට මගෙන් සල්ලි ගන්නෙ නැති නිසා

මට පාවියට එක් වෙන්න බෑ."

කරකියා ගත හැකි දෙයක් නැතිව ඔහු මද වෙලාවක් නිහඬව සිටියේ ය. එය අභිමානය පිළිබඳ වූ ප්‍රශ්නයකි. හෙතා කැමි තැවිය රැගත් ඔහු ආපසු යන්නට හැරුණේ ය.

"ඔහොම ඉන්න."

ඇය රථයේ දොර විවෘත කර ඉන් බැස්සා ය.

"නොකැවොත් අම්මාපද?"

"නෑ... නෑ... ඒක මට බලපාන තදබල ප්‍රශ්නයක් නොවේ. කැවත් එකයි, නැතත් එකයි."

ඔහු මද සිතාමතින් යුතුව කීවේ ය.

"මේක අභිමානය පිළිබඳ ප්‍රශ්නයක් නම් නොකිව්වට කමක් නෑ. ඇත්තටම මේ තැග්ග මට අයිති එකක් නොවේ. දවස් දෙක තුනක් වැන් එක එලෙව්වට කෙනෙකුට මේ තැග්ග අයිති නෑ."

අසුර්ව කතා කියන තරුණයා දෙස ඇය එක එල්ලේ බලා සිටියා ය. මෙවර පැමිණ සිටින්නේ අනුන්ගේ කේලාම් නොසොයන වැඩියෙක් කතා නොකරන බුද්ධිමතෙකැයි තේරුම් ගැනීමට පෙරවදනක් අවශ්‍ය නොවුණි.

"මං මස් මාළු කන්නේ නෑ කියලා කියන්න."

ඇය සහන්ට ඇසෙන සේ කීවා ය.

06

තේ පාතයෙන් පසු සැම දෙනා ම එක්ව පිරිනැමූ නිළියෙකු සහන් පිළිගත්තේ ය.

"මේ තැන්ගෙටත්, මේ තේ පැන් සංග්‍රහයටත් ස්තූතියි. ඒත් මේ තැන්ගෙ මට අයිති එකක් නෙමේ කියලයි මම හිතන්නේ."

"මේ සංග්‍රහය අපි කාටත් කුරුවා."

"මම අරක්කු බොන්නෙ නෑ."

"කමක් නෑ, තවුත් කැමැති කෙනෙකුට තැන්ගෙන් තැන්ගෙ කියලා දෙන්න."

පිරිමියා කිවේ ය. සැවොම සතුටු වූයේ ඔහු ගේ කතාව පිළිබඳව ය.

"තැන්ගෙත් පිදිනට මත්පැන් බෝතලයක් දීම වැරදියි කියලයි මම නම් හිතන්නේ."

රැස්ව සිටි සැවොම එම කතාව අනුමත කළහ.

"එහෙම නම් මම බෝතලය ගන්නම්."

ජයසිංහ මහතා වරද පිළිගනිමින් කීවේ ය. කාගේත් තනතුරකට ලක් වූයේ මෙම තරුණයාගේ හැසිරීම පිළිබඳව ය. කලින් සිටි

රියදුරට වඩා මොහු උගත් අයෙක් බව සැවොම පිළිගත්ත.

ගමන ඇරඹුණි. පංචලී පිළිබඳව එතරම් පැහැදීමක් පිරිස අතර තිබූ බවක් නොපෙනේ. සමහර විට ඇය සාදයට එක් නොවන්නට ඇත්තේ ඇය තැන්ගෙ දීමට සහභාගී කර නොහැනීම නිසා විය යුතුය. අවසන් මගියා බැස්සේ ලිලි මාවතෙනි. බතලවත්තට යන තෙක් වුව ද ඔවුනතර කතාවක් වූයේ නැත. ගේට්ටුව විවෘතව තිබූ නිසා වත්ත අභ්‍යන්තරය දක්වා රථය ධාවනය කරගෙන ගියේ ය. වචනයකුදු නොදෙසූ ඇය රථයෙන් බැස නිවස දෙසට ගියා ය.

මියරියකින් සැරසුණු අවුරුදු හතළිස් පහක පමණ කාන්තාවක් අතින් සංඥා කරමින් ඉදිරියට එනු දුටු සහන් රථය ධාවනය නොකර තතර කරගෙන සිටියේ ය.

"පොඩ්ඩක් ඔහොම ඉන්න. මේ පොඩි උදව්වක් ඉල්ලන්නයි කතා කළේ."

තරුණිය මවට නුදුරින් සිටින හැටි සහන් දුටුවේ ය.

"සිකුරාදා පාන්දරම් කතරගම යන්න සූදානම් කරගෙනයි ඉන්න. වාහනේ හරි ද?" ඇය මද සිනාවකින් යුතුව ඇසුවා ය.

"ඉතින් තෝනා එහෙම ගමනක් යනවා නම් කලින් කියන්න ඕනැනේ."

"ඇයි මම පංචලී අත පණ්ඩුවියක් එව්වෙ. ඇයි දුටු කිව්වෙ නැද්ද?"

"මේ කියනකල් මම කිසි දෙයක් දන්නෙ නෑ."

"මෙහෙමත් ළමයි. ඇයි ළමයෙක් කිව්වෙ නැත්තෙ...?"

"දුන් ඉතින් අම්මා කිව්වෙන. කැමතිද නැද්ද කියලා විතරක් අහගන්න."

මේ ළමයා කවදත් දුෂ්ඨයි. කෙනෙකුගෙන් වැඩක් අහන්නෙ නෑ. ඇය පිළිතුරක් නොදී ඉවත බලා සිටියා ය.

"මේ දරුවාට අපලයි. මේ ගෙවෙත්තේ ඒරාජයක අපලයක්. කතරගමට බාරයක් වෙන්නයි යන්නෙන."

ඔහුගේ සිතට දුකක් පිළිසුණේ මවගේ කතාව ඇසීමෙනි. මායා දුෂ්ඨ තරුණියක් බව නම් ඔහු දුන සිටියේ ය.

"අපේ නැදැයිත් වාහන තියෙනවා. ඒ අය නිදහසේ යන්න කැමතියි. සල්ලි කියා වුණේ කමක් නෑ අපිට හොඳ විශ්වාස කෙනෙක් ඕනෑ. එනවද?"

සහන් නිවසට ගියේ ගමන යාමට පොරොන්දු වීමෙන් පසුව ය. මෙතරම් දුර ගමනක් කිසිදාක ගොස් තිබුණේ නැත. එය ප්‍රතික්ෂේප නොකළේ යුවතිය පිළිබඳව උපන් අනුකම්පාව නිසා ය. පැහැදිලිවම ඇයට මොනවා හෝ අපල වැනි දෙයක් ඇතැයි ඔහුට සිතූණි. නිවසට පැමිණ ලැබුණු පාර්ශ්වය මෙකයා මත තැබුවේ ය.

"මොනවද මල්ලි මේ ගෙනාවේ...?"

"මම ගෙනාවෙ නෑ. වැන් එකේ යන කවරිය සල්ලි එකකු කරලා මට තැන්පත් දුන්නා."

"හානේ... සේදර මේ වගේ තැනි කොටුවර ගන්න ඇද්ද?"

"ඒ ඒතරක් තෙමේ හොඳ අරක්කු බෝතලයකුත් හම්බ වුණා. මම ඒක ආපහු දීලා ආවා."

"අනේ මල්ලියේ මේ මිනිහ කොටුවර හොරකම් කරලද? දන් මොනවා කරන්නද? මල්ලි අපි අනිද්දා කැලණි පත්සල් යමු ද?"

"ඔනෑ නම් ගෙට යමු. අනිද්දා මට කතරගමට හයර එකක් වැදුණා."

"එවා මල්ලියො මයා ඒ වගේ වැඩ බාර ගන්න. ඔයා වගේ උගත් ළමයෙකුට කියලා මේ වැඩ කරවා ගන්න බව දන්නවා නම් අම්ම මට බණිවි. ඇයි බාර ගන්නෙ...?"

"පිට කෙනෙක් තෙමේ අපි එක්ක උදේ යන ළමයෙකුට අපලයි කියලා අම්මා කිව්වා."

"අපි ළඟදී මුයිවර කෙනෙක් ගන්නවනේ. එතකොට යන්න කියන්න."

"ඊට අක්කා මේ ළමයට අපලයිද. එක දිගට අසනීප කරදර ඇවිදිත්..."

"කවුද කවිටිය...?"

"අර බතලාවන්න ගෙදර කවිටියක්."

"බලාගෙන මයා ගෙදර අහංකාර කෙල්ලෙක් ඉන්නවා."

"අපිට ඒ අයගෙන් වැඩක් නෑ. කවුරු හරි වාහනේ ඉල්ලුවොත් අපි දෙන්න මනෑ."

ඔහු කාමරයට ගොස් ඇඳුම් මුදවා මද වේලාවක් සිටියේ ය. දිවා සමයේ සිදු වූ දෑ කිසිසේත් අමතක කළ නොහැක. මේ අහංකාරකම් සැබැවින් ම ඇයට හිමි වූවකි. පොදුවේ අකැමැති වුවත් ඇගේ ඇතැම් හැසිරීම් සිත අවදි කරන සුළු විය. හමු වූ යුගය තුළ වචන කීපයක් හෝ කතා කළේ අද ය. නමො නිසා හැසිරීමේ මාදු බවක් මතුව තිබුණි. ආඩම්බරකම දාන්න තැනක් නෑ.

පසු දින පිහිදුනේ අක්කා ගේ හඬිනි. වෙනදා මෙන් නොව ඇඳුම් හැඳ සුදානම් වීමට ගත්තේ කෙටි කාලයකි.

"මල්ලි අද උදෙන්ම."

"ඊකක් කලින් යනවා."

"අර ට්‍රිල් එක යනවද?"

"ඔව් අක්කා මම පොරොන්දු වුණානේ. අද වැන් එක සර්විස් එකට දානවා."

අක්කා දුන්නේ වීදුරුව පානය කළ ඔහු රථයෙන් ගමන ඇරඹුවේ ය. බතලාවන්නේ ගේවිටුව අසල තතර කළ ඔහු රථයේ තළාව තාද කළේ ය.

අනිවාරකව වඩා තළාව හඬ වන්නේ නැත. ඇය පෙනෙන තෙක් මානසක නැත. කාන්තාව නිවස තුළ සිට අත වනතු දුටු පසි

සිතේ තරමක කෝපයක් ඇති වුණි. නිවස ළඟට ගොස් මගින් ගැනීමට තමා බැඳී තැන. සමහර විට ඇය කතා කරන්නට ඇත්තේ පසු දිනට යෙදී ඇති ගමන ගැන කතා කිරීමට විය යුතු ය. ඔහු නිහඬව නිවස ඉදිරියට රථය ගෙන ගියේ ය.

"ගමන හරි තේද?"

ඔහු පිළිතුරක් දුන්නේ නැත. ඔහුගේ තෙත යොවු වූයේ රුක්ඳන්තන මලක පැහැයෙන් සැරසී එන ඇය වෙත ය.

"ඔව් හරි."

"එහෙම නම් මෙන්ත මේ ගැස් සිලින්ඩරය දමාගෙන යමු. හවසට එනකොට හේන්ත ඕනෑ."

"මොකද අම්මේ මේ කරදර කරන්නෙ. මේ වැනි එකේ ගැස් සිලින්ඩර් දාගෙන යන්න බෑ."

"නෑ මම කීවෙහි පියරත්තලයෙකු කෙරින් නියලා හැන්දෑවට හේන්ත කියලයි. නැතින්ම ඔවා හැන්දෑවට කරන්න අමතක වෙනවා."

"කීව් දේ අහන්න. ක්‍රී විල්ට් එකකට කතා කරලා ගැස් එක ගෙන්න ගන්න. නැතින්ම මම හවසට එනවනෙ."

ඇය වැනි රියට පිටිසෙමින් කීවා ය.

"මම හවසට ගෙනැවිදින්නම්." ඔහු අවසාන තිත්දුට දුන්නේය.

රථය මාවතට ගත් සැනින් නිකුත් වූ සුවඳ නැහැයට දකුණි. වාහනයේ ගමන් කරන ගැහැනු සිනාසෙන බව දැන සිටියත් ඇය ඒ කිසිවක් මැයිම නොකරන බව ඔහු පැහැදිලිවම දැන සිටියේ ය. මෙව්වර ආඩම්බර වන්නට හේතුව මොකක්ද?

අද ඇය වෙනදාට වඩා පැහැටත් ය. උදෙන්නම දිය නා ඇති බවක් පෙනේ. අසුන් ගත් සැනින් ඇය පොතක් අතට ගෙන ගොස් මෙහි ගමන් කරන පිරිස පිළිබඳව අධ්‍යයනයක් යෙදීමට ඕනෑකමක්

සහන්ට නැත. පොදුවේ කවුරුත් හොඳ මිනිසුන් බව හැඟේ.

කොල්ලුපිටියට යන තෙක් ඇය සිටියේ පොතට යොමුවූ දෙතෙතින් යුක්තව ය. කොල්ලුපිටියේ රථය තතර කළ ද ඇය ඉන් නො බැය මඳ වේලාවක් තහඩව සිටියා ය. බැගය විවෘත කළ ඇ මුදල් තෝට්ටු කීපයක් ඔහු වෙත දිගු කළා ය.

"ආ... මේත් සල්ලි."

"මේ සල්ලි මොටද?"

ඔහු ඇය දෙය නොබලාම ඇසුවේ ය.

"වාහනේ සර්විස් කරන්නට ඕනෑ තේද?"

"ඒවට සල්ලි තියෙනවා."

පිළිතුරක් නොදුන් ඇ අසුන මත මුදල් තබා යන්ට ගියා ය. මඳ වේලාවක් සිටි ඔහු යළි ගමන ඇරඹුවේ ය.

ගරාජය දෙසට යමින් සිටිය දී ගිනි අවට පාරේ ගමන් කරන රුව ඇතට හඳුනා ගත්තේ ය. ඔහු ශිෂ්‍ය සංගමයේ එකට සටන් පාඨ කියු උපවාසය, පා ගමන් ගිය අසේල හඳුනා ගැනීමට ගත වූයේ මොහොතකි. සහන් අසේල හේ ඇඟට රථය කපා තතර කළේ ය. අසේල ඉවතට පැන්නේ කෝපයෙන් යුතුව බැව් ඔහු දනී.

"සාක්ෂුවේදී රත්ගම අසේල"

සහන් කෑ ගැසුවේ ය. අසේල සහන් හඳුනා ගත්තේ ය. එහෙත් චික්ඡේදන බව විවෘතව මුහුණේ තතරව තිබුණි.

"තද වුණා කියන්නෙ ලෙල්ලටම තද වුණා. ඉතින් කොහොමයි."

අසේල සහන් හේ අත අල්වා සිනාසුණේ ය.

"ඇතුළට නැගෙ..."

සහන් ඔහුට ආරාධනා කළේ ය. අසේල නිහඬව රථයට පිවිසුනි.

"මම උඹව හම්බ වෙන්නෙ කොහොමෙයි කියලා දහ අනේ හිතුවා."

"තවම පූර්වාරාම පන්සලේ බණ මඩුවෙද?"

"ඔව්, සහන් පන්සල නැතිනම් මැරීව නැත්වල ගසුන් පැළ වෙලා, වියුෂන් පාරක් දාලා බණ මඩුවෙ නිදා ගන්නවා. මෙහෙ පන්සල්වලට එවිච්ච දාන ලැබෙන්නෙ නැ. ලැබුණු දවසට මටත් හම්බ වෙනවා."

ඔවුනතර නිහඬ බවක් ඇති වුණි.

"මොනවද ඉකෝත් ද උගන්වන්නෙ.? උඹට සෙකන්ඩ් අපර් එකක් තියෙනවා නේද?"

"අපි අවුරුදු හතරක් කළේ කාලය කා දම්මක් විතරයි. ලංකාවට ආර්ථික විද්‍යා විෂයන් අවශ්‍ය නැ. හිච්චි අයිියා වගේ දලක් අරගෙන මුද්‍ර ගියා නම් ඉවරයි."

ඔවුනතර නිහඬ බවක් ඇති වුණි. පැහැදිලිවම විවාහ ආර්ථිකය හරහා ඕනෑම මුදලාලි කෙනෙකුට මේ විද්‍යාව ඉගැන්වීමට පුළුවන. අද හැම දෙයක්ම බාල වෙලා.

"දන් ශ්‍රද්ධා කොහොමෙයි?" අසේල අම්මිරි අතිතයෙන් වෙන් වීමට සිතුවේ ය.

"ගමේ යන්න බැරි නිසා ශ්‍රද්ධා මොකද්ද රස්සාවක් කරනවා."

"මට දවසක් ශ්‍රද්ධා බැංකුවේදී හම්බ වුණා. මගේ පපුව හෝස් ගාලා පත්තු වුණා. අනේ හිබිව්ව වළල්ල උකස් තියන්න ඇවිදිත්."

"මම ළඟදි හම්බ වෙන්න ගියා. කන්පෙති දෙක ම හිස්. කැමිපස් එකේ රූ රැජිණ නේද කියලා හිතුණා. ඔහු පහන් හඬින් කීවේ ය.

07

ශ්‍රද්ධා හැම වසරකම රුවන්ගිය ලෙස සම්මාන ලැබුවා ය. හැම කලාවක්ම ඇය වෙත උපතින් පිහිටා තිබුණි. හැම කටයුත්තක දී ම නායකත්වය ගෙන කටයුතු කිරීමේ හැකියාවක් ඇයට තිබුණි.

"ශ්‍රද්ධාගේ කන්පෙති හිස්වෙලා තියෙනවා දක්කාම මගෙ පපුව හෝස් ගාලා පත්තු වුණා."

"මේ අපි ලබා උපන් හැටි කියලා නිකං ඉන්ට බැ."

"අපි මේ ක්‍රමය වෙනස් කරන්න ඕනෑ බව ඇත්ත. ඉස්සර වගේ මේ වගේ කටයුත්තකට ජනතා සහාය නැ."

"හැම එකාම ගාන කපාගෙන අයින් වෙනවා. දන් ලබන මාසෙ 10 රැස් වෙනවනේ. එදාට කතා කරමු. මම මේ හදිසි ගමනක් යන ගමන්."

"කොහොමද මවං අක්කා එහෙම...?"

"අරු මවං අක්කට පොල්ල කියලා පැන්නා. උඹ කේස් එක දන්න හින්දා කියන්නෙ."

"දෙකක් නැ පොඩි යයිස් කෙල්ලෙක් තියාගෙන යන්ට ඇති. ලංකාවට කවදහරි ආවොත් මට කියපං. මට ගහන්ට බැ. අපේ කොල්ලා දමල දෙන්නම්."

“එපා හින්දනේ මම ගියේ. අක්කත් හිත හදාගෙන ඉන්නෙ. චූඨවරයා ගිහිත්. ඒ නිසා ටික දවසක් වැඩ කරනවා.”

“හරි... නිවාඩුවට හමුවෙනු.”

සහන් මිතුරාගෙන් සමූහගත ගරාජයට ගියේය. සහන් රථය සෙස්දන තෙක් දිගු කල්පතාවක ගැලී සිටියේය. රියදුරෙක් ලැබුණු විහාම ගමට යා යුතුය. අප්පච්චි ජීවත්ව සිටිය දී එක කුණුරක්වත් බදු නොදී වගා කළ හැටි සහන්ට මතකය. ගොවිතැන් කිරීමෙන් ලද ආදායමෙන් ජීවත් වූ අප්පච්චිට කාවචන් අතපාන්ට අවශ්‍ය වූයේ නැත. වඩාත් දුක් සහගත සිදුවීම් වූයේ අක්කාට දැවැද්දට දුන් ඉඩම සැමියා පිටස්තරයෙකුට විකිණීමය.

පත්‍රගිය යුගයේ සිටියේ ගොවිතැන් කටයුතුවල යෙදීමය. ඒ සඳහා ඉක්මනින් යා යුතුය. මෙම කතරගම ගමනින් අක්කාට මුදලක් ලබාදිය යුතුය.

තැන්ඩ් ෆෝනය තාද වුණි.

“කවුද?”

“මම පංචලී.”

ඔහු පිළිතුරක් නොදී සිටියේය. පංචලීගේ කටහඬ හඳුනා ගත් මුත් ඔහු පිළිතුරක් දුන්නේ නැත.

“මම පංචලී. බතලවන්නෙ.”

“ඔව් ඉතින්. ඇයි කතා කළේ...”

“අපි හෙට පාන්දරින් යනවා.”

“ඔව් ඉතින්.. මම වෙලාවට එනවනෙ. ඊට කලින් ඇවිදින් ඉන්ටද කියන්නෙ...?”

“එහෙම ආවොත් හොඳයි. එතකොට බඩු ටික දාගන්ට පුළුවන්නෙ.”

“ලොරියක ගෙනියන්ට බඩු නෑනෙ. උදේට පල්ලි ගන්ට පුළුවන්.”

“මම ඒක කියන්ට නෙමේ කතා කළේ. හෙට ගෙනියන්ට බඩු ටිකක් ගන්ට තියෙනවා. දන් එන්ට පුළුවන්ද?”

පංචලීට සහන්ගෙන් නිසි පිළිතුරක් ලැබුණේ නැත. ඔහුගේ හැසිරීම් කලින් සිටි රියදුරා මෙන් නොවේ. හමු වූ පුරාණ දිනයේදීම ඔහු කුමන අයෙක් දැයි දන ගන්නාය.

මංජුල තමාට දුරින් නැයෙක් වුවෙකි. කොළඹ විද්‍යාලවල ඉගෙනුම ලැබ අධ්‍යාපනය කඩාකපල් කරගත් මංජුල පාතාලයට සම්බන්ධව සිටින බැව් ඇය දන සිටියාය.

එවැනි මාරුවරයෙකුට දුවන්ට පහර දුන් හැටි. ආඩම්බර කාරයෙක්. මේ වගේ එකෙකුගෙන් ලේසියෙන් ගැලවීමට නොපුළුවන. මංජුල පිළිබඳව නොදන්නාවූවහොත් එය බලවත් වරදකි. යළිත් වරක් ඇමතුවක් ගන්නාය. ඇමතූම ඔහු පිළි නොගන්නා විට සිතේ කෝපයක් ඇති වෙයි. දිවා විවේකයේ දී ගමනට අවශ්‍ය දේවල් එක්කර ගත යුතුය. වෑන් රිය මූලස්ථාන ගොඩනැගිල්ල අසල තනර කර තිබෙනු ඇ දුටුවාය. මේවිට එතේ ආව කියන්ට බැරිද? සිතේ නැතැණු අමනාපය ඇය ආයාසයෙන් දරාගෙන රථ ගාල අසල තනර කර තිබූ වෑන් රියට ගියාය.

“කොහාටද යන්ට ඕනෑ.”

“මිහොම ඉස්සරහට යමු.”

“මේහෙම ඉස්සරහට ගියොත් කාප්පෙ හැප්පෙයි. මොනවද කරන්ට ඕනෑ කිව්වොත් ලේසියි.”

“ගැස් ගන්ට තියෙනවා. පූජා භාණ්ඩ ගන්ට තියෙනවා. නව මට ඇඳුම් වගයක් ගන්ට තියෙනවා.”

නම් සුපුරුදු අසුනේ ඉඳගත් පසු ඔහු රථය කරකවා පාරට ගත්තේය. ඉඹිල්ලෙන්ටයි හඳුන්නෙ. සමහර විට පරක්කු ඇති. ඔහු පුරාණයෙන්ම ගියේ සුපිරි වෙළෙඳ සැලකටය.

“බඩු අරන් ඉවර වෙලා කතා කරන්ට.”

ඇය හිස වනා කතාව පිළිගෙන වෙළෙඳ සැල වෙත ගියාය.

පංචලි ඉහළ මාලයට ගොස් කාන්තා ඇඳුම් තෝරමින් සිටියදී කවුරුන් හෝ තමා අසල ගැටසෙන බැව් හැඟී ගියේය. මෙවැනි සිදුවීම් තමාට ඕනෑ තරම් විදින්නට ඇත. ගැහැනුන්ට උපතින්ම හිමිවන අතවරවල මාර්තු අට වෙනිදා පමණක් උද්ඝෝෂණය කිරීමේ තේරුමක් තැන. තමා ළඟ සැරිසරන්නේ කවුදැයි ඔහුට නොදන්නේනට ඇය පරීක්ෂා කර බැලුවාය. මංජුල සිනාමුහුණු මුහුණින් තමා දෙස බලා සිටියත් ඇයගේ මුහුණේ සිනාවක් නැත.

"අද බොඩි ගාඩ් ආවේ නැද්ද?"

පංචලි පිළිතුරක් නොදී නිහඬව සිටියාය. මෙතරම් දවසක් නාච්චි සහන් දුන් පහරට පින්සිදු වන්නටය.

"කරුණාකරලා මට මගේ පාඩුවේ ඉන්ට දෙන්න. මම කිව්වනෙ."

"ඔයාට ඕනෑ විදිහට වැඩ කරන්ට දෙන්නට බෑ. නැන්දලා, මාමලා ඔක්කොම මට කැමතියි."

"මට කරදර කරන්ට එපා."

ඔහු ඕනෑවට වඩා ඇයට ළං වී සිටියේය. පැමිණි කාරණය අමතක කර දමූ ඇය පහත මාලයට ගියාය. පංචලි කඩිනමින් ගියත් බලාපොරොත්තු කඩවුණි. වෑන් රිය රථගාලේ නොදකිම නිසා ඇගේ සිතේ ඇතිවූයේ අමනාපයකි.

"කොහේද ඔරිස් ද යන්නේ...?"

ඇය පිළිතුරක් දුන්නේ නැත.

"ඉන්න මම ගිහින් දාන්නම්."

"ඒලිස් කරදර කරන්ට එපා."

වෑන් රිය පිටිසෙනු දුටු ඇගේ සිතේ බිය නැති වුණි. ඇය අනුව මංජුල රථය අසලට ගියේය.

මංජුල ඇයට රථයට පිවිසීමට ඉඩ නොදී හරස්කර සිටියේය. ඔහුගේ තෙත යොමුව තිබුණේ රථයේ අසුන්ගෙන සිටින සහන් වෙතය. ඔහු අද කිසි කතාවක් නැතිව සිටින විට හෙතෙම යම්ක් සිතා ගත්තේය. අද ඔහු තමා හා පැටලෙන්නට නොඑන්නේ තමා පිළිබඳව දනගෙන යන අභිමානය සිතේ ඇති වුණි.

"කෝ මට යන්ට දෙන්න."

"දන්නවනේ හැටි."

"සහන් අපි යමු."

"යන්ට දෙන්නෙ නැ. මංජුල පාර හරස් කරමින් කීවේය.

"ඒ මිස්ටර්... මේ මිස්ටර් වාහනේට තහින්නට ඉඩ දෙන්නට."

"ඉඩ දෙන්න... අපේ පොද්ගලික ප්‍රශ්නවලට සම්බන්ධ වෙන්නට එපා. මගේ හැටි ආරංචි ඇතිනේ."

"අනුන්ගේ පොද්ගලික ප්‍රශ්න මට වැඩක් නැ. මේ ඉන්නේ මගේ පැසසන්ට්ස් කෙනෙක්. එන්ට ඉඩ දෙනවද නැද්ද?"

ඔහු රථයෙන් බිසිමින් ඇසුවේය.

"සහන්, ඔයා මේකට පැටලෙන්නට එපා. මේක අපේ පොද්ගලික ප්‍රශ්නයක්. ඔයා ඇතුළට යන්නට."

තම වාහනයේ ගමන් කරන මගියෙකුගේ ආරක්ෂාව සැපයීම තම යුතුකමකි. ඔහුට අවශ්‍යව ඇත්තේ තමාගෙන් පළි ගැනීමට බැව් සහන් දැනි.

දීර්ඝ සාකච්ඡාවකින් පසු ඇය පැමිණ රථයේ අසුන් ගත්තාය.

"යමු..."

ඇය පහන් හඬින් කීවාය.

"පලතුරු ගන්න තැනක් නැද්ද?"

ඔහු නිහඬව රථය ඉදිරියට ගමන් කළේය. සහන් ඇයට වෙන්නේ

කුඩා කඩ පෙළකට කැඳවාගෙන ගියේය. පුජාවට අවශ්‍ය පලතුරු, රසකැවිලි මෙවන් තැනකින් ලාභයට ලබා ගැනීමට හැකිවීම ගැන ඇය සතුටු වූවාය.

"ගැස් එක දමා ගත්තට ඕනෑ."

"ඒක ගේ ගාව තැනකින් ගනු. රෙදි ගත්තට ගියා නේද?"

"කොයි ටිකක් මහගත්තට ඕනෑ. මේ බාරයක් තියෙනවා. දුන් ඒවට වෙලා නෑ."

පිටකොටුවේ නොග වෙළෙඳ හැල්වල ඇත්තේ ජනාකීර්ණ වූ පටු මාවත්වලය. ඇය මුහු අනුව ගමන් කළේ විශ්වාසයෙන් යුතුවය. අතරමං වුවහොත් පාර සෙවීමට පුළුවන් කමක් නැත.

අවසානයේ මුහු ඇය කැඳවාගෙන ගියේ රසකැවිලි කඩයකටය. මුහු වතුර ලෙස දෙමළ භාෂාවෙන් කතා කළේය.

"දොඩම් බොනවද? ගලුඩා බොනවද?"

"කැමති දෙයක්. ඕනෑ දෙයක් කනවා, බොනවා."

කිසිවක් පැවසූ නොබෝ වේලාවකින් සේවකයා මස්කට්, පැණි වළලු වැනි ප්‍රණීත රස කැවිලි ගෙනාවේය. රසකැවිල්ල මෙන්ම පානය ද ප්‍රණීතය. මුදල් ගෙව්වේ සහන් පිසිනි.

"මගේ වැඩකට ඇවිත් ඇයි සල්ලි ගෙව්වේ...?"

මුහු පිළිතුරක් නොදී අසුනින් නැගිට ආවේය.

"මේ සල්ලි ගත්තට."

මුහු පිළිතුරක් නොදී කඩයෙන් පිටතට ආවේය.

මුහු රථගාලට ගොස් රථය රැගෙන ආවේය. මුහු ඉක්මනින් රථය රැගෙන ඇයව කාර්යාලයට ගොස් ඇරලුවේය. ඒ යනෙත අතර මුහු කිසිවිටෙක ඇය හා වචනයක් දෙඩුවේ නැත. ඇය ද කතා කළේ අවශ්‍ය දේකට පමණි.

කුලී රථගාලට පැමිණි පසු කාර්යාල පහසුකම් සලසන රියදුරන් සහන් වටා රොක් වූහ.

"මල්ලි, මදවියගෙ ගැන්සිය අද ආවා."

සහන් සිනාවූයේ මුහුණින් සිටියා ඒකා පිළිතුරක් දුන්නේ නැත.

"උන් ඇමැති ආරක්ෂක කණ්ඩායමක කටවිය. අපි මේ ගෙවල්වලටත් ගිහින් බයේ ඉන්නේ. මල්ලි පරිස්සමින්."

"ගණන් ගත්තට එයා යක්කු හිතන කරම් කළ නෑ. තේ රවුමක් දාමු. මා ගානෙ."

සහන් යාබද පෙට්ටි කඩයකට ගොස් රියදුරු පිරිසට තේ ඇනවුම් කළේය.

"කානා මය එළවළු මාලු රොට් ගන්න."

"එයා මලයා. කව ටික වෙලාවකින් දවල්ට කනවනෙ. කැන්ක්සු."

සැවොම් සාකච්ඡා කළේ ඇමැති ආරක්ෂකයාට ඉගැන්වූ පාඩම් පිළිබඳවය.

"මල්ලි පරිස්සමෙන්. මය කැල්ල තද අහංකාරයි. කොහොම හරි ඇමැතියාට තද නැකමක් තියෙනවා."

"ඇමිනියා සයිඩි එකේ තියාගෙන ඉන්න ගැනිගෙ දුවෙක්ද දන්න නෑ. මොනවා වුණත් මේ කෙල්ලට ආණ්ඩුවේ සපෝර්ට එක තියෙනවා."

"අපිට ඒවා යුක්ත නෙමේ අයිියා. මගෙ පැසෙන්ජර්ව ආරක්ෂා කිරීම මගේ ඩියුටිය."

"ඒ වුණොට ඕනෑ කුණකටුවා වගේ එකෙක්. පරිස්සම් වීම කෝකටත් හොඳයි."

මුහු බොහෝ වේලාවක් කතා කරමින් සිටියේ ඇමිති ආරක්ෂක නිලධාරියා පිළිබඳවය.

08

මල්ලි නිවසට පැමිණීම ප්‍රමාදවීම පිළිබඳව සමන්තා තරමක් බිය වූවාය. මල්ලි පහර දී ඇත්තේ කැඩිනව ඇමිණිවරයෙකුගේ නැදෑයෙකුට බව දන ගත් මොහොතේ සිටම ඇය පසුවන්නේ බියෙන් යුතුවය. පුවත්පත් දත්වීමක් දමුවහොත් පිරිසිදු පළාත්වලින් අයදුම්පත් එයි. රියදුරන් වැඩි දෙනෙක් එන්නේ නේවාසිකව වැඩ කිරීමටය. හොර මාරුකම් නිවුණත් සේදර විශ්වාසවන්තව කටයුතු කළේය. මේ වාහනයෙන් තමාට වඩා ආදායම හොයාගෙන ඇත්තේ සේදරය. පොරොන්දු මුදල් කිසිදාක වංචා කර නැත. ඔහු උදයට පැමිණ තවසට යයි. කාමරයක් නිවුණත් පිටස්තර පිරිමියෙකුට නවාතැන් දීමට ප්‍රථමත් කමක් නැත.

රථය වත්තට පිරිසෙනු ඇසුණු පසු සිතේ බිය තුරුන් වූණි.

"මොනවද මේ උස්සගෙන එන්නේ...?"

"විශේෂ දෙයක් ගෙනාවෙ නෑ. පිටකොටුවෙ ගියා. නිකන් ඉන්න ගමන් ගන්න."

"මොනවද මේ රතු රෙදි වගයක්."

"අනේ අක්කා, මෙන්න මේ රෙදිවලින් කොඩි ටිකක් මහනවද?"

"මල්ලි අපිටත් කොඩි වැලක් දාන්න පුළුවන්ද?"

"එකටත් එක්ක තමා ගෙනාවෙ."

"ලොකු දෙයක්."

අක්කා සතුටට පත් වූණි.

"යන්ට දවසයි, එන්නට දවසයි දවස් දෙකකට එන්නට වෙන්නෙ නෑ. සඳුදා ඔරිස් හයර් එකට යනවා."

"සිතලේට අදින්න විෂර්ව එකකුත් දමමා. මල්ලි ඇවිදිත් කෑම කන්න."

කාමරය තුළට ගිය ඔහු ප්‍රථමයෙන්ම කළේ ගමනට අවශ්‍ය ඇඳුම් සකස් කර ගැනීමය. ඉන් පසු ඔහු නාන කාමරයට ගොස් දිය නා ගත්තේය.

මේ දිනවල පසුවන්නේ සිත් කැවුලෙන් යුතුවය. කරුණ ලස්සන ගැහැනියෙක් වූ අක්කාට සිදුව ඇති විපත අඩුවෙන් තක්සේරු කළ නොහැක. මෙම ගමන නිසා අක්කාට වාසියක් ලැබේ. මෙම ගමනට සේදර ගියා නම් එය ලාභ ලබා ගන්නා තත්ත්වයට පත් කර ගන්නවා ඇත. ඇඳුම් මාරු කරගෙන එනවිට අක්කා කොඩි වැල් සකස් කරමින් සිටියාය.

"අක්කා දන් හයර් එක හරිනෙ. මේ හයර් එක යන්න පුළුවන්ද කියලා සේදරගෙන් අහන්නද?"

"මල්ලිට අමාරු නම් කතා කරලා බාර දෙන්න. හේ.. කලින් කීව්වා නම් තමා හොඳ."

"සේදර මේ වෙලාවට කරවී කැඩෙන්නට ගහලා නිදි ඇති."

"ඉන්නකෝ... මම හයර් ගෙදරට කතා කරලා බලන්නමකෝ..."

අක්කා කොඩි මැසීම නවතා දුරකථනයෙන් වත්දතා ගමන යාමට කතා කරගත් නිවසේ අයට කතා කළේය.

"මිස් මේ හයර් එකට වෙන කෙනෙක් අල්ලලා දෙන්නද?"

"ඇයි අපි ඒ ලමයාටනෙ කතා කරගත්තෙ.."

"ලමයාගෙ ඇඟ රස්තෙයි වගේ."

"ඉන්නකො මම අපේ දුටු එක්ක කතා කරන්නම්. එයානෙ මේ පාහරාර්තු කළේ."

මද වේලාවකට පසු අක්කා කතාව ආරම්භ කළාය.

"ඔව් මිස්... ඔව් මිස්... ඔව් මිස්. මගේ තමා වාහනේ."

"අසනිපයක් වෙන්ට විදිහක් නැතෙ. අද දවල් මා එක්ක ගියානෙ."

"ඔව් ඉතින් ලෙඩවල හැටි එහෙම තමා. නෑ.. නෑ.. හයර් එකට මොකටත් වෙන්තෙ නෑ. අපි කලින් වැඩ කරපු අත්කල්ට එවන්නම්."

"නෑ.. නෑ.. එයා එක්ක අපි යන්නෙ නෑ. අරක්කු බිලා වාහනේ කොහේ හරි හප්පලා තියෙයි. කෝ මල්ලි."

තමා නැති බව පවසන මෙන් අතින් දන්වා සිටියාය.

"මල්ලි දන් ගිටියා. පොඩ්ඩක් ලගට ගිහින් එන්න ගියා."

"මට එයාගෙ හැන්ඩ් ෆෝන් නම්බර් දෙන්න."

අක්කා තම සෙල්ලුරුගේ අංකය දෙන හඩ ඔහුට ඇසුණි.

"හරි ලෝ කාර්යයක්. මම කිව්වෙ. බතල වන්නෙ කෙල්ල තේද?"

සමන්තා සිනාසෙමින් කීවාය.

සහන් කාමරයට ගිය නොබෝ වේලාවකින් ෆෝනය නාද වුණි.

"ඇයි ට්‍රිප් එක යන්ට කැමති නැද්ද?"

"නෑ.. නෑ.. ට්‍රිප් එක යනවා. වෙන ඩ්‍රයිවර් කෙනෙක් එවන්නද කියලා ඇහුවේ."

"ඒ වගේ අරක්කු බොහා මිනිස්සු එක්ක ගමන් යන්ට අපි කැමති නෑ. විශ්වාසයෙන් ගමන යන්ට බැරි නම් සනීප වුණොම අපි යමු. ගමන තනර කරමු."

"යොදා ගන්න ගමනට බාධා ඇති කරගන්ට එයා. මම එන්නම්."

"ඉතින් තවත් මේ ඇහැරගෙන ඉන්නේ මොකද? ගිහින් නිදාගන්ට. මොකද දන් කරන්නෙ...?"

"මිසිට හෙට ගෙනියන්න කොඩි වැලක් මිනෑ කිව්වනෙ. අක්කා එක්ක කොඩි මහනවා. හරි.. මම උදේ එන්නම්."

පංචලිට එය කාර්ය බහුල රාත්‍රියක් විය. මේ ගමන යන්නේ අම්මාගේ බලවත් ඉල්ලීම නිසාය. කිසි දෙයක් පවසා ඇගේ සිතට වේදනාවක් දීමට සිතෙන්නේ නැත. ඇය හැම දුකක්ම උසුලා දරා සිටින්නියකි.

මෙම ගමනට අප්පච්චිගෙන් වාහනයක් ඉල්ලා යැව්වා නම් වාහනයක් හෝ මුදල් එවනු ඇත. අම්මාගේ වැරද්දකු යොවුන් විය ගැන කතා කිරීමට නොසුවන.

මේ කතරගම ගමන සංවිධානය කළේ අම්මා තමා වෙනුවෙන් වූ බාරයක් ඔප්පු කිරීමටය. මෙම ගමන පිළිබඳව මංජුල දනගතහොත් එය තනර කිරීමට සිදුවනු ඇත. ඉගෙනීම කඩාකප්පල් කරගත් මෙම මැරයා විකකට හෝ මෙල්ල වූයේ සහන්ට පමණි. කටමැන දෙසුවත් ඔහුට සහන්ගේ කීවුවුවත් ඒමට පුළුවන් කමක් නැත. මංජුල ඉදිරිපත් නොවුණත් ඔහුට සහාය වීමට මැරවරයන් පිරිසක් ඇත.

සහන් මෙම ගමනට ඒමට අකැමැති වූයේ ඇයි දැයි සිතිය නොහැක. සේදර වැනි බේබ්දෙක් සමඟ යනවාට වඩා ගමන නොහොස් සිටීම මැනවැයි ඇය සිතුවාය. ඊටත් වඩා මෙම ගමනේදී

ආත්මමා බැලීමට යාම අම්මාගේ එක අදහසක් විය. සේදර ගියහොත් පවුලේ තොරතුරු පිට යාමට ද ඉඩ ඇත. අම්මා මෙම ගමනට සහන්ගේ වැන් රිය යොදා ගත්තේ කිවේ එබැවිනි. සහන්ගේ හොඳ ගති ගුණ ඇති බවත් අයුතු කළාය.

බාරය මල්පු කිරීමට කොඩි වැලක් මැසීමේ ඕනෑකමක් තිබුණි. එය කිරීමට නොහැකි වුණි. තමාගේ අවශ්‍යතාවය සපුරාලීමට හෙතෙම අනාරාධනයෙන් ඉදිරිපත් වීම පිළිබඳව සතුටක් ඇති වුණි. රෙදිවලට වියදම් වෙනවනේ. සමහරවිට අක්කා විකුණනට කොඩි මහනවද දන්නේ නෑ. ඔහුගෙන් කොඩි මිලදී ගැනීමට ඇති අදහස් කළාය. දින තුනකට අවශ්‍ය ඇඳුම් බැගයට දමා ගන්නාය. ඇඳේ වැසිර දැස් පියා ගත්තේ කෙටි අස්වැසිල්ලක් ලබමිනි. ලද්දේ සුවපහසු නින්දකි.

මල්ලෝසුව නාද වන හඬින් පංචලි පිබිදුනාය. දිවා ආහාරය සුදානම් කර බදුන්වලට දමා ගන්නාය.

"දුව චූර්මටර්ට කෝල් එකක් දුන්නද?"

"දැන් එයි."

"දුව... මේ කොල්ලා අපේ ගමේ දේවල් මෙහෙ ඇවිදින්නියයිද?"

"මම ඒ කොල්ලා දන්නෙ නෑ. ඒකා අපේ චූර්මටර් කියලා විතරයි දන්නෙ."

"මට බය. ඔය විස්තර දන ගනියි කියලයි."

"අපි ගමේ වැඩි වෙලාවක් ඉන්නෙ නෑනෙ. ගිය ගමන් ආවිව්ව අරන් එන එකෙනෙ."

"අන්න වාහනේ ආවා. දුව ගැස් එකක් දාගන්නට."

ඇ දුවගොස් දොර විවෘත කර ඉදිරිපස විදුලි පහන් දල්වුවාය.

සහන් වැන් රිය පෝට්කෝට ඉදිරිපස නතර කර රථයෙන් බැස ආවේය.

"ගෙනියන්න තියෙන්නේ මොනවද?"

"එන්න ඇතුළට. නෑ... නෑ... සපත්තු ගලවන්නට ඕනෑ නෑ."

සහන් නිහඬව ගෙමැද තිබූ බැස් රැගෙන රථයට ගෙන ගියේය. පංචලි ද බැස් ගෙන යාමට සහාය වුවාය.

"එපා මිස් මම දාන්නම්."

"පුශ්තයක් නෑ. මම උදව් කරන්නම්."

"ඔක්කොම දේවල් ගන්නද බලන්න ඕනෑ."

"කෑම, වතුර ඔක්කොම හරි. ගැස් සිලින්ඩරයේ දාගන්න ඕනෑ. ඒක තනියම උස්සන්නට බෑ. දෙන්නම අල්ලමුද?"

"දවස් තුනක් ඉන්න මෙව්වර ලොකු එකක් කර ගහගෙන යන්නට ඕනෑද? පොඩි එකක් නෑද්ද?"

"පොඩි ගැස් එකක් නෑනෙ."

"මේක දාගෙන ගියාම වාහනෙන් ඇතිරෙනවා. යමු.. අපේ අක්කා ගාව පොඩි එකක් තියෙනවා. මගේ දමා ගම්මු."

ගෙහිමි කාන්තාව පැමිණි පසු ගමන ආරම්භ කළේය. සහන් අක්කාගේ නිවසට ගොස් ගැස් සිලින්ඩරය රැගෙන ආවේය.

පංචලි සහන් රථයෙන් බැස යන අයුරු බලා සිටියාය. ඔහු කෙනෙකුට හෘදයාංගමව උපකාර කිරීමට කැමති පුද්ගලයෙක් බව දනී. රථය ඉදිරියට ඇඳෙද්දී රථය තුළ නිහඬව බවක් ඇති වුණි. මිදුරක් ගිය පසු සෙත් පිරිත් කැසටය ක්‍රියාත්මක කළේය.

"දුව, ඔය චූර්මටර් ළමයට තේ එකක් දුන්නෙ නෑද්ද?"

පලාස් එකේ තියෙනවා අම්මා."

"ඕනෑ නෑ තෝනා... මම තේ කීලා ආවෙ."

"ඒ වුණෙට ඒ ළමයට නොදුන්න එක වැරදියි."

"මට විතරක් බේරින්නෙ මොකද අම්මට තිබුණේ නැද්ද?"

"හරි... හරි... දන් ඔය කතාව වැඩක් නෑ. තේ එකක් ඕනෑ නම් බොන්න පුළුවන්."

සෙමින් උදා අඳුර වියැකී යනු පෙනේ. තාමත් ඇසෙන්නේ සෙත් පිරිත් සජ්ඣායනය පමණි. මාවත ප්‍රාණවත්ව ඇත. ඔහුගේ තෙත යාන්තමින් තමා අසල සිටින රුවාන්තිය වෙත යොමු වුණේ මාර්ග තදබදය නිසා රථය තනර කළ මොහොතකය. වෙනිමකින් හා විමර්ශකින් සැරසී සිටී රුවාන්තිය දෙස බැලුවේය. එකවරම ඇගේ තෙත් ඔහුට අසුවුණි.

"අසනිපයි කීව්වේ... දන් සනිපද?"

පිළිතුරක් නැත.

ගමන ආරම්භ වුණි. ජනප්‍රිය හින්දුස්ථානී ගීතයක අනුවාදනයක් ප්‍රචාරය වෙමින් තිබුණි. වෙනිමකින් හා අසනිපයකින් සැරසී සිටී නිසා ඔහුගේ කඩවසම් පිරිමිකම මතු ව තිබුණි. උදා හිරු රැස් නිල්වත් සයුරට වැටී ඇත. සුදු පෙත මතට උදා හිරු රැස් පතිත වී විවික්‍රම බලලයි.

"පංචි... ඔය ළමයට බොන්ට දෙයක් දෙන්නෙ නැද්ද?"

"දෙන්නම් අම්මා දෙන්නම්. දන් කෑමට තනර කරනවනේ"

"ඔය ළමයට බොන්ට දෙයක් නොදුන්නොත් නිදිමත හැදෙයි."

"පොඩ්ඩක් ඉන්ට... බෝතලේකට සුප්පුවක් ගහලා දෙන්නම්."

ඇය කතා කළේ කෝපයෙනි. කොට්ටර තරහ ආවත් දෙමාපියන්ට එවැනි කතා පැවසිය යුතු නැත. එහෙත් සහන්ට ඒ ගැන මැදිහත් වීමට කිසිසේත් පුළුවන්කමක් නැත.

ඔහු රථය ආපන ශාලාවක් අසල තනර කළේය.

"තේ බොන්නටද?"

පංචලි ඔහු දෙස කෙලින් බැලුවාය.

"අම්මා එන්න තේ බොන්න."

"දුට... මිනිස්සු මාව අඳුනනවා. මට වෙරිටබල් සැන්ඩ්විච් පෙති දෙකක් ගේන්න. මම ඉන්නම්."

"අම්මාට වොයිලට් පැත්තෙ යන්න ඕනෑද?"

"මට ගෙදර යනකල් ඉන්න පුළුවන්. ඕනෑ නම් දුට ගිහිත් එන්න."

පංචලි මව දෙස මොහොතක් බලා සිටියාය. ඇය ඇමැතිවරයාගේ සුරූපී අනියම් බිරිඳ බව රටම දන්නා කරුණකි. ඉකුත් යුගයේ සිනමා පුවත්පත් සැරසූ අම්මා රූප රාජ්ණියක ලෙස කිරුළ පැළඳ සිටියාය. එක්කරා අවස්ථාවක තමාට ජීවිතයේ සිදු වූ අත්වැරද්දක් නිසා ඇය දුකට පත්ව සිටී.

අම්මා කෑමකි අයුරින් ජීවත් වීමට ඉඩ දීම තම යුතුකම බව ඇය සිතුවාය.

"දුට... වූයිවර්ට තේ වතුර අරන් දෙන්න. නිදිමත වෙයි."

"අම්මා, ඒකා අමුතුව එකෙක්."

"වූයිවර් එක්ක ඉඳලා හිටලා කතා කරන්න. නැත්නම් නින්ද යයි."

"ඒ වූයිවර් කතා කරනවට කෑමකි නෑ."

පංචලි හෝටලයට යන විට සහන් කෑම පිතානක් කමින් සිටිනු දුටු සැනින් සිතේ ඇති වූයේ කෝපයකි. කිසිම ආචාරශීලී බවක් නැතිව තනියම කෑම කන තැනැත්තා දෙස මොහොතක් බලා හිටියාය.

මෙම ගමන තුළ දී රියදුරාට කෑම සැපයීම තම යුතුකමකි. කවුන්ටරයට ගොස් අම්මාට හා තමාට අවශ්‍ය කෑම ඇනවුම් කළාය.

"මස් කේක් එකතුත් දමමා."

"එහෙනම් අර මේසෙ කෑම කන කෙනාගෙ කෑමවලට සල්ලි ගත්ත ඵ්පා. තව ඵයා ඉල්ලන දෙයක් දෙන්න."

"ඵයා කෑමවලට සල්ලි ගෙව්වා."

අම්මාට කෑම ගෙන ගොස් දී ඇය හේ පානය කළාය. මේකා අමුතු ජාතියේ එකෙක්. තමා හේ පානය කරනතෙක් සහන් තමාට තුදුරින් සිටින හැටි ඇ දුටුවාය.

09

රථය ඉදිරියට ඇදී යයි. පිරිත් අවසන් වූ පසු ප්‍රචාරය වූයේ දේශානිමාණී හි පෙළකි. වෙන ගීතයක් දමන මෙන් ඉල්ලා සිටීමට පුළුවන් කමක් නැත. ඔහු අනිත් පිරිමින්ට වඩා වෙනස් නැතැත්තෙකි.

උදේට කැවේ සිය වියදමෙනි. ඔහු විසින් කම අහිමිවීමට පහර ගැසුවේය යන සිතුවිල්ල කිසියෙක් සිහිත් බැහැර වූයේ නැත.

"දුව, අපි අම්මව ගන්නේ කීයට ද?"

"ආත්තම්මව ලැස්ති කර ගන්නේ මොටද අම්මා. ආත්තම්මව මෙව්වර දුරක් යන්නට පුළුවන්ද?"

"දුව, අපට කරදරයක් වෙයි තමා. ඒ වුණත් මේක ලොකු පිතක්. අම්මව කවදාවත් මේ වගේ ගමනක් යන්නට වෙන එකක් නෑ."

"කොහොමද අම්මා රෝද පුටුවක දෘගෙන ඔව්වර දුර ආත්තම්මව එක්ක යන්නේ. මට තම ප්‍රශ්නයක් නෑ. මේක ආත්තම්මව කරදරයක්."

"අපිට මේ වගේ අවස්ථාවක් ආයෙ ලැබෙන එකක් නෑ. අම්මා වෙනුවෙන් මට කිසි දෙයක් කරන්නට ලැබුණේ නෑ. මේ ගමනවත් එක්ක යමු."

"හා... හරි... හරි... අපි එතනට කියලා ලැස්සි වෙලා ඉන්න කියන්න. ආ.. මෙන්න කතා කරන්න."

සහන් රථය බාහිරය කළේ පරීක්ෂකාරීවය. ඔහු ඔහුකමින් සවන් දුන්නා විනා ඒ පිළිබඳව සැලකිල්ලක් දක්වුයේ නැත. රථය තුළ පැවැති නිහඬතාවය බිඳී ගියේ සහන් ඇතුළත් කළ නව ගින කැසට්ගේ හඬිනි.

සුනාමියෙන් සිදු වූ විපතීන් දහස් සංඛ්‍යාත මිනිසුන්ට ජීවිත අහිමි වුණි. ඒ මිය ගිය මිනිසුන් නැවත ආවේ නැත. ගෙවල් දොරවල් නැවත සැදුණත් සිදු වූ විපත යළි සකස් කිරීමට නොහැකි වුණි.

"මහනින් වමට හරවන්න."

සහන් රථයේ වේගය අඩු කර ඇගේ උපදෙස් අනුව ගම්මානය දෙසට ගියේය. ප්‍රධාන මාවතින් හැරී කිලෝමීටර් දෙක තුනක් පමණ ගිය පසු සුන්දර වෙල් යායක් දිස් වුණි. සැබවින්ම එය ලස්සන ගම්මානයකි.

"දකුණට හරවන්න."

පංචලි කීවාය.

පරිසරය නිල් පැහැයෙන් යුතුය. මද දුරක් ගිය පසු යකඩ ගේට්ටුවක් දමන ලද ගේට්ටුවක් අසල රථය නතර කිරීමට ඇගෙන් උපදෙස් ලැබුණි. ඉන් පසු රථයෙන් බැස ගිය තරුණිය ගේට්ටුව විවෘත කර වන්න. මැද වූ වික්ටෝරියානු සම්ප්‍රදායට සාදන ලද නිවස දෙසට දුටු ගියාය. සහන් රථය නතර කළේය.

"එන්න ළමයෝ... මෙක තමා අපේ ගේ."

"මැඩම් යන්න."

කාන්තාව නිවස දෙසට ගිය පසු ඔහු වැන් රියෙන් බැස අනේ ගිරි ඇවිණේය. එය අක්කර දහයක් පමණ විහාර වූ පොල් ඉඩමකි. ඉඩම කෙළවරේ වෙල්යාය තිබුණි.

"ළමයෝ... එන්න ඇතුළට."

"නෑ නෝනා... මෙහෙම හොඳා"

ඔහු රථයට හේක්තු වී සිටිය.

"මහත්සි ඇතිනේ. නේ එකක් බොමු."

"නෑ අවශ්‍ය නෑ. මම වතුර එකක් බිව්වා. ස්තුතියි. මම වැඩිය නේ බොන්නෙ නෑ."

නිවස තුළ සිටි පංචලි ඇතුළේ සිට බැස් කීපයක් රැගෙන එනු දුටු සහන් ඉදිරියට දුටු ආවේය.

"දෙන්න මස්.. මම ගෙනියන්නම්."

"නෑ.. නෑ.. අවශ්‍ය නෑ. මට ගෙනියන්න පුළුවන්."

"නෑ.. නෑ.. ඒක මගේ ඩියුටිය."

"එහාට වෙන්න. මයාගේ ඩියුටිය වාගනේ එලවන එක විතරයි. මේවා අපි ගෙනියන්නම්."

ඔහු බලා සිටියේ මේ ගිතුවක්කාර කෙල්ලගේ ක්‍රියා කලාපය දෙසය. ඇය පාර්සල් ගෙනැවිත් රථයට දමමේ ඔහුගේ සහායක් නැතිවය.

"ළමයෝ... එළු නේ එකක් බොන්න."

නව දුරින් එය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට නොහැකි නිසා ඔහු ඉස්තෝප්පුවට ගියේය. ඉස්තෝප්පුවේ සිටින කල පුළුල් සාලය පෙනෙයි. සුදු සාරියකින් සැරසී රෝද පුටුවක ඉදගෙන සිටි අවුරුදු 70 ක පමණ කාන්තාවක් සිතා මුළු මුහුණින් සහිතව පිළිගත්තාය.

"ඔහොම දිගටම යන්න ළමයෝ. කෑම මේසේ උඩ ඇති."

මෙම මහලු කාන්තාවගේ ආගන්තුක සත්කාරය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට පුළුවන් කමක් ඔහුට නොතිබුණි. පුළුල් විසින්න කාමරය මුළු කාමරය දෙසට ගියේය. සාලයේ වූ කළුවර කැසිනෝටුවක් මත තිබූ ගැහැනියකගේ ඡායාරූපය දක

මොහොතකට තනර වුණි. මීට දශක දෙකකට ඉහත පුවත්පත් ප්‍රාසිද්ධ සඟරා සැරසූ රුවන්කිය යාන්තමින් මතකය. මැය නමා සමග රථයේ පැමිණි කාන්තාව බව තේරුම් ගියේ පසුවය.

"ළමයෝ, බෙදන්න කෙනෙක් නෑ. තියෙන දෙයක් කන්න."

ඒ නිහතමානී ගැමිකම ඔහු අගය කළේය. එය විස්සකට, නිහතට එකවර අසුන් ගත හැකි දවැන්න කැම මේසයකි. සවිදොදොල්, ආස්මි, පැණි වළලු වැනි රසකැවිලි මේසය මත තිබුණි. පංචලි මේසය ළඟින් එයා මෙයා ගියා විනා ඔහුට තේ පානය සඳහා ආරාධනා කළේ නැත.

මැදිරියේ වූ සේවිකාවක් තේ කෝප්පයක් සාදාගෙන එනු දුටු ඔහු ඇගෙන් ඉල්ලා ගෙන තේ පානය කරමින් සාලයේ ජායාරූප නැරඹුවේය.

"ඔය ඉන්නේ මගේ මිනිසිරි... දුන් ඔය ගියේ."

මහලු කාන්තාව පංචලි හඳුන්වා දෙමින් කීවාය.

"ඇයි ආස්මි, සවිදොදොල් කැවේ නැත්තේ. කඩෙන් ගෙනාට නෑ. මේ දුටු එනවා කිව්ව හින්දා හැදුවා."

"මට පැණිරස අහුණයි. පහු අමාරුව හැදෙනවා."

පංචලි ආන්තම්මාව රවමින් ගියාය.

"ලතා, එහෙම නම් උම් දොර වහගෙන ගිටපන්. අපි යනවා. නවරත්නලයේ මෝලට වී ටිකක් කොටන්න දුන්නා. ඒක ගෙනැත් තියපා."

"ආත්තම්මා යමු"

පංචලි ආන්තම්මාගේ රෝද පුටුව තල්ලු කරගෙන යමින් කීවාය.

අනෙක් වැන්න රිය අසලට වී සිටියේ අම්මාවාය. ඔහුගේ අත දෙක දිවි මත තබා ගෙන සිටියේය.

"කෝ ආත්තම්මා අපි වාහනේට නගන්නම්."

"ටිකක් කරන්ට අමාරුයි. මම දුටු කිව්වේ ඒකයි. මම ගියාම ඔහොල්ලන්ට කරදරයි."

"අම්මා අපිට කරදරයක් වෙන්නේ කොහොමද? එහෙම නම් අම්මා වූවි කාලේ අපිට වඩාගෙන ගිහින් තියෙන්නේ. අපි ගැන කරදර වෙලා තියෙන්නේ."

"මම වගේ ලෙඩ ගැනියෙක් ඔයාලට කරදර වෙයි."

"මිස් අපි ටිකක් ඉක්මන් කළොත් හොඳා"

සහන් කීවේය.

ආන්තම්මා තරමක් වැඩුණු ගැහැනියෙක් නිසා පංචලිට හා මව වන වත්සලා ඇය රථයට නැංවීම තරමක අසීරු කරුණක් වුණි.

"කෝ පොඩ්ඩක් එහාට වෙන්න."

සහන් ඔවුනතරට ආවේය.

"මිස් මේ රෝද පුටුව පොඩ්ඩකට අල්ල ගන්න."

සහන් එකවරම සිය ශක්තිමත් දැනට පංචලිගේ ආත්තම්මා ඔසවා රථය තුළින් තැබුවේය.

"අනේ මගේ පුතාට යෝධ බල, යෝධ ශක්තිය ලැබෙන්න ඕනෑ."

ඇය සහන්ට සෙත් පතමින් කීවේය.

පංචලිගේ සිතේ සිහින් සතුටක් දැනුණේ ඔහු පැමිණ මැදිහත් වීම නිසාය.

රථය ඉදිරියට යද්දී ඔහු වෙතත් කැසටයක් රෙකෝඩරයට දමුවේය. එය උත්තර භාරතීය ශාස්ත්‍රීය සංගීත එකතුවකින් ගන්නා ලද ගීතයකි.

"ළමයෝ... මග සිත්දුටු පොඩ්ඩක් වැඩ කරනවද?"

"අම්මා කැමති සිත්දුටු. අම්මා මේක රාගයක් නේද?"

"මේක 'මේසමල්'ගේ රාගය"

ආත්තම්මා පැවසුවේය.

ආත්තම්මා සංගීත ගුරුවරියක් ලෙස සේවය කර ඇති නිසා සංගීතය පිළිබඳ පුද්ගල අවබෝධයක් ඇතිව සිටියාය. ඊළඟට ප්‍රචාරය වුණේ වෙනත් රාගයක ගීයකි. ගායනා හරණම්, හෙතරම් වැනි රාග ඇසුරෙන් ද ගීත නිර්මාණය වී තිබුණි.

"මැඩම් එහෙම නම් සිත්දුටු කියන්නකෝ..."

"අනේ අම්මා කියන්නකෝ..."

වත්සලා යෝජනා කළාය.

උදාසීන ගතියක් හැටි දෙනා වෙතම තිබුණි. ඔහුගේ ප්‍රියතාවය අතින් අයට වඩා වෙනස්ය. සහන් ප්‍රිය කළ ගීතවලට ආත්තම්මා සතුටු වීම නිසා රථය තුළ සිටින සැවොම් සතුටු වූහ. බටහිර ගීතයක් කතේ ගසාගෙන ගිය පංචලි මේම කණ්ඩායමට මැදිහත් වූයේ නැත.

දිවා ආහාරය සඳහා කාලය පැමිණ ඇත. විශ්වවිද්‍යාලයේ ඉගෙනීමේ ලැබූ මිතුරන් කිහිප දෙනෙක් මේ මග දෙපස ඇත. මෙවන් ගමන් යැදී ප්‍රණීතම කැම පිසින කැම කඩ කීපයක් ඔහු දැන සිටියේය. තමා මේ අයගේ හිතවතෙක් නොවේ. කැම ප්‍රශ්නය තමා විසඳා ගැනීමට ඔහු අදහස් කළේය. රථය හෙවණක තතර කළ හෙතෙම මාවත අසල වූ බොහුත්තලට ගොස් කැම මිලදී ගෙන ආවේය.

"සහන් කොහේද ගියේ...?"

පංචලිගේ මව ඇසුවාය.

"පොඩි වැඩකට ගියා නෝනා ඇයි...?"

"පොඩි වැඩකට නොවේ අම්මා මග ගියේ කැම ගේන්නයි."

පංචලි කීවාය.

"ඇයි ළමයෝ මග ළමයටත් එක්කනේ කැම ගෙනාවේ. අපි කැම කටක් දෙන්නට බැරි මිනිස්සු කියලා හිතුවද?"

වත්සලා මැනිනිය කීවාය.

ඔහු සිතාබැසීන් වූව සරසා ගන්නා විනා කිසිවක් පැවසුවේ නැත.

"ආත්තම්මට බෙහෙත් බොන්නත් ඕනෑනේ. කැම කමුද?"

"ළමයෝ... හොඳ නැතක කැමට තතර කරන්න."

අරුණයේ පවුලේ නැයිත් වැඩ දෙනෙකුම සුනාමියෙන් ජීවිත අහිමි වුණි. අරුණ බේරුණේ එයා කොළඹ සිටි බැවිනි. පවුලේ අය බේරුණේ නිවසේ පිහිටීම නිසාය. හෙතෙම හේට්ටුව ඇර අරුණයේ නිවස ඉදිරිපිට රථය තතර කළේය.

කොට කලිසමකින් හා විෂ්ටයකින් සැරසී සිටි යුවතිය සහන් දක ඉදිරියට ආවේය.

"සහන් අයියා."

"කෝ අරුණ...?"

"ඔන්න ඊයේ ඉදන් වාහනේ ගලවගෙන දඟලනවා."

සහන් නිවසේ වම් පස වූ ගරාජයට ගියේය.

"කොහොමද සහා. ආප්ටර් ඒ ලෝන්ග් ටයිම්"

"මම, මම මේ දවස්වල අක්කාට පොඩි පෙපර්ට් එකක් දෙනවා. ඩ්‍රැයිවරයා ගිනිත්. වෙනත් කෙනෙක් එතකල් වැඩ."

ඔහු තත්පර කීපයක් ඇතුළත සියලු විස්තර කීවේය.

"එමං මේකි හෙත සයිස්. මේ කාලය ඇතුළත කැමපස් ටෝක්ස් හෙම දෙන්නට එපා. හරිද?"

"මොනවද ඕනෑ. හිටපං කැම ටිකක් උයන්නම්."

උයන්නට ඕනෑ නෑ. අපි මුද් හරියේ ඉදන් කැම ටික කන්නම්."

"මුද් ගාවට මිනෑ නම් පලයං. හේ ඇතුළේ ඉඳන් කමු."

මහු මස් පිසීමින් මිදුලට ආවේය. ඒ වන විට පංචලි හා මව රථයෙන් බැස කතා කරමින් සිටින හැටි සහන් දුටුවේය.

"මැඩම්, මිනෑ නම් ගෙට ගිහින් කන්ට පුළුවන්."

"නෑ.. නෑ.. අපිට එළියේ හොඳා. යමු මුහුද ගාවට."

"එතකොට ලොකු මැඩම්."

"අතේ දරුවෝ මාත් එකඩා."

සහන් මිතුරාගේ සහාය ඇතිව මිලිනා වීරසේකර මැතිණිය සයුර අසලට ගෙන ගියේය. දිවා ආහාරය වෙනුවෙන් වැඩි වේලාවක් වැය නොකිරීමට තීරණය කර තිබුණ ද මේ සුන්දර පරිසරයේ තරමක් වේලා රැඳී සිටීමට සිදු වුණි.

වෙනත් තැනක සිටියා නම් කාන්තාවන්ගේ අවශ්‍යතා පහසුවෙන් කිරීමට ලැබෙන්නේ නැත.

"මේකි හෙන සයිස් කැල්ලක් තේද? ගණන් ගන්ට එපා."

"පිස්සුද? තම සතේකට ගණන් ගන්න නෑ. ඇමතියෙකුගේ ප්‍රයිවේට් සෙක්‍රටරි කෙනෙක් වගේ. මුත්ට දාහක් පුය්න. පරක්කු වුණා මට."

"අතිද්දා වරෙන්. මම කෑම ලැස්ති කරනවා."

"මුත්ට දෙනවට වඩා හොඳයි බලු කපුටන්ට දානසක් දෙනවා."

"හැබැයි මම මෙන්න මෙහෙම දෙයක් හිතනවා. ශ්‍රද්ධාව වඩා මේ කෙල්ල උඹට ගිටි."

ගමනට සූදානම්ව පැමිණි පංචලි රථයේ නළාව හඩවනු ඇති මිතුරාගෙන් සමුගෙන දුව ගියේය.

කතාවට ගියාම කෙල්ලෝ වගේ. එතන පැළ වෙනවා. ඇය තමාටම කියා ගන්නාය.

10

කතරගමට යන විට සවස් වී තිබුණි. මවුහු සෙල්ලකතරගම පාරේ කලින් වෙන් කරන ලද සංචාරක බංගලාවක නතර වුණි. සහන් රථයේ බඩු බාහිරාදිය සංචාරක බංගලාවේ තැබුවේය. ගෑස් සිලින්ඩරය හා කුකරය කුස්සියෙන් ගොස් තැබුවේය.

"අම්මා, මට තේ එකක් බොන්ට මිනෑ."

"කෑම උයන කෙනෙක් දෙනවා කියලා පොරොන්දු වුණාට තවම නෑනේ. ඉන්න තේ එකක් මම හදන්නම්."

මෙම කටයුතුවල පිටුපසින් සිටින්නේ වෙනත් පුද්ගලයෙකි.

බොහෝ කටයුතුවලදී පංචලි හැල්ලුවට පත්ව සිටින හේතුවක් ඇත. කොහේ ගියත් උපතේ වරදින් තමා දුක් විඳින බව ඇය දනී. මුළු සමාජය කෙරෙහිම බැඳගත් බිද්ධ වෛරයක් ඇගේ සිතේ ඇත.

සහන් දුර ගමනින් මඩ වැදී තිබුණු රථය පිරිසිදු කළේය. එළියේ පයිප්පයෙන් ඇඟ පෝදා පිරිසිදුව වෙනින් ඇඳුමක් හැඳ ගත් සහන් නිවාසය දෙසට ගියේය.

"නෝනා හැන්දාවට පන්සල් යනවා තේද?"

"ඔව්... ඔව් යනවා."

පංචලි වෙතින් ඇඳුමකින් සුදානම්ව සංචාරක බංග්ලාටේ වේලාල් පුටුවක අසුන් ගෙන සිටිනු ඔහු දුටුවේය.

"අම්මා ඇවිදින් තේ බොන්න කියන්න."

"ආ... එන්න සහන් තේ හැදුවා."

"මැඩම්, මම තේ බොන්නෙ නෑ."

"සහන්ටත් එක්කයි හැදුවේ."

"මින් නෑ මැඩම්. මම දන් ටවුමට යනවා. ගිහින් ඩිසල් ටිකකුත් ගහගෙන එන්නම්."

"මිය බොරු. පැට්ටුල් ජෙඩ් කවුරුවත් උස්සගෙන යන්න නෑ. තේ බොන්න කියන්න."

ඇ සැරෙන් කීවාය.

"මම විනාඩි පහෙන් එන්නම්."

"යඳි ඩිසල් ගහමු."

සෑදෑ වරුවේ ඔවුහු පත්සල් යාමට සුදානම්ව සිටියහ. තේ කෝප්පයක් පානය කළේ ඉන් මිදී සිටීමට නොහැකි බැවිනි. පත්සල් යාමට ආවේ සුදු සායකින් හා හැට්ටයකින් සැරසිය. පෙරවරුවේ සිටියාට වඩා අමුතු ලස්සන බවක් තිබුණි.

මිත්තණියට රථයට නැංවීමට සහාය වූයේ සහන්ය. වාහනය රථ ගාලේ නුතර කර සැවොම විහාරය දෙසට ගමන් කළහ. පංචලි හදිසියෙන් මුණ ගැසුණු මිතුරියක් හා කතා කරමින් සිටින නිසා ආත්තම්මා අපහසුවට පත්ව සිටින බව සහන්ට හැඟුණි.

"මිස්, මම මැඩම්ව එක්කරගෙන යන්නම්."

ඔහු පංචලි වෙතින් ආත්තම්මාව ගෙන ඉදිරියට ගියේය. එදේ වුවද ඔහු පංචලි සිය පරීක්ෂාවෙන් අනතුරියේ නැත.

"යමු..."

ඔහු කෙටියෙන් කීවේය.

ඇය ආපසු හැරී සහන් දෙස බැලුවාය. ඔහු තමා වෙත පතුරුවා ඇති ආධිපත්‍ය මෙවන් මොහොතක පවා ඉවත් කර නැත.

"කෙල්ලේ, මම අප්පච්චි කියලා බලන්නම්. මියා ඇප්ලිකේෂන් ආත්ත. එන්න බැරි නම් මගේ නමට මිනිස්ට්‍රියට එවන්න."

"හා... හා යමු ළමයෝ. මට මල් ටිකක් පූජා කරන්නට බැර වෙයි."

"පත්සල ගාවට ඇවිදින් වඳින්න බැරි වෙන්නෙ නෑහැ. අපි බලමු."

"අවුරුදු ගාණකින් කිරි වෙහෙරට ආවෙ නෑ."

ඇ දැන් බැඳුණු සුදට බිබලන වෙහෙරය රාජයා දෙස බලා කීවාය.

මඳ වේලාවකට පසු වත්සලා මැතිනිය හා පංචලි මල් වව්ව රැගෙන මිලිනා මැතිනිය දෙසට එනු සහන් දුටුවේය.

"එහෙමනම් අම්මේ මේ මල් වව්ව්වලට අන ගහන්න."

"පින්සිද්ධ වෙච්චාවෙ. පින්සිද්ධ වෙච්චාවෙ. ගිහින් පූජා කරලා එන්න. මම මෙතෙක්ට වෙලා පත්සිල් ගන්නම්."

මහලු කාන්තාව කතා කළේ දුකින් යුතුවය.

"මැඩම්ට උඩ මළුවට යන්න ඕනෑද?"

"යන්න නම් ඕනෙ දරුවෝ. මම හුණක් පවා කරලද කොහේද යන්නෙ."

ඇය කතා කළේ හැඩුම් මුසුවය.

මව මෙහි ආවේ තම අපලයට බාර වීම සඳහාය. අපල තැනැත්තියක් කිසි අයුරකින් පිළිගත නොහැක. පංචලියේ ඇතැම් ප්‍රශ්න ජීවිතය හා බැඳී ඒවාය. බුදුන් වැඳ දෙවියන්ට පූජාවක් පැවැත්වීමට නියමිතය.

ආත්මම්මා වෛතස රාජයාට වදින හැටි දුටු සැනින් ඇ පුදුම වූවාය. ඇවිදින්නට බැරි ඇය ආවේ කොහොමද?

“ආත්මම්මා, ඔයා මේ කොහොමද ආවේ...?”

“යෝධ බල ලැබෙන්න මිනැ. අර දරුවා මාව දැනට වඩාගෙන මෙනෙත්තට ගෙනාවා.”

ඇය කතා කළේ තෙත් වූ දෑසින් යුතුවය.

“අර කොළුවා ඔය නැතිවී ගියාගෙන ඉන්න කීව්වා. වැටුණොත් මාව අල්ලන්නම් කීව්වා.”

“අනේ... අම්මා, මේ බලන්න ආත්මම්මා ගිටගෙන ඉන්නවා.”

“මේ ඉන්නේ මට උදව් කරපු පුතා.”

ඇය නුදුරින් සිටි සහන්ව පෙන්වමින් කීවාය.

රෝද පුටුවේ ගමන් කිරීමට පටන් ගෙන සැහෙන කලෙකි. ඇතැම් අවස්ථාවල නැගී සිටියත් වැඩි දුරක් ඇය ගමන් කළේ නැත. රෝද පුටුව පසෙක තැබූ ඔහු තමා ඔසවාගෙන වැලි මඵවට ගෙනා හැටි සිහිවෙයි. සැවොම් සතුටු වූයේ ආත්මම්මා ඇවිදීම පිළිබඳවය.

පංචලියේ සිටින සතුටක් ඇතිවුණේ ආත්මම්මා මෙසේ සතුටින් පසුවීම පිළිබඳවය. මේ හැම මොහොතකම ආත්මම්මාට ආරක්ෂාව සපයමින් ඔහු ළඟට වී සිටියේය. වන්දනාව සඳහා ඇය සැහෙන වේලාවක් ගත කළාය. වන්දනාව අවසන් වූ පසු මහලු කාන්තාව පහළට ඔසවාගෙන ආවේය. යළි ගමන ආරම්භ වූකි.

ඔහු මැනිනියගේ අත් කර්තව්‍ය තල්ලු කරගෙන ගියේය. වෙනදා නැති සතුටක් මිලිනා මහත්මියට දුනේ. අන්ධවල බෝධියක් ඇති කරගත් කිරී වෙහෙර බෝරජුන් අභියස නැගී සිටීමට ලැබීම ආශ්චර්යයකි.

ඔහු නිහඬව රෝද පුටුව තල්ලු කරගෙන ගියේය. පංචලිට අද ප්‍රීතීමත් දිනයකි. වන්දනාවේ පිරිස අතර දන්නා හඳුනා පිරිස් සිටීම ප්‍රීතියට හේතුවකි.

සහන් නුදුරින් ගලන මැණික් තදිය අසලට ඇය කැඳවාගෙන ගියේය. සැදූ අඳුර අවට පැතිර ගොස්ය. මැණික් ගත නුදුරින් දල්වා ඇති විදුලි පහන්වල එළිය රළයට වැටී ඇත. රථවාහන කලබලයෙන් මිදුන පසු පරිසරයේ ඇති වූයේ නිහඬ බවකි.

“මැඩමට මහන්සිද?”

“අනේ දරුවෝ... මට දුන් මහන්සි නැ. ඇත්තමයි මට සනීපයි.”

ඇය සතුටින් සිනාසුනාය.

“මැඩමට පොඩි අමාරුවක් තියෙන්නට ඇති. නමුත් හිතේ ලෙඩක් තිබීලා තියෙනවා.”

“ඔව් ළමයෝ හරි. හිතේ ලෙඩක් තියෙනවා නමො. ඉස්සර හැමතැනම ඇවිදීම මම දුන් ටවුමට යන්න පැන්ෂන් ගන්නට විතරයි.”

“මේ මාලගේ ගෙදරට ආව නම් ඉවරයිනෙ. පැන්ෂන් එක එහෙට හරවා ගන්නට පුළුවන්.”

මේ කොළුවා යමක් තේරුම් බේරුම් ඇති කෙනෙක් බව මිලිනා විරසේකර මහත්මියට තේරුම් ගියාය. එහෙත් පවුලකට සිදුව ඇති නැස්පැන්නිය පිටස්තර දැන හැඳුනුම්කමක් නැති තරුණයෙක් හා පැවසිය නොහැක. ධනසෙන් බලයෙන් උපක්‍රම මගින් තම දුවගේ ජීවිතය විනාශ කළ ඔහු රජයේ කැබිනට් ඇමැතිවරයෙක් මෙන් ජීවත් වෙයි. කොඩි රජය ආවත් පක්ෂ මාරු

කර බලයේ රැඳී සිටින ඔහුට පාතලයේ මැර බලය ද තිබේ. මුළු රටම මෙය දන්නා කරුණකි. වෙදිකාව, සිනමාව, රූපවාහිනිය යන මාධ්‍යයන්හි ජනප්‍රිය වර්තමාන වූ ඇය ඒ මැරයාගේ අනියම් බිරිඳ ලෙස ජීවත් වෙයි. මෙතරම් අසාධාරණ කමක් සිදු කර දුටු වෙන තවම බලය පතුරුවාගෙන සිටී. නිල උත්සව, විදේශගත සංචාර, පාර්ලිමේන්තු කටයුතුවලට විවාහක බිරිඳ කැඳවාගෙන ගියත් රහසිගත ලෙස ඔහු ජීවත් වන්නේ දුටු සම්මිති.

මෙම අසාධාරණකමට එරෙහිව නැගී සිටීමට තරම් ශක්තියක් අම්මාට නොවීය. වසර විස්සක් තිස්සේ මේ ගෙවන ජීවිතයෙන් ඇය දහස්වර මැරී මැරී ඉපදෙයි. පංචලිට දත් දහතව වසරකි. පොඩි දුටුවත් වඩා ඇය හැඩරුවීන් යුතුය. මොන දේ කිවුණත් සිතේ සතුටක් නැත. මේ රියදුරු ළමයා පැවසුවාක් මෙන් හැමවිටම හේතු වී ඇත්තේ හිතේ කරදරය.

බංග්ලාට් එනවිට කෑම පිළියෙල වෙමින් තිබුණි. හැන්දෑවේ දිය නෑමට ඔහු අදහස් කළේය.

"අම්මා... මම නාන්ට ගහට යන්නද?"

"අගේට ගිටි."

"මෙතන නාන නෑනක් තියෙනවනෙ අම්මා."

"හැන්දෑවට කිහිල්ල එළියට එනවා."

සහන් කීවේය.

පංචලි කිසිවක් කීවේ නැත. ඔහු කතා කරන්නේ තමා ආරක්ෂා කිරීම වෙනුවෙනි. නාන කාමරයට වැදී මුහුණ සෝදා ගත් ඇ වෙනත් ඇඳුමකට පිවිසුනාය.

ගහට ගොස් දිය නාගත් ඔහු ආපසු වෑන් රථයට වී හාන්සි වී සිටියේය. පංචලි අත් නැගී ගවුමකින් සැරසී ඉදිරිපසට පිටවීය. කණුව යටට වී බලා සිටිනු ඔහු දුටුවේය. එකවරම ප්‍රභූ ආරක්ෂක

රථයක් පැමිණෙනු දුටු ඔහු එදෙස බලා සිටියේය. ඉන් මොහොතකට පසු වෙඩි නොවැදින වර්ගයේ BMW රථයක් බංග්ලාට් ඉදිරිපස නතර කළේය. දොර විවෘත වූ නොබෝ වේලාවකින් ඇතුළේ සිටි තැනැත්තා බැස්සේය. ආරක්ෂක නිලධාරීන් සිටියදී හෙතෙම ඇතුළට ගියේය. ආරක්ෂක පිරිස සහන් සිටින රථය පරීක්ෂා කළහ.

"අයිසෙ ගන්නවා වාහනේ අහකට."

එක් අයෙක් සැමරන් කීවේය.

"කොහේ යන්නද? මම ආවේ මහේට කලින්."

"මැරෙන්ඩ ආසද?"

එක් අයෙක් පිස්තෝලය හිසට තදකරමින් අවිනිකව කැහැසිවේය.

"ගන්නව හලෝ අහකට අහ."

ඔහු සිසුම් ලෙස අත ඉවත් කළේය.

"වැඩකාරයෙක්ද?"

ඇමැති ආරක්ෂකයන් සහන්ට පහර දීමට සූදානම් වූහ.

"නවත්වනවා ඕක."

කිසිවෙක් උස් හඩින් කැගසනු ඇසිණි.

"මේ මගේ කෙනෙක්. එයා ආවේ මා එක්ක. ගිහින් වැඩක් බලා ගන්නවා."

"මිස් අපිට ඒ බවක් කිව්වේ නෑනෙ."

"සහන් එන්න, ඇවිදින්න නිදා ගන්න."

"නෑ මිස්... මම වාහනේ නිදා ගන්නමි."

"සහන්ටත් කාමරයක් තියෙනවා. එන්න නිදාගන්න."

මේ වාහනේ නිදා ගන්නමි."

"එහෙම වෙන එකක් නෑ. මම පොරොන්දු වෙන්නම්."

ඇය කතා කළේ වගකීමෙන් යුතුවය.

"එහෙම නම් ඇවිදින් කරන්න."

"ඇමැති තුමා කෑවේ නෑ නේද? මම පස්සෙ කරන්නම්."

"ඒගොල්ලො කනකොට එළි වෙයි. දැන් ඔය මොනවද බොන්න හදන්නෙ. ඒක කොයි වෙලාවේ ඉවර වෙයිද දන්නෙ නෑ."

ඔහු පිළිතුරක් නොදී සිටියේය.

"අන්න ආත්තම්මා කතා කරනවා."

ඔහුට ආත්තම්මා ගේ වචනය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට පුළුවන් වූයේ නැත. දෙදෙනා අතර අමුතුව බැඳීමක් ඇති බව ඇය තේරුම්ගෙන සිටියාය. මේ ආශ්චර්ය සිදුවීම වූයේ සහන් නිසාය. වසර ගණනාවක් රෝද පුටුවේ ගමන් කළ ආත්තම්මාට නැති සිටීමට ගක්කිය ලැබුණේ සහන් නිසාය.

"අද අමුත්තෝ ඇවිදින් ඉන්නවනේ මිස්. ඊටත් වඩා..."

"ඔව් මම දන්නවා හේතුව. මංජුල ඇවිදින් ඉන්න හින්දා නේද?"

"මම ආවොත් අනවශ්‍ය ප්‍රශ්න ඇතිවෙයි මිස්. අමනාපයක් නෑ... පුළුවන් නම් මට කෑම එකක් එවන්න. නැතිනම් කමක් නෑ."

පංචලී එකච්ඡලේ සහන් දෙස බලා සිටියාය. තාත්තා සමඟ පැමිණි ව්‍යාපාරිකයන් ආරක්ෂක නිලධාරීන්ගේ ආරක්ෂාව ඇතිව මිඩින පානය කරනු පෙනේ. මෙවන් මොහොතක ප්‍රශ්න ඇති නොකිරීමට ඔහු සිතන්නට ඇත. කොහේදෝ නැති දුකක් ඇයගේ සිතට පිවිසුණි.

11

පුර පොහෝ දිනයේ පැවැත්වෙන සීල ව්‍යාපාරයට දහස් සංඛ්‍යාත පිරිසක් රැස්ව සිටියහ. සහන් සිල් සමාදාමී වීමට සිටි මිලිනා මාතාවට රථයේ අසුන් ගැනීමට සහාය වුණි.

"මැඩම්, සිල් ගත්ට තව ඉන්නවද?"

"දුටු සිල් ගන්නවා."

සහන් රෝද පුටුව තම රථය තුළට දමමිණිය. කිසිවෙක් අඳුරේ පැමිණ රථයේ අසුන් ගන්නා හැටි ඔහු දුටුවේය.

කීර් වෙහෙරේ සීල ව්‍යාපාරය සඳහා සහභාගි වූ පිරිස අතර පංචලී සිටි බවක් ඔහු දැන සිටියේ නැත. සහන් සිතුවේ පංචලී ඇමැතිවරයා සමඟ බැහැරක යන්ට ඇතැයි කියාය.

ආපසු බංගලාවට පැමිණි ඔහු කෙටි විවේකයක් ගත්තේය. ඉකුත් දින රාත්‍රියේ ආරක්ෂක නිලධාරීන් අතින් තමාට වෙන්නට තිබූ කරදරය නැතිව ගියේ පංචලීගේ මැදිහත්වීම නිසාය.

ආපසු වූ හැන්ඩ් ෆෝනය ඔහු කතා තබා ගත්තේය.

"මල්ලි, අක්කා කතා කරන්නෙ."

"කතා කරන්නට වෙලාවක් තිබුණේ නෑ. දන් ඉන්නෙ කිරි වෙහෙර ළමා."

"අර මුසල කෙල්ල එක්ක කතාවට යන්නට එපා. දෙන දෙයක් කන්නවත්. එපා."

"පුළුවන් තරම් කවි එක ගැනුවා. බේරෙන්න බැරිව ගියා. බතලුවන්නෙ ලොකු තෝනගෙ අම්මා ඉන්නෙ අකුරැස්සෙ."

ගමනෙදී හමු වූ කාන්තාව පිළිබඳව ඔහුගේ සිතේ ඇත්තේ ගෞරවයකි. තමා නිසා ඇය සතුටට පත්ව ඇති බවක් ඔහුට හැඟෙයි.

"ඔය ගැනු හරි අහංකාරයි. තමුත් ගිය ගමන කරගෙන ආවම ඇති."

"අහංකාරයි කිව්වේ කවුද? මට තම ඒ බවක් පේන්න නෑ."

"මල්ලි හයර් එක ගිය බවට සේදරට ආරාව වෙලා ආවා. බතලුවන්නෙ ඉන්න තෝනගෙ අම්මලාට කුමුරු ඉඩකඩම් තියෙනවලු."

"සේදර වගේ මම හතර මායිම් බලන්නට ගියේ නෑ. ඒ වුණත් හොඳට දේපොළ තියෙන වාදගත් මිනිස්සු."

"සේදරට කිව්වා තම ඔය ගමන එතවා කිව්වා."

"දන්නවද වැඩක්... ඇමතියක් ආවා."

"ඔය බතලුවන්නෙ ඉන්නෙ ඇමතියගෙ හොර ගැනි. කලින් රූප රාජ්‍යයක්, ඉස්සර වික්‍රමවි, නාව්‍ය, සිතමා සඟරාවල හිටියා. ඇත්තටම ඒ ගැනි ලස්සනයි. ඇමතියා ඒ ගැනිව අනාට කළා."

"මට ඒවා ඕනෑ. මම ආවෙ හයර් එකක්."

ඔහු අක්කාගේ උපතින් හිමි දුර්වලකම් හඳුනයි. ඇතැම් ඒවා ගැහැනුන් අතර පවතින අවිවාදකම්ය.

මේ පිරිස එන්ට ඇත්තේ කතරගම දෙවියන්ගෙන් පමණක්

පැතිමට විය යුතුය. අද මිනිසුන්ට ඇති ප්‍රශ්නවල ස්වභාවය බැරෑරුම්ය. ජීවත්වීම අපහසුය. සාමාන්‍ය මධ්‍යම පන්තිකයන් පමණක් නොව ධනපතින් පවා අද ශාස්ත්‍රකරුවන්, තත්කාල බලන්නන්, පේනකාරියන්, හමුම්මට පල්ලි, දේවාල, කෝවිල්වලට යති. මිනිසුන් සිතන්නේ අදහසමාන බලවේගයකින් හෝ ප්‍රශ්නවලට විසඳුම් ලබා ගන්නටය. තෙල් මිල වැඩි වීම, වොලරය බාල්දු වීම, උද්ධමනය වැනි හේතු මේ අවපාතයට හේතු වී ඇත. ජනතාව සහන සොයා ගන්නේ එබැවිනි.

මල් මිලදී ගැනීමට තවත් දුරක් යා යුතුය. කතරගම සිටින වෙළෙන්දන්, දුකට පත්ව සරණ සොයා එන පිරිස සූරා කෑමට සූදානම්ව සිටිති. යම් ප්‍රමාණයක ලාභයක් ලබා ගන්නාට වරදක් නැත. දෙවියන් විසින් කපුවත්ට ද යම් කිසි දවසක දඬුවම් දෙනු ඇත. සහන් දේවාලයට නොගියේ තමාට දෙවියන්ගෙන් පෙරදැගිකව ලැබිය යුතු දෙයක් නැති බැවිනි. පහන් දල්වමින් සිටිය දී තමාට නුදුරින් සිටි තැනැත්තිය ඔහු හඳුනා ගත්තේය. සිල් රෙද්දකින් සැරසී මල් පූජා කරන තරුණිය එකවරම හඳුනා ගැනීමට පහසු වූයේ නැත. බතලුවන්නේ සිට වීඩි වීලාසිතාවන්ගෙන් සැරසී කාර්යාලයට යන තරුණිය මෙවන් ඇඳුමකින් සැරසී සිටිනවා ඔහු දක තිබුණේ නැත. සිල් රෙද්දෙන් සැරසී සිටින විට අමුතූම උපශාන්ත බවක් පෙනේ.

පංචලි සෙමින් සහන් වෙත ආවාය.

"වන්දනා කරලා ඉවරද?"

"ඉවරයි... කෝ ලොකු තෝනා..?"

"ආත්තම්මා සිල් සමාදන් වෙලා ඉවරයි."

"ඒක තමා ආවෙ. එහෙනම් යමු."

ඔහු නිහඩව ඇගේ ආත්තම්මා සිටි තැන සොයා ගියේය. උපශාන්ත පෙනුමෙන් යුතු මහලු කාන්තාව සහන් දක සිතාපුණය.

සිදුවුණි. මැරවර බලය නිසා ඇයට ඇමැතිගේ අනියම් බිරිඳ ලෙස ජවන් විමට සිදු වුණි.

නීත්‍යානුකූල නොවුණත් ඔහු හා බැඳී අයිතිවාසිකම් ඇත. තමාට දුන් සම්පතක් ලෙස ඉතිරිව සිටින්නේ පංචලි දූව පමණි. පංචලි බොහෝ විට ජීවත් වන්නේ කිසිවෙක් පිළිබඳ තදබල විශ්වාසයක් නැතිවය. තමා වරදක් කර ඇති ගැහැනියක් බව ඇය ඇතැම් අවස්ථාවල වෝදනා කළ හැටි මතකය. මුකුත් කළ නොහැකි තමා තවත් එක්තරා ගැහැනියක් බව ඇය තේරුම් ගෙන ඇත. පංචලි තමා දකින සාමාන්‍ය කරුණියක් මෙන් නොවේ. යොවනියක් ලෙස ඇය පරිපූර්ණය. තමාටත් වඩා කැපී පෙනෙන රුවැත්තියක් වුවද දන්නා තරමින් කිසිම ප්‍රේම සම්බන්ධයක් දූවට නැත. මේ පිළිබඳව වූ කිසිම උනන්දුවක් නැත. සම්හරවීම් ඇගේ සිතේ කලකිරීමක් ඇතිව තිබෙන බවක් පෙනේ.

ඇමැති තමා පැමිණියත් ඔහුට මුහුණ නොදෙන හිතුවක්කාර කමක් ඇයට ඇත. වරදක් සිදුවී ඇද්ද නැද්ද යන්න දුන් කතා කිරීමේ තේරුමක් නැත. ඇමැතිවරයා වෙන කා ඉදිරියේ බලය පැතිරුවත් කිසිවෙකුට මෙල්ල නොවන ජවයක් පංචලිට තිබුණි. නීත්‍යානුකූල නොවුණත් ඔහු තම පියා බැව් ඇය දැනී. ඇය ආදරයක, ප්‍රේමයක නොපැවලෙන්නට වග බලා ගත්තේ එනිසා බැව් විරසේකර මැතිනිය දැනී. සැමියාගේ අමාත්‍යාංශයේ රැකියාවක් කරන්නේ ඔහුගේ බලවත් ඉල්ලීම නිසාය. පියා වුවද පංචලි ඔහුට හැඟීමෙන් පිළිගන්නේ නැති බව ඇය දැනී. ඇය තදබල ලෙස ආගම දහමට ලැදිව සිටින හැටි. පංචලි කිසි දින විවාහ නොවන බව පැවසීමට තරම් මුරණ්ඩු වී ඇත.

ගමන ආරම්භ කළේ හිමිදිරියෙනි. ඔවුනතර ඇතිවුණේ නිතඩ බවකි. පාන්දර සෙන් පිරික් සප්තධායනය ඇසේ. කවුරුත් සිටින්නේ සතුටින් යුතුවය. පංචලි මාවත දෙස බලා සිටියා විනා වචනයකුදු දෙවුවේ නැත. ඉකුත් දින දෙක තුළ තම සිතට මොනවා හෝ දෙයක් සිදුව ඇති බවක් දුනේ.

"ලොකු තෝරා... උදේට තේ බොනවද?"

"අම්මා, බඩගිනිද කියලා අහනවා."

"අපි ඉඳගෙන යන එකෙන. වාහනේ එළවන ළමයට බඩගිනි ඇති. කොහේ හරි තතර කරන්න කියන්න."

ආත්තම්මා කීවාය.

ආත්තම්මා සැබවින්ම කාරුණික කාන්තාවකි. කාට ආදරේ කළත් ආත්තම්මා අමනාපව සිටින්නේ කාන්තා සමගින් පමණක් බව පංචලි දැනී. සහන් ගැහැනියකගේ සිත දිනාගත් අපූරුව. යළි රජය තුළ නිශ්ශබ්දතාවයක් ඇති වුණි. ගසල් ගිහයක් රෙකෝඩරයෙන් නිකුත් වුණි. හෙතෙම නිකමටවත් මුහුණ දෙස බලා සිනා නොවෙන අමුතු නැතැත්තියකි.

වැඩි ජනාකීර්ණ නැති සාමාන්‍ය හෝජන ශාලාවක් අසල
නේ පානස කිරීමට රථය නතර කළේය. ඇය රථයෙන් බැස අවට
සිරි නරඹන්නට පටන් ගත්තාය.

මහු නිහඩව නේ පානස කළේය. ඇය නේ පානස කළේ
ආත්තමීමාගේ ඉල්ලීම නිසාය. තාත්තාගේ පැමිණීම නිසා ඇය
කෝපයට පත්ව සිටියාය.

"ළමයෝ... බෙදාගෙන කන්න. දුව මය සහන්ට කතා
කරන්න."

"ආත්තමීමා කැනුගහා ඉන්න. ඕනෑනම් කන්නෙ නැතැ."

"එහෙම කියන්න එපා දුව. ඒ ළමයා අපිට කොච්චර උදව්
කරනවද?"

"ආත්තමීමා කියන්නේ කෑම කවන්න කියලද?"

"ලොකු දුව ඇයි මේ විදිනට දරුවෝ හදන්නෙ. ඇයි මේ
විදිනට දුෂ්ට වෙන්න...?"

ඇය කම්පා වෙමින් කීවාය. මේ වැරදි වැඩවලට ජානමය
හේතූන් මුල් වී ඇති බව ඇය දැනී. ඒ දුෂ්ට පුද්ගලයාගේ දරුවා
වෙත ද එවැනි ගතිපැවතුම් ඇතිවීම පුද්ගලයක් නොවේ. මෙහිදී
ප්‍රශ්න ඇති නොකිරීමට වගබලා ගන්නේ ගිය ගමනේ ආශ්වාදය
නැති කිරීමට අකැමැති වූ හෙයිනි. නේ පානසෙන් පසු යළි ගමන
ආරම්භ වූකී. ගමනේ සැහෙන දුරක් ගිය පසු ආත්තමීමා කතා
කරන හඬ පංචලීට ඇසුණි.

"සහන් ළමයෝ... කම්මැලිකම් යන්නන් එක්ක සිත්දුවක්
කියමු."

මහු සිතාවකින් මුව සරසා ගත්තා විතා කිසිවක් පැවසුවේ
නැත. හෙතෙම ආත්තමීමා ආරම්භ කළ ගිතයට සහාය දෙන හැටි
ඇ අසා සිටියාය. ආත්තමීමා වෘත්තීය සංගීත ගුරුවරයකි. ඇගේ
වැඩිපුර කැමැත්ත තිබුණේ රාගධාරී සංගීතය වෙතය. ආත්තමීමා

ගැසු හැම ගිතයක්ම ගැයිමට සහන් මැනවින් දනා සිටියේය.
ආත්තමීමා මෙතරම් සතුටින් සිටි කාලයක් ඇයට මතක නැත.

සහන් ප්‍රධාන මාවතීන් ආත්තමීමාගේ ගමේ ගෙදරට රථය
හැරෙව්වේය. නිවස දෙසට හැරවූ වෙලේ සිට ආත්තමීමා සිටියේ
දුකින් යුතුවය. පංචලී සෙමින් රථයෙන් බැස ගොස් වන්නට පිවිසෙන
හේටුවුව විවෘත කළාය. නිවස අසලට පැමිණි පසු පංචලී දොර
විවෘත කර ආත්තමීමාට බැසීමට ආධාර කළාය.

"නෝනා රෝද පුටුව..."

නිවසේ මෙහෙකාරිය රථය අසලට එමින් ඇසුවාය.

"එපා... මම පයින් එන්නම්."

"මොනවා... ලොකු නෝනට පයින් එන්න පුළුවන්. කතරගම
දෙව් හාමුදුරුවන්ගේ පිහිටයි."

"නෝනා... අපි දැන්ම පිටත් වෙමු."

"එකපාරටම යන්න බැහැනේ සහන්."

"ළමයින් එමු. කිතුල් හකුරු කැල්ලක් කාලා නේ එකක්
බිලා යමු."

"නේ එකක් බොන්න වෙන වෙලාවක එන්නම්. මට හෙට
හයර එකට ලැස්කි. වෙන්ට ඕනෑ."

"ඔව් අම්මේ... අපි ඉක්මනට යන්න ඕනෑ. පොඩ් දුවට උදේ
බෝඩ් මීටින් එකකට යන්න කියෙනවා."

"ආත්තමීමා ඩොක්ටර්ට පෙන්වන්න කියෙන දවසට
එන්නම්."

"ආත්තමීමා මොහොතක් කල්පතා කළාය.

දුව... අම්මාට ඒකතායක මහත්තයට පෙන්වන දවසට
ඇස් දෙකක් පෙන්වන්න ඕනෑ."

"සහන් ළමයෝ කවුද හොඳ දොස්තර කෙනෙක් වැනල් කරන්නට ඕනෑ."

"දැන් අලුත් ඩොක්ටර්ස්ලා ඉන්නවා. වාරියපොල මහත්තයට පෙන්වමු."

"අම්මා... එහෙමනම් ගිහින් එන්නම්."

වත්සලා මහත්මිය කීවාය.

නිවසේ මෙහෙකාරිය අමාරුවෙන් ඔසවාගෙන පැමිණි බැගයක් රථයට දමමාය.

"වත්දා අපිට වී ටිකක් කොටා ගන්නට පුළුවන්. තව හාල් ටිකක් දමලි. දුටු හාල් ටිකක් සහන්ටත් දෙන්න."

වෙන්ව යාමට ප්‍රථම සහන් සැමටම ආදර්ශමත් වෙමින් මිලිනා මැතිනියගේ දෙපා වැද සමු ගත්තේය. වැදු දුටු ලෙස හෝ මිනිතිරිය ලෙස මෙවන් සමුගැන්නක් කිසිදාක සිදුව නැත. සහන්ගේ මේ ක්‍රියාවෙන් ඔවුන් අපහසුතාවයට පත්ව ඇත. මිලිනා මහත්මියගේ දෙනෙත් කඳුළෙන් තෙත්වන හැටි සහන් දුටුවේය.

යුතුකම් ලොවට හඬගා කිව යුතු නැත.

"තෙරුවන් සරණයි.."

ඇය සහන්ගේ හිස පිරිමදිමින් කීවාය.

වැන් රිය බහලවත්තට එනවිට හොඳටම අඳුර වැටී තිබුණි. රජය වත්තට පිවිසි සැණින් පංචලි ඉන් බැස නිවස තුළට ගියාය.

සහන් රජයේ තිබූ බඩු බාහිරාදිය බිමින් තැබුවේය. මිලිනා මැතිනියගේ නිවසින් ගෙනා හාල්, ගෑස් සිලින්ඩරය, ඇඳුම් බෑග් ඔසවා ගොස් ඉස්තෝල්පුවේ තැබුවේය.

"සහන්, මේ ගෑස් සිලින්ඩරේ ඇතුළට අල්ලමුද?"

ඔහු නිහඬව ගෑස් සිලින්ඩරය ඔසවාගෙන ගොස් කුස්සියේ

උදුනට සවි කර ආවේය. සැරිය මත වැතිර සිටින යුවතිය දුටු මුත් ඔහු ඉවත හැරී ආවේය. වැන් රිය සෝදා ඩිසල් ගසා හෙට ගමනට සූදානම් කළ යුතුය.

"නෝනා... එහෙමනම් මම යනවා."

"හා... හා යන්නට එපා. පොඩ්ඩක් ඉන්න. මේ සල්ලි අරන් යන්න."

"ප්‍රශ්නයක් නෑ පස්සෙ ගත්තට පුළුවන්."

"අම්මා..."

නිවස තුළ සිටි පංචලි කතා කරන හඬ ඇසුණි. දුටු ගේ ආරාධනයෙන් නිවසට ගිය ඇ මුදල් රැගෙන ආවාය.

"මෙන්න හයර් එකේ සල්ලි."

"අම්මා අර හාල්..."

පංචලි දොරටු හේන්තු වී කීවාය.

"ආ... ඔව්. අම්මා සහන්ට හාල් මල්ලක් දෙන්නට කිව්වා."

ඇ සිනාමුහුණ මුහුණින් යුතුව කීවාය.

"මට හාල් අවශ්‍ය නෑ."

"නොගත්තොත් අම්මා තරග වෙයි. හරි ළමයෙක්නේ... මේ කාලෙ හාල්, පොල් එපයි කියන්නේ කවුද? අම්මට ගිහින් දෙන්න."

"මගේ අම්මලා මෙහෙ නෑ."

"අම්මා, අක්කට ගිහින් දෙන්න කියන්න."

පංචලි දොරටු හේන්තු වී කීවාය.

ඔහු පිළිතුරක් නොදී සිටියේය.

"සහන් තව පොඩි උදව්වක් ඕනෑ."

"මොකක්ද මැඩම..."

"අම්මා ව අයි ඉස්පෙළියි ඒ කෙනෙක්ට පෙන්වන්න තියෙනවා. වෙලාවක ගිහින් එක්ක එන්න පුළුවන්ද?"

"සතියේ දිනවල නම් බෑ. එක් එක් එකේ නම් සමහර වෙලාවට පුළුවන් වෙයි. බලමුකෝ... එහෙනම් මැඩම මම යනවා."

"එතකොට මේ හාල්...?"

"එපා නම් අල්ලලා එළියට විසි කරන්න අම්මා. අපිට නෙවෙයිනෙ දුන්නෙ. අන්නිමට අපිට ආත්තම්මාගෙන් බැණුම් අහන්ට වෙයි."

"ඔව් ඒක නම් ඇත්ත."

ඔහු නිහඩව පසෙක වූ හාල් බැගය රථයට දමාගෙන නිවස බලා ගියේය.

සහන් නිවසට යන විට හොඳටම රූ බෝවී තිබුණි. අක්කා දුව ආවේ සතුටින් යුතුවය.

"මගෙ පපුවෙ ගින්නේද පත්තු වෙලයි ගිවියෙ. ඇයි පරක්කු වුණේ...?"

"මේ තෝනගෙ අම්මලාගෙ ගෙදරත් ගියානෙ."

ඔහු පාර්සල් නිවස තුළට ගෙනියමින් කීවේය.

"මරු හාලක් හම්බ වෙලා තියෙන්නෙ. කොහෙන්ද මල්ලි ගත්තෙ...?"

"තෝනගෙ අම්මා දුන්නා." සහන් කීවේය.

"අපේ අම්මේ මල්ලියේ කලිනුත් එක එක දේවල් හම්බ වෙනවා ඇති. එක අල්පෙනෙත්තියක් මග සේදර අපට දුන්නෙ නැ."

අක්කා මුදල් ගෙන ගණන් බලනවා සහන් දුටුවේය.

"අක්කා ඇයි සල්ලි මිදිද?"

"ඔද නෙමේ වැඩියෙන් තියෙනවා. මම ගිහින්ගේ මල්ලිට විස් එකක් දිලා වගේ. ඒක මගා ගත්ත."

"මට ඕනෑ නෑ කාගෙටත් සල්ලි. කෝ දෙන්න-මම ආපහු ගිහින් දෙන්නම්."

"අපරාදෙ... ඒක මල්ලි තියාගන්ට."

"මට ඕනෑ නෑ."

ඔහු මුදල් ගෙන කාමරයට ගියේය. දුර ගමනක යෙදුණත් ගතව එතරම් වෙහෙසක් දැනුණේ නැත. නාන කාමරයට වැදී දිය නා ගත් ඔහු කොට්ටිය ඇඳ විට්ටිමට තබා හේන්තු වුණේය.

දැස් පියා ගත් පසු තවමත් පසුවන්නේ රථයේ යැයි ඔහුට දනේ. දින තුනක් තමා සමඟ ගැටසුන රුමිතිය මතකට නැගෙයි. සිත කිසියම් අසුරකින් කැළඹී ඇති බවක් දනේ. සමහර විට එසේ වන්නට ඇත්තේ ගැහැනියක් සමඟ දින කීපයක් සිටීම නිසා ඇති වූ වෙනස නිසා විය හැක. දෙනෙත් දෙනොල් පෙති කැපී පෙනෙන තියුණු අග පසඟ පිරිමියෙකුගේ සිත ඇඳ බැඳ තබා ගැනීමට ජප කළ මන්ත්‍රයක් වැනිය. කාන්තිමත් ජවී වර්ණයක් ඇයට ගිම්ය. කොච්චර ලස්සන වූණක් ඇයගේ සැබෑ සුන්දරකම මතුව නැත. ඇය පසුවන්නේ මොන යම් හේතුවක් නිසා හෝ නොසතුටින් යුතුව බැව් ඔහුට සිතූණි. ඇගේ පවුලේ ප්‍රශ්න රට්ට දන්නා කරුණකි. ඇතැම්විට ඇය දුකට පත්ව සිටින්නේ මේ නිසා විය යුතුය. තමා හඳුනා ගත් කාලය තුළ කිසිදාක තමා සමඟ කුර්පගව කනා කර නැත. ඇයට නොයෙක් පොද්ගලික ප්‍රශ්න තිබුණත් එයින් ඔහුට ප්‍රශ්නයක් වූයේ නැත. දින දෙක තුනක් ඇය සමඟ ගැටසීම නිසා තම සිතට හුරුවී ඇති බවක් දනේ. සමහරවිට ඇය තමා දුෂ්ට පියෙකුගේ දුවෙක් වීම පිළිබඳව දුක්වනවා විය හැක.

රාත්‍රී ආහාරය වශයෙන් ඉදිආල්ප කිහිපයක් කැමට ගත් ඔහු කලින්ම නිදාගත්තේ පසු දින දින වරියාව ආරම්භ කිරීමට ඇති හෙයිනි. ඇදට වැටුණු සැකින් නින්ද හොඳ වූයේ නැත. තද නින්දට පිවිසි නොබෝ වේලාවකින් අක්කාගේ හඬ ඇසුණි.

"මල්ලි, ඔයාට කෝල් එකක්."

"මේ ඔහ රැ මොන කෝල් ද? මම නිදයි කියන්න."

"හදිස්සියක් කියලා බතලවත්තේ ගෙදරින් කතා කරනවා. මොකද බලන්න."

ඔහු බැණ වදිමින් ඇමතූම ගත්තේය.

"හලෝ..."

"ආ.. සහන්.. මම මේ බතලවත්තේ ගෙදරින් පංචලිගෙ අම්මා."

"ඇයි නෝනා මොකද ඔහ රැ...?"

"දුවට සතීප නැ. සහන් ගිණ වෙලේ ඉදන් වමනෙ දානවා. නිකන් ෆිට් එක වගේ හැදුණා. මොකද කරන්නේ...?"

"දන්න ආමිලි ඩොක්ටර් කෙනෙක් නැද්ද?"

ඇය මඳ වේලාවක් නිහඬව සිටියාය.

"අපි එහෙනම් ප්‍රයිවෙට් හොස්පිටල් එකකට යමු."

"මිස් ලැස්කි චෙන්න. මම එන්නම්."

සහන් යාන්තමින් වතුර ටිකක් මුහුණේ අතුල්ලා නිදිමත පළවා හැර කලිසම්කට පිවිස රථයට දුව ගියේය. වමනය යන්ට හේතුව කුමක්ද? සමහරවිට තෙහෙට්ටුව නිසා රෝගාතුර විය හැක. කොතරම් ප්‍රශ්න තිබුණත් මෙවන් මොහොතක නොහොස් බැරිය. බතලවත්තට යන්ට ගතවූයේ විනාඩි කීපයකි. මාවන් මිනිසුන්ගෙන් ගිස්ය. මැදියම් රැයේ කිසිම නිවසක විදුලි පහනක් නැත. මාවතෙන් මිනිසු පිහිටි වීරසේකර නිවසේ පමණක් මලානික විදුලි පහනක් දල්වෙමින්

තිබුණි. ඔහු රථය මිදුලේ නවතා කඩිනමින් නිවස දෙසට ගියේය.

"මොකද වුණේ...?"

"කතා කරන්ට වෙලාවක් නැ. එන්න ඇතුළට."

හෙතෙම ඉක්මනින් පංචලිගේ කාමරයට ගියේය. ඒ වන විට ඇය සැහැල්ලු චර්ටයක් හා ත්‍රි කුවාටර් කලිසමකින් සැරසී සිටියාය. මුණින්තලාව ඇඳේ වැහිර සිටි තැනැත්තිය සිටියේ හොඳටම දුර්වලවය.

"මම යනකොට අගේට හිටියනේ. දොර ගාවටත් ඇවිදිත් කතා කළා."

බිටි.. ගියා විතරයි වගේ. අම්මේ මට වමනෙ යන්ට එනවා කිව්වා. මට තනියම උස්සන්ට බැ. පොඩ්ඩක් අල්ලමු."

"නෝනා ගිහින් වෑන් එසේ දොර ඇරලා ඉඳගන්ට. මම අරගෙන එන්නම්. කොට්ටෙකුත් ගන්න."

සහන් පහන් වී ඇය ශක්තිමත් දැනට ඔසවා ගත්තේය.

13

පංචලි පිබිදුනේ හිසේ තදබල වේදනාවක් පවතිද්දී ය. තමා සිටින්නේ කොතේදයි ඇයට එකවරම තේරුම් ගියේ නැත. ඉදිරියේ තබා ඇති සේලයින් බෝතලය දෙස බලා සිටිය දී තමා සිටින්නේ රෝහලක බව ඇයට සිතූණි. තමාට නුදුරින් සිටි මව සෙමින් හිස පිරිමදිනවා ඇයට දනුණි. සිදු වූ දේවල් කිසිවක් මතක තිබුණේ නැත.

"කිබහයි..."

අම්මා හැන්දෙන් දොඩම් යුෂ බිඳක් මුවට දමනවා දනුණි.

"තව ටිකක් ඔනෑ..."

"වැඩියෙන් දෙන්න එපා කියලා බොක්කට කිව්වා..."

ඇය දොඩම් හැන්ද පානය කර මොහොතක් දැස් පියා ගත්තාය. ඉතුරු දින සිදු වූ දේවල් මතකයට නැඟුණේ සෙමිනි.

"අම්මා... මම ඔරිස් යන්නේ කොහොමද?"

"අපි සනීප වූ ළමයා යමුකෝ. දැන් දුටුව කොහොමද?"

"අම්මා... මාව ඔරිස් එක්ක යන්න සහන් ආවද?"

"ආව... ආව... දැන් ඉතින් ඒව පස්සෙ කනා කරමු..."

"දැන් අම්මා වෙලාව කිය ද?"

"දැන් හැන්දැවෙ හයයි තිහයි..."

"එහෙනම් සහන් මාව එක්ක යන්න එන්නැති..."

විරසේකර මැතිනිය දුවගේ හිස පිරිමද්දා විනා කිසිවක් කීවේ නැත. ගමන ගොස් පැමිණ මද වෙලාවකට පසු දුව රෝගාගාර වූ හැටි. ගන්දර උපත ලද තමා අද ඇමිනිවරයෙකුගේ අනියම් බිරිඳ ලෙස රහසිගත ජීවිතයක් ගත කරන බව කිසිවෙක් දන්නේ නැත. වසර දහනවයක්ම මේ රහසිගත ජීවිතය ගත කළ හැටි සිහිවෙයි. හැමදෙනාටම රහසින් ඔහු නිවසට එයි. මේ රහසිගත ජීවිතයෙන් තමාට ලැබුණ එකම සම්පත වන්නේ පංචලිය. රහසිගතව එන නිසා සැමියා අවට කිසිවෙක් නොහඳුනයි. කප්පරක් පුශ්න කිබෙන බව සැබැවකි. එහෙත් අද තමාට හෙතෙම තැග්ගක් පිරිනමා ඇත. ලංකාවේ සිටියා නම් මෙවන් මොහොතක ඔහුගේ සහාය ලැබෙන බව දැනී. හදිසියෙන් දුව රෝගාගාර වීම නිසා කිසිවෙකුගේ සහාය පැකීමට ලැබුණේ නැත. සහන් සිහිවූයේ නොසිතූ ලෙසය.

සහන් මත රැගේ පැමිණ ඇය දැනට ඔසවා රථයෙන් තැබූ හැටින්, ඔසවාගෙන රෝහලට ගිය සැටින් ඇයට සිහිවුණි. බලාපොරොත්තු නොවූ මොහොතක දරුවා ඔසවා ගෙන යාමට අවසර දුන්නත් එය දුටුව දැන හැනීමට ඉඩ නොතැබීමට ඇ සිතුවා ය.

මෙවැනි සුළු දේවල් පුශ්න ඇති කිරීමට හේතුවන බව ඇය දැනී. සහන් උපකාරයක් කළ බව සැබැවකි. ඔහු කාගේ හෝ රථයක් ධාවනය කරන කුලී රියදුරෙකි.

නිත්‍යානුකූල විවාහයක් නැති වූණත් සමරතුංග තමා කෙරෙහි තමා දුටු ඉතුරෙහි පනවා ඇති බලය ලිහිල් කර නැත. දුව කිසියම් ලෙසක මෙවැනි තැනැත්තෙක් සමඟ සබඳතාවයක් පවත්වන බව

ආරංචි වුවහොත් එය දෙදෙනාගේම ජීවිතවලට ප්‍රශ්න ඇති විය හැකි බව ඇය දන්නා කරුණකි. එනිසා සහන් පංචලිට කළ උපකාර ප්‍රමුඛව හෙළි කළේ නැත.

හැඳ සිටී ඇඳුම් ගලවා වෙන ඇඳුම්කට මාරුවන තෙක් අම්මා ළඟට වී සිටියා ය. තනිව නැඟී සිටීමට තරම්වත් ශක්තියක් ඇයට තිබුණේ නැත.

"දුව.. මම ගෙදරට දුවලා එනකල් තනිව ඉන්ට පුළුවන්ද?"

ඇය හිස වතා පිළිතුරු දුන්නා ය.

"දුවට මොනව හරි ඕනෑ නම් මේ බෙල් එක ගහන්ට."

"අම්මා... මගේ අත්තිවෙයාස් ගේන්ට."

"ඔව්.. මම ඒකටත් එක්ක තමා යන්නෙ. එළියට යන්ට ඕනෑ නම් තනිවම ඇඳෙන් බිහිත්ට එයා. බෙල් එක ගහන්ට. මම තර්ස්ට කියල යන්නම්."

වීරසේකර මිය දුටුගේ දෙකම්මුල් සිට බැහැර අතට ගෙන කාමරයෙන් පිටතට ගියාය. අම්මා ගිය පසු කාමරය තුළ පැතිරුණේ නිහඬ බවකි. තමා සිටින්නේ පොද්ගලික රෝහලක බව ඇය දනී. තමා මෙහි ගෙනාවේ කවුද? ආත්තම්මා කැඳවා ගතහොත් තනිකම ඕනෑ ගැනීමට පුළුවන. සහන් නිවස දන්නා නිසා ඔහු යවා ගෙන්වා ගැනීමට පුළුවන.

සහන් තමා කැඳවාගෙන යාමට උදේ නිවසට එන්නට ඇත. තමා රෝගාතුර වී ඇති බව දන්නේ නම් ඇතැම් විට ඔහු මෙහි ඒමට බැරි නැත. කිසිවෙක දොරට තට්ටු කරන හඬින් ඇගේ කල්පනා දාමය බිඳුණි. මඳ වේලාවකට පසු කාමරයට පිවිසි හෙදිය දෙස පංචලි බලා සිටියාය.

"මොනවත් ඕනෑද්? හෙදිය ඇසුවාය.

"මිස්ට්‍රි. ඒකට උස්සාගෙන එනකොට පිටුවී හිටියේ මෙයි."

ඇය හිස් බැල්මෙන් යුතුව හෙදිය දෙස බලා සිටියාය.

"ඒ මිස්ට්‍රි වඩාගෙන ආවේ බෝයි ලොන්ඩ් ද?"

ඇතැම් ගැහැනුන් ඔපාදුරු කතා කිරීමේ හටනුත්ය. තමා රෝහලේ ඇදේ සිටිනවා හැර සිදු වූ කිසිවක් දන්නේ නැත. තමා රෝහලට ගෙනෙන්නට අම්මා කිසිවෙකුගේ සහාය පතන්ට ඇත. තමා බාහිර රෝගී අංශයට ඔසවාගෙන ආවේ කවුද?

"ඒ බෝයි එළිවෙනකල් හිටපු හින්දා මම හිතුවේ බෝයි ලොන්ඩ් කියලයි. ඕනෑ කමක් වුණොත් කතා කරන්න. මම යනවා."

ඇය අනුන්ගේ කුණු කන්දල් සොයන හෙදියකි. එවන් රැයක තමා රෝහලට ඔසවාගෙන ඒමට තරම් හිතවත් කෙනෙක් නැත. කිසිවෙක් දොරට තට්ටු කරනවා ඇසුණි.

"එන්න ඇතුළට..." ඇය පහන් හඬින් කෙඳිරුවා ය.

ඇය සිතා සිටියේ වෛද්‍ය වාර්තා ගැනීමට එන රෝහල් සේවක පිරිසක් කියාය. සහන් දොර තල්ලු කරගෙන කාමරය තුළට පිවිසුනේ ය. ඔහු දුටු සැනින් ඇගේ මුහුණේ වියළි සිනහවක් සටහන් වුණි.

"දන් කොහොමද?"

"හොඳයි..." ඇය කෙටියෙන් කීවාය.

"කෝ මිසිස් වීරසේකර..."

"අම්මා ගෙදර ගිහින් එන්ට ගියා."

"අපරාදෙ දන්නව නම් එක්කගෙන එන්ට තිබුණා. මොනවත් ඕනෑද්?"

මව් අර දොඩම් වීදුරුවෙන් හැන්දක් පොටන්න."

ඔහු ආචරණයෙන් වසා තිබූ හැන්ද යළි වතුරෙන් සෝදා හාපනයේ වූ දොඩම් දියර හැන්දක් පෙව්වේය.

"තව හැන්දක්..."

"වමනේ ගිය නිසා වැඩිපුර බොත්ට එසා කිව්වා."

"කමක් නෑ තිබෙනයි. තව එකක් දෙන්න."

"හොඳ නැත්නම් එසා. තව ටිකකින් බොමු."

ඇය හිස වතා අනුමත කළාය. ඇය පිළිතුරක් නොදී සහන් දෙස බලා සිටියාය.

"මා නිසා හුඟක් කරදර වුණා නේද? එළිවෙනකල් හොස්පිටල් එකේ හිටියා නේද?"

ඇය හැඩුම් මුහුට ඇසුවාය.

ඔහු පිළිතුරක් නොදී සිටියේය. කෙනෙකුට උදව් කිරීමේ දී ප්‍රමිතියක් සෙවිය යුතු නැත.

"සහන් නේද මාව ඉස්පිරිතාලට උස්සගෙන ආවේ..?"

"කවුද කිව්වේ අම්මද?"

"අම්මලා කෙනෙකුගේ උදව්වක් කඩදාවත් අගේ කරන්න නෑ. මට සමාවෙන්න."

"මම මිස්ට් උස්සගෙන ආවා කියලා කිව්වේ කවුද?"

"අම්මා නොකිව්වට මට කොහොම හරි ආරංචි වුණානෙ. මම ඇඟට වමනෙ දම්මා නේද? මට සමාවෙන්න."

"දුන් දෙපාරක් සමාව ඉල්ලුවා. ඒ වචනෙ ඉල්ලා අස්කරගන්න. කෙනෙකුට උදව් කරද්දී මා ලබන්නෙ සතුටක් විතරයි."

තමා දන්නා බොහෝ පිරිමින්ට වඩා සහන් වෙනස්ය. ඔහුගේ කතා බහ හැසිරීම් සාමාන්‍ය තත්ත්වයේ අය මෙන් නොවේ. බස

හැසිරීම වුණත් මෙවැනි වෘත්තියක් කරන තැනැත්තෙකුගේ මෙන් නොවේ. ආත්තම්මා දුන් සහල් මෙන්ම කතරගමට කතා කරගත් ප්‍රමාණයට වඩා දුන් ගාස්තුව අම්මාට දී ඇත. ඔහුගේ තත්ත්වය හරියටම දූතගන්නේ මංජුලට පහර දුන් දවසේය. එදා මෙදාකර මංජුල තමාට කරදර කරන්නට ආවේ නැත.

"එහෙනම් මම යන්නද?"

"ඇයි හදිස්සිය... තව ටිකක් ඉන්න."

"අම්මා මම එතවට එව්වර කැමැත්තක් නැතිව වගේ."

"අම්මා ඒ තරම් තරක කෙනෙක් නෙමේ. එයාට බලපෑම් ඇති."

"මම යන්න ලැස්ති වුණේ ඒවට බයේ නෙමේ. මම මේ සිංහල භාලෙ ලුණු කෑද ටිකක් හදාගෙන එන්නයි යන්නෙ."

"අනේ... ඇයි මා නිසා කරදර වෙන්නෙ."

"අපේ වාහනේ යන කෙනෙක් අසනීව වුණාම එයාට මොන යම් හෝ උපකාරයක් කිරීමේ සදාචාරාත්මක අයිතියක් තියෙනවා."

"ඔව්වර බර වචන කියන්නට එසා. අපිට තේරෙන්නෙ නෑ."

ඇය සිහින් හඬින් සිතාහුතාය. ඔහු ද එම සිතාවට සහාය වුණි. එම ප්‍රිය සල්ලාපයේ යෙදී සිටින විට ඇගේ රෝගී බව සෙමින් පහව ගිය බවක් ඇයට දැනුණි.

"මම ගිහින් කෑද ටිකක් හදාගෙන එන්නම්."

"කරදරයි නේද?"

"මොන කරදරයක්ද? මම හදාගෙන එන්නම්. මම එතවට අකැමැති නම් අක්කට එවන්නද?"

"අනේ.. එසා. ඔයා අරන් එන්න."

මඳ වේලාවක් කතා කරමින් සහන් යන්ට ගියේය. ඔහු හා දෙව්මෙන් පසු සිතේ වූ වේදනාවන් පහව ගියාක් මෙන් දැනුණි. නොබෝ වේලාවකින් අම්මා ආවේ ඇඳුම් ද රැගෙනය. සහන් පැමිණි බවක් ඇය අම්මාට පැවසුවේ නැත. සමහරවිට එසේ වන්නට ඇත්තේ තාත්තා තමා ආරක්ෂා කිරීමට උපදෙස් සපයා ඇති බැවින් විය යුතුය.

සිදුව ඇති අතීත වැරදිවලට වන්දි ගෙවීමට සිදුව ඇත්තේ දරුවන්ටය. තාත්තාගේ නීත්‍යානුකූල විවාහයේ බිරිඳ ධන කුමාරයෙකුගේ දුවෙක් බව පාවලි දැනී. පිරිමි දරුවන් දෙදෙනෙක් හා ගැහැනු දරුවන් තිදෙනෙක් නීත්‍යානුකූල විවාහයේ බිරිඳට සිටී. ඔවුන් ඉගෙනුම් ලබන්නේ විදේශ රටවලය. දරුවෙක් සිටියත් කලාකාරීතියක් ලෙස වෙනත් විවාහයක් කර ගත හැකිව තිබුණි. තවමත් ඇය සිටින්නේ තාත්තාගේ සිරකාරියක් ලෙසය. තමාගේ ජීවිතයට වුවද බලපෑම් කරන්නේ ඔහුය. කිසිදු ක ප්‍රේම සබඳතාවයක් ඇතිකර ගැනීමට පුළුවන්කමක් නැති බැව් ඇය දැනී. අම්මා තමා ආරක්ෂා කරන්නේ අනවශ්‍ය ප්‍රශ්න ඇතිවෙතැයි සිතන හෙයිනි. ස්ව කැමැත්තෙන් එවැනි සබඳතාවයක් පටන් ගතහොත් ප්‍රථමයෙන්ම ජීවිතය විනාශ වන්නේ පිරිමියාගේය. තමාට බලපෑම් කරන මංජුලට මෙම වශකීම තාත්තා විසින් පවරා ඇති බව ඇය දැනී. තමා හා මිත්‍රවීමට උනන්දු වූ කිප දෙනෙක්ම අමානුෂික ලෙස පහර කෑ හැටි පාවලි දැනී.

අම්මා මැදිරියට පිවිසුනේ සිතුවිලි සයුරේ ගැලී සිටියදීය.

"මෙන්න ඇඳුම් මාරු කර ගන්න."

"ඇඟ හෝදගන්නද අම්මා...?"

"එයා. ඊයේ එළිවෙනකල් වමනෙ කළානෙ රත්තරනේ ඇඟ හෝදන්නට එයා. රෙදි කැල්ලක් පොහවලා ඇඟ පිහදා ගම්මු. ඉන්න මම පිහදාන්නම්."

ජීවිතයේ වූ සියලුම වටිනා සම්පත් දන් මට අයත් නැ.

හැමදේටම ඉන්නේ මේ රෝස මල විතරයි. දවසට හේබා ගිය හැටි, හැම වැඩක්ම තනියම කරගත්තට පුළුවන් වන තෙක් ඇය සෝදා පිරිසිදු කළේ තමා විසිනි. ඇඳුම් මුදවා ඇඟ පිය දමා වෙනත් ඇඳුමක් අත්දවා ඇදේ ඉඳහැනීමට සැලැස්සුවාය. සැහැල්ලු ඇඳුමකින් සැරසුනු පසු තරමක සහනයක් දැනුණි.

"මට සනීප නැහැයි කියලා ආත්තමීමට කිව්වද?"

"ආත්තමීමට කිව්වා. ඒක අහලා අඩන්ට පටන් ගත්තා. එන්ට මිනෑයි කිව්වා."

"ඇයි කිව්වේ... දන් එනවා."

මඳ වේලාවකට පසු කිසිවෙක් දොරට තට්ටු කරනවා ඇහුණි. දොර විවෘත කරගෙන එන්නේ කවරෙක්දැයි ඇය දන සිටියාය.

කාමරයට පිවිසි කාන්තාව පාවලි හඳුනා ගත්තාය.

"ආ... එන්න. දුව මේ ඉන්නෙ දුවල යන වාහනේ අයිතිකාර නෝනා."

"මේ නෝනා අසනීප වෙලා ඉන්නවා කිව්වා. ලුණු කෑද විකක් හදාගෙන ආවා."

"හානේ... මොකට කරදර වුණාද?"

ඇය උණුසුම් භාජනය පිළිගත්වමින් කීවාය. එක්තරා යුගයක දී පත්තර සහරාවල මුල් පිටු සැරසූ රූප රාජකීය හඳුනා ගැනීමට අපහසු නැත. ඇමතිවරයෙකුගේ අනියම් බිරිඳක්ව සිටින බව ප්‍රසිද්ධ රහසකි. කසාද බැඳ දරුවන් සිටින බිරිඳක් සිටින බව දන දනත් නොසන්ධාල ජීවිත ගත කරන ගැහැනු පිළිකුල්ය. අද තමා අසරණ වී සිටින්නේ මෙවන් ගැහැනියෙක් නිසාය.

14

සහන් පාන්දරින්ම පිබිඳී රථය සේදුවේය. අක්කා වාහනයට හඳුන්කුරු දුම් අල්ලා වතාවත් කරනු පෙනේ. ඔහු නිවසින් පිටව යාමට පෙර අක්කා මුණ ගැසුනේය.

"ආ... මල්ලි, බහලවත්තෙ නෝනාගෙන් පලාස් එක ඉල්ලා ගෙන එන්න."

"කොහොමද ලෙඩාට...?"

"මීට පස්සෙ මාව මේ වගේ ගමන් යවන්නට එපා."

"ඇයි ඔයාට මොනවත් කිරිවද?"

"ඒ ලෙඩා වෙලා ඉන්න කෙල්ල නම් හොඳයි. කෙල්ලගෙ අම්මා මග ජාතියෙ. ගහදන්න අපටයි කොළ කඩා පාන්නෙ."

සහන් පිළිතුරක් දුන්නේ නැත.

"මම දක්ක ගමන් ඇදින්නා. ඉස්සර වික්‍රපට්ටල හිරියා. ඒ කාලෙ තට්ටු නාඩගම් තමා මය."

"අපිට අනුන්ගෙ කෙහෙල්මල් වැඩක් නෑ අක්කා. උදව් කළානෙ. එව්වරයි. මම යනවා අක්කා."

වෙනදා ගමන අරඹන්නේ බහලවත්තෙනි. ඉදිරිපස අසුන දින කිහිපයක සිට පාචය. රථයේ සිටින අය තමාට සිනාසෙන බව ඔහු දනී.

හැන්දාවට රෝහලට ගොස් ඇගේ දුක සැප බැලීමට යාමට වරෙක සිතෙයි. අක්කාගේ සිත විදෙන්න කිසිවක් කීවා නම් එසේ නොකළ යුතුව තිබුණි. රථයේ ඉදගෙන සිටින හැම මොහොතකම ඔහුට පංචලී සිහිවෙයි. ආඩම්බරකම මැද තනිවුණු පැහැදිලි ලස්සන ගැහැනු කම මතකය. පිරිමි ජීවිතයක් ලස්සන වන්නේ වාසනාවත්ත ගැහැනියක් ලෙස සිටින විටය. මැයට උපතින්ම හිමි වූ ලස්සන ගැහැනු කමක් ඇත. ජීවිතයේ පුරම වරට ගැහැනියෙක් දැනට වඩා ගැනීමට ලැබීම කොතරම් වාසනාවක් ද? හැන්ඩි ජෝනස නාද වුණි.

"අඳුනන්නට පුළුවන්ද?"

සිහින් හඬ ඇසුණි.

"ඇයි බැරි."

ඔහු පංචලීගේ හඬට පිළිතුරු දුන්නේය.

"අපි එක්ක තරහද?"

"ඇයි තරහා වෙන්නෙ...?"

"ඇයි මාව බලන්න ආවෙ නැත්තෙ. සහන් එයි කියලා මම මග බලන් හිරියා."

"මම එන්නේ මොටද? අපි අතර ලොකු වෙනසක් තියෙනවා නේද?"

"මට සමාවෙන්න සහන්. මොනව හරි කියන්න බැරි දෙයක් මට තියෙනවා."

මුස්...

"මිය වීකාර වචනය නතර කරන්න. මට පංචලි කිව්වම ඇති."

"මට එහෙම කියන්නට බෑ. මියා කවුද.. මම කවුද?"

"අපි ඒක පස්සෙ බලාගම්මු. හවස මගේ විකට් කපනවා. මියා මාව එක්ක යන්න එන්න මනෑ."

මේ ආශාධනය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට ඔහුට පුළුවන් වූයේ නැත.

නිවසට ගිය ඔහු විෂ්ටයකින් සැරසුනේය.

"මල්ලි කොහේද යන්න හදන්නේ...? හවසට බෙල්ලන්විල යන්න කියෙනවා."

"අර ලොඩාගෙ විකට් කපලා. ගෙදරට එක්කා ගෙන යන්න කියෙනවා."

"ඇයි මියා ඒක බාර ගත්තේ. මට ඒ මග අම්මෙත්තුව දැනට පේන්න බෑ. මේ අවිටතේ රැස් පෙන්නන්න එන්නේ."

"මියත් කවු අත්ත වගේ පැටලෙන්න යනවනේ."

"මිට පස්සෙ ඒ කෙල්ල ගන්න යන්න මනෑ නෑ. අර කෑද අරන් ගිය ප්ලාස්ක් එක ගේන්න."

සහන් රජයට ගොස් අයුත් ගත්තේය. අපේ අක්කා එක්ක ලේසියෙන් ශක්‍යතාව බේරෙන්නට බෑ. වචනයක් වරදින්න බෑ. ඉවසීමෙන් කටයුතු කළා නම් පවුල් ජීවිතය පවත්වා ගත හැකිව තිබුණි.

රජය ජ්‍යෙෂ්ඨ ඉදිරිපස නතර කළ ඔහු පංචලි සිටින කාමරයට ගියේය.

"එන්න ඇතුළට."

ඔහුට පංචලිගේ හඬ ඇසුණි. සැතැල්ලු කලිසමකින් හා සුදු අත් කොට කම්සයකින් සැරසී සිටි ඇය වෙතින් අමුතූම ශාන්ත පෙනුමක් දිස්වුණි.

"අම්මා බිල ගෙවන්ට ගියා."

"දුන් සනිපයි තේද?"

ඇය හිස වතා පිළිතුරු දුන්නාය.

"ගෙදර ගිහින් ටික දවසක් විවේක ගන්ට වෙයි."

"මොන විවේකයක් ද? මට වැඩ ගොඩ ගැහිලා. හෙට මිලිස් යන්න මනෑ."

"එහෙම හොඳ නෑ. ටිකක් විවේක අරන් යන්න."

"අපි පත්සල් යන්නත් මිනි."

"ඒ හටසනෙ."

"මියා මට සමාවෙන්න මනෑ."

"අපි අතර සමාව ඉල්ලන්න දෙයක් වුණේ නෑ."

"අපේ අම්මා කීව්ව දේකින් හිත රිදෙන්න ඇති. අක්කට සමාවෙන්න කියන්න."

"ඒක එව්වර ගණන් ගන්ට එපා."

වීරසේකර මැතිනිය මුදල් ගෙවා මැදිරියට ආවාය.

"සහන් කොයි වෙලේද ආවෙ...?"

"මැඩම, මම ආවේ මේ දුන්."

"මම හිතුවේ අපි එක්ක අමනාප වෙලා ආවෙ නෑ කියලා."

"හය් එක දාලා ඉවර වෙනකොට රැ වෙනවා. පහුගිය

දැක්වුවා නැත්තැනට හයර් කීපයක් ගියා. මළගෙවල්, දානා ගෙවල් හිමිවුණා. ඒකයි එන්නට බැරි වුණේ."

"මම නෙමේ... අපේ දුටු සහන් එනකල් බලන් හිටියා."

"සහන් රස්සාවක් කරනවනේ අම්මා."

"මම මේ බඩු ඊක වැන එකට ගෙනියන්නම්."

සහන් පංචලියේ ඇඳුම් බැග් යනාදිය ගෙන ගොස් රථයට දමමිණි.

රථයේ ගමන් කරන ඔවුනතර කතාවක් වූයේ නැත.

"සහන් ලබන ඒක එන්නට එකේ පිට වැඩක් දාගන්නට එපා."

"ඇයි මැඩම්...?"

"අම්මාව එක්කගෙන එන්න යන්න කියෙනවා."

"මැඩම්, මට එන්න ලැබෙයිද දන්නෙ නැ. මම වෙන වැන එකක් සෙව් කරලා දෙන්නම්."

"අපෝ... සහන් නැතිනම් එපා. අම්මයි පණ්ඩිට්ට්ට් එවලා කියෙන්නේ."

"ඇයි ගෙවන ගාන මදි නම් ගාන කියන්න. තේද අම්මා...?"

"ප්‍රශ්න මේකයි. මම මේ වාහනේ වැඩ කළේ කලින් හිටපු වූයිවර් ගිය නිසයි. දන් ළඟදීම වූයිවර් කෙනෙක් එනවා. එනකොට මම ගමට යනවා."

ඔවුනතර නිහඩ බවක් ඇති වුණි.

"සහන් නාවොත් මාත් මේ වාහනේ යන එක තතර කරනවා."

පංචලි කීවාය.

"ඔව්... අක්කත් දන් අපි එක්ක ගිහ හොඳ නෑනේ."

විරසේකර මැතිනිය කීවාය.

රථය බහලවත්ත නිවස අසල නතර කළ පසු පංචලි ඉන් බැස්සාය. සහන් රථයේ තිබූ බඩු නිවස තුළට ගොස් තැබුවේය. පංචලි නිවස තුළට නොගොස් ඉදිරිපස අසුනක ඉඳගත්තාය.

"එතකොට ආයෙ වැඩට එන්නෙ නැද්ද?"

පංචලි ඇසුවාය.

ඔහු පිළිතුරක් නොදී පහන් කරගත් හිසින් යුතුව සිටියේය.

"හොඳ වියවාසවත්ත කෙනෙක් හම්බ වුණොත් විතරයි වැන එක දෙන්නේ."

"හරි... හරි... ඒවට කල් කියෙනවනේ."

"සහන් අපිට උදව් කරලා කියෙනවනෙ දුටු. තාත්තට කියලා රස්සාවක් අරන් දෙමු. සහන්ගේ බයෝ වේටාස් දාලා ඇල්ලීමෙන් එකක් දෙන්නකො. මොනවද පාස් කරලා කියෙන්නේ... සාපෙළ කියෙනවද?"

ඔහු පිළිතුරක් දීමට ඒ මේ අතර ඇඟිලෙන් හැටි පංචලි දුටුවාය. අක්කා සමඟ එතරම් කැමති නැති වුණත් සහන්ට අම්මා ආදරය කළාය. සමහරවිට ඔහු සාපෙළ සමත් නැතිවා වෙන්ට පුළුවන.

"එහෙනම් මැඩම් මම යනවා."

"එදා සල්ලි දෙන්න බැරි වුණා. මේ හයර් එකක් එක්කම ගන්න."

විරසේකර මැතිනිය කීවාය.

"පිස්සුද මැඩම්... මේ වගේ වැඩක් කරලා සල්ලි ගන්නවද? ඒක පස්සෙ බලා ගම්මු."

ඔහු මුදල් ප්‍රතික්ෂේප කර රථයට නැගී යන්නට ගියේය.

පුද්ගලික ගතිගුණ කියෙන හොඳ ළමයෙක්."

"මම අම්මට කිව්වෙ නෑ. දවසක් මංපුල වාහනේ ළඟට ඇවිදින් මට කරදර කළා."

"භානේ... මට ඇයි කිව්වෙ තැන්තේ...?"

"ඊට පස්සෙ සහන් ඇවිදින් දුන්නා කට වැහෙන්න."

"හොඳ ළමයෙක් බව පෙනවා. තාත්තට කියලා රස්සාවක් අරන් දෙමු."

පංචලි කාමරයට ගොස් ඇදේ වැහිරුණාය.

උපකාරයක් කරන්නේ වෙත දෙයක් බලාපොරොත්තුවෙති. ඔහුගේ හැසිරීමේ එවන් වේතනාවක් නැත. කන්ට බොන්ට නැම දෙයක්ම තිබුණත් අම්මා හා තමා එක්තරා පුද්ගලයෙකුගේ සිරකාරියක් ලෙස ජීවත්වන බව දෙදෙනාම පිළිගනිති. තාත්තාට අවශ්‍යව ඇත්තේ ඔහු කැමති පුද්ගලයෙක් හා තමා විවාහ වනු දක්මය. අවජාතක දුවෙක් ලෙස ජීවිතයට පිවිසීම බරපතල ප්‍රශ්නයකි. තමා ඇමතිවරයාගේ අසම්මත පෙම්වතියගේ දුවක් බව සැවොම දැනිති. වැදගත් නෑ පරපුරක් තමා බාර ගැනීමට කැමති නොවන බැව් පංචලි දැනි. මෙවැනි තදබල අඩුවක් සමඟ ජීවිතය පටන් ගැනීමට පුළුවන් කමක් නැත.

15

ආත්තම්මා කොළඹ ඒමට සූදානම් වන්නේ වෛද්‍යවරයා හාමුවීමට යාම සඳහාය. ඇසේ කාබය දම්මට මූලික පරීක්ෂණ කළ යුතු වෙයි. දුටු ලෙඩ වීමට පෙර මෙම පොරොත්තු ලේඛනයේ ලියාපදිංචිව සිටීම නිසා දන් එය මඟහැර යා නොහැක.

"පොඩි දුව... අපි දන් මේ වැඩේට මොකද කරන්නේ...?"

"අපි විෂන් කෙයාර් එකට අත්තම්මට පෙන්නලා සූදානම් වෙලා ඉන්න ඕනෑ."

"බස් එකේ යන්ට විදිහක් නෑ. මගදි අම්මට වොයිලට් යන්ට ඕනෑ වෙනවා. එක්කාගෙන එන්න සහන් යවන්න විදිහක් නෑ නේද?"

"සහන් ඩ්‍රැයිවර් කෙනෙක් නෙමේ අම්මා. ඩ්‍රැයිවර් කෙනෙක් හම්බ වුණොම වැන් එක දීලා යනවා කිව්වා. සහන් ඇවිදින් ඉන්නේ අක්කගෙ උදව්වට."

"ඒ ළමයා නම් විශ්වාසයි. ගෙදරත් දන්න නිසා ප්‍රශ්නයක් නෑ. පොඩ්ඩක් අහලා බලන්න දුව."

ඇය මේ ඉල්ලීම බාරගත්තේ එතරම් කැමැත්තෙන් නොවේ.

අම්මා ඉල්ලූ සැකින් ඇය ඔහුට ඇමතුමක් ගත්තේ නැත. මෙසේ නිතර කතා කරන්නට යාම නිසා ඔහු වරදවා සිතන්නට බැරි නැත. සිත අසරණකමින් පිරී යාමට තේතුවක් ඇත. එය කිසිවෙක් සමඟ ප්‍රසිද්ධියේ කතා කළ නොහැක. සමාජයට මුහුණ දිය නොහැකි බරපතළ වරදක් තමාට ඇත. ඇය ඇඳෙන් බැස ජනේලය අසලට ගියාය.

නිවස පිහිටා තිබෙන්නේ වත්ත මැදය. තාත්තා ගත කරන්නේ අතිශය රහසිගත ජීවිතයකි. කිසිදාක දවාලක එන්නේ නැත. කුඩා කල නොතේරුනත් කිසිවක් තේරුම් ගැනීමට තරම් වැඩුණාට පසු ඔහු එන්නේ ඇයි දැයි ඇය තේරුම් ගත්තාය.

වරෙක මේ සියල්ල අතහැර දමා ආත්තම්මා ළඟට යාමට සිතුවත් අම්මා තනිකර දමා යාම පහසු කරුණක් නොවේ. තාත්තාගේ නිත්‍යානුකූල ජීවිතයක් සිටින බව ඇය දැනී. ඇගේ දරුවන් යන්නේ උසස් බාලිකා විද්‍යාලවලටය. ඔහු බිරිද සමඟින් විදේශගත සංචාර, උත්සව වැනි අවස්ථාවල ගන්නා ලද ඡායාරූප මාධ්‍ය තුළින් පළ වෙයි. විවාහක බිරිඳගේ දරුවන් කීප අවස්ථාවකම පාසල් විශේෂී පංචලිට හමුවී ඇත. එහෙත් කවදාවත් ඔවුනොවුන් හඳුනාගෙන නැත. මේ අතවශ්‍ය උපත නිසා තමා කොතරම් හිත් වේදනාවට පත් වූණිද?

මෑතක පළ වූ පත්තරයක ලිපියක් ඇය කියවා බැලුවාය. බිරිඳ සැමියාගේ පොදුගලක ජීවිතය පිළිබඳ විස්තර ලියා තිබුණි. හෙතෙම පත්සල ඇසුරෙන් ජීවත්වන ආදර්ශමත් පුද්ගලයෙක් බවත් සඳහන්ව තිබුණි. මංගල ඡායාරූපය, දරුවන්ගේ තොරතුරු එම ජාතික පුවත්පතේ විය. එම පසු පිටුව ඇය සුරක්ෂිතව තබා ගත්තාය. අම්මාට මේවා පෙන්වුවා නම් ඇය තවත් සිත් තැවුලට පත්වනු ඇත.

කෙසේ වෙතත් තාත්තා එන දිනවල ඇය රාත්‍රී ආහාර ගෙන කලින්ම නිදා ගනී. තමා මෙන්ම ආත්තම්මා ද ගෙවන්නේ එකම පිළිකුල් සහගත ජීවිතයකි. දූවට කර ඇති අසාධාරණය නිසා.

ආත්තම්මා තාත්තාට මුහුණ දෙන්නේ නැත. තමා මුහුණ දෙන්නේ කළ හැකි දෙයක් නැති හෙයිනි. ඇය එන්නේ ඇමතිතුමා කොළඹ නැතිනම් පමණි. එසේත් නැතිනම් ඇය තනර වන්නේ මාලසේ සිටින නැදූ ගෙදරකය. කෙසේ වෙතත් ආත්තම්මා වෛද්‍යවරයාට පෙන්වීමට කැඳවාගෙන ආ යුතුය. ඇතිත් දිස්වන අතුරු මාවතේ ඉඳහිට වාහනයක් ගමන් කරනු ඇසේ.

ඇය සහන්ට ඇමතුමක් ගත්තේ ඔහුගේ උපකාරය අත්‍යවශ්‍ය වූ හෙයිනි. ඇමතුම ගත්තේ ගැහැනු කෙනෙකි.

"සහන් ඉන්නවද?"

"සහන් නානවා. පස්සෙ කතා කරන්න."

ඇය හැන්ඩ් ෆෝනය වසන්ධි කළාය.

"කවුද අක්කා...?"

"මම හිතන්නේ බතලවන්නේ කෙල්ල වෙන්නැති. මේ රූ මොනවට කතා කරනවද?"

අක්කා අමනාපයෙන් දොර වසා ගත් පසු ඔහු ෆෝනය ගෙන මිදුලට බැස්සේය. අහස පැහැදිලිය. සෞම්‍ය සඳ එළිය බිමට පතිත වී තිබුණි. පංචලි කතා කළේ වුවමනාවකට විය හැක. මිනිසුන්ගේ කාම රාගය නිසා වන්දි ගෙවන්නට සිදුව ඇත්තේ ගැහැනුන්ටය. යළි ෆෝනය නාද වුණි.

"හලෝ... පංචලි ද?"

"ඔව් සහන්. ඔයා කොතේද හිසේ...?"

"නිදාගෙන හිටියේ."

"මම හිටියෙ නිදාගෙන නෙමේ. අනේ සහන් පොඩි උදව්වක් තියෙනවා."

"මොකක්ද කියන්න."

"අනේ සහන්... අත්තම්මගෙ ඇස් පෙන්වන්ට තියෙනවා. බැරිද් ගිහින් ආත්තම්මව එක්කාගෙන එන්න."

"මම හෙට ගෙදර යන්නයි ඉන්නේ."

"නිවාඩු තියෙන නිසා මට මේ උදව්ව කරන්න."

ඔහු මොහොතක් කල්පනා කළේය.

"අනේ මිස්.. මට තනියම යන්ට බෑ. දුර ගමනක් යද්දි කතා කරන්ට කෙනෙක් ඉන්ට ඔනෑ. නැතිනම් නින්ද යනවා."

"ඉතින් කතා කරන්ට කවුරුහරි එවන්නම්."

ඇගේ සිනා හඩ ඇසුණි.

ඔහු මොහොතක් කල්පනා කළේය. පැහැදිලිවම එම මහදු කාන්තාව කෙනෙකුගේ පිහිට පැතිය යුතු තත්ත්වයක පසුවන්නියකි.

"එහෙම පිට කෙනෙක් එවන්ට එපා. වාහනෙන් හොරකම් කර ගනිවි. දවසෙන් එන්ට පුළුවන් නම් එන්නම්."

"පුළුවන් සහන්. අපි ගිහින් එමුද?"

"ඔයාට සනීප නැහැනෙ. එහෙමනම් මම තනියම ගිහින් එක්කාගෙන එන්නම්."

"එළුවෙනකට මට සනීප වෙයි. මාත් ඔයා එක්ක එන්නම්."

"අම්මා තනියෙන් එන්න ඉඩ දෙයිද?"

"මම හැමදාම ඔයා එක්කනෙ යන්නෙ. ඉතින් ප්‍රශ්නයක් වෙන එකක් නෑ. ඔයා උදේ පාන්දරින් එන්න."

ඇගෙන් සමුගත් සහන් ඇදට ගියේය. මෙම උපකාරය කළ යුත්තේ අසනීපයෙන් පසුවන මහදු කාන්තාව වෙනුවෙනි. දුර ගමන්වල යෙදෙනවාට අක්කා වැඩිපුර කැමැත්තක් නොදක්වන්නේ වාහනයේ ක්ෂය වීම පිළිබඳ සැලකිලිමත් වන නිසාය. ඇමද් එමේ

අත පෙරලෙමින් සිටිය දී ඔහු වෙත නින්ද ගලා ආවේය.

පාන්දර යාමයේ ඔහු පිබිදුනේ හැන්ඩ් ෆෝනය තාද වන හඩෙනි.

"ඉඩ මෝනින්..."

"මෝනින්... ඇයි කතා කළේ..."

"හානේ... කවම නැගිටවෙ නැද්ද? අපි ආත්තම්මා එක්ක යන්ට තියෙනවා."

"මට අද ඉන්ටර්විව් එකකට යන්න තියෙනවා."

"අනේ සහන්..."

"මම කියන්නම්. මම සේදරට කතා කරලා මිනිහ එවන්නම්. අනික සේදරව ඔයා දන්නවනේ."

"එහෙනම් ඒ ගමන ඇරුනාවෙ. මට බෑ ඒ මිනිහා එක්ක දුර ගමනක් යන්න."

"ඒ මිනිහා ඔයාලට හොඳට අදුනනවනෙ."

"එන්න විදිහක් නෑ කියලා මම ආත්තම්මට පණිවුඩයක් යවන්නම්."

ඇය එකවරම දුරකථනය වීසන්ඩ් කරන හඩ ඔහුට ඇසුණි.

සහන් පාන්දරින් නැගිට මුහුණ සෝදා සුදානම් වන විට අක්කා හේ කෝප්පයත් සාදාගෙන ආවාය.

"මම කතාව අහගෙන. ආ හේ බොන්න."

"මට මේ උදව්ව කරන්ට වෙලා තියෙනවා. ඒ ආත්තම්මගේ ඇස් දෙක ඔපරේෂන් කරන්න එක්ක එන්න වෙලා තියෙනවා."

"මම උදව් කළාට ගෙම් කිසි මිනිහෙක් ඔය අහංකාර ගෙදරට වතුර වීකක් දෙන්නෙ නෑ."

"අපිට අනිත් අය ගැන සිතන්න ඕනෑ නෑ. උදව්වක් ඉල්ලුවොත් අපි කරන්ට ඕනෑ."

"මනුෂ්‍යයෙකුට උදව් කරන්නට ඕනෑ බව ඇත්ත. ඒත් මුත් අහංකාර මිනිස්සු. මියත් ඉතින් අමුතු කෙනෙක්නෙ. පරිස්සමින් යිහින්න එන්න. බලාගෙන ගාල්ල, මාතර දිහාවෙ යන්නෙ. මන්ත්‍ර භාස්ත්‍ර දන්නවා. මියාට මොනවා හරි දෙයි."

මහු වෑන් රියට ගොස් එය පණ ගැන්වුවේය.

පංචලි ඇළුම් පිටින්ම ඇඳේ වැහිරුණේ තරමක අමනාපයකින් යුතුවය. ගමේ කිසිවෙක් සමඟ සබඳතාවයක් නැත. කිසිවෙක් සමඟ විශ්වාසයෙන් ඇසුරු කිරීමට නොසුවවන. මේ වෑන් රිය කැමති කරවා ගත්තේ ද අමාරුවෙනි. ගමන ගියේ ද සහන්ගේ බලවත් ඉල්ලීම නිසාය. ගමනට විරුද්ධවත්ව ඇත්තේ සහන්ගේ අක්කා විය යුතුය.

"අම්මා, ආත්තම්මා ලැස්තිවෙලා බලන් ඉදිව්. අපි දුන් මොකද කරන්නේ...?"

"නිමල්සිරිගෙ වාහනේ කතා කරගෙන එන්න කියමුද?"

"ඒකෙන් ගියොත් ආත්තම්මට වාහනේ තල්ලු කරන්නට වෙයි. පාරේ බස් එකක ආවත් ආත්තම්මා ඒකෙන්ම එන එකක් නැ."

"ඔව්, ඒකනම් ඇත්ත. ඒක ලදරමක්. තාත්තගෙ වාහනවල අම්මා එන්න කැමති නැ. කිව්ව ගමන් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් වාහනයක් අර්."

ප්‍රශ්නයකට මැදිව සිටිය දී නිවස දෙසට එන රථයක හට පංචලිට ඇසුණි. ඒ එන්නේ කවරෙක්දැයි ඇ දතගන්නාය. මෙම ගමනට දුටු යැවීමේ කදබල වුවමනාවක් වත්සලාට තිබුණි. දන් දරුවන් පෙර සේ නොවේ. දුටු බොහෝ කාරණා කටයුතු පිළිබඳව දැනුම ලබා ඇත. ජීව විද්‍යාව හදාරද්දී ස්ත්‍රී අවයව ගැන ආර්තව, නැම් ගැනීම වැනි දේ ගැන ඇය විද්‍යාත්මකව දන සිටියාය. පිරිමින් ගේ ලිංගික ඇසුර පිළිබඳව පැහැදිලිව දන සිටියාය. ඇමැතිකමා එන දිනවල දුටු නිවසේ රැඳී සිටීමට අකැමැති බව වත්සලා දන සිටියාය. දුටු නිවසින් පිට කිරීමට කැමැත්ත දුන්නේ අකැමැත්තෙනි.

"දුටු සහන් එක්ක යනව් නම් හැබැයි පරිස්සමින්."

"බයවෙන්න එපා. ගිය ගමන් එනවා. සහන් හෙට ගෙදර යනවුයි."

"දන්නවනේ අප්පච්චිගෙ හැටි."

ඇය පිළිතුරක් දුන්නේ නැත. දුටු වතුර බෝතලයක් රැගෙන ගොස් මිදුලේ තතර කළු රථයට නගින හැටි ඇය බලා සිටියාය. දුටු රැගත් රථය පිටට ගිය පසු ඇය නිවසට වැදී දොර වසා ගත්තාය.

වෘත්තීය රියදුරෙක් වශයෙන් සේවය කරන නිසා මේ ගමන ගැන බයක් නැත. අම්මා සහන් පිළිබඳව පැහැදී සිටීම ද සතුටට හේතුවකි.

ලොකු දුවෙකුගේ මවක් වුවත් තමාට තවම සමරතුංගගෙන් ගැලවීමක් නැත. සමරතුංග විවාහ වී සිටින්නේ ධනවත් කාන්තාවක් සමගිනි. ඔහු ඇගෙන් තෘප්තියක් නොලබන බවට කිසිම සැකයක් නැත. ඔහු තමා සොයා එන්නේ සීතල දිය දහරක් වෙතට එන පියාසිතයෙක් පරිද්දෙනි. පාන්දර යාමයේ නිවස ඉදිරියේ තතර කළු මොන්ටරෝ රථය ඇය හදුනා ගන්නාය. ඒ වන විට පාන්දරින්ම ඇඟ සෝදා සුවද පැන් ගල්වා වෙනත් සිතිදු ගවුමකට මාරු වී හමාරය. මෙසේ කරන්නේ කම් සැපත ලබා ගැනීම පිළිබඳව ඇති ආසාව නිසාම නොවේ. ඔහු ගැහැනු ඇඟක් දක නැති යොවනියෙක් මෙන් තමා ඉදිරියේ හැසිරෙන හැටි.

පාන්දර යාමයේ නිවසට පිවිසි සමරතුංග වත්සලාගේ අසින් අල්වා ගන්නේය.

"දුටු යනවා මම දක්කා. ඩ්‍රැයිවර් විශ්වාසද?"

"අම්මා කියලා එව්වෙන් ඒ ඩ්‍රැයිවර් එවන්නට කියලා තමයි. තේ එකක් හදන්නද?"

"සිනි ටිකක් දාන්න. මම මුණ හෝදගෙන එන්නම්."

කළු පිටියක ගලවා තුටුකර දව්වා ගෙන නාන කාමරයට

ගියේය. මේ වත්සලා හමුවීමට එන්නේ ඒක දවසකට පසුවය. වත්සලා තරම් ගත සිත සැනසූ වෙනත් ගැහැනියක් නැත. විවාහක බිරිඳගෙන් දරුවන් ලැබුවේ සතුටක් වින්ද නිසා නොවේ. ආර්ථික ප්‍රශ්න නිසා මෙන්ම බිරිඳගේ සහෝදරයා නිසා ඔහුට වසන්තීව විවාහ කර ගැනීමට සිදු වුණි.

දරුවෙක් බිහි කළත් වත්සලාගේ සිරුර වෙනස් වී නැත. වසන්තී දැන් මස් පරුවකයකි. උදරය එල්ලා වැටෙන සේ වැඩී ඇත. ආර්තව හරණය සිදුව ඇති නිසා ලිංගික කටයුතු පිළිබඳ කිසිදු උනන්දුවක් නැත. හේ කෝපය පසෙක නැඹු හෙතෙම වත්සලාගේ අතින් අල්වා ගත්තේය.

“දුව කවදද එන්නේ...?”

“අදම එනවා.”

ඇය පහත් කරගත් හිසින් යුතුව සිහින් හඬින් කෙඳිරුවාය. ඔහු මෙහි එන්නේ උණුසුම් සිරුරෙන් යුතුවය. කලබලයෙන් නිදන ගවුම ගැලවීමට සූදානම් වන ඇමැතිවරයාට ඇය දැන් මසවා සහාය වුවාය.

වසර විසි ගණනක් තිස්සේ පවතින යුද්ධයක් ඇත. ත්‍රස්තවාදීන් මේ රට දෙකඩ කිරීමට වෙර දරති. විරුද්ධ පක්ෂය විවිධ විරෝධතා ගෙන යති. වත්සලා ඉදිරියේ දී ඔහුට කිසිවක් සිහිවන්නේ නැත. අවුරුදු දහඅටක් විස්සක් මේ සුන්දර ගැහැනියන් ඇසුරු කළත් හැමදාම ඇය ඉදිරියේ අයුත් වන බවක් දනේ. සිහිනීම, කන අත්තක් එල්ල පරිදි මුණිත්තලා වී සිටින විට ඇගේ සිරුර පෙනේ. හැමදාම දක්කන් එහි ඇතිවීමක් නැත. ආයක්ක බවින් වැළඳ ගන්නේ ඒ සුන්දර සිරුරේ හැම දේම අමතක වන හෙයිනි. විවේක ඇති අවස්ථාවල ව්‍යායාම වශයෙන් ඇවිදියි. එසේත් නැතිනම් ඊම එකට ගොස් ව්‍යායාම කරයි. ව්‍යායාමයක් කරන්නට නැති හේතුව නිසා බඩ ගෙඩිය වර්ධනය වීම තදබල ප්‍රශ්නයක් වී ඇත. වයස ගියත් ඇගෙන් ලැබෙන සහාය අගේ කළ යුතුය. වසන්තීට මේ උදාසීන කම් ඇත්තේ ඇය වත්සලාට වඩා අවුරුදු පහළොවක් පමණ වැඩිමහල් නිසා විය යුතුය.

16

ගමන ආරම්භ කළේ පාන්දර පහටය. පාන්දර කැඳවාගෙන යාමෙන් ඔහුට බලවත් වරදක් සිදු කළේය යන හැඟීම ඇගේ සිතෙන් ඉවත් වූයේ නැත.

“නේ එකක් බොනවද?”

“නැ.. අවශ්‍ය නැ. මම ගෙදරින් බිලා ආවෙ.”

“ඒ වුණාට මයාටත් එක්ක ජලාස් එකට නේ හදන් ආවෙ.”

“පස්සෙ බොමු.”

ඇගේ සිත නොරිදෙන පරිදි කීවේය.

යළි නිහඩ බවක් ඇති වුණි. ඔහුට වඩා කතාවට ගියහොත් ප්‍රශ්න ඇතිවෙන්නට පුළුවන. වඩා හොඳ දෙය වන්නේ පැවරූ කාර්යය කිරීමය.

“ගිය ගමන් ආපහු එන්න අමාරු නැද්ද?”

“අමාරු තමයි.”

ගෙටත් නිවාඩුවක් සෙවී වෙන නිසා ටිකක් විවේක අයුතු එක වාහනෙන්ම හොඳයිනෙ.”

සහන් පිළිතුරක් දුන්නේ නැත.

"එතකොට අම්මා තනියමනෙ."

"අම්ම ම තනි නෑ, තාත්තම ගෙන්වා ගනී."

සියල්ල සිදුවන හැටි පංචලි දැනී. මේ ජීවිතයේ දී තමා ලජ්ජාවට පත්වූ අවස්ථා එමටය. පන්තියේ සිසු සිසුවියන්ට තමාගේ තාත්තා කවුදැයි පැවසීමට පුළුවන් වී නැත. සමරතුංගගේ කිරිඳි හා දරුවන් ගැන පුවත්පත්වල සඳහන් වෙයි. ඇය ප්‍රබල ඇමැතිවරයෙකුගේ දුවකි. පියා ජීවතුන් අතර නැති බව ඇය ඇතැම් අවස්ථාවල පවසයි. විශ්වවිද්‍යාලයට පිවිසීමට වරම් ලැබී තිබුණත් ඇයට අවශ්‍ය වූයේ සමරතුංගගේ සහාය නැතිව නැගිට ජීවත් වීමටය. මේ රැකියාව කරන්නේ කවදුරටත් එම තැනැත්තාට බරක් නොවී සිටීමටය. දුර ගමන්වල යෙදෙද්දී හෝ පානය කිරීමට වාහන තනර කරන හෝටලයක් අසල ඔහු රථය තනර කළේය.

"හේ බොන්න මිනෑ කිව්වා නේද?"

ඇය හිසවනා එය අනුමත කළාය.

"යමු හේ බොන්න."

ඔහු රථයෙන් බැස ඇයට බැසීමට දොර විවෘත කළේය.

"මට මොයිලට යන්නට මිනෑ."

"මහොම් ඉස්සරහට ගිහින් වීමට හැරෙන්න."

"දුනේ සහන් මට තනියම යන්නට බෑ. ඔයත් එන්න."

"හා... හා... යමු."

"ආ.. මේ බෑත් එකයි, ලේන්සුවයි තියා ගන්න."

පංචලි ඇගේ අත් බාගය හා ලේන්සුව සහන්ට දී ඇතුළට ගියාය. තමාට මෙවන් සම්ප ගැහැනු ඇසුරක් කිසිදාම තිබුණේ නැත. ඔහු බිත්තියට පිටදී සිටින විට ඉදිරියෙන්ම එන යුවල හඳුනා ගත්තේය.

"අඩිඩේ... සහන්.. මේ කොහේද?"

"හලෝ... රූචිර... එමර් කොහොමද?"

"මෙයාට ඩොක්ටර් කෙනෙකුට පෙන්වන්න කොළඹ ගියා මම..."

වැසිකිළියට ගිය පංචලි පැමිණ තමා අසල සිටගන්නවා ඔහු දුටුවේ නැත.

"උඹලත් නිකත් ඉඳලා නෑ වගේ."

සහන් යුසුරුදු දහකාර ලෝකයට පිවිසුනේ විශ්වවිද්‍යාලයේ එකට උගත් මිතුරන් හමු වූ පසුය.

"අපට කරන්න ඉතිරි වෙලා තියෙන්නේ මෙව්වරයි."

"ඒ වැඩේ තම නියමම කරලා තියෙනවා."

"සැහෙන දවසකට පස්සේ වල් කටවල් දෙක එක්වෙලා."

"මෙයාගෙ අවුර් පුර් එකේ ප්‍රත්නයක්. හා ගිහින් එන්න."

"මහ වල් උරෝ විකක්. මම එනකල් කිසි දෙයක් කනා කරන්නට එපා."

සය මසක පමණ ගැබ්නියක් වූ ඇය පරිස්සමින් ඇතුළට ගියාය. පංචලි මිතුරන් කතාබහේ යෙදෙමින් සිටින හැටි ඇතට වී බලා සිටියාය. සැබවින්ම ඔවුන් අමුතූම දහකාර පිරිසකි. හේ පානය සඳහා සහන් දෙපලට ආරාධනා කළේය.

"මොනවා වුණත් උඹේ තෝරා ගැනීම තම නියමයි."

රූචිර කීවේ පංචලිවත් ඇසෙන සේය.

"කොහෙත්ද මේ රෝස මල හොයා ගත්තේ...?"

එමලි පංචලිගේ නිකටින් සොලවමින් කීවාය. පංචලි සිනා වුණත් යුතුව හිස පහත් කර ගත්තාය.

"හඳුන්වලා දිසං, කෙල්ලෙක් දිනා බලන්න නැතැයි කියපු මිනිසා අන්තිමට ලස්සන මලක් නෙලාගෙන."

"හඳුන්වලා දෙන්නට මිනෑ නෑ, මේ ඉන්නෙ පංචලි."

මේ ප්‍රිය හමු වීම නිසා සහන අතිශයින් සතුටට පත්ව සිටියේය.

"මට ඒ සි බස් එකක තියලා ආවේ, කොට කොටා යන්නෙ, අපි යන්නම්."

"සහන් මයාලා ආපහු එනකොට අපේ ගේ පැන්නෙන් එන්න මිනෑ, ලත්ව් එකට එන්න."

වමරි කීවාය.

"වයිරි පෙටුල් එකක්, ගිය ගමන් එනවා, දන් උමලා ගෙදරෙන් යන්නෙ."

"ඔව් මම, මේයාටත් හරි මහන්සියි."

"යමං මං උමලව ගිහින් දාගෙන යන්නම්."

"මයාට කරදරයි නේද? අපි නැග්ගම උමලට වානයක් වෙයි, උමට කෙල්ල එක්ක කතා කරන්නට බැරි වෙයි."

"අපිට කරදරයක් නෑ අක්කා, මයා එන්න."

"ඔව් මම, ගිහින් බැග් එක අරන් වරෙන්."

රූචිර බසයට ගොස් බැග් දෙක රැගෙන ආවේය.

"යාප්පෝ දෙන්නට භූෂක් කතා කරන්නට දේවල් ඇතිනෙ, මම පස්සට යන්නම්, අයියා ඉස්සරහට එන්න."

"නෑ, නෑ, මයාලා දෙන්නා එකට යන්න, මොකද නැතිනම් පස්ස බලන්නට ගිහින් වාහනේ හප්ප ගනී."

මේ සතුට අනපේක්ෂිත පරිදි සිතට ගලා ආ හැටි, මිතුරා හමු වූ පසුව ඔවුන් කතා කළේ සිතහ සහගත දේවල්ය. මේවානි ප්‍රිය ඇසුරක් ඇයට සෑහෙන කලෙකින් ලැබී නැත, ඔවුන් සිහි ඇතිවේ

අප පෙම්වතුන් බව කියාය, මෙය ඔවුනට පැහැදිලි කර දීමට අවස්ථාවක් නැත, කෙසේ වෙතත් මේ ගමන නියා හදවතට පිවිසුනේ තේරුම් ගත නොහැකි සතුටකි, තමා කාගේ කවුද? ආදරයෙන් බැඳීලා සිටිනවාද? මේවා හැම දෙයක්ම ඔවුන් කැමති පරිදි තීරණය කර ඇත.

සහන් මිතුරා සහ බිරිඳ ඔවුන්ගේ නිවස දක්වා ඇරලුවේය.

"මම වරෙන් තියෙන විදිහට බත් කටක් කාලා පලයං."

"මම වෙනින් දවසක එන්නම්, මට ලෙඩෙක් අරන් අද රැ ආපහු යන්නට තියෙනවා."

"මම, කෙල්ලන් එක්කගෙන ආපු පළවෙනි දවසෙම නිකං අරින්නට බෑ, වෙනම කාමරයක් දෙන්නම්, ජොලියක් දාලා පලයං."

නිවස තුළ සිට රූචිරගේ මව එළියට ආවාය.

"කවුද කියලා බැලුවා, මේ සහන් පුතා නේද? ඇයි වාහනේට වෙලා ගෙදරට එන්නෙ නැද්ද?"

"බෑ අම්මා, මේ හදිසි වැඩකට යන ගමන්."

"ම... කවුද මේ ලස්සන කෙල්ලෙක් ඉන්නේ."

"නංගි එන්න අවුර් පුරි එකේ වැඩ ඇති, හිස් කරගෙන එන්න."

"මම වුවටත් ඇතුළට ගිහින් එන්නම්."

ඇය මිතුරිය සමඟ නිවස තුළට ගියාය, නිවස පිහිටා තිබුණේ රමණීය භූමි භාගයකය.

"අනේ නංගි අද ඉඳලා යන්ටකො, අපිත් හරි පාරවෙන් ඉන්නේ."

"බෑ අක්කා, දන් ගේ දන්නවනෙ, වෙනින් දවසක එන්නම්."

ඇගේ නෙත යොමුව තිබුණේ රූචිර හා බිරිඳගේ මංගල ප්‍රයාගාවටය වෙතය.

"ඔ... ලස්සන පෝස්ටර්. ගෘහ ලොවේ නැද්ද?"

"මොන ගෘහේ ද? මෙයා ඒවා කැමති නෑ. අනික මනමාලියන්ට අන්දන අයවයි, කැමරා කරන අයවයි හෝල් කාරයින්ට ඕනෑ විදිහට බිස්නස් කරන්න රූපිරි කැමති නෑ."

ඇගේ කතාව සත්‍යයකි.

රූපිරි හා වමරි උපාධිධාරීන් බව තේරුම් ගියේ දෙදෙනා උපාධි ඇඳුමෙන් සැරසී ගන්නා ලද ඡායාරූප දැකීමෙනි.

"අපි වාගේ නෙමේ.. එන්න ඔයාගේ බ්‍රයිට්ගේ හැටි පෙන්වන්න. අඳුරුවද බලන්න."

උපාධි ඇඳුමෙන් සැරසී ගන්නා ලද සහන්ගේ ඡායාරූපය දෙස ඇය බලා සිටියේ සතුටින් යුතුවය.

ඔ... ග්‍රූප්වේට් කෙනෙක්. සර්ද නැතිව ඉන්න හැටි. උපාධිධරයෙක් බව නොදන ගන්නන් ඔහු වටා ගොඩ නැඟුණු පොරුසයක් ඇති බව ඇයට හැඟී ගොස් තිබුණි. ඔහු කිසිවෙකුට යටත් නොවන ආධිපති පෙනුමක් ඇත්තෙකි.

"සර්ද නැතිව ගිටියට හෙත බ්‍රයිට්. අපිට වගේ නෙමේ සෙක්ස්වල් අපර් එකක් තියෙනවා."

ඇය සිනාමුසු මුහුණින් සිටියා විනා නොදන්නා බවත් පැවසුවේ නැත. ඇය වතුර වීදුරුවක් පමණක් පානය කර රථයට දුව ගියාය.

"එහෙනම් අපි ගියා." සහන් කීවේය.

"ආවට බොහොම ස්තුතියි." රූපිරි කීවේය.

"වෙඩින් එක නොකිව්වත් එනවා." වමරි කීවාය.

ඔවුහු අනවතා සමූහ ගත්හ.

මේ ගමනේ යෙදීමෙන් පංචලි සහන් පිළිබඳව තොරතුරු දැනගන්නාය. දෙවියනේ ක්ලාස් එකක් තියෙන ග්‍රූප්වේට් කෙනෙක්.

පහට ගසින් කරන්න බැට්ට වාගේ සර්ද නැතිව ඉන්න හැටි. පිරුණු කළේ වතුර සෙලවෙන්නේ නෑ කියන කතාව ඇත්ත වෙන්න ඕනෑ. ආත්තමමා සුදානම් වන්නේ අ.පො.ස. සාමාන්‍ය පෙළ සමත් කරාණයෙකුට රැකියාවක් සෙවීමටය. මෙම ප්‍රශ්නය රහසක් ලෙසින් තබා ගැනීමට ඇය සිතුවාය. අපි මේ කරන්නේ පටි වැඩක්. ගෞරව කරන්න ඕනෑ කෙනෙකුගෙන් වැඩ ගන්නවා. සහන්ට ගෞරව උපාධියක් තියෙනවා. රථයේ යඳි වැටුපුර කතාවක් පැවතුනේ නැත.

රූපිරිට තම රැකියාවක් ලැබී නැත. වමරි ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ ලිපිකාරිණියක වශයෙන් සේවය කරයි. තවමත් රැකියාවක් නැති නිසා රූපිරි ගොවිතැන් කරයි. මිනිසුන්ට ජීවිතයේ විවිධාකාර වූ ප්‍රශ්න ඇත. මෙහිදී වැදගත්ම දේ වන්නේ එකිනෙකා පිළිබඳව අවබෝධයක් තිබීමය. වර්තමාන තරුණ පරපුර ජීවිතයට මුහුණ දෙන්නේ අඩු සම්පත් ඇතිවය.

සැඟවුණු සතුටක් සිත තුළ සැරිසරනු පෙනේ. ආත්තමමාගේ නිවසට යන විට හොඳටම දහවල් වී තිබුණි. ආත්තමමා රෝද පුවට නැතිව බිත්තිය අල්ලා සිටගෙන සිටිනු පංචලි දුටුවාය. පංචලිගේ සිතේ ඇතිවුණේ සතුටකි.

රථයෙන් බැස නිවස තුළට පිවිසුනු සැණින් ඇය ආත්තමමාගේ දැකීන් අල්වා ගන්නාය.

"මගේ දුව පාන්දරින්ම ආවද?"

"ඔව් ආත්තමමා. හරියටම පහට ආවා."

"ඉතින් මෙව්වර පරක්කු වුණේ..?"

"අපි එක්ක සහන්ගේ යාච්චෙකුත් ආවා. එයා බඩෙක් හම්බ වෙන්න ඉන්න කෙනෙක්. ඉතින් එයාට ඇරලන්න ගියාම පරක්කු වුණා."

"කොහොමද ළමයෝ..."

"ඉන්නවා නෝනා..."

"මා නිසා මේ ළමයාටත් කරදරයි. එන්න ගෙව."

"යමු" පංචලි යෝජනා කළාය.

"මම එළියට වෙලා ඉන්නම්."

"මේ තරඟ ගස්සන්නෙ නැතිව ඇතුළට ඇවිදීන් ඉදගන්ට. නැතිනම් අතින් ඇදගෙන යනවා."

ඇය කතා කළේ හැඟුම්බරවය.

"ළමයෝ... බඩගිනි ඇතිනේ. කෑම කන්න එමු."

"දුන් බත් කෑවොත් වාහනේ ඵලවත්ට බෑ නෝනා."

"ඵලවන්න බැරි නම් තටන්න. නොකෑවොත් බලාගෙනයි."

"තේරුම් ගන්න. කෑව ගමන් නිදාගන්නට ඕනෑ."

"ඉතින් කාලා නිදාගන්නට. අපි හෙට උදේ පාන්දරින් යමු."

ඔහු පිළිතුරක් නොදී ඇය අනුව කෑම මේසයට ගියේය.

"ළමයෝ බෙදන්නට කෙනෙක් නෑ. බෙදාගෙන කන්නට."

මෙම ආරාධනය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට පුළුවන් කමක් නැත. තුදුරින් සිටි පංචලි ඔහුට තුදුරින් සිටියාය.

"දුවත් කෑම කන්න."

පංචලි අසුන් ගත්තාය. හෙතෙම අමුතු පුද්ගලයෙකි. තම තත්ත්වය අනුන්ට ප්‍රකාශ කරන්නේ නැත. කෑම ගනිද්දී නිකමට වත් පංචලි දෙස බැලුවේ නැත.

"සහන්, මේ ආපු හදිස්සියේ යන්නට ඕනෑ නෑ. අපි උදේ පාන්දරින් යමු."

17

සමරතුංග වත්සලාගේ නිවසට වී සිටියේ සතුටින් යුතුවය. සමරතුංග සිතට සහනයක් ලබා ගැනීමට එන්නේ වත්සලා හමුවීමටය. ජීවිතයේ දී තමාට කොහේදී හෝ වැරදි ඇති බව ඔහු පිළිගනී. ඇගේ සමස්ත ජීවිතයම තමා වෙනුවෙන් කැප කළ ගැහැනියෙකි. මන්ත්‍රීවරයෙක් වීමටත් වසන්තියේ පියා උදව් කළ බැව් සමරතුංග දනී. ගමේ ජීවත් වූ තමාට ඉදිරියට යාමට ලැබුණේ වසන්තියේ පියා නිසාය. තමා වසන්ති විවාහ කර ගත්තේ කැමැත්තෙන් නොවේ. විශාල දැවැන්දක් සහිතව වසන්ති විවාහ කරගත්තේ මේ ගමනට එවන් සහායක් අත්‍යවශ්‍ය වූ හෙයිනි.

වත්සලා තම තරුණ ජීවිතය අතින් අතට හැරවීමට සමත් වූ හැටි සිහිවෙයි. ඇය මුණොසුරෙක් අවුරුදු කුමරියකට ඔවුහු පැළඳවීමට ගිය දිනයේ සිටය. ඒ සුන්දර යොවනිය තම ජීවන ගමන වෙනස් කළේ පුදුම අසුරිනි. අවුරුදු උත්සවයේ බක්මන රැස්වීමේ තේරුණ රුවැන්නියට චිත්‍රපටයක රඟපෑමට දීමට යෝජිතව තිබුණි.

වත්සලා එක් රැයකින් ජනප්‍රිය වූයේ සමරතුංග නියෝජ්‍ය ආමානිවරයාගේ සහාය නිසාය. සම්මානනීය නිළියක් බවට පත්වූයේ ද ඔහුගේ සහායෙනි. ඇයට තමාගෙන් වෙන් වීමට ඔහු ඉඩ දුන්නේ

නැත. ඇයගෙන් තොරව ජීවත්වීමට බැරි තත්ත්වයක් තිබුණි. සම්ප්‍රදායික නොවුණත් ඇය තමාගෙන් වෙන් කිරීමට ඔහුට සිතුවේ නැත. නීතියට වඩා එහා ගිය බැඳීමක් ඇය සමඟ තිබුණි. විවාහකයෙක් බව දැනගත්ත ද ඇය තමා හා බැඳුණේ කළ උපකාර අමතක කිරීමට බැරි නිසා විය හැක. වැදගත් පවුලක එකම දියණිය වන වත්සලාව නිවසින් පිටමං කළේ ඇය විසින් මේ කරන ලද වැරද්ද නිසාය.

අතීතම බිරිඳ ලෙස නොව දෙවන බිරිඳ ලෙස ඇය තමා හා ජීවත්වීම පුදුමය. වෙනම නිවාසයක් ගෙන ඇයට සැලවත් ජීවිතයක් ගෙවීමට ඉඩ සලසා දුන්නේය. මෙහෙකාරියක් සපයා දී ඇයට ජීවත්වීමට ඔහුට ඉඩ දුන්නේය. ලස්සන දුවෙක් බිහි කළ දිනයේ සතුටු වූ හැටි සිහිවෙයි. වසන්ති බිහි කළ දරුවන්ට වඩා වත්සලා බිහි කළ දුව සුරංගනාවියක් මෙන් ලස්සනාය. ඇයට සියලුම සැප සම්පත් සැපයුවේ වෙනසක් නැතිවය. ලොකු ළමයෙක් වී වැඩෙන විට ප්‍රසිද්ධියේ සතුටු වීමට නොහැකි වුවත් පොද්ගලිකව ඔහු සතුටු වූයේය. තමාට බය පක්ෂපාත භාවයක් දක්වුවත් මෑතක සිට ඇය මුරණ්ඩු ගතියක් ප්‍රකට කළේය.

පාන්දරිත්ම ආවේ වත්සලා සමඟ සතුටින් සිටීම සඳහාය. අතීතම භාර්යාවක් සිටින බව වසන්තියට දැනගත්ව ලැබී ඇත්තේ මේ මෑතකය. උතුරු නැගෙනහිර සුද්ධයේ කරමට පවුලේ පුද්ධියත් ප්‍රබල වී තිබුණි. උදේ සිට හැන්දාවේ ගොස් එන ගමනකට හැර වෙනත් මෙනත් සාමට වසන්ති සැමියාට ඉඩ දුන්නේ නැත. පවුලේ ප්‍රශ්න උග්‍රවී තිබුණත් ඔහු කිසිවිටෙක වත්සලා හා පංචලි අමතක කළේ නැත. සමරතුංග සුපුරුදු ලෙස වත්සලාගේ උණුසුමේ වැටීර සිටියේය. ජීවිතයේ කිසියම් වැරද්දක් සිදුව ඇති බව දෙදෙනාම පිළිගනිති.

“ඇයි දන් දුව වෙනස්. මට වැඩිය චූලුණ දෙන්නේ නෑ.”

“කියන්න පේරෙන්නෙන නෑ.”

ඇය කෙටියෙන් කීවාය.

“වැඩට යන්නෙන් කැමැත්තෙන් නෙවේ කියලා මට ඔබ්ස් එකෙන් කිව්වා. මොකද මේ වෙලා තියෙන්නෙ...? කා එක්කවත් සම්බන්ධයක් තියෙනවද?”

“මම දනුවත්ව නම් එහෙම නෑ.”

“අපි දුවට හොඳ කෙනෙක් බලලා බන්දලා දෙමු. එතකොට හිතේ බරක් ඉවරයි.”

“දහනවය සම්පූර්ණ වුණා විතරයි. තව ටිකක් හිටියට කමක් නෑ. අර මංපුල වාහනය ළකට ඇවිදිත් දුවට කරදර කරනවදු.”

සමරතුංග මද වෙලාවක් කල්පනා කළේය. මංපුල තමාගේ සියලුම රහස් දන්නා මැරයෙකි. ඔහු අමනාප කර ගැනීමට ද නොපුළුවන. එවැනි තැනැත්තෙකුට මෙවැනි සුරතල් කෙල්ලෙක් විවාහ කර දීමට නොපුළුවන. දේපළ, ඉඩකඩම් මුදල් තිබුණත් ඔහු උගත් පුද්ගලයෙක් නොවේ. ප්‍රභූ ආරක්ෂක සේවයේ නිලධාරියෙක් වන ඔහු කිසිම හිතක් පවුලක් නැති අයෙකි.

“ඒකා මහ මිනීමරුවෙක්.”

“මම දුවටත් කිව්වෙ ඒක නම්යි. ඒ ළමයා මියා ඉන්න අමාත්‍යාංශයක වැඩ කරන්න කැමිනි නෑ.”

“ඉතින් මොනවද ඔනෑ කියන්නෙ...?”

“තව ඉගෙන ගත්ට ඔනෑ කියන්නෙ.”

“ලබන සැරේ අපි දිනයිද නැද්ද දන්නෙ නෑ. දේශපාලනය හැටි මියා දන්නවනෙ. අපි පරාජය වුණොත් පැන්නේ ගිය පොලිස්කාරයෝ වගේ.”

කිසි දෙයක් කියන්නෙ නෑ. කැමති දෙයක් කරගන්නාවේ.”

"මේ ළමයා අපි ගැන කරහෙන් ඉන්නේ."

ඔවුනතර නිහඬ බවක් ඇති වුණි.

"හොඳ කෙනෙක් හොයලා බන්දලා දුන්නම් ඔය පුග්ග අම්මක වෙලා යයි."

"වසන්ති මොකද කියන්නේ...?"

"දුවට වියදම් කරන්නෙ කාගෙවත් සල්ලි නෙවෙ. මගේ සල්ලි. ඔයා ඒ ගැන බයවෙන්න එපා."

"මට මේ ගේ අරන් දිලා තියෙන බවක් දන්නවද?"

"වසන්ති ඒවා හොයන්නෙ නෑ. ලස්සන දුවෙක් ඉන්න බව තම් කොහොම හරි ආරංචි වෙලා."

ඔහු යළිත් ලැම තෝරා ගත් නිසා කතා කිරීමට නොහැකි වුණි.

දිවා ආහාරය ගත්තේ ආත්තම්මාගේ ඉල්ලීම නිසාය. කාටත් වඩා ඔහු ආත්තම්මාට ගෞරව කරන හැටි පංචලි දැනි.

"ඔය කෑම කැවූ ඇද්ද? ගමේ කෑම රස තැද්ද?"

"අනේ නෑ තෝනා රසයි."

"වන්දාවයි... ඔය මි කිරි ගේන්න."

මද වෙලාවකට පසු නිවසේ සහායකවක කිරි හට්ටියක් හා පැණි බෝතලයක් රැගෙන ආවාය. පංචලි ඔහුගේ හැම ඉරියව්වක්ම පරීක්ෂාවෙන් බලා සිටියාය. ආත්තම්මාට හා තමාට ගෞරව පෙරදැරිව කතා කරන්නේ ඔහුගේ රහස නොදන්නා බව සිතන නිසාද?

"කිරි තම් හොඳයි.. කොහෙත්ද ගේන්නේ...?"

"කාලා එන්නකො පෙන්නන්න."

ආත්තම්මා සිනාසුනාය. පසුගිය යුගයේ ආත්තම්මා පසුබුද්ධ ලෙඩ ගානේය. දන්නම් මදක් ඇවිදින්නට පුළුවන. එම ශක්තිය හා විස්වාසය ලබා දුන්නේ සහන් විසිනි. ආත්තම්මාගේ කිරි ගන්නා මි වැස්සියන් දහතුන් දෙනෙක් ඇත. කිරි දෙවීම, රත්කිරීම, මුළිච්චලට දමීම, කිරි මුළුට පිළියෙල කරනු ලබන්නේ වන්දාවකිගේ සැමියා විසිනි. විමලදාස සුදානම් කරන කිරි ගෙන යාමට ගැනුම්කරුවන් එයි. උදේ පාන්දර කොළඹ කිරි වෙළෙඳ පොළට ගෙනයාමට වෙළෙඳුන් යුහුසුර වෙති.

ඔහු නිහඬව එළියට බැස්සේය. එම වත්ත අක්කර දහයක් පමණ විශාලය.

"නේනා මේ හරක් කාගෙද?"

"මේ හරක් අයිති මට. මි වැස්සියො දහතුන් දෙනෙක් ඉන්නවා."

වත්තේ වැඩ කරන අයෙක් මි වැස්සියන්ට තණකොළ දමනු ඔහු බලා සිටියේය.

"ඉතින් මැඩම් ගියාම කවුද මේවා බලාගන්නේ...?"

"මම හිටියත් නැතත් මේ වැඩ කෙරෙනවා. මම මේවා කරන්නෙ අපේ අප්පච්චිලාගෙ කාලෙ ඉඳලයි. මේ මිනිස්සු ජීවත් වෙන්නෙ මෙහෙමයි."

"අනවශ්‍ය පුග්ගයක් අහන්නේ. මේ කිරිවලින් ලාභයක් තියෙනවද?"

ආත්තම්මා පිළිතුරක් නොදී සිනාමුසු මුහුණින් යුතුව නිහඬව සිටියාය.

"මට ලාභයක් ගත්ට නෙමේ.. මේ අය ජීවත් කරන්නයි මේක කරන්නෙ."

"නමුත් කරන නිෂ්පාදනයට ලාභයක් ගත්විට අයිතියක් නමුත්විට තියෙනවා."

"කිවිට්ට අහන්නෙ නෑ සහන්. මෙකෙ ලාභ ලබන්නේ පිට අයයි."

"මට දැන් ඔවා කරන්න පුළුවන් කමක් නෑ."

සහන් සෙමින් සෙමින් වත්ත කෙළවර දක්වා ගියේය. මෙය සර්සාර ඉඩමකි. ඇගේ කතාව තුළ ව්‍යාපාරයක් රැඳී ඇතැයි ඔහුට සිතූණි.

"ඇයි කල්පනා කළේ...?"

පංචලී ඇසුවාය.

"මුතුන් නෑ."

"මම ඉන්නෙ රස්සාවෙන් අස්වෙන්නි."

"ඇයි ඒ...? අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරියක් කියන්නේ හොඳ තනතුරක්නේ. මේ වගේ රස්සාවක් හොයා ගත්විට බෑ."

"මේක මට නොගැළපෙන, නුසුදුසු රැකියාවක්. මම ඉන්නෙ මේ රස්සාවෙන් අස්වෙන්නයි."

ඔහු එකවරම පංචලී දෙස ආපසු හැරී බැලුවේය.

"බැරි වෙලාවක් ආණ්ඩුව පෙරළෙන්නේ මට ගෙදර තවකින්ට වෙනවා."

"මොකද්ද ඉතින් කරන්ට කල්පනා කරන්නෙ...?"

"මම ආත්මමත් එක්ක කතා කළා. අපිට බැරිද මේ කිරි බිස්නස් එක හොඳට පවත්වාගෙන යන්න."

"ඔව්.. ඒක හොඳ අදහසක්. තව කිරි එක්කම කරලා අතරමැදියෙක් නැතිව කරන්ට පුළුවන්."

ඔහු ඇයට දිරි දෙමින් කීවේ ය.

"මම ආත්මමා එක්ක කතා කළා."

පරිසරය නිහඬ ය. ඇත කුඹුරු යාය හා ඔබ්බෙන් පිහිටි රක්ෂණ වනය සිප හමන සුළං රැළී ඇගේ මුහුණේ වදින හැටි පෙනේ.

"මේක ආවට ගියාට කරන්න බෑ. කිරි එක්කරන්ට ඕනෑ. ඒවා කොළඹට ගේන්න ප්‍රවාහන පහසුකම් තියෙන්නට ඕනෑ. අනික අලෙවි සැල් තියෙන්නට ඕනෑ."

කළමනාකරණ උපාධිධරයෙක් වූ ඔහුට හොඳ සැලසුම් ඇති බැව් ඇය දන සිටියාය.

"අනිත් එක කිරි විතරක් නෙවේ කිතුල් පැණි, හකුරු, හබල පෙති, සිංහල බෙහෙත් බඩු වගේ දේවල් දමන්නටත් ඕනෑ. වැඩ කරන්න අය ඉන්න ඕනෑ. වැඩේ නම් කරන්ට පුළුවන්. කා එක්කද කරන්ට හිතන් ඉන්නේ...?"

"කැමති නම් මේ බිස්නස් එක සහන් එක්ක කරන්ට කිව්වා."

සහන් එකවරම පංචලී දෙස බැලුවේ ය.

"ඔව් එව්වර විශ්වාස කරන්ට එපා."

"මට විශ්වාසයි."

"මේ විදිහට කෙනෙක් කෙරෙහි පහදින්නත් එපා. විශ්වාස කරන්නටත් එපා. ඔයා මම කවුද දන්නවද?"

"මට නම් සහන් ගැන කිසිම විශ්වාසයක් නෑ. ඒත් ආත්මමට විශ්වාසයිනෙ."

“මගේ ශක්ති ප්‍රමාණයෙන් මම උදව් කරන්නම්. අපි අවාසනාවන්ත මිනිස්සු. ලැබීම නැති අය.”

“ඵව කතා කියන්නට එපා. ඔයා හුඟක් ජිත් කරපු වාසනාවන්ත කෙනෙක්.”

පැවසිය යුතු බොහෝ දේ සිතේ ඇත. තමා පසුවන තත්ත්වය දැනගත්ට ඉඩහරිනවා හැර ප්‍රකාශ කිරීමට පුළුවන්කමක් නැත. තමා පියෙක් නැති අවජාතක තරුණියකි. එය ප්‍රසිද්ධ රහසකි. සමහරවිට එය සහන්ට වුවද ආරංචි වී තිබෙන්නට බැරි නැත. කිසිම කෙනෙක් තමාගේ පුතාට දුන දුනම තරක නාමයක් ඇති ගැහැනු දරුවෙක් විවාහ කරදීමට කැමති නොවන බව ඇය දනී. ඇගේ දෙනෙතේ කඳුළු නැඟුණේ නොදැනුවත්වමය. අඩන්න තරම් දෙයක් සිදුව තිබුණේ නැත.

“ඇයි මේ අඩන්නො...? නාඩා ඉන්න.”

“අකැමැති නම් ඕනෑ නෑ. අපි නිසා ඉම්මු. යමු ගෙදර.”

“කිසිම දේකට කලබල වෙන්නට එපා. අපි මේ ගැන මොකද්ද කරන්නෙ කියලා බලමු. රූචිරලත් කිරි ගොවියො. මේක කරන්නේ කොහොමද කියලා මුලික පරීක්ෂණයක් කරලා බලමු.”

ඇය තෙත් වූ දෑසින් යුතුව සහන් දෙස බලා සිටියාය.

18

පසුදින බතලවත්තේ නිවසට එන විට හොඳටම සවස් වී තිබුණේ රූචිර හමුවීමට ගිය හෙයිනි. රූචිර පැවසුවේ මෙය හොඳ අදහසක් බවය. ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනයකින් පසු මෙය දියත් කිරීමට ඔහුට උපදෙස් දුන්නේය.

“එහෙතම මැඩම් මම යනවා.”

“ළමයෝ.. හෙට හැන්දෑවේ මේ පැත්තෙ එනවද?”

“මම හෙට යන්නටයි හිටියෙ.”

“එහෙම බැනෙ. අපි අර වැඩේ ගැන ටිකක් කතා කරන්න ඕනෑනෙ. දුවලගෙ අම්මත් ඉන්න නිසා කතා කරලා බලමු.”

“ආ... මේන්න තයර් එක ගන්න.”

වත්සලා දුන් මුදල ඔහු ගත්තේය.

“මේ කිරි මුට්ටි දෙකයි, පැණිසි අරගෙන යන්න.”

ආත්තම්මා කීවාය.

“දෙකක් වැඩියි.”

සැලවලට ගන්න ඒවා නෙවෙයිනෙ. අරත් යන්න.”

ආත්තම්මා කීවාය.

සහන් පිටත්ව යන හැටි පංචලී බලා සිටියාය.

"කොල්ලා හොඳයි. ඒ වුණොට අහංකාරයි."

වත්සලා කීවාය.

අම්මා පිළිතුරු නොදුන්නේ තමා සමඟ ඇති අමනාපය නිසා ගැයි ඇය සිතුවාය.

"දුව.. අප්පච්චි හෙට ඔලිස් එකට එන්න කිව්වා."

"මම ඔලිස් යන්නෙ නෑ."

"මොනවා ළමයෝ... එච්චර හොඳ රස්සාවක්.."

"මම හෙට ඉඳලා යන්නෙ නෑ කියලා තාත්තට කියන්න."

"එච්චර හොඳ රස්සාවක් දාලා මොනවා කරන්නද ඉන්නෙ...?"

"මම කිරි කඩයක් දානවා."

"මොනවා... කිරි කඩයක් දාන්න. මොකද ළමයෝ මේ වෙලා තියෙන්නෙ... අම්මා, මොකදද මේ කෙලිට හැදිලා තියෙන පිස්සුව...?"

"දුන් පොඩි ළමයි නෙමෙන්නේ දුව. දුන් තීරණයක් ගන්න පුළුවන් වයසෙකෙ ඉන්නෙ."

"අම්මා මෙච්චර ලොකු රස්සාවක් දාලා. කොච්චර පිළිගැනීමක් තියෙනවද?"

"එහෙ තියෙන කිරි එකතු කරලා කොළඹ කිරි කඩයක් දාන්නයි ඉන්නෙ. වැඩේ වරදක් නෑ. අපිත් උදව් කරමු."

"කිරි එක්කමු කරන්ට ඕනෑ. වූන්ස්පෝර්ට් කරන්ට ඕනෑ. මෙයා පොඩි කෙල්ලෙක්. අම්මත් වැඩේට ඉන්නවද?"

"මම නෑ... සහන් උදව් කරනවා කිව්වෙ."

"මම කැමති නෑ. තාත්තගෙන් අහල කරන්ට කියන්න. බොරු කරයන්ට අනුමුණොත් අපේ තියෙන පණත් හතරත් ඉරි වෙයි."

"ඒ ළමයා පොද්ගලික ලේකම් කෙනෙක් විදියට ඔය වැඩ කරන්නේ අමනාපෙන්. ඡන්දයක් ආවම් ආපනු අකුලාගෙන ගෙදර එන්ට ඕනෑ."

"මේ සැරේ පරාද වෙන එකක් නෑ."

"ඔය අවස්ථාවාදී දේශපාලනය ගැන මම කතා කරන්නෙ නෑ. වෙලාවට පක්ෂය මාරු කරයි."

ආත්තම්මා කිව්වේ උපහාසාත්මක සිතුවක් මුව රඳවාගෙනය.

වත්සලා මව සමඟ කතාවට ගියේ නැත. ඇය පවසන සියල්ල සත්‍යය. වසර විසි ගණනක් ඉක්ම ගියත් ඇය තම ස්ථාවරය වෙනස් කර නැත. බලය නිසා දුව අනියම් භාර්යාවක් ලෙස තබා සිටින තැනැත්තා බැණ ලෙස පිළිගැනීම ඇය ප්‍රතික්ෂේප කළාය.

"දන්නවනෙ හැටි. කිරි කඩයක් දමන්න යන බව ආරංචි වුණොත් ගෙදරින් පන්නා ගනිවි."

"ඒවා මම දන්නෙ නෑ. අනුන්ගෙ පිරුවටය වගේ නොහැළපෙන රස්සාවල් කරනවට වඩා තමුන්ගෙ උත්සාහයෙන් යමක් කරන එක හොඳා."

"තරය ගියොත් ගෙදරින් පන්නා දමාවි."

සහන් නිවසට පැමිණ මුහුණ සෝදා කෙටි විවේකයක් ගත්තේය.

"වාහනේ වැඩ කරන්න ඩ්‍රැයිවර්ස්ලා කීප දෙනෙක් ආවා. රූපියල් පහළොස්දහක් ඉල්ලනවා. කන්ට, බොන්ට, තතර වෙන්ට පහසුකම් ඉල්ලනවා."

"ඔව්. එහෙම තමා දන්."

ඉතින් මල්ලි මේ විදිහට හයර් කිරීමේ තේරුමක් නෑ."

ඔහු එකවරම කිසිවක් පැවසුවේ නැත.

"මම පත්තරේ දක්කා කෝපරේනේ එකකට වාහනයක් ඉල්ලා තිබුණා."

පංචලිගේ පියා යටතේ ඇති අමාත්‍යාංශයකට කුලී පදනම යටතේ වාහන ඉල්ලා ඇති බව ඔහු දුටුවේය. පංචලි ලවා එය කරවා ගත හැක. එහෙත් ඇය දුන් සුදානම් වන්නේ ඉන් ඉවත් වීමටය.

"අන්නිමට යකඩ ගොඩක් කරලා ගෙනැත් දමයි. ඔය ඉල්ලන්නේ ඡන්ද වැඩවලටයි."

"ඔව්. සේදර වාහනේ ඉල්ලුවා. මම දුන්නෙ නෑ. ඇමතියා බතලවන්නෙ ගෙදරට රිංගනවා. පුළුවන් නම් අර කෙල්ලට කියලා රස්සාවක් හොයා ගත්තොත්..."

ඔහු පිළිතුරක් නොදී මද වේලාවක් සිටියේය. ඇය පංචලිගේ මව පිළිබඳව පැහැදිමක් නැත. අතීයම් බිරිඳක් ලෙස ඉන්න බව ප්‍රසිද්ධය.

"අක්කා... අක්කට මතකද රුචිර...?"

"ඇයි මතක නැත්තේ. මෙහෙ ඇවිදිත් කාලා බිලා ගිය ළමයනෙ. දන් මොකද කරන්නෙ...?"

"තවම රස්සාවක් නෑ. වමර් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ වැඩ කරන්නෙ."

"දන් ඉතින් මොකද කරන්නෙ...?"

"අක්කා රුචිරයි මායි එක් වෙලා කිරි කඩයක් දමන්ටයි ඉන්නෙ."

"තව පොඩ්ඩක් ඉවසන්න. ඔයාට රස්සාවක් ලැබෙයි. කිරි විකුණන්ට ලජ්ජා නැද්ද?"

"මාස් පතා ඔයාට හයර් එක දෙන්නම්. ඒක දවසකට වැන්නක දෙන්නට බැරිද?"

"ජීවත් වෙන්න ක්‍රමයක් තිබුණා නම් මම හයර් එක ඉල්ලන්නෙ නෑ. ඔයාගෙ කැමැත්තක්."

"කාට වුණත් අපි ගෙවන්න ඕනෑනෙ."

"හැබැයි මල්ලි කල්පනාවෙන් වැඩ කරන්ට වෙයි. ඔය කොන්ද යන්ට හදන්නෙ...?"

"මම බතලවන්නට ගිහින් එන්නම්."

"ඒ අහවල් දේකටද? මල්ලියෙ ඔය වැඩේ නම් එව්වර හොඳ වැඩක් නෙමේ. මොට්ද යන්නෙ...?"

"අක්කා ලොකු තෝතගෙ කිරි වැස්සියො 13 ක් ඉන්නවා. ඒ කිරි අපට දෙනවා කිව්වා."

"මල්ලි නැති බැරිකම් ඇති. ඒත් අපි වැදගත් මිනිස්සු. ඔය බතලවන්නෙ ඉන්නෙ ඇමතියාගේ හොර ගැනි. දුටු අම්මාටත් වඩා ලස්සනයි. දන්නවනෙ ආඩම්බරකමේ හැටි. මල්ලිගෙ ඇහෙන්නෙ."

"අක්කා අවග්‍ය දේවල් විතරක් කතා කරන්න. අපිට ඒ අය උදව් කරනවා."

අක්කා කතා කරන්නේ කිසියම් තේරුමක් ඇතිවය.

වාහනයේ ගමන් කරන සෙසු කාර්තුවන් වුවද පංචලි සමඟ කිසිම ඇසුරක් නැත. අවජාතක වුවත් ඇය ඇමති දුවෙකි. පිරිමි තම විවාහක බිරිඳට වඩා අතීයම් බිරිඳට දක්වන ආදරයේ වෙනසක් නැත. පංචලි හැම විටම වෙර දරන්නේ ස්වාධීනව ජීවත් වීමටය. ජීවිතය විසින් පිරිනමා ඇති මේ අවාසනාවන්ත ඉරණම පිළිබඳව ඇය දහස්වර දුක් වුවාය. ගැහැන් තම හදවත රිදවන සරදම් කරන හැටි ඇය දනී. තමා ලොවට බිහිවුයේ ජීවත් වීමට ඇති ස්වාභාවික අයිතිය නිසාය. අද මුහුණ දෙන ලජ්ජා සහගත තත්ත්වය දකින විට ඒ යුගයේ දී ගබ්සා කර හෝ තමා මරා දමා නම් හොඳ යැයි සිතූ අවස්ථා එමටය. ගැහැනු ලෙස තමා මුහුණ දෙන අවස්ථාව පිළිබඳව පුර්ව කෝණයකින් බැලිය යුතුය. තමා මේ උපත ලබා ඇත්තේ

පවුලට ලස්සන දූවෙක් පිළිබඳව ඇති ආදරය නිසා නොවේ. ඇතැම් විට ගැබ් විනාශ කිරීමට දෙදෙනාම වෙහෙසෙන්ට ඇත. ඉහත ආත්මයේ කළ පවක් ලෙස නින්දා විදින්නට ඉපදෙන්නට ඇත. ගැහැනුන්ට පරිහිට කරන්නේ ගැහැනුන්මය. මෙවන් විපක් සරු භාවයක් ඇති ගැහැනියකට ඔනෑම මොහොතක විය හැක. එහෙත් එවන් වරදකට උපත ලබන දැවෙවක් කිසිසේත් වරදකාරිය විය නොහැක. අද තමාට වන්දි ගෙවන්නට සිදුව ඇත්තේ නොකළ වරදකටය. තමා සිටින්නේ යොවුන් වියේ පසුවන තරුණියකගේ හදවතේ ඉපදෙන සුන්දර අදහස් වලට බොහෝ ඇතිනි. කවදාවත් විවාහයක් වීමට බැරි බව ඇය දකී. තම අවුලුහුදුකම් දන්නා මංජුල වැනි පාතාලයේ සාමාජිකයෙක් සමඟ ගොස් ප්‍රශ්න ඇති කර ගැනීමට ඇයට සිතුවෙන්නැත.

කවදාවත් විවාහ නොවීමට ඇය තීරණය කර තිබුණි. මෙවැනි කටයුත්තක් ඉදිරියේ අම්මා ද අසරණ තත්ත්වයකට පත්වන බව ඇය දන සිටියාය. වන්නට පිවිසෙන ගේට්ටුව විවෘත කරන තැනැත්තා දුටු ඇගේ සිතට සතුටක් පිවිසුණි. ඔහු රථය ඇතිත් තවතා ආවේය.

"එන්න ගෙව."

"නෑ මෙහෙම හොඳයි. කෝ මැඩම්...?"

"ආත්තමමා ටිකක් නිදා ගන්නා. නැව්විනකල් ඉන්න."

"නැන්දෑවට බෙහෙත් ගන්න යන්නේ කොහොමද?"

"ක්‍රිවිලර් එකක් කතා කරගෙන යනවා."

"එහෙම නම් ප්‍රශ්නයක් නෑනෙ. මම යන්නම්."

"එපා.. එපා යන්න එපා. ආත්තමමට කතා කරන්නට ඔනෑ සිටියා. කිරි වැඩේ ගැන."

"එවා පස්සෙනෙ."

"හරි තරකයි. එහෙමනම් යන්න."

ඇය ක්ෂණිකව නැඟුණු කදුළු පිස දමා ගනිමින් කීවාය. අනිත් තැමටම වඩා මේ චරිතය තමාට සමීපය. දුර සබඳතාවයක් ලෙස තිබුණේ ඉදහිට රාත්‍රියක පැමිණ තම දෙකමුල් සිප ගන්නා තාත්තා කෙරෙහිය. කිසිම පිරිමියෙකුට වන්නට පිවිසීමට නොහැකි වන සේ ආරක්ෂාව තිබූ හැටි මතකය. මිලේනියම් නිවාස සංකීර්ණයට කිසිම පිරිස්තරයෙකුට පිවිසීමට අවසර නැත. අම්මා හා තමා කිසිම මතුස්ස ඇසුරක් නැතිව ගත කළ සිරකාර ජීවිතය සිහිවෙයි. මෙම නිවස හා ඉඩම අම්මාගේ නම්ම අරන් දුන්නේ මේ මෑතකය. මෙහි ජීවිතය කරමක් ලිහිල්ය. යාන්තමින් හෝ පිරිමි ඇසුරක් ලැබුණේ මෙම වෑන් රියේ ගමන් කිරීමට ලැබීමෙන් පසුවය.

— "ඇයි ඉතින් තවත් බලන් ඉන්නේ. යන්න."

ඇය හැඩුම් මුසුව කීවාය. ඔහු සිතා මුසු මුහුණින් යුතුව සිටියා විනා පිළිතුරක් දුන්නේ නැත.

"මව්වර කේන්ති ගත්ට එපා."

"අපිට කේන්ති ගියාට කාටවත් ප්‍රශ්නයක් නෑනෙ."

"දන් මම තරහා ගත්ට දෙයක් කිව්වද?"

"මම නිකං හිටියට තරහ යන්නට ඔනෑ තරම් දේවල් වෙලා තියෙනවා."

"හරි... හරි... දන් ඔක්කොම ඉවරයි."

ඔහු සිමෙන්ති බංකුව මත ඉදගනිමින් කීවේය.

"අමාත්‍යාංශයේ සම්බන්ධීකරණ නිලයක් අතහැරලා කිරි කඩයක් දමන එකට ඇමතිතුමා කැමති වෙයිද?"

"ඇයි එකම දේ නැවත නැවතත් අහන්නෙ. මට මගේ නිදහස ඔනෑ."

ගැහැනියෙකුට වරදක් සිද්ධ වූණෙන් ඒක හදා ගත්ව බෑ. ඇමතිතුමා අපිට බලපෑම් කරයි."

"අනවල් දේද මම දන්නෙ නෑ. තාත්තාගෙන් වරදක් වූණක් සහන්ගෙන් සහනයක් මිස කරදරයක් වෙන්නෙ නෑ කියන එක මට විශ්වාසයි."

එසේ පවසද්දී ඇගේ මුහුණේ වූ ස්ථාවර පෙනුම දෙස ඔහු බලා සිටියේය.

"ඔයාගේ තීරණය වැරදියි. මම ඔයාව දන්න නෑදෑ හිතවතෙක්, යාළු මිත්‍රයෙක් නෙවේ. මම බොරුකාරයෙක්."

"පොඩ්ඩක් බොරු කියනවා ඇති. ඒත් ඒක මට ප්‍රශ්නයක් නෙමේ."

ඇය සිනාසෙමින් කීවාය.

"මම මේ සමාජය ඉදිරියේ නින්දා අපහාස විඳින කෙල්ලෙක්. මේ වාහනයේ යන අය විතරක් නෙවේ, අමාත්‍යාංශයේ අයත් මම කවුද කියලා දන්නවා. මම සමහර දවස්වලට බාත්රෑම් එකට ගිහින් අඩනවා."

මේ අනවශ්‍ය කතාව පවත් ගත්තේ තමා විසින්ම සහන්ට සිතූණි.

"පංචලි මා ගැන කොයි විදිහටද හිතන්නේ...?"

"මේ වගේ වචනයකට හැඟීම්බර උත්තරයක් කිව්වොත් සහන් මාව වරදටා තේරුම් ගනිමි."

"අපි හොඳ ගිහින් එක කටයුත්තක් පවත් ගන්නයි හිතන්නෙ. පංචලි රිදවන වේදනා දෙවන දෙයක් සිදුවෙනැයි කියන පූර්ව නිගමනයක් ගන්න මේ ඇසුර ප්‍රමාණවත්."

"අපි දෙන්නා අතර හොඳ ව්‍යාපාරික සබඳතාවයක් විතරක් තිබුණොත් ඇති. මේ බැඳීම ඊට මෙහා දසමයක්වත් වෙනස් වෙන්නෙ නෑ කියලා පොරොන්දු වෙන්නම්."

19

මේ හැමදෙයක්ම හොඳින් සංවිධානය කිරීමට ඔවුහු සාකච්ඡා කර ගත්හ. පන්සලට ගොස් බුදුන් වැඳ බාරයක් වී හොඳ නැකතකින් ආරම්භ කිරීමට ආත්තම්මා පංචලිට උපදෙස් දුන්නාය.

"පන්සල් ගිහින් බුදුන් වැඳලා දේවාලෙට ගිහින් බාරයක් වෙන්න."

"ආත්තම්මා සහන් දේවාලෙ යන්ට කැමයි නෑ."

"පන්සල් යන්න කැමතියිනෙ. හොඳ කටයුත්තක් කරන කොට හොඳ ගිහින් කරන්ට ඔනෑ."

"දුන් සහන් එයි. අර මතක් කරනකොටම එන්නෙ."

සහන් රජය නිවස ඉදිරිපස තතර කර ඉන් බෑස ආවේය.

"මැඩම් පන්සල් යනවා තේද?"

"මේ උමයින්ට කරදර නෑද්ද?"

"පන්සලට යන එක කරදරයක් ද? යමු."

සහන් මිලිනා මැකිනියට රජයට පිවිසීමට සහය වෙමින් කීවේය.

කළුකර බෝධිය වන්දනා කර බෝධි පූජාවක් පවත්වා
ආසිරවද ලබා ගැනීමට අදහස් කළහ. මෙය පැහැදිලිවම ප්‍රණය
කටයුත්තකි. මාලගේ සිට කළුකර දක්වා වූ ගමන තුළ ආත්මමා
සිවියේ සතුටින් යුතුවිය. ආත්මමා සැහෙන කාලෙකින් මෙවන්
පින් කටයුත්තකට සහභාගී වී තිබුණේ නැත. ඇයට මෙම ගමන යා
හැකි වූයේ පැහැදිලිවම සහනගේ සහාය නිසාය. පංචලි මල් පූජා
කිරීමට මල් ගෙනැත් දුන්නාය.

"සහනුත් මල් පූජා කරන්න."

පංචලි මල් පැවැය.

"මිස් පූජා කරන මල් වට්ටියට මම අත ගැසුවාම ඇති."

"නෑ.. නෑ.. එහෙම මිදි. අපි දෙන්නම එකට පූජා කරන්න
මින."

"ඒක පස්සෙ බලාගම්මු."

පූජා භූමිය තුළ තරමක නොසන්සුන් බවක් ඇති වූණි.

"මොකද මේ කලබල වෙලා."

මහු ප්‍රවේශය දෙස බැලුවේය.

"හමුදාවේ හරි පොලිසියෙ කෙනෙක් හරි ඇවිදීන් වගේ."

"නෑ ප්‍රභූ පන්තියෙ කෙනෙක් වගේ."

සහන් වැඩි සැලකිල්ලක් නැතිව කීවේය.

හමුදා නිලධාරීන්ගේ ආරක්ෂාව සහිතව එන වසන්ති දුටු
වත්සලා අසරණව බලා සිටියාය.

"ඇමතියගෙ ගැණිසි දරුවෙයි ඇවිදීන්."

වත්සලා කීවාය.

"අම්මා කොහෙද බලන්නෙ. ආපු වැඩේ කර ගන්න."

පංචලි අම්මා දෙස බැලුවේ අසතුටින් යුතුවිය. ඒ පත්සලට
ආවේ තාත්තාගේ නිත්‍යානුකූල බිරිඳ බව ඇය දන සිටියාය. හදිසියෙන්
සිත නොසන්සුන් වීම වැළැක්විය නොහැක. නිලධාරීන්
ඇමතිවරයාගේ බිරිඳට ආරක්ෂාව සපයනු පංචලි දුටුවාය. සුදු ඇඳුමින්
සැරසුණු ඇමතිවරයාගේ දුටුවා මල් පහන් පූජා කළහ. ඔවුනව
පංචලිගේ පිහිටුවීම සඳහා ජ්‍යෙෂ්ඨ නිකුත් වහන්සේ තමන් ද
පැමිණ සිටියහ.

"සහන් අපි එහා පැන්නට යමුද?"

"කැමැත්තක්.. යනව නම් යමු."

අම්මාට හා ආත්මමාට වන්දනා කිරීමට ඉඩ දී ඔවුහු
වෛතසරාජයාගේ අතින් පසට ගියහ. කිසියම් වෙනසක් දැනුණ ද
සහන් ඒ පිළිබඳව කිසිවක් විමසුවේ නැත.

"රූචිරත් හිටිය නම් හොඳයි නේද?"

"බලමුකො. ඇයි මේ දුකින් වගේ...?"

"ඔයාට මට දෙයක් කියන්නට තියෙනවා."

"මට මොනවත් කියන්න එපා. එහෙම නොකිව්වා කියලා
මගේ තරහක් නෑ."

"නෑ.. නෑ.. අවශ්‍ය දෙයක් විතරක් කියන්න. අන්න කවුද
මෙහාට එනවා. සී.අයි.ඩී. එකෙන් වගේ."

"මිස් පොඩ්ඩකට එනවද?"

"ඒ මොටද?"

"ඇමති ආර්යාව එන්න කීවා."

"ඔම් දන්න ඇති ආර්යාවක් නෑ. මට බෑ."

"එහෙම නම් මම ගිහිත් කියන්නම්."

“මොකද කිව්වේ..?”

“ඇමිනියෙ තෝනා කතා කරනවිල. මම බැහැයි කිව්වා. අපිට ඒ අය එක්ක කතා කරන්නට දෙයක් නැ.”

ඔහු ඒ පිළිබඳව කතා කිරීමට ගියේ නැත. ඔව්හු නිතරම පහන් දල්වන්නට වූහ. මද වේලාවකට පසු හමුදා පොලිස් නිලධාරීන් පිරිවරා එන ඇමිනි භාර්යාව පංචලි හඳුනා ගත්තාය. අම්මාට අභියෝගයක් කර ඇති ගැහැනිය සමඟ කතා කළ යුතු නැත. අද අම්මා හා තමා අසරණ වී ඇත්තේ මේ ධනවත් ගැහැනිය නිසාය. කිහිප වතාවක්ම අම්මාට බැණ වැදුන හැටි ඇය දැකී. ඔවුන්ගේ පවුල් ජීවිතයට අම්මා මැදිහත් වී ඇති යන වේදනාව කළ හැටි මතකය. මහා ධනවත් ගැහැනියක වූ ඇය තමාට හා අම්මාට නොයෙකුත් බලපෑම් කළ හැටි ඇය දැකී. තමා අමාත්‍යාංශයෙන් පවා ඉවත් වූයේ ඔවුන්ගේ බලපෑම් ඇති වෙනැයි සිතූණි හෙයිනි. දැනට ඇති එකම බලපෑම තාත්තා විසින් ගෙයක් හා ඉඩමක් අරන් දීම පමණි. එයත් ඉල්ලූ ඔහු විවක බාර දී අම්මා සමඟ ආත්තම්මාගේ ගෙවට යෑමට ඇ සිතා සිටියාය. ඇමිනි භාර්යාව තමා අසලට එනු දුටුව ද ඇය ඔවුනට මුහුණ දුන්නේ නැත.

“ඇයි පණිවුඩයක් එවලා ආවේ නැත්තේ...?”

ඇමිනි භාර්යාවගේ පැනගට පංචලි පිළිතුරු දුන්නේ නැත. ඇගේ දුටුරුන් දෙදෙනා පංචලි අසලට ආවහ.

“අපි එක්ක කතා කරන්නට එපා කියලා කවුරුවත් කිව්වද?”

ඇමිනි භාර්යාව ඇසුවාය. ඇය පිළිතුරක් නොදී හිස වැනුවාය.

“අම්මා කතා කරන්නට එපා කිව්වද?”

“අම්මා මුකුත් කියලා නැ.”

පංචලි කීවාය.

“බඳින්න ඉන්න බෝයි එපා කිව්වද?”

පවුලේ වැඩිමල් සොයුරිය විමසුවාය.

“අපිට බඳින්න කෙනෙක් නැ.”

පංචලි ඉවතට හැරී කීවාය.

“ඒක පුදුම කතාවක්නෙ. ගිල්මස්ටාර් වගේ ලස්සන කෙල්ලෙක් බඳින්න කෙනෙක් නැ කියන එක පිළිගන්නෙ කවුද?”

ඇ මද සිතාවෙන් යුතුව කීවාය.

“ගැහැනු ළමයෙක් කසාද බන්දලා දෙන්නට යනකොට අම්මා තාත්තා කවුද කියලා නොයනවා. මට තාත්තා කෙනෙක් නැ. මම අවජාතක විදිහටයි ඉපදිලා තියෙන්නෙ. අඩු වශයෙන් උප්පැන්න සහතිකේවත් පියෙක් නැ.”

වසන්ති පැමිණියේ මෙම ගැහැනියට හා ළමයාට රිදෙන සේ යමක් පැවසීමටය. තම ගැහැනු දරුවන් දෙදෙනා පංචලි මෙන් ලස්සන නැත. සැවොම පුදුමයට පත් කරමින් ඇය පැවසූ වදනින් ඇය නිගස්සී සිටියාය.

“කසාද බැඳපු මිනිස්සුන්ගෙ ඇගේ එල්ලෙන්ට කලින් ගැහැනු ඒවා දැන ගන්නට ඔහු.”

“අම්මා මේ නංගි මොනවද දන්නේ. එයාට මුකුත් කියන්නට එපා.”

බුද්ධිමත්ව ප්‍රශ්නය දෙස බැලූ පංචලි ඔවුනතරින් මිදුනාය.

“අපි යමු.”

පංචලි සහන්ගේ අත ගෙන මව සිටින තැනට ගියාය. ගැල පසුපස එන ගොනුන් පරිද්දෙන් කළ පවුකම් බහා එන හැටි.

“අඩන්නෙ නැතිව ඉන්න.”

ඇයට මොනවා හරි පැවසීමට හැකිව තිබුණත් ඔහු එය විමසුවේ නැත. ඇය සහන්ගේ අත තරයේ අල්ලා මව අසලට දුව ගියාය.

"අම්මා අපි යමු."

පංචලි මව අසලට එමින් කීවාය. දුටු සහන්තේ අත අල්ලාගෙන තමා අසලට දුටු ආවේ ඇයි දැයි එකවරම තේරුම් ගැනීමට නොහැකි වූණි. තමා ඉදිරියේ පියෙදුරාගේ අ අල්ලා ගැනීමට තරම් හිතක් ආවේ කොහොමද? සමහරවිට සැමියාගේ නීත්‍යානුකූල බිරිඳ පත්සලේ දී දුටු හමුවත්ට ඇත. ඇය දුටු තර්ජනය කළා වත්ට බැරි නැත.

"ඇයි දුටු වැඳලා ඉවර ද?"

"මම මෙතන වැඩිත්ට බෑ. මගෙ හිත හදාගත්ට බෑ. අපි යමු."

"මොකද සහන් වුණේ කියන්න. මෙයා කවදාවත් මෙව්වර බිය වෙලා නෑ."

"මැඩම් ඇමයි කෙනෙකුගේ ගැනි ඇවිදිත් මොනවද කීවාය."

"අපිට මේ ජීවිතේ වෙන කරත්ට දෙයක් නෑ."

ඇය හැඩුම් මුසුව කීවාය.

"මම හිමින් වාහනේ අරගෙන එන්නම්."

"ඉන්න මාත් එනවා. තනියම යන්ට එපා."

"එකක් කියන්නම් පාරේදී අඩ අඩා එන්න එපා."

ඇය නිහඬව මුහුණේ අතේ රල්ලී අඩ ආවාය. රථගාර අසලට ගිය ඔහු දොර විවෘත කළේය. දැකින් මුහුණ වසා ගත් ඇ මඳ වෙලාවක් සිටියාය.

"ජීවිතය පිළිබඳව සවිච්ඡිත පසුතැවිලි වෙන්න එපා. එන විදිහට මුහුණ දෙන්න. එතකොට හරියයි."

"මම යමක් කියන්ට තියෙනවා."

"දන් ඒක කියලා හිතේ බර ඇරගන්ට එපා. ජීවත් වෙන්නට"

නම් අමුතු ශක්තියක් තියෙන්න ඔනෑ. ජීවත් වෙනවා කියන්නේ ජෛවික සම්පන්න වීමයි.

මේ විදිහට ජීවිතය ගැන ශක්තිමත් දක්මක් ඔහුට තිබුණි. ආදරය දක්වන්නේ හේදයක් නැතිවයි. ඔහු නිහඬව ඇය සමඟ ආවේය. සහන් සියල්ල රථයට නංවා ගත්තේය.

"සහන්, අම්මට බඩගිනි ඇති. කොතේ හරි හොඳ තැනක නතර කරන්න."

පංචලි කීවාය.

සහන් තරමක් දුර ගොස් මුහුණට කුදුරු තැනක රථය නතර කළේය. ඉන් අනතුරුව සහන් ආත්මමීමට රථයෙන් බැසීමට උදව් කිරීමට ගියේය.

"ඔනෑ නෑ මම ඉන්නම්. ඔය තියෙන දෙයක් මට හේන්න."

සහන් රථයෙන් බැස සයුර අසලට ගියේය. කතා කළ යුතු දේ බොහෝ ඇත. හැම මොහොතකම පංචලි කෙරෙහි තදබල වේදනාවක් සිතේ ඇති වෙයි. එහෙත් ඒ ගැන විමසා සිතට දුකක් දීමට ඔහුට සිතුවේ නැත. මේ ලතාවකට ගලන සයුර වරෙක බිහිසුණු ලෙස දෙහොඩනලා ජීවිත රැසක් බිලිගත් හැටි දුක්සහගත සිද්ධියක් ලෙස මතකයේ ඇත. මේ ජීවිතවලත් ඇත්තේ ඒ කටුක ජීවිත අත්දැකීමය. පංචලිගේ ජීවිතයත් මෙම භයානක අත්දැකීමේ කොටසකි. කෑම පිගානක් අතැතිව එන තැනැත්තිය ඔහු තෙත ගවුණි.

"එන්න තේ බොන්න."

ඔහු නිහඬව මඳ සිතාවක් පෑවේය.

"අත හෝඳ ගන්න."

ඇය බෝතලයේ වතුරෙන් ඔහුට අත සේදීමට සහාය වූවාය.

"ඉදිආප්ප මදින්න ගන්න."

"මට මේ ඇති."

"ඇති නෑ තව කන්න ඔනෑ."

"මට බලකරන්ට එපා."

"බලකිරීමක් ගැන තම දන්නෙ නෑ. කිසිම පිරිමියෙකුට මොන යම් හෝ වෝදනාවක් ඉල්ලීමක් කරන්ට අපිට පුළුවන් කමක් නෑ."

"අපි කිව්වේ?"

"අපි කිව්වේ අම්මටයි මටයි. අපි ඉන්නෙ පිරිමි වර්ගයා කෙරෙහි ඇති වුණු කලකිරීමකින්."

"මිනිසුන් ජීවිතය පිළිබඳව තදබල විශ්වාස කිරීම ඇති කර ගන්නවා. එහෙම වුණොත් කොන්දේසි විරහිතව බැඳුම්කර ඇති කර ගන්නවා. සිද්ධ වෙලා තියෙන්නෙ මොකද්ද කියලා මට දැනගන්න ඕනෑකමකුත් නෑ. ඒක මට කියන්ට ඕනෑකමක් නෑ."

"ඇත්තම මම කියන්නම්. ඇත්තටම මම ඉන්නෙ දුකෙන්. ඒ නිසා හිතට දුක් දෙන්නට එපා."

මේ සමාර්ථ ජීවිතයේ දී දුක්වන්නට ඇති අවස්ථා වැඩියි. ජීවිතය නොසිටීමට ඔහු සිතා ගත්තේය.

20

සැමියා විදේශ සංචාරයේ යෙදී එන තෙක් වසන්ති බලා සිටියාය. දරුවන් දෙදෙනා ඉහෙකුම ලබන්නේ ඔක්ස්පර්ඩ් හා කේම්බ්‍රිජ් විශ්වවිද්‍යාලවලය. ඔවුන් දීර්ඝ නිවාඩුවක් සඳහා ලංකාවට පැමිණ සිටිති. තාත්තා ප්‍රබල කැඩිනට ඇමතිවරයෙක් බව දරුවන් දනිති. දේශපාලනයට පිරිසුනේ වාමාංශිකයෙක් ලෙසය. අවසානයේ මෙම වාමාංශිකයන් තනර වුණේ දක්ෂිණාංශික පක්ෂවලය. සමරතුංග සිය පෞරුෂය හරහා වෙනම බලයක් නිර්මාණය කරගෙන තිබුණි. රටක බලය තීරණය කරන නායකයෙක් බවට හෙතෙම පත්ව සිටියේය. ඉකුත් වර ලංකාවෙන් ගියේ රට තුළ දේශපාලන අස්ථාවර බවක් නිර්මාණය වෙමින් තිබියදීය. දරුවන් දෙදෙනා මෙවර ලංකාවට පැමිණ ඇත.

සමරතුංග විදේශගතව සිටිය දී පවුලේ අයගේ මෙන්ම වත්සලාගේ ද දුක සැප සොයා බැලුවේය. වසන්ති විවාහක බිරිඳ වුවද වත්සලා තරම් තම ජීවිතයට සම්බන්ධ වූ වෙනත් ගැහැනියෙක් නැත. ලිංගික ජීවිතයේ දී තමා ඇයගෙන් තරම් සන්තෝස නොවූ බව ඔහු පිළි ගනී. විදේශ සංචාරයේ යෙදෙන අවස්ථාවලදී ඔහු තරම් ගැහැනු ඇසුරු කිරීමට පුළුවන. ගැහැනු යනු පාවිච්චිය සඳහා ඇති සෞන්දර්යාත්මක භාණ්ඩයක් පමණි. පාවිච්චි කරන කාලය සඳහා මුදල් ගෙවීමෙන් පසු එම ගනුදෙනුව අවසන්ය. ලංකාවේ

ගැහැනියක සමඟ සබඳතාවයක් පැවැත්වුවහොත් එම බන්ධනය මැරෙන මොහොත දක්වාම පවතියි. දුන් සිදුව ඇත්තේ තරුණ විශේෂී සිදු වූ අත් වැරද්දකි. සිය බලය පවතිද්දී ආශ්‍රයෙන් පසු අතැර දමූ ගැහැනු මිනෑ තරම් ඇත. නමුත් මෙම ගැහැනිය තම ජීවිතය කණපිටට හැරෙවීමේ ය. ලොව සිටින කොයි ගැහැනිය සමඟ රමණයේ යෙදුණත් වත්සලා තරම් කිසිම ගැහැනියෙක් සුන්දර ලෙස එම කටයුත්තට දායක වී නැත.

ලංකාවට පැමිණි සැණින් ඔහුට පක්ෂ කාර්යාලයට යාමට සිදු වුණි. විදේශගතව සිටිය දී විකල්ප පුවත්පත් මගින් තම නමට මඩ ගැසීමට පත්‍රකාරයන් වෙර දරා තිබුණි.

සමරතුංග වඩාත් කේපයට පත්ව සිටියේ අතියම් බිරිඳ ගැන කැලෑ පත්තර විලාශයෙන් විකල්ප පත්‍රවල වාර්තා තිබීම ගැනයි.

නිල නිවාසයට ආවේ කේපයෙන් යුතුවය. එහෙත් ඒ ගැන විවාහක බිරිඳ කිසිවක් නොපැවසීම පිළිබඳව ඔහු සතුටට පත්වුණි. මොහොතක් ඇදේ වැහිර සිටි සමරතුංග සැහැල්ලු ඇඳුමකින් සුදානම් වුණි.

“ඔය කොහේද යන්නට හදන්නො...?”

වසන්නි සැමියා දෙස නොබලා ඇසුවාය.

“මම පොඩි ගමකක් ගිහින් එන්නම්.”

“මොකද්ද යන්න නියොන හදිස්සිය. ලෝකයා හිතස්සන්න මෙන්න මෙහෙ ගෙදරට වෙලා ඉන්න...”

ඔහු පිළිතුරක් නොදී සිටියේය.

“ඇඳුමක් ඇඳගෙන පාරේ යන්න පුළුවන්ද? පත්තරවල ලියලා තියෙන දේවල් දක්කෙ හැද්ද?”

“ඇයි මොකද්ද ප්‍රශ්න. දේශපාලනඥයෝ හැටියට අපිට මිනෑ දෙයක් දරන්න පුළුවන්. මම මේ තත්ත්වයට ආවේ මට කාලය තමයි.”

“දේශපාලනය කරලා මැරිවිට ජන නායකයෝ ඉන්නවා. ඒ නායකයන්ට ජනතා ප්‍රණාමය ලැබෙනවා. බිලු වැඩ කරපු එවුන්ට කඩුද ගණන් ගන්නේ...”

“වසන්නි, දේශපාලනඥයින්ට කටයුත්තේ හොඳක් අහන්ට වෙන්නෙ නෑ. අපි අපේ සේවය කරනවා මිනරයි. සම්මාන බලාපොරොත්තු වෙන්නෙ නෑ.”

“හොර ගැනි ගැන පත්තරවල තියෙන කතා ගැන මොකද කියන්නෙ. ඒවත් බොරුද?”

“වසන්නි... වසන්නි... ඔයත් මේ පත්තර කාරයෝ වගේ අනුත්තෙ කුණු හොයනවා.”

“කියනවා නෙමේ ටියෙත් පත්සලේ දී හමු වුණේ. තියෙන පවකාරකම් එන්න එන්න ලස්සනයි. වයසට යන්නෙ නෑ.”

ඔහු පිළිතුරක් දුන්නේ නැත. පැහැදිලිවම එම කතාව සනාථයකි. එම සුන්දර බව උපතින්ම හිමි වුවකි. තම ආර්යාව ලෙස ඇය විදේශ සංචාරයකට කැඳවාගෙන යාමට නොහැකි වීම පිළිබඳව හෙතෙම දුකට පත්වුණි. වසන්නි එතරම් හැඩ රුව නැති ගැහැනියෙක් නිසා ඇය කිසියම් ප්‍රසිද්ධ ගමනකට කැඳවාගෙන ගියේ නැත.

“අම්මටත් වඩා දුටු ලස්සනයි.”

ඔහු කිසිවක් පැවසුවේ නැත. එහි කිසිම තර්කයක් නැත. පංචලී වත්සලාව වඩා බෙහෙවින් ලස්සන ස්ත්‍රියකි. ගැහැනු අංගවලින් ඇය අනූනය. එහෙත් ඇය නිතරානුකූල නොවූවත් තම දුටු වෙයි. කෙතෙකුට යටත් නොවන අහංකාර ගතියුණ ඇති බව සමරතුංග දනී. ඇය තමා යටතේ වුවද වැඩ කිරීමට අකමැති පුද්ගල ගති පැවතුම් ඇත්තියෙකි. තම ලේකම්වරිය ලෙස ගරු සම්මාන සහිතව ජීවත් වීමට හැකිව තිබියදී ඇය එම තනතුර ප්‍රතික්ෂේප කළාය.

“මස්කොටම වඩා අහංකාරයි. ලමයි දෙන්නා එක්ක පත්සල් ගිය දවසෙම අම්මයි දුටයි හම්බ වුණා.”

සමරතුංග පිළිතුරක් නොදී සවන් දුන්නේය. වසන්ති තමාගේ මේ සබඳතාවය දැන බොහෝ කලකී. තමා වත්සලාගෙන් බේරා ගැනීම සඳහා නොයෙක් උපක්‍රම යෙදූ හැටි සමරතුංග දැනී. හිත වෙනස් කිරීම සඳහා මාතර කවචයෙන් ලවා ගුරුකමක් කළ බව සමරතුංග දැනී. ඒ කිසිවකින් එලක් වූයේ නැත.

“මොකද පත්සල් ඇවිත් තියෙන්නේ...?”

“අපිට කියනවායැ, දුටුත් අම්මා පරාදයි. පිරිමි අල්ලගෙන. මායාකාරියො.”

දත් මෙම ගමන යාමට නොහැකි බැව් ඔහු දැනී. සැහෙන කාලයක් නිවසින් බැහැරව සිටි නිසා කිසියම් දෙයක් අතපසු වී ඇතැයි ඇය සිතනවා විය හැක. ඇය අමනාපයට පත් කරගෙන කිසිවක් කිරීමට නොපුළුවන. තමා පරිහරණය කරන දේපළ ඉවකඩමටල හිමිකාරිය වන්නේ ඇයයි. ඇඳුම් මුද්‍රවා සරමක් ඇඟලා ගත්තේය.

ඇය සමඟ සබඳතාවයක් පැවැත්වූ දිනයක් මතක නැති කරමය.

දරුවන් ලැබීමෙන් පසු වසන්තියේ සිරුර ඔතැවට වඩා ස්ථුල වී ඇත. ඇඳුම් නැතිව සිටින විට දී එල්ලා වැටෙන ගැහැනු ඇඟ කිසිම ආකර්ෂණීය බවක් නැත. හැමදාම ගැහැනු සිරුරක පූර්ණ පයෝධර සහිත ආකර්ෂණීය බව රැඳෙන්නේ නැත. ලිංගික කටයුතු පිළිබඳව ඇති චිත්තකමක ද පවතින්නේ නැත. කුඩා කල සිටම ගැහැනු ළමුන් හැදෑරූ වැඩුණේ වෙනම කාමරවලය.

ගැහැනු ළමුන් වැඩියට පත් වූ පසු ලිංගික කටයුතු කෙරෙහි උදාසීනත්වයක් හටගත් හැටි සිහිවෙයි. මේ මනුෂ්‍යයා අනවල් නැතහැක ඉපදිලා ද දන්නේ නැ. පිතක් දහමක් කරන්ට කැමැත්තක් නැ. ඇගේ එල්ලෙන්නමයි කල්පනාව.

“මොකදද මය කරන්ට හදන්නේ...?”

වසන්ති සැමියාගේ ක්‍රියාකාරකම් දන්නා නිසා ඇසුවාය. ඔහු කිසිත් නොදොඩා වසන්තියේ ගවුම් ගැලව්වේය. එයට විරුද්ධව එලක් නැත.

“අපේ ඇත්තට මොනවද මේ කරන්න හදන්නේ. තව ළමයින් නිදි නැ.”

කොවිටර් විරුද්ධකම් පැවත් ඉන් මලක් නොවන බව දැනී. පිතක් දහමකට කැමැත්තක් නැත. තමා ගැහැනියෙක් බව ඇඟව දුන්නේනේ ඔහු ඉදිරියේදීය. අනිවාර්යයෙන් අනුකූලතාවයක් දක්වමට සිදු වෙයි. තමා සිටිය දී තවත් භාර අසුමක් සිටින බව ඇය දන්නා කරුණකි. මේ කටයුත්තේ ඉටුවක් නැත. කිසි අනුකම්පාවක් නැතිව තලා පෙලා දමයි.

“ඉස්සර කෙල්ල කාලෙ වගේ මහත්සි වෙන්නට බැ. ඉක්මනට කරගන්න දෙයක් කරගමු. මට ළමයි මාවට යන්නට ඕනෑ.”

ඇය උඩුබැල්ලෙන් වැහිරී සිටියාය.

සහන් පංචලියේ ආත්තම්මා බතල වන්නේ නිවසට කැඳවාගෙන ගියේය.

“බහින්න මැඩම...”

“නෑ ළමයෝ මම මෙහෙ තතර වෙන්නෙ නෑ. මාලෙහි අපේ නෑ හෙදරක් තියෙනවා. එහෙට යනවා.”

“අද මෙහෙ තතර වෙන්න ආත්තම්මා.”

පංචලි ඇවිටිලි කළාය.

“ඔව් අම්මා තතර වෙන්න. තවම ලංකාවට ඇවිදින්න නෑ.” වත්සලා කීවාය.

“ලංකාවට ආවත් එකයි නැතත් එකයි. මම එන්නෙ නෑ. ළමයෝ මාව ගිහින් දාලා එමු.”

“මිස් ලොකු නේතා කැමති නැතිනම් තියාගන්නට බැනෙ. මම ගිහින් ඇරලලා එන්නම්.”

“එහෙනම් ඉන්න මාත් එන්නම්.”

දුටු... එහෙනම් මයා ගිහින් අම්මාව ඇරලලා එන්න. සහන්ට පරක්කුද?”

"නැ මැඩම් පුත්තයක් නැ. මම ඇරලලා එන්නම්. කවුරුවත් මිනෑ නැ."

"එහෙම හොඳ නැ. දුවත් ගිහින් එන්නට."

සහන් මාලගේ සිටින මැතිනියගේ ඇති දුවගේ නිවසට ඇය කැඳවාගෙන ගියේය. දුවට සිදුව ඇති වරද නිසා ඇය බෙහෙවින් කම්පාවට පත්ව සිටියාය. ඇමයිවරයා තමා මිතුරු කර ගැනීමට නොහැර උත්සාහයක් නැති බව ඇය දැනී. ඇය සම්පූර්ණයෙන්ම අතාර දමා සිටියත් මේ අභියාචනා ගැහැනු දරුවා නිසා එසේ කිරීම අසීරු වුණි. පියා කවරෙක් වුවත් ඉපදුණු දරුවෙකුට ජීවත් වීමට ඇති අයිතියට සම්භාවන පැනවිය නොහැක. පංචලි ආත්තමාගේ සිත දිනා ගත්තේ ඇය කාගේත් පිළිසරණක් නැති ගැහැනු ළමයෙක් වන හෙයිනි. වෙනත් ගැහැනුන්ට නැති හොඳ අපූර්ව දක්ෂතා ඇය වෙත විය. ඇය කාටත් ගටන් නොවන අහංකාර ගති ඇති නරුණියක් වීම පිළිබඳව ඇය ආඩම්බර වූවාය. රජයේ ඖෂාම නැතක රැකියාවත් කළ හැකි වුවත් ඇය ඒවා ප්‍රතික්ෂේප කිරීමෙන් හෙළි කළ පොරොන්දු ඇය අගේ කළාය. මිය යන්නට පුරු පංචලිගේ කටයුතු කිරීමට ඇය සිතා සිටියාය.

"සහන් මහොම නතර කරන්න."

පංචලි දෙමහල් ගොඩනැගිල්ලක් දක්වමින් කීවාය. සහන් රථය නතර කර ආත්තමාට බැසීමට සහාය වුණි.

"එහෙම නම් නෝනා බිහින්න."

"පින් සිද්ධ වේවා ළමයෝ. බුදුන් වැන්දෙව්වා.."

"අනේ ඒක මොකදද නෝනා."

"එහෙම නම් හොඳ දවසක් බලලා වැඩේ පටන් ගනිමු."

ඔහු පිළිතුරක් නොදී මද වේලාවක් බලා සිටියේය. ඔහු සමුගැනීම සඳහා පහන් වී ඇයට වැන්දේය.

පංචලි ආත්තමාගේ අතින් අල්වාගෙන නිවසට කැඳවාගෙන ගියාය.

සහන් රථයට වී පංචලි එනතෙක් බලා සිටියේය. මද වේලාවකට පසු තේ කෝප්පයක් රැගෙන තමා දෙසට එන පංචලි ඔහු නෙත ගැටුණි.

"තේ එකක් බොන්න."

ඔහු එය ප්‍රතික්ෂේප කළේ නැත. මද සිතාවෙන් යුතුව ඔහු තේ කෝප්පය අතට ගත්තේය.

"ආත්තමා මොකද කීවේ...?"

ඇය දොර අල්වා ඇසුවාය.

"හොඳ වේලාවක් බලා පටන් ගත්ව කීව්වා. පොද්ගලික ප්‍රශ්නයක් අහන්ටද?"

"ඔව් අහන්ට."

"රජයේ ආයතනයක හොඳ රස්සාවක් කරන්ට පුළුවන්කම කියෙද්දී ඇයි මේ වගේ දුෂ්කර ජීවිතයක් බාර ගන්ට හදන්නෙ."

"දන් ඒවා ගැන කතා කරලා වැඩක් නැතෙ. මම වැඩ කරන්නෙ මම මිනෑ විදිහටයි."

"හරි... හරි... මාත් වල් තඩ් මෝඩයෙක්. මිනෑ දේන් අහනවා එපා දේන් අහනවා. සමාවෙන්න."

ඔහු සිතාසෙමින් කීවේය.

"ඔන් ඉතින් කෙනෙකුගේ හිත රිදවන කතා කියනවා. මාව කවුද කියලා තේරුම් ගන්න. ඒත් අනුකම්පා කරන්ට එපා."

"හරි එහෙනම් අපි යමු."

ත්‍රිත්වාරයකින් සැරසුණු මනා හැඩ රූවින් යුතු යුවතියක් රථය අසලට පැමිණ කෝප්පය අතට ගත්තාය.

"එහෙම නම් පස්සෙ හම්බ වෙමු. ඔපනින් එකට අනිවාර්යයෙන්ම එනවා."

ඔවුහු අත් එකට ගසා සමුගත්හ.

21

සහන් නිවසට ගියේ හොඳටම අඳුර වැටුණු පසුවය. ගත වූ කෙටි කාලය බොහෝ සිදුවීම් සිදුව ඇත. පංචලි කෙරෙහි ඔහුගේ සිහි ඇතිව තිබෙන්නේ දුකකි. ඇගේ ජීවිතයේ ඔහුව ඇති ප්‍රශ්නවලට ඇය වගකිව යුතු නැත. දෙමාපියන් කරන ලද වරදකට ඇයට බාලවීමට සිදුව ඇත. පැහැදිලිවම පංචලිට නිත්‍යානුකූල පියෙක් නැත. වාරිඟු බද්ධ සමාජයේ ඇයට දුෂ්කරතාවයන්ට මුහුණ දෙන්නට සිදුවන බැව් ඔහු දැනී. මෙවැනි සිදුවීම් ගැමි සමාජයේ හඳුබල ප්‍රශ්න නොවේ. ගැහැනියෙක් අපහාසයට ලක් කිරීමට ඇති එකම සිදුවීම මෙය වේ. මේ ඇසුරු කළ කාලය තුළ ද ඔහු ඇය මැනවින් හඳුනා ගත්තේය. යම් උත්සාහයෙන් ජීවත් වීමට වෙර දරන පංචලිට උපකාර කිරීමට ඔහු සිතා ගත්තේය. ඇමතිතුමා යටතේ සේවය කිරීම ඇය අසතුටු වූයේ ඇය දැයි කිව නොහැක. පැහැදිලිවම මෙය ආත්ම ගෞරවය පිළිබඳව ප්‍රශ්නයක් විය හැක. ඇගේ සැබෑ තත්ත්වය කාර්යාලයේ අය දන්නවා විය හැක.

රථය ගරාජයට දමා ගේටවුව වසා ඔහු අක්කාගේ නිවසට ගියේය.

"මොකද මෙවර රැ වූණේ...?"

ඔහු පිළිතුරක් නොදී කාමරයට ගියේය. නාන කාමරයට වැද දිය නාගත් ඔහු කොට කලියමකින් සැරසී එළියට ආවේය.

"මල්ලි හේ බොන්න."

ඔහු හේ කෝප්පය අතට ගත්තේය.

"අන්න ඔයාට එන්ට කියලා අම්මා පණිවිඩයක් එවලා."

"ඇයි හදිස්සියෙන්."

"ඉන්ටර්ව් එකකට යන්ට වෙන්ට ඇති."

"මට ඔය මෝඩ ඉන්ටර්ව් ගිහින් එපා වෙලා."

"එහෙම කියලා හරියන්න නැතෙ. ගිහින් බලන්න."

"එතකොට අක්කගෙ මේ වාහනේ වැඩේ."

"මට වැඩ තිබුණා කියලා ඔයාගෙන් ඩ්‍රයිවර් වැඩේ ගන්න පුළුවන්ද? අම්මා මට බණිවි."

"එතකොට ඔයාට මාසෙට සල්ලි හම්බ වෙන්නෙ කොහොමද?"

"එකට මම ක්‍රමයක් හදාගන්නම්. ඔයා යන්න."

ඔහු කෙටි කල්පනාවකට මැදි වුණි. පංචලි ආරම්භ කිරීමට සූදානම් වන ව්‍යාපාරයට උදව් දීමට පොරොන්දු වූ හැටි සිහිවෙයි. උද්ගතව ඇති තත්ත්වය අනුව ඇයට උදව් නොකර බැරිය. එසේ වුවත් අම්මාගේ ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට පුළුවන්කමක් නැත.

ඔහු රාත්‍රී ආහාරය ගෙන ඇඳට ගියේය. දැස් පියා සිටිය දී ඔහුට පංචලි සිහි වුණි. ප්‍රසිද්ධියේ නොපැවසුවත් ඇය උදව් ලැබිය යුතු තත්ත්වයේ සිටින යුවතියකි.

කිරි ව්‍යාපාරය ආරම්භ කිරීම සම්බන්ධව ඇය තීරණයක් ගත්තේ තම සහාය ඇති බව විශ්වාස කළ හෙයිනි. දන් ඇය අතරමං කිරීමට පුළුවන්කමක් නැත. හැන්ඩ් ෆෝනය නාද වුණි.

"මම මේ කතා කරන්නට හිතුමිනි විතරයි."

සහන් පාවලි කීවේ ය.

"ඇයි හදිසියෙන් කතා කරන්නට හිතුවේ. කමක් නෑ. සහන්ට අප නියා හුඟක් කරදර වුණා නේද? ආත්මමා මටත් වඩා සහන්ට ආදරෙයි."

ඇහෙන් ඇය හැකි පොද්ගලික ප්‍රශ්න රැසක් කිවුණි. එහෙත් ඒවා එසේ නැසිය යුතුය.

"ඇයි කතා කළේ...?"

"නිකං කතා කරන්නට හිතුණා. ඔයා හෙට උදේ පාන්දරින්ම එන්නට ඕනෑ."

"මම මේ කියන්නෙයි හිරිසේ. හෙට එන්නට වෙන එකක් නෑ."

"අනේ ඇයි...?"

ඇ කමසා වුවාය.

"අපෙත් මොනවත් වරදක් වුණාද? අක්කා මොනවත් කීව්වද?"

"නෑ නෑ කවුරුවත් මොනවත් කීව්වේ නෑ. හදිසියෙන් ගෙදර එන්න කියලා අම්මා එකිවිසක් එවලා තියෙනවා."

ඇය එකවර පිළිතුරක් දුන්නේ නැත.

"අම්මා එන්න කීවවා නම් නොහිඟිත් බැනෙ. හිඟිත් ඉක්මනට එන්න."

"ආපසු එනවා කියලා පොරොන්දු පිට නම් යන්නට බෑ."

"අනේ ඇයි ඒ? අපෙත් වරදක් වුණාද?"

"වරදක් වුණා නෙමේ. ඒ මනුෂ්‍ය ජීවිතේ හැටි. හදිසි අනතුරකින් ඕනෑම වෙලාවක මිය යන්නට පුළුවන්. මොන වෙලාවකදීද පිරිමැණෙත්.."

"මේ ඕනෑකම කතා කියන්නට එන්න එපා ආත්මමා? ඔයා නෙමේ බේරිබියක් පිටිරිලා හරි මැරෙන්නට හිතා මැරෙයි."

"එතකොට මෙක පොදු කතාවක්ද?"

ඔහු ඇතුළත් බැස කවුළුව අසලට ගියේය. ඇතුළු අංක පැය 12 ඇත. සුදු සඳ රැස් වියට පටන් වී ඇති බැව් පෙනේ. නියා රැස් FM සේවාවකින් පිදී එන තිත්පුරාණි ගීතයක හඬ ඇසෙයි. ඉදිරි දේව බර්මන් යෙහ පාරාවිකයා හඬ කොතරම් ලාභාත්මක ද?

"එකිනවා නේද?"

"මෙසේ හිතේ කියෙන ප්‍රශ්න කාර්මක් කියලා වැඩක් නෑ. එහෙම නම් සහන් පරිස්සමින් හිඟිත් එන්න."

"එතකොට පළි කතා කරන්නට වැඩේ."

"ඒවිට වැඩිය පෙදර යන එක ලොකුයිනෙ."

"සමහරවිට මිට ආපසු එන්නට වෙයිද දන්නෙ නෑ."

"අනේ.. ඇයි ඒ...? එහෙම කරන්නට එපා. නාවොත් මම ඔයාට බලන්නට පෙදර එනවා."

"මම ආපසු එන්නෙ නෑ. අක්කා වාහනේට වෙන වැඩිවර කෙනෙක් පරනෙක."

"එතකොට පළි නැවත හමුවෙන්නෙ නැද්ද?"

ඇය කතා කළේ හැඩුම් මුසුරිය.

ඇසේ හැඩුම් තේරුම් ගැනීමට ඔහුට අපහසු වූයේ නැත. මෙය කිසියෙක් ඉවුරිය නොහැකි දෙයකි. ඇය ඇමතිවරයාගේ අතියම් බිරිඳගේ දුටු වුවද නිතරම ඔහු එම පිරිසට ආරක්ෂාව සපයයි. අනවශ්‍ය විනිසුම් කිරීමට හිසකොත් කරදරේ වැටීම සාමාන්‍ය දෙයකි. ඉන්ද්‍රියා එකකා වුවද අවිච්ඡික කළේ කිසිවෙක් හා අනවශ්‍ය බැඳීම ඇති නොකර ගන්නා මෙන් කියාය.

හිමිදිරියෙන් පිබිදුණු ඔහු නිවසට යාමට සූදානම් වී ආවේය.

"ඇයි මේ උදෙසාම යන්නට හදන්නෙ...? ඉන්න උදේට කෑම කෑලා යන්න."

"දන්නම් බඩගිනි නෑ. දවල් වෙලා කනවා. මම හෙව එන්නම්."

"නෑ නෑ එන්නට ඕනෑ නෑ. මගේ වැඩ මම කරගන්නම්."

ඔහු පිළිතුරක් නොදී මද වෙලාවක් නිහඩව සිටියේය.

"මට ඔක්කොම ආරවේයි. ඔයාට ලොකු අමාරුවක වැටෙන්නටයි යන්නෙ."

"ඔයා මොනවද මේ කියන්නෙ...?"

"මම කට කැඩෙනකල් කිරිවා බහලවත්තෙ කෙල්ලට ආශ්‍රය කරන්නට එයා කියලා. ලස්සනට හිටියට ඒ ඉන්නෙ ඇමතිවරයාගෙ හොර ගැනිගෙ දුව. උන් දිනා කිසිම මනුෂ්‍යයෙකුට බලන්නට දෙන්නෙ නෑ. මරල හංගයි."

"අක්කට කියන්න ඕනෑ මොකද්ද කියලා කියන්න."

'ඒ කෙලි ලස්සන නමයි. ඒ වුණට සම්බන්ධකමක් තියෙනවා නම් තතර කරන්නට."

"කිරිවම අහන්න. මගෙ එහෙම යාළුකමක් නෑ."

"එහෙම නැතිනම් හොඳයි. ඇමතියා දනගන්නොත් ඔයාට ගහල මරයා. සේදර මට කිරිවා. සේදර ඔක්කොම දන්නවා."

අක්කා තමාට මේ අවවාද දෙන්නේ ආදරය නිසා බව ඔහු දැනී.

"අපිට නැති බැරිකම් මුදල් ප්‍රශ්න තියෙන බව ඇත්ත. ඒත් අපි වැදගත් මිනිස්සු. මල්ලිට කටයුත්තක් කරනව නම් හොඳ වැදගත් දෙමාපියන්ගෙ දරුවෙක් වෙන්න ඕනෑ. හොර ගැනියෙකුගෙ දුවක් අපට මොටද?"

"මාව වරදවා තේරුම් ගන්න එපා. යාළුවෙන්නට හරි කසාද බඳින්නට හරි හිත්දා කියනවා නෙමේ. මට නම් පංචලිගෙ වරදක් පෙන්නෙන නෑ."

"අවජාතක කමට වදහු ගැනියෙකුගෙ ළමයෙක් බඳින්නෙ අහවල් දේකවද? ඔය වැදගත් දෙමව්පියන්ගෙ දරුවෝ ඕනෑ තරම් ඉන්නෙ. මම මල්ලිට හොඳ දෑවැද්දක් එක්ක ලස්සන කෙල්ලෙක් කතා කරන්නටයි ඉන්නෙ."

ඔහු සිතාසෙමින් අක්කාගේ කරට අත දමා ගේවටුව අසලට කොස් පාරට බැස්සේය. අනුරාධපුරයට යන තෙක් ඔහුට වරින්වර පංචලිගෙන් ඇමතූම් ලැබුණි.

ඇය හෘ පැවැති ඇසුරේ බොහෝ වෙනස්කම් තිබුණි. පරතරය වෙනස් වී දන් ඇය තමාගේ කිරිවුවටම පැමිණ ඇති බවක් දනේ. සාම්ප්‍රදායික විවාහයක් ඇගේ මව්ව නෑත. ඇය බිහිකර ඇත්තේ ස්වභාව ධර්මයේ නීතියට අනුවය. ඇමතියගේ අනියම් පිරිදගෙ දුව බව රටම දන්නා කරුණකි.

එයට පංචලි කිසිසේත් වැරදි නෑත. වැඩිහිටිත්තේ වරදින් සිදුවන වැරදිවලට කිසිත් නොදන්නා යොවනියකට වන්දි ගෙවීමට සිදුව ඇත. ලේකම්වරයක ලෙස කළ රැකියාව අතැර දැමීමේ මුහුණ දුන් පීඩනය නිසා විය යුතුය.

අක්කා කතා කරන්නේ තමාට ආරක්ෂා කරගැනීමට බැව් සහන් දැනී. ඒ අක්කා ලෙස තමාට ඇති ආදරය නිසාය. එම ඇමතිවරයා ඡන්ද ව්‍යාපාර ගැන දන්නා කපටි දේශපාලනඥයෙකි. ඔහුට විරුද්ධව නැගී සිටීමට කිසිවෙකුට පුළුවන් කමක් නෑත.

"එහෙම කියලා හරියන්නෙ නෑනෙ මගෙ පුනේ."

"මම ඇප්ලිකේෂන් දාලා තිබුණ නියයි යන්නෙ."

"හිහිත් අහන පුණ්නවලට හොඳට උත්තර දෙන්නටකො."

"එවරස්ට් කන්දෙ බර අහයි. මහවැලි ගෙන් දිග අහයි. ඒ එගේ මහරක් පුණ්නයකින් උපාධිධාරියෙකුගේ දැනුම පරීක්ෂා කරන්නට පුළුවන්ද?"

"ගිය සැරේ වගේ ඉන්ටර්ව් බෝඩ් එකේ අය එක්ක රැස්වුවට යන්න එපා පුනේ. ඔය කියන දෙයක් අහගෙන ඉඳලා ඉන්න."

"දේශපාලන හෙත්වයිසලාව යටත් වෙන්නට නම් ඇයි ඉඩම් උකස් කියලා මට ඉගැන්නුවේ."

ලෑන්ඩ් මාස්ටරයෙක් නගරය වෙත යද්දි ඔහුට පැවරිණේ ඇමතුම් ලැබුණි.

"ඉඩ මෝනින්..."

ඔහුට ඒ සිහිත් නාදය ඇසුණි.

"ඉඩ මෝනින්. මොකද කරන්නේ...?"

"තවම ඇඳේ. කිසි දෙයක් කරන්න හිත නෑ."

"ගැහුණු ලමයි ඔය විදිහට පස්ස පැත්තට එළිය වැටෙන කල් ඉන්න හොඳ නෑ. ගම්වල ගැහුණු නම් එහෙම නෙමේ. කීර් දෝලා. කෑම පිහලා, කෑමුරට ගිහිත්."

"මට උණ හැදෙන්නට එතනවා වගේ. මුළු ඇඟම පිතල වෙලා."

"මේ දවස්වල ජෛවරක් උණයක් තියෙනවා. අම්මත් එක්ක හිහිත් බේන් විකස් ගන්න."

"බේන් ඕනෑ නෑ. මැරිලා ගියාවේ."

"කියන දේ අහන්න. නිව්මෝනියාවට එයි."

"ඕනෑ නම් මැරෙයි. කෘට්ටන් පාඩු නෑනෙ."

ඇය පවසන්නේ කුමක්දයි සහන් දනි. ඔහු පිළිතුරක් නොදී මද වේලාවක් සිටියේය.

"අප් පටන් ගත්තට ලැස්ති වුණු කීර් ව්‍යාපෘතියට මොකද කරන්නේ...?"

"ඒක මගේ තිබුණවේ."

ඇය හැඩුම් මුසුව කතා කරන හඬ ඔහුට ඇසුණි.

"ඒවා ගිය දෙත්. මම කතා කළේ ඔයාට පුබ් පනන්නයි."

"මට පුබ් පනන්නේ මොව්ද?"

"පුබ් පනන්නෙ රස්සාවක් ලැබෙන්නටයි කියලා."

"අවිට රස්සාවල් ලැබෙන කොට එළිවෙයි. නොලැබුණත් මම එක එකා පස්සෙ යන්නෙ නෑ."

අප්පච්චි ලවා සහන්ට රැකියාවක් ලබා දීමට හැකි වුවත් ඔහුට බාල්දු කීරීමට පුළුවන් කමක් නැත.

"හොඳයි කවද්ද එන්නේ...?"

"බොහෝ දුරට මා නැටන එක එකක් නෑ."

"කවදාටත්ම."

"එහෙම ම කියන්නෙ නෑ."

"මම මැරිලා ඉන්න බව ආරංචි වුණොත් එනව්ද?"

"මොනවද මේ ඕන්නැති කතා කියන්නේ...?"

"ඇයි අප් මැරෙන්නෙ නැද්ද?"

පුළුල්ව මගෙ ආයුෂ්‍යේ අරත් තවත් බොහෝ කාලයක් ජීවත් වෙන්න ඕනෑ."

තමා කිසිම තේරුමක් නැති අනවශ්‍ය කතාවක් පැටපුවේ යැයි ඔහුට සිතීණි.

"හරි ආපු වෙලාවක හම්බ වෙන්න එන්නම්කො."

"ආපු වෙලාවක තෙමේ හෙට මාව හම්බ වෙන්න එන්න මනැ."

"කොහොමද හෙට එන්නෙ. මම ගෙදර ආවේ ඊයෙ."

"මම හෙට ඔපිස් යන අන්තිම දවස. කොල්ලුපිරියෙදී හම්බව වෙමු. මේ අපි හමුවෙන අන්තිම දවස වෙන්ට පුළුවන්."

"එහෙමද?"

සහන් ආපසු නිවසට ආවේ නිශ්චල කටපුත්තකට කාලය යෙදීම ගැන දුක් වෙමිණි. තම වසරේ ඉගෙන ගත් බොහෝ දෙනෙක් කුටා ප්‍රමාණයේ නොනැළපෙන කර්මාන්ත කරමින් සිටිති. ඇතැමෙක් නිති පරීක්ෂාව ද, ඇතැමෙක් ගිණුම් කළමනාකරණ පරීක්ෂණ සඳහා සූදානම් වෙති. පාසල් වියේදීම ගිණිහට කණ්ඩායම්වල පුහුණුව ලද පිරිස ක්‍රීඩා හමුදාවට බැදී ක්‍රියාත්මකයේ සේවය කරති. ඕනෑම මොහොතක ක්‍රීඩා හමුදාවේ උසස් නිලයකට යාමට පුළුවන. නෑ පරපුර හා සම්බන්ධ හමුදා නිලධාරීන් රැසක් වෙති. දුක් සහගත අත්දැකීම් රැසක්ව ද ඔවුන් දී ඇත.

මෑත අතිතයේ වූ දුක්බරම සිදුවීම් වූයේ පොඩි මාමාගේ එකම දුටු වන කාංචනාගේ සැමියා ක්‍රියාත්මකයේ දී මිය යාමය. කතාපාරවයේ උගත් ඇය හමුදා නිලධාරියෙක් සමඟ පෙමින් වෙළී සිට ඇත. ඇය කපිතාන්වරයා සමඟ විවාහ වී ඇත්තේ නිවසට රහසිනි. විවාහය අවසන්ව ගෙදරට දැන්වීමට සිතා සිටියත් ඇයට එම අවස්ථාව ලැබී නැත. දුටු විවාහක කාන්තාවක් බව පොඩි මාමා දනගෙන ඇත්තේ වන්දනාගේ අවමාලු දිනෙයැදිය. මරණයෙන් වසර කීපයක් ගතවුවත් තවම ඇය අවිවාහකය. තව තහරයේ පියාගේ විවාහාර බලාගෙන ජීවත් වන කාංචනාව ඉදහිටි ඇයට

මුණ ගැසෙයි. මාමා සූදානම් වන්නේ කාංචනා නංගිව විවාහ කර දීමටය. මාමා රජයේ හා විරුද්ධ පක්ෂයේ මැති ඇමතිවරු දන්නා නිසා ඔහු තව තහරයට ගොස් හමුවන මෙන් පැවසුව ද සහන් එහි ගියේ නැත.

මහජන පුස්තකාලයට ගොස් පත්‍රය බලා දිවා ආහාරයට ගෙදර ගියේය.

"කොහොමද ඉන්ටර්ව් එක...?"

දොරට හේන්කු වී සිටි නංගි ඇසුවාය.

"වෙනදා වගේ හොඳට සෙරුණො."

"පුතා පොඩි මාමලගෙ ගෙවල් පැත්තෙ ගියේ නෑ නේද?"

"වෙලාවක් තිබුණේ නෑ අම්මා. මම නොගිය බව කොහොමද දන්නෙ...?"

නිවස තුළ සිටි කාංචනා සෙමින් එළියට ආවාය.

"කොයි වෙලේද ආවේ...?"

"ඇවිදින්න පැයක් විතර ඇති. අප්පච්චි කුඹුරට ගියා."

ඇය පසුපසට අත තබා ගවුම සකස් කර ඔහු අසලින් ඉදගන්නාය.

"දවසක් ටෙලිවිෂන් එකේ ඉන්නවා දක්කා."

"වන්දනට හමුදාවේ සම්මානයක් තිබුණා. ඒක ගත්තයි."

සහන් වන්දන ගැන වැඩි තොරතුරු කතා කිරීමට ගියේ නැත. ඇය කතා කළේ සහන්ගේ රැකියාව පිළිබඳවය.

"රැකියාව ලැබෙන්නේ දේශපාලනය කරපු අයටයි. ඒක හරි අයාධාරණයි."

“සහන් අයියා බිය නැතිව ඉන්වසො. අප්පච්චි ඒක බලා ගනි.”

“තව දෙන්නෙක් එක්ක අපි කිරි බිස්නස් එකක් කරන්නට යන්නෙ.”

“මේ පිස්සු කරන්නෙ නැතිව ඉන්න. බිස්නස් කරන්නට මනා තම කොහෙවත් යන්නට ඕනෑ නෑ. අපිත් එක්ක ඉන්න.”

මහු පිළිතුරක් නොදී මඳ වේලාවක් සිටියේය.

“මම මේ අප්පච්චි එක්ක ඉන්නෙ කැමැත්තෙන් නෙමේ. බල කරන නිසයි. සහන් අයියා අප්පච්චිත් එක්ක සම්බන්ධ වේලා වැඩ කරන්න.” කාංචනා කීවාය.

“නැදෑයෝ එක්ක බිස්නස් කරන්න හොඳ නෑ.”

“පිස්සු විකාර කියන්නට එපා. මම ඉන්නෙ ලෝකෙම එපා වේලා. අප්පච්චි හැමදාම මාව ඉපාප් එකට එක්කගෙන ගිහින් මට කරන්නෙ කරදරයක්.”

“මියාව විතරක් නෙමේ මාමටත් පුත්ත තියෙනවා. ඒකයි මියාව එක්කගෙන යන්නෙ.”

මෙතෙක් වේලා සිත දැඩි කරගෙන කතා කරමින් සිටියත් කඳුළු නොසලා සිටීමට බැරි තත්ත්වයක් උද්ගත වී ඇතැයි සිතේ.

“නාඩා ඉන්න.”

“කොහොමද සහන් අයියේ නාඩා ඉන්නෙ. මම මහා අවාසනාවන්ත ගැහැනියෙක්. මගෙන් කිසි දෙයක් ගන්නෙ නැතිව එයාට අයිති ඔක්කොම දේවල් මට දීලයි ගියේ.”

අය පවසන්නේ කුමක් දැයි මහු දනී.

“මට දුන් ලොකු පඩියක් තමයි වෙනවා. ඒක ඒ දෙමසකට වරක් දුන්නම ඒ අය ගන්නෙත් නෑ. මම නොමැරි මැරි මැරි ඉන්නවා.”

“මේක මේ කාරයු සුද්ධයේ ප්‍රතිඵලයක්.”

“මගෙ හඳුනන විදිහට කසාද බිඳින මිනිහා මැරෙන පාප ග්‍රහයෝ ඉන්නව කියලා මම චන්ද්‍රනට කීව්වත් එක්ක. ඒත් එයා පිළි ගත්තෙ නෑ. මම මහා කාලකණ්ණි අවාසනාවන්ත ගැහැනියෙක්.”

“මේ පිස්සු කතා නොකියා ඉන්න. මේ සුද්ධයේ ප්‍රතිඵල සමාජයට දරා ගන්නට අමාරු වෙලයි තියෙන්නෙ.”

“සහන් අයියා එන්න. ඔයා ඉන්න කොට මට අයිත් වේලා ඉන්න පුළුවන්.”

23

පංචලි කාර්යාලයේ ලිපි ලේඛන බාර දී කාර්ය මණ්ඩලයෙන් සමුගත්තාය. සේවය කළ කෙටි කාලය තුළ දී ඇය හැම දෙනෙත්ම සිත දිනාගත් නිලධාරීන්ගේ සිටියාය. පැහැදිලිවම මෙය දේශපාලන පන්තීමි. දේශපාලන පන්තීමි ලබා එන සේවක සේවිකාවන් කෙරෙහි සෙසු පිරිසගේ පිළිගැනීමක් නැත. කුමන දේශපාලන පක්ෂයක් බලයට පත් වුවත් ඇති සංග්‍රහ, පාක්ෂිකයන්ට උපකාර කිරීමේ ආදිය සුලභ දේවල්ය. පාක්ෂිකයන්ට, හිතවතුන්ට නැයන්ට උපකාර කිරීම වැළැක්විය නොහැක. පංචලි තමා මුහුණ දෙන ප්‍රශ්න නිසා නෙහෙට්ටුවට පත්ව සිටියාය. පැහැදිලිව තමා මුහුණ නිතරානුකූල උදව් වුණා නම් මේ රැකියාව අතර දමන්නේ නැත. ඔහු තමාගේ රියා බව ප්‍රකාශ කළහොත් එය ලජ්ජාවට හේතුවකි. එවන් තැනක සිටිනවාට වඩා පිටව යාම සතුටට හේතුවකි.

"මිස් යන එක ගැන නම් අපිට දුකයි. වෙන මිනිස්ටියකට යනවද?"

"නෑ මම ගෙදර නවතිනවා."

අමාත්‍යාංශ කාර්යාලයේ සැවොම් ප්‍රබසාධක සංගම් ශාලාවට රැස්ව සිටි බවත් ඇය දන සිටියේ නැත. කාර්යාලයේ කිසිවක්

කටයුත්තක් කිරීමට නොහැකිව තිබුණේ පක්ෂ දේශපාලනය නිසයි. ඒ ඒ පක්ෂවලට අයත් වෘත්තීය සමිති වැඩ වර්ජනවලට වෙන වෙනම දායක වෙති. මොන යම් වැදගත් කටයුත්තක් දී වුවද මතවාද මුල්වීම නිසා කිසිවක් කරගත නොහැක. ආයතනයේ සැවොම් එකා මෙත් එක්වූ මෙවන් අවස්ථාවක් අමාත්‍යාංශයේ කිසිදාක සිදුව නැත.

"මිස් පොඩ්ඩකට එක්ක යන්නයි ආවේ.."

"මම එන එකේ සේරුමක් නැහැනෙ. අසංකා මා වෙනුවට වෙන කෙනෙක් එයි. එයා එක්ක කතා කරගන්න."

"නෑ නෑ සහෝදරී අපි එක්ක තේ එක්ක බිලා යන්න එන්න ඕනෑ."

විමුක්ති පෙරමුණේ සහෝදරයා ගෞරව පෙරදැරිව ආරාධනා කළේය.

"බිච්චා වගේ සත්තෝසයි. වෙනත් දවසක එන්නම්. මට දුන් ගමනක් යන්ට තියෙනවා."

"මිස් ගැන අපි දන්නවා. අනුන්ට උපකාර කරනවා මිසක් ජරාව කන්නෙ නෑ. නැතත් හදන්න නම් සිබි කුමි වගේ අය ගිහිත් බෑ. ඉන්ට ඕනෑ."

ඇය මොහොතක් කල්පනා කළාය. මෙය හදිසියෙන් යොදාගත් කටයුත්තකි. සහත් තමා හවුරුමට පැමිණියහොත් මග හැරෙනු ඇත. එහෙත් මේ හැමදෙනාම පැමිණ සිටින්නේ කැමැත්තෙනි. ඔවුන්ගේ සතුට නැති කිරීමට ද නොපුළුවන.

අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රබසාධක සංගම් ශාලාවේ අතුරු සිදුරු තැනිට සේවක පිරිස් රැස්ව සිටිනු ඇ දුටුවාය.

"මොකද විනිනා මේවිච්ච සෙනඟ පිරිලා."

"මිස්ට්‍රි ආයුබෝවන් කියන්න."

කටයුත්තක් කිරීමට නොහැකිව තිබුණේ පක්ෂ දේශපාලනය නිසයි. ඒ ඒ පක්ෂවලට අයත් වෘත්තීය සමිති වැඩ වර්ජනවලට වෙන වෙනම දායක වෙති. මොන යම් වැදගත් කටයුත්තක් දී වුවද මතවාද මුළුල්ම නිසා කිසිවක් කරගත නොහැක. ආයතනයේ සැලොම එකා මෙත් එක්වූ මෙවන් අවස්ථාවක් අමාත්‍යාංශයේ කිසිදාක් සිදුව නැත.

"මිස් පොඩ්ඩකට එක්ක යන්නයි ආවේ..."

"මම එන එකේ තේරුමක් නැහැනෙ. අසංකා මා වෙනුවට වෙන කෙනෙක් එයි. එයා එක්ක කතා කරගන්න."

"නෑ නෑ සහෝදරී අපි එක්ක තේ එක්ක බිලා යන්න එන්න මිනෑ."

විමුක්ති පෙරමුණේ සහෝදරයා ගෞරව පෙරදුර්ව ආරාධනා කළේය.

"බිච්චා වගේ සන්නේසයි. වෙනින් දවසක් එන්නම්. මට දුන් ගමනක් යන්නට තියෙනවා."

"මිස් ගැන අපි දන්නවා. අනුන්ට උපකාර කරනවා මිසක් ජරාව කන්නෙ නෑ. තැනක් හදන්න නම් මිබ් කුමි වගේ අය ගිහින් බෑ. ඉන්ට මිනෑ."

ඇය මොහොතක් කල්පනා කළාය. මෙය හදිසියෙන් යොදාගත් කටයුත්තකි. සහන් නමා හමුවීමට පැමිණියහොත් මග හැරෙනු ඇත. එහෙත් මේ හැමදෙනාම පැමිණ සිටින්නේ කැමැත්තෙනි. ඔවුන්ගේ සතුට නැති කිරීමට ද නොපුළුවන.

අමාත්‍යාංශයේ සුබසාධක සංගම් ශාලාවේ අතුරු සිදුරු නැතිව සේවක පිරිස් රැස්ව සිටිනු ඇ දුටුවාය.

"මොකද විනිතා මෙව්වර සෙනඟ පිරිලා."

"මිස්ට් ආයුබෝවන් කියන්න."

ඇය විවිතයක් ගලපා ගත නොහැකිව සිටියාය.

"යමු ඉස්ට් එකට."

"බෑ.. බෑ.. මම පහළ ඉන්නම්. මොවුර මෙව්වර සෙනඟක්."

"ඔබ් කුමිට ආචාර කරන්න."

ඇය වේදිකාවට නැග්ගේ අත්පොළසත් මධ්‍යයේය. සේවා කාලය තුළදී තමා අවංකවත් විශ්වාසවන්තවත් සේවය කළා හැර විශේෂ ක්‍රියාවක් කර නැත. ජීවිත කාලය තුළදී කෙනෙකුට අවංකවත් විශ්වාසවන්තවත් ජීවත් වනවා හැර වෙන කිසිවක් කළ නොහැක.

සහන් මැදිවුයේ තදබල ගැටලුවකටය. ගමට එන මෙන් දන්වා එවා තිබුණේ සම්මුඛ පරීක්ෂණයට යාම සඳහා පමණක් නොවන බව හැඟුණේ පොඩ් මාමා පැමිණ සිටිනු දැකීමෙනි. කාංචනාගේ පුත්තයට තවම විසඳුමක් නැත. දෛවය මිනිසුන්ගේ ජීවිතවලට හින්දු දෙන හැටි පුදුම සහගතය. මුළු ලොවම අමතක කර ආදරය ඉදිරියේ තදබල හින්දු ගැනීමට යොවනගේ දී පෙළඹෙයි. කාංචනා විවාහ වී ඇත්තේ කාටත් රහසිනි. හමුදා නිල ඇඳුමෙන් සැරසී සෙසු හමුදා නිලධාරීන් සමඟ මනාලිය කැඳවාගෙන වීන් මධුසමය ගත කිරීම වැනි වාරිනු බද්ධ සිදුවීම් රැස්ව ඉතිරිව තිබුණි. ඒවා කිරීමට සුදානම් කර තිබුණේ නිවාඩුවක් ලද පසුවය.

බලාපොරොත්තු ගොන්නක් තිස දරා සිටිය දී ඔහුට ඒ බේදජනක ඉරණමට මුහුණ දීමට සිදු වුණි. සිල් කැබු පෙට්ටියේ සිටියේ කවරෙක් ද යන්නවත් දන ගැනීමට ඇයට නොලැබුණි.

ඉපදීම හා මරණය පොදු සනාතන ධර්මයක්ය. එසේ පවසා සිත සනසා ගැනීම ලෙහෙසි කටයුත්තක් නොවේ. තමා අත් දුටු දුකින් මිදීමට ඇය අසතුටු වුවාය. සටනේදී මියගිය විරුවාට පිරිනැමූ වීර සම්මානය පිළිගන්ට ගියේ කාංචනාය. නිත්‍යානුකූල විවාහය නිසා වම නිලධාරීන් ගිම් වැටුප හා වෙනත් දීමනා ලැබුණේ කාංචනාටය. දරු ගින්නෙන් සිටින සැමියාගේ දෙමාපියන් එම මුදල ඇගෙන්

පැහැර ගැනීමට වෙර නොදරුවාය. කෘංචනා තමාට ලැබූ හැම දෙයක්ම ඔහුගේ දෙමාපියන්ට දුන්නාය. ඔහුගේ දෙමාපියන් පවා දැන් සොයන්නේ කෘංචනාට විවාහයක් කර දීමටය.

අම්මා වටින් ගොඩින් මේ යෝජනාව ඉදිරිපත් කර තිබුණත් සහන් කිසි ප්‍රතිචාරයක් දක්වුයේ නැත. බාල කාලයේ පටන් එකට ඇසුරු කළ ජීවිතයක් තිබුණි. එකට සෙල්ලම් කඩ දමූ, වැලිබත් ඉව්ව, අවමස්ථානය වදින්නට ගිය, වැවේ දිය සෙල්ලම් කළ යුගයක් ඔවුනට තිබුණි. වැව් කණ්ඩිය දිගේ පාසල් ගිය ජීවිතයක් තිබුණි. දෙමට මලක් සේ ලස්සන වූ එම ගැහැනු ජීවිතයට එබී බලන්නට ඉඩ නොතැබුවේ කෘංචනාගේ වැඩිහිටියන් විසිනි. අද එම ගැහැනිය තමාට පිරිනැමීමට ඔවුන් සූදානම් වෙති. බොහෝ කලකට ඉහත ඇයට සෙනෙහසක් දක්වූ බවක් කිව යුතුය. එදා වූ සිතුවිල්ල එපරිද්දෙන්ම සුන්දර ලෙස කැටි කිරීමට නොපුළුවන. කැන්දාගෙන නොයියත්, එකට ජීවත් නොවුණත් ඇය පිටස්තරයෙකුගේ වැන්දඹු ගැහැනියක් යන සිතුවිල්ල සිතින් බැහැර කිරීමට පුළුවන් කමක් නැත. ඇය හා ආදරයක් ගොඩ නගා ගැනීමට පහසු නැත.

ලබා ගැනීමට පුළුවන්ද බැව්ද යන්න වෙනම කතාවකි. තම සිත එක්තරා ගැහැනියෙක් උදුරා ගෙන ඇතැයි සිතේ. තමා මෙහි ආවේ ඇයි?

අක්කාටත් නොදන්නවා ආවේ ඇය මෙම ගමනට අමනාප බැවිනි. අක්කාගේ වැන් රියේ වැඩ කළ සේදරු දුන් සේවය කරන්නේ ඇමතිතුමා සමඟය. ඇමතිගේ සියලු තොරතුරු ඔහු දැනී. අද දෙමාපියන් කළ වරදවල්වලට දරුවන්ට වන්දි ගෙවීමට සිදුව ඇත. විවාහය වැනි වැදගත් අවස්ථාවලදී වැඩිහිටියන් පරම්පරාවන් ගැන ද විමසිලිමත් වෙති. පංචලි ඇමතිගේ අනියම් බිරිඳගේ දරුවෙකි. අද ඒ තත්ත්වය ඇගේ ඉදිරි ගමනට බාධාවකි. දුටු දිනයේ සිට සිතට මොනවා හෝ සිදුව ඇතැයි සිතේ. අනුරාධපුරයේ සිට මහනුවරට ඇවිත් ඇවිත් ඇයි? රථ ගාලේ රැඳී සිටිය දී පැමිණි රියදුරු මතුපත් සමඟ ඔහු කතා කරමින් සිටියේය.

"කෝ අද වැන් එක නැද්ද?"

"මම ආයෙ වැන් එකේ වැඩ කරන්නෙ නැ." "

"මල්ලිලාට නම් මේක කරකවන්නෙ නැතිව වෙන රස්සාවක් ගොයාගන්ට පුළුවන්."

"ටෙලි නාව්‍යයකට හරි වික්‍රමයකට හරි යන්නටකො."

එක් අයෙක් සැවොම ගිනුස්සවමින් කීවේය.

"පොඩි බිස්තස් එකක් පටන් ගන්නයි ඉන්නෙ."

"මොනවා පටන් ගන්නත් අපිව අමතක කරන්නට එපා. ඕනෑම දේකට අපි එනවා."

"බලමුකො."

ඔහු සිනාසෙමින් කීවේය.

පෙට්ටි කඩය දෙසට යන විට ඇතිත් එන පංචලි දුටු නිසා ඔහු තතර වුණි.

"අන්න මල්ලිගෙ යාළු නෝතක් එනවා."

"හුඟක් වෙලාද ඇවිදින්න."

පංචලි සිනාමුහුණු මුහුණින් ඔහු අසලට එමින් ඇසුවාය.

"විකක් වෙලා. මම හිතුවේ යන්ට ඇති කියලා."

"අමාත්‍යාංශයේ කට්ටිය උත්සවයක් ලැස්ති කරලා තිබුණා. එකට ඉන්නට සිදු වුණා."

රියදුරු පිරිස පෙට්ටි කඩයේ මුදලාලි සූදානම් කළ තේ පානය කරමින් සිටියහ.

"මේ මහත්තයාගේ තේ එක."

තේ වීදුරුව අනට ගත්තේය. මෙවැනි පදික වේදිකාවේ අනවසර කඩයකින් ඇයට තේ පානය කිරීමට ආරාධනා කිරීමට ඔහුට සිතුවේ නැත.

"මම තේ එකක් බිලා එන්නම්."

"එතකොට මට තැද්ද?"

"මම හිතුවෙ ඔයා බොන එකක් නැහැ කියලයි."

"ඇයි එහෙම හිතුවෙ. ඔයාගෙන් උගුරක් දෙන්න ඒ ඇති."

"නෑ මිස් අපි ගානෙ එකක් බොමු."

"ඔරිස් එකෙන් බිලයි ආවෙ. මම සහන් ගෙන් උගුරක් බොන්නම්."

ඇය සියල්ලම සන්තෝෂ වන අයුරින් කීවාය.

මීට ඉහත ඇය හා ගමන් කළේ අක්කාගේ වැන් රියෙනි. දුන් යන්නේ බසයෙනි. ඇය හා සිටින විට සිතට බොහෝ සමීප බවක් දනේ. බසයට නැගෙන විනා කිසිම අරමුණක් තිබුණේ නැත.

"අපි කොහේද යන්නෙ...?"

"මට කිසිම අරමුණක් නැ. ඔයා කැමති තැනකට යමු."

"මවත් එහෙමයි. ඔයාට තරම්වත් ජීවිතය ලේන්නෙ නෑ."

ඔබ මගෙන් සහවා ගත් බොහෝ දේ තියෙනවා යැයි පැවසීමට සිතූණ මුත් ඇය නිහඬව සිටියාය.

"අපි මෙතනින් බිහිමු."

ඔහු කළ යෝජනාවට ඇය විරුද්ධ වූයේ නැත. පටු මාවත කෙළවර වන්නේ මහ සයුරෙනි. සයුරට සමාන්තරව දුම්රිය මග දිස්වෙයි. බලවේග දුම්රියක් ගාල්ල දෙසට දුටු යනු පෙනේ.

"මට වෙලාවකට හිතෙනවා කෝච්චියට පැනලා මැරෙන්න."

ඔහු පිළිතුරක් නොදී නිහඬව දුම්රිය පාරට පිවිසුණේය.

"බලාගෙන වත්වේ දෙපැත්තට කෝච්චි යනවා."

"මැරෙන්න හිතෙනවා කීවෙ.. එන්න පාරට."

"එහෙම බෑ. ඔයා තව හුන කාලයක් ජීවත් වෙන්න ඕනෑ."

"ජීවිතයේ දුක විදවමින් බොහෝ කාලයක් ජීවත් වීමේ කිසිම තේරුමක් නෑ. එන්න."

ඇය මෘදු ලෙස ඔහුගේ අතේ එල්ලනාය.

තරමක් දුර යනකෙක් ඔවුනතර කනාවක් වූයේ නැත. ඔහු ඇය සමඟ දුම්රිය මාවතෙන් පිටතට පැමිණ වෙරළට බැස්සේය.

"ඇයි මට එන්න කීවෙ...?"

"හේතුවක් නෑ නිකං."

ඇය අනතුරුව සිනාසුනාය.

අනිත් ඇල්ලීමට තරම් තදබල හිතවත් කමක් අප අතර නැත. අක්කා පාවසු කිසිවක් ඔහුගේ සිතේ රැඳී තිබුණේ නැත.

ඇමතිගේ අනියම් බිරිදගේ දුවෙක් බව සැවොම දන්නා දෙයකි. එනිසා ඇය මේ ක්‍රියාකාරී සමාජයට සුදුසු නැතැයි කෙනෙකුට පැවසීමට පුළුවන්කමක් නැත.

"ඔයාට එන්න කීමෙන් කළේ බලවත් වරදක්."

"අතේ මේ කරදර කරන්නෙ නැතිව එන්න. අම්මා හොයයි. ඉක්මනින් යන්න."

"අද මගේ ඔරිස් එකේ අන්තිම දවස නිසා එන්න රැ වෙනවා කීව්වා."

"ඔව්වර හොඳ රස්සාවක් අතැරලා දුක් විඳින්න හදන්නෙ ඇයි..?"

"අද කෑම පැයේ ඔරිස් එකේ ස්ථිර ලේකම්වරයාගෙ ඉඳලා පියත් දක්වා ඔක්කොම රැස්වෙලා මට යන්න එපා කීව්වා."

ඉතින් ඒකනේ කියන්නෙ. කවුරුත් යන්න කියන්නෙ නැතිව මොදද අස්වෙන්නෙ...?"

"ජලීය... කරුණාකරලා මට බලපෑම් කරන්නට එපා."

"හරි නෝනා හරි..."

"මට නෝනා කියන්නට එන්නෙපා. මට බඩගිනියි සහන්. අපි කොහේ හරි ගිහින් කෑම කමුද?"

"බත් එකක් අරන් ගෙදර ගිහින් කන්න."

"ඇයි ඒ? ඔයා කන්නෙ නැද්ද?"

"ඔයා ලොකු මැති ඇමතිවරු ආශ්‍රය කරන ලොකු කෙනෙක්. මම මේ කුලී හයරිං වෑන් එකක් එළවන බ්‍රැඩ්වර් කෙනෙක්. අපි මෙහෙම ඉන්නවා ඇමතිතුමාට හෙම ආරංචි වුණොත් මාව මරලා දමාවි."

"ඔයාට මොනවා හරි කිව්වොත් මාත් මොනවා හරි කර ගන්නවා."

"දෙමව්පියන්ගෙ එකම බලාපොරොත්තුව වෙන්නෙ තමුන්ගෙ දරුවන් උගත් ධනවත් අය ආශ්‍රය කරනවා දකින්නයි."

"සහන් මාත් ආශ්‍රය කරන්නෙ උගත් බුද්ධිමත් කෙනෙක් තමා. යමු කොහේ හරි."

"මම අවවාදයක් දෙන්නම්. මේ විදිහට මිනිස්සුන්ට පහදින්නට එපා."

"මම කෙනෙක් විශ්වාස කළොත් මගෙ ජීවිතය වුණත් දෙනවා. මට සහන්ව මගේ ජීවිතයටත් වඩා විශ්වාසයි."

ඇ තෙත් වූ දෑසින් යුතුව කීවාය.

24

ගත කළේ කොතරම් ප්‍රීතිමත් දවසක් ද? මෙම දිනය මෙතරම් ඉක්මනින් ලඟා වෙතැයි ඇය කිසිවිටෙක සිතුවේ නැත. අනියම් බිරිඳගේ ගැහැනු දරුවෙකු ලෙස නිතරම තමා හැල්ලුවට ලක්වන හැටි ඇය දනී. මේ ගැන අම්මාට දොස් පැවරීමේ තේරුමක් නැත. මිනිසුන් අතින් සිදුවන අනපේක්ෂිත වැරදිවල වගකීම බාර ගැනීමට සිදුවන්නේ ද ගැහැනුන්ට ය. ඔවුනට ලැබෙන්නේ පැසසුම්වලට වඩා ගැරහුම් ය. දරුවන්ට අම්මා තාත්තා කියන්නේ සිත සතසන පෙසන සලසන දෙවියන්ගේ ආවේෂයක්. තාත්තා කියන තැනැත්තා කෙරෙහි තමාට එවන් ආදරයක් සිතේ ඇතිවන්නේ නැත. රාහික කටයුත්තක් නිසා මෙය සිදුවූවා නම් උපතේදී ම මරා දමා අම්මාට ලජ්ජාවෙන් මුදවන්නට තිබුණා. දන් සිදුව ඇත්තේ අනුන් කළ වරදකට තමාට වන්දි ගෙවීමට ය.

මේ දේ සිදු වුණේ බලාපොරොත්තු නොවූ මොහොතකය. ජීවිතය පිරි තිබුණේ අම්මිරි අත්දැකීමටලිනි. තහුරු සතුන් පවා සිය පැටවුන් ආරක්ෂා කරනවා. ඔවුන් දරුවන් පිරිවරා සිටීමට කැමතියි. ඇතින්න තුන්පත් රැන ලෙස සිටිනවා. දරුවන්ට කන්ට දීම පමණක් නොවේ පෙනෙනහස දක්වීමත් ප්‍රධානයි. සිංහයන්, කොටින්, වලසුන් පවා දරු සුරතල් දකිනවා. තම පියා වන සමරතුංග අනියම් බිරිඳ

බැලීමට එන්නේ හොර රහසිනි. කෑම බීම හා පාසල් ගාස්තු ගෙව්වත් පිය සෙනෙහස අහිමිය. එහෙත් ඔහු අම්මාට ආදරය කරන බව දැනී. හැම දෙමව්පියෙක්ම සුදානම් වන්නේ තම දරුවාට වැදගත් නෑ පිරිසක් සම්බන්ධ කර දීමටය. කිසිදාක තමාට එවන් තත්ත්වයක් ඇති නොවන බව පාවිලි දැනී. රියදුරෙක් වශයෙන් ආවත් සහත් එවැන්නෙක් නොවන බව ඇයට පෙරුම් හොස් නිවුණි. එය ඕනෑකමින් වුවක් නොවේ. හැම පුද්ගලයෙක් වටාම රශ්මියක් ඇත. ඔහු සමඟ රථයේ ගමන් කරද්දී සිත තමාට අහිමි වූ හැටි සිහිවෙයි. මේ වගේ ආධම්බර බැල්මක් සාමාන්‍ය පිරිමියෙකුට පිහිටන්නේ නෑ. මම මේ ඉදිරිපත් වීමේ ඇති සුවිශේෂ ආකර්ෂණයට කැමතියි. මේක එක දවසක වෙච්ච දෙයක් නොවේ. මා නිසා මංජුලට පහර දුන් හැටි, ආත්තම්මලාගේ නිවසට ගිය හැටි, කතරගම ගිය හැටි, දිනෙන් දින ඔහු තම හදවතට පිරිසිටීමට වරම් ඉල්ලූ හැටි, අපි හිත්වල පරතරයක් නෑකි තරමට ළංවූ හැටි සිහිවෙයි. මේ අනංකාර තැනැත්තා කවරෙක් ද යන්න හරියට කෙරුම් ගත්තේ මිතුරාගේ නිවසේදී සහගේ ඡායාරූපය දැකීමෙන් පසුවය.

උපාධි අලුමෙන් ගත් ඡායාරූප, රහස් ක්‍රීඩකයෙකු ලෙස මිතුරා සමඟ පෙනී සිටි ඡායාරූප දුටු දවසේ තම සැකය තහවුරු කිරීමට හැකි වුණි. එහෙත් තමා ඒ බව දන්නා බවක් නොපෙන්වීමට ඇය සිතා ගත්තාය.

මේ හදවත මට දෙසිද කියන්නට බෑ. මම මේ සම්ප්‍රදායික සමාරයට සුදුසු කෙනෙක් නෙමේ. හෝටලයට ආවේ මේ සියල්ල සිතේ ගබඩා කරගෙනය.

"ඇයි මේ වගේ තීරණයක් ගත්තේ...? ඇමැතිතුමාට ආරංචි වුණොත් දෙන්නවම මරලා දමාට්. අපිව නොහඳුනන පිරිසක් පැහැරගෙන යයි."

"මාව මැරුවට කමක් නෑ. ඒත් ඔයාට කිසි දෙයක් කරන්නට දෙන්නෙ නෑ. ඒ වෙනුවෙන් මම ජීවිතේ දෙනවා,"

ඇය හැඩුම් මුහුට කීවාය.

"ඇයි මේ අඩන්නෙ...? මම තදබල විදිහට හිතලා කිව්වා නෙමේ. අයිම් වෙරි සොරි."

"නෑ නෑ ඔයා කිසි දෙයක් හිතලා කිව්වේ නැති බව මම දන්නවා. ඒක තමා සැබෑ ඇත්ත. මම මේ ජීවිතයේ දී කාටවත් කරදර කරන්නෙ නෑ."

"මේ විකාර කතා නොකියා ඉන්න."

"අතින් අයට වඩා ඔයා මා ගැන දන්නවා. මා ගැන කොහොමද හිතෙන්නේ...?"

"විශේෂ යමක් හිතෙන්නෙ නෑ."

ඔහු මඳ සිතාවකින් මුව සරසා ගත්තේය.

"ඇත්ත කියන්න මා ගැන මුතුන්ම හිතෙන්නෙ නැද්ද?"

"කිව්ව ආධම්බර වෙන්න එපා. මා දක්ක ලස්සනම ගැහැනිය."

"එන්න එපා බොරු කියන්න."

ඇය සෙමින් පහරක් ගැසුවාය.

මේ වගේ දෙයක් කෙළින්ම මුණට පටසාට් යැයි ඇය කිසි විටෙක සිතුවේ නැත. ඒත් මෙවැන්නක් ඔහුගේ සිතේ සැඟව ඇති බව ඇය දන සිටියාය.

"එහෙනම් මම මා ගැන කියන්නද?"

"මට ඔයා ගැන දනගන්න තදබල ඕනෑකමක් නෑ."

කෙටි නිහඬ බවක් ඇති වුණි. ඇය ලේන්සුවෙන් දෙනෙතේ ධූලි කළු පිසදමා ගත්තාය.

මුළු අවුරුදු කෙල්ලෙක්. මගේ උප්පැන්නේ පටා තාත්තා කෙනෙක් ගැන කිසිම සටහනක් යොදලා නෑ."

"ජීවත් වෙලා ඉන්න ගැහැනියෙකු අවජාතක භාවය හෝ සුජාත භාවය වීම සොයන්න කිසි කෙනෙකුට අයිතියක් නැ,"

"ඒක නෙමේ මම කීවෙමි සහන්. අපේ තාත්තා අම්මට නීතියෙන් කසාද බැඳලා නැ. ඒක ප්‍රසිද්ධ රහසක්."

"ඉංග්‍රීසින් ආවට පස්සේ තමා විවාහ නීතිය බලධාරී වුණේ. ඊට කලින් මිනිස්සු විවාහ නොවී ජීවත් වුණා."

"ගැහැනු මිනිස්සු කවුරුත් විශ්වාසයෙන් හා අවබෝධයෙන් කටයුතු කරන තාක් කල් නීතියක් අවශ්‍ය නැ තමා. තාත්තා අම්මාට වංචා කරලා අනාර් කරලා."

"මට තේරෙනවා මැඩම් අසරණ වෙලා තියෙන හැටි."

"දන් ඉන්න ගමේ මිනිසෙක් අපි දිනා බලන්නෙ නැ. හිනාවෙන්නෙ නැ. අපි ඉන්නෙ අනාර්යයේ වගේ."

"බොහෝ ඇමැතිවරු තමුන්ගේ බලය පරිහරණය කරන්නෙ නරක විදිහටයි."

"ඒ නිසා තමයි මම මේ රස්සාව අහහැරියේ. මට ආත්ම ගෞරවයක් තියෙනවා. මට නිදහසක් ඕනෑ."

ඔහු පිළිතුරක් නොදී මදවේලාවක් නිහඬව සිටියේය. ඇත්තටම ඇගේ කතාව අගේ කළ යුතුය. මෙවැනි ශක්තියක් සිතට පිවිසෙන්නට ඇත්තේ පිඩනය තුළිනි.

"දන් ඉතින් කෑම කන්න."

"මම කෑම කන්නම්. ඉස්සෙල්ලා කළුළු පිහදාගන්න."

ඔහු පිඟාන ගෙන ඇගේ පිඟානට කෑම බෙදීමට සූදානම් වෙද්දී ඔහුගේ අතින් අල්වා ගන්නාය.

"එපා මට ඔය විදිහට සලකන්න. මට ඒක දරා ගන්න ඕනි වෙයි."

"මම මේ කරන වැඩේ කරන්න ඉඩ දෙන්න."

"බෑ බෑ මමයි ඔයාට බෙදන්න ඕනෑ. ඔයාට මෙහෙම තැනකට එක්කරගෙන ආවේ ඒකයි."

"හරි ඔයා මට කෑම බෙදන්න. මම ඔයාට බෙදන්නම්."

"එපා සහන් මට ඒ වගේ කියන්න. මේ වගේ කතාවක් අහන්න මම සූදානම් නැ. කවුරු හරි මට මෙහෙම කතා කරයි කියලා හිතුවේ නැ."

"ඔයා වගේ කෙල්ලෙකුට කොල්ලො ඕනෑ තරම් කතා කියයි. ඔයාට මගෙන් වෙන්න ඕනෑ මොනවද? ඒ ඕනෑ දෙයක් කරන්නම්."

"මා දිනා බලන් හිටියොත් ඇති."

ඒ කොතරම් ගැඹුරු කතාවක්ද? සහන් එදින තනර වුණේ මිතුරෙකුගේ නවාතැනකය. මිත්‍ර විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනය ලබද්දී හොඳ දක්ෂයෙක් ලෙස ප්‍රසිද්ධව සිටියේය. ශිෂ්‍ය සංවිධානයකට සම්බන්ධව සිටි මිත්‍රයා කලක් දේශපාලන කටයුතු සඳහා රටින් බැහැරව සිටියේය. දැනට එම රාජ්‍ය නොවන සංවිධානය මගින් පළ කරන පත්‍රයේ සංස්කාරක වශයෙන් සේවය කරයි.

මිතුරන් දෙදෙනා හමුවුණේ සැහෙන කලකට පසුවය.

"එන බව කලින් දැන්වුවා නම් අපිට කොහේ හරි ගිහින් කෑම කන්න හිළුණා."

මිත්‍ර කෑම පාර්සලය දිග හරිමින් කීවේය.

"මේ හොඳටම ඇති. අපි කෑම පස්සේ එළවන්නෙ නෑනෙ."

"උඹව මට නිතරම මතක් වෙනවා."

මවත් මතක් වෙනවා. කිසිම බරපතළකමක් නොතේරුණු ළමා කාලය කොට්ටර හොඳද? ටක් කොප් එකෙන් වඩේ දෙක

කාලා ජලේන්ටිය දෙකට කඩාගෙන සීලා ඩබල් දාලා කබල් බයිසිකලේ ගිය හැටි..."

"හුඟ දෙනෙක් අමතක කළාට උඹව මට අමතක කරන්න බෑ. අපි සාහිත්‍ය සඟරාව කළ හැටි මතකයිනෙ. ඒවගේ කවි නැවත ලිව්වේ නැද්ද?"

"මුළු ජීවිතයම කවියක්."

"ඇත්තටම මම කෑමිති අන්න ඒ වගේ ප්‍රසන්නවෙන්නවලටයි. දැන් උම් මොකද කරන්නේ...?"

"විශේෂ යමක් නෑ."

"අපි හැමදෙනාගේම බලාපොරොත්තු ප්‍රාර්ථනා ඔක්කෝම විනාශ වෙලා ගියා. නිර්මලී මට ළකදී හොස්ටල් එකේදී හමුවූණා."

ඔහු පිළිතුරක් නොදී නිහඬව සිටියේය. නිර්මලී වෙනත් විචාශයක් කර ගැනීමට ප්‍රථම තමා හමුවීමට පැමිණි හැටි ඔහුට සිහිවුණි. තම දැන් ඇගේ කණුළෙන් තෙත් වූ හැටි සිහිවෙයි. තමා විවාහ කර ගන්නා මෙන් ආයාචනා කළ හැටි මතකය. සැප සම්පත් විදින ගැහැනියෙක්ව එම ජීවිතයෙන් උදුරා ගැනීම අසාධාරණය. ඇය විවාහ වූයේ ධනවත් ව්‍යාපාරිකයෙක් සමඟිනි. තමා ඇය කැඳවාගෙන ආවා නම් දුක් විදීමට සිදු වෙයි.

"මාව දකලා කෙල්ල ඇඩුවා. උම් කෝ කියලා ඇහුවා."

"මම මොනවා කරන්නද? අපි ඉදිරියේ සියලු සැප සම්පත් ඇති 'කේතුමිතිනම්' මහා රාජධානියක් ඇතැයි කියලා හිතන්ට බෑ. ඒක මිහිඟුවක් විතරයි."

"මුදලාලි නිර්මලීට වඩා වැඩිමල්. අතේ ඇතිලිවල රත්තරන් පුරවලා හිටියා. මොනවා වූණත් උම් කළේ මහා පරිකාර වැඩක්."

"මා එක්ක ආවා නම් නිර්මලී දුක් විදිනවා. බලපත් තවම මට රස්සාවක් නෑ."

"දැන් නිර්මලී සැප විදිනවයි කියල ද උම හිතන්නේ. ආදරයෙන් බෑදුනා නම් දෙන්නා දුක සැප බෙදා ගන්ට ඕනෑ."

"මිනිසුන් කියන කේතුමිති නම් රාජ්‍ය තියෙන්නේ ධනය මත නෙමේ. මිනිසුන්ගේ හදවත් තුළයි. ඒ ලස්සන කෙල්ල කම්කට නැති මිනිසෙක් එක්ක ගිහිත් සතුටක් ලබනවද?"

කිසිම රසක් නැති කෑම පාර්ලයෙන් කෑවේ කටවල් කීපයකි. ඔහු පසිඳපයෙන් අත සෝදා එළියට ගියේය. අහස කළු වලක් හමක් මෙන් අඳුරෙන් යුතුය. අඩු වශයෙන් එක තරුවක්වත් නැත. තනිවීම හා වෙන්වීම පිළිබඳව ආත්මා ගතය ගිහය ඉවත් වීදලියෙන් නිකුත් වනු ඇතේ.

"දැන් ඉතින් ගිය දේ ගියාවේ. උඹට ඒකි අයිති නෑ. ඒකයි හේතුව. මොනාද හෙට කරන්නේ...?"

"දවසක් දෙකක් මෙහෙ නතර වෙන්නයි හිතන් ඉන්නේ."

"ඒකට කමක් නෑ. තැන් තැන්වල රස්තියාදු වෙන්ට ඕනෑ නෑ. මේ පත්තරේට සම්බන්ධ වෙලා වැඩ කරමු. අර ඉස්සර ලිව්ව කතාව පත්තරේට ලියපා."

ඔහු නිහඬව සිටියේය.

"ඇයි මුකුත් ප්‍රේමයක් ද?"

"මම කෙනෙකුට පොරොන්දුවක් දීලා තියෙනවා."

"කෙල්ලෙකුටද?"

ඔහු සිතාසෙමින් ඇසුවේය.

රූප්‍රේමක් සම්බන්ධයි. කිසිස ඉඳලා කිරි ගෙනැල්ලා වීකුණන්නයි."

මිත්‍ර මිඳු වේලාවක් කල්පනා කළේය.

"ඒ අදහස නම් වැරද්දක් නෑ. දේශිය කිරි ව්‍යාප්ත කිරීම ජාතික කටයුත්තක් නම්යි. ඒත් උමට නියෝගත්තේ වෙනම වැලන්ට් එකක්. ඇවිදින්න පත්තරේ බාර අරන් කරපං."

මිතුරා ගිය පසු තවත් වේලාවක් එළියට වී සිටියේය. පංචලියේ ඉල්ලීමට කැමති වූවා විනා එතරම් ව්‍යාපාර දනුමක් නොතිබුණි. සියල්ල අමතක කිරීමට හෙතෙම දඩි උත්සාහයක නිරත වූණි.

නිර්මලී පිළිබඳව වූ සිදුවීම් අමතක කිරීමට මිත්‍ර ආයාසයෙන් වෙර දරුවේය. මිබ මට අයිති නෑ.

දැස් පියා සිටියදී නැන්ඩි ෆෝනය නාදවනු ඇසුණි. මිත්‍ර එකවරම ඇගේ කටහඬ හඳුනා ගත්තේය.

"නිදිද?"

"නිදි නෑ. ඇදට වෙලා ඉන්නවා. ඒක නෙමේ අම්මා බැන්නද?"

"පරක්කු වුණේ ඇයි කියලා ඇහුවා. එව්වරයි. රැට කැවෙ මොනවද?"

"යාළුවා බිත් එකක් ගෙනාත් දුන්නා."

"මම අද කරදර කළා නේද?"

"ඔව් කරදර කළා. මමයි කරදර කළේ."

"දන්න මගේර යන්නෙ නෑ නේද?"

"මගේ යාළුවා වැඩ කරන පත්තරේ වැඩ කරන්න එන්න කිව්වා. තවම තීරණයක් ගත්තෙ නෑ."

"අනේ ඉතින් ඒකට යන්නකෝ. මයාට ගැලපෙන්නෙ ඒ වගේ රස්තාවක් තමයි."

"එතකොට කිරි බිස්නස් එක."

"ඒ ගැන සහන් කරදර වෙන්ට එපා. අපි ඒක බලා ගන්නම. පිටින් ඉඳලා මට උදව් කළාම ඇති."

"මම පත්තරේට යන්න තවම තීරණය කරලා නෑ."

"නෑ නෑ යන්නම ඔහු. මම මගේ වැඩ බලාගන්නම."

"බලමුකෝ..."

"බලමුකෝ නෙමේ... හෙට කොහොම හරි මට හම්බ වෙන්න ඔහු. නියතවා.. අම්මා ආවා. නියතවා. ගුඩ් නයිට්. බුදුසරණයි."

ඇය වෙන්වී යන හඬ ඇසුණි.

25

වත්සලා දුවගේ හැසිරීම් පිළිබඳව නිරීක්ෂණාත්මකව බලා සිටියාය. දුව කෙරෙහි හදවතේ ඇත්තේ අසමාන වේදනාවකි. දෙමව්පියන් සිටින චෙන්නේ පවුල්වල දරුවන් කොතරම් සතුටින් ජීවත් වෙනවාද? ඔවුනට දෙමව්පියන්ගේ ධනවත්කම, ආරක්ෂාව ඇත. පංචලිට පිය සෙනෙහසක් නැත. විවිධ ප්‍රශ්නවලට මුහුණ දෙමින් ඇය දුව ආරක්ෂා කළේ හුදකලා සටනක යෙදෙමිනි.

දේදුන්න වගේ කොච්චර පැහැය තිබුණත් කෙනෙකුගේ ආදරයට හසුනොවී ආඩම්බරව ඉන්න හැටි.

නියෝග්ගේ පුද්ගලික ආඩම්බරයක්. තමාගේ ජාතක පියා ඇමැතිවරයෙක් වුවත් ඔහු යටතේ වැඩ කිරීමට අකැමැතිව සියල්ල අතහැර පැමිණ සිටින හැටි. පරිපාලන කටයුතු පිළිබඳව ඇයට හොඳ දක්ෂතාවයක් ඇත. අමාත්‍යාංශය තුළ ඇය තමාට වඩා ජනප්‍රිය වර්තයක් බව පියා විසින් පැවසූ හැටි වත්සලාට මතකය.

රැකියාව අතහැර සිටියත් ඇය දුන් පසුවන්නේ සතුටින් යුතුවය.

තමාට ජීවිතය අහිමි වීම පිළිබඳව පශ්චාත් පරීක්ෂණයක් කිරීමට අවශ්‍ය නැත. ඇය කිසිදුකම් විවාහ නොවන බවට ප්‍රකාශ කළ හැටි මතකය. ඇය සමහර විට ඒ තමාට සිදු වූ සිදුවීම් නිසා

ගත් නිරූණයක් විය හැක. එහෙත් ඇය දුන් පසුවන්නේ සතුටින් යුතුවය.

මේ හැමදෙයක්ම සිදුවූයේ වැන් රියේ සේවය කරන සහන් පැමිණීමෙන් පසුවය. ඔහු හිත හොඳ විශ්වාසවන්ත රියදුරෙක් බව ඇය දන සිටියාය. අම්මා හදබල ලෙස පැහැදී සිටියේ ඔහු කළ උපකාර නිසාය. මෙම තරුණයා නිසා දුවගේ සිත අවුල් වී ඇතැයි වත්සලා සිතුවාය. කිසිදුකම් එවැනි දෙයක් සිදුවිය නොහැක. රියදුරෙක් හා සබඳතා පැවැත්වීම කිසිසේත් අනුමත කළ නොහැක. මේ බවක් දුවගේ පියාට ආරංචි වුවහොත් පැහැදිලිව ඔහුව විපතක් සිදුවනු ඇත. නැයාගේ නිවසේ තනරව සිටින අම්මා හමුවීමට ගියේ මේ පුවත දැනවීම සඳහාය.

වත්සලා මිදුලේ අසුන්ගෙන සිටින මව අසලට ගියාය.

"අම්මට ඇහූ පෙත්වන්නට තියෙන්නේ කවදද?"

"දුවට පහසු දවසක යමු. ඇයි තනියම ආවෙ කෝ පොඩි දුව...?"

"දුව ගෙදර ඉන්දෙද්දි ආවෙ..."

"දුන් පොඩි දුව අර කිව්ව කිරි වැඩෙ පටන් ගන්නද යන්නෙ...?" මව ඇසුවාය.

"අපේ මම දන්නෙ නෑ අම්මා. අමාත්‍යාංශයේ කොච්චර තැනක් තිබුණද? දුව එනකොට සමහර අය ඇඩුවලු. අද වුණත් රස්සාවට යන්න පුළුවන්."

"පොඩි දුව මට ඇවිදින්න කිව්වා. ඒ ළමයෙකු කතාව ඇත්ත. දේශපාලන පක්ෂයක් ගන්න එක අනුන්ගෙ රෙදි අපුල්ලනවා වගේ. තමුන්ගෙ වැඩක් කර ගන්න එක ඊට හොඳා."

වත්සලා පිළිතුරක් නොදී නිහඬව සිටියාය. දෙමාපියන් දරුවන් පිළිබඳ අනේකවිධ බලාපොරොත්තු තබා ඇත. තමාට තම දුව

වැදගත් ලෙස විවාහ කර දීමට ලැබුණේ නැත. දන් ඒ ගැන කතා කළ නොහැක.

"ඇයි දුව දුකින් වගේ."

"පොඩි දුවගෙ මොනවාහරි වෙනසක් තියෙන බව අම්මාට තේරෙන්න නැද්ද?"

"කොයි වගේ වෙනසක්ද? ඒ ළමයා දන් සන්නේසෙන් ඉන්නවනෙ. තරුණ වයසෙදී නොයෙක් වෙනස්කම් ඇති වෙන්න පුළුවන්."

"ඒක නමො අම්මා මම කියන්නෙ."

"ඇයි ඉතින් මිය මළවිකාර මරුවෙ දාගන්න නැතිව සන්නේසෙන් ගිවියම් මොකද?"

"අම්මා එක්ක යාළියෙනෙ. කා එක්ක හරි යාළකමක් තියෙන බවක් අම්මට කිව්වද?"

"එහෙම දෙයක් තියෙනවා නම් මව කියන්න කියලයි තියෙන්නෙ. ඇයි එහෙම දෙයක් තියෙනවද?"

"අම්මා දුව සහන් එක්ක යාළ ඇති කියලයි මට හිතෙන්නෙ."

ආත්තම්මා පිළිතුරක් නොදී තරමක් වෙලා සිටියාය. පැහැදිලිව සහන් හොඳ හිතමින් තරුණයෙකි. පොඩි දුව බුද්ධිමත් තරුණියකි. නමො යන රජයේ රියදුරා සමඟ මිත්‍ර වීමට තරම් ඇය බොහෝ තරුණියක් නොවේ.

"සහන් ගැන මොනවක් කිව්වෙ නැද්ද?"

"සහන් නැවත වාහනය වුයිව් කරන්න එන්නෙ නැහැයි කිව්වා."

"ඇයි දුව එන්නෙ නැති හින්දද?"

ඇය තදබල ප්‍රශ්නයකට මැදිව කීවාය.

"දුව කෙළින්ම පොඩි දුවගෙන් අහන්න. එහෙම අහන්න අයිතියක් තියෙනවනෙ."

"අම්මා ඇමැතිතුමාට ආරංචි වුණොත් ලොකු කරදරයක් වෙයි. ඒ කොථාවා මරලා දමයි. වූයිවර් කෙනෙක් එක්ක යාළුවෙන්න මේ කෙල්ලට ලජ්ජා නැද්ද?"

"ගැහැනුන්ට ජීවිතයේ කිසිම ප්‍රමිතියක් නැ."

අම්මාගේ කතාව නිසා සිතේ ඇතිවුණේ වේදනාවකි. ඕනෑ වෙලාවක දොස් කියන එක තමයි වැඩේ.

"වූයිවර් ජිතරක් නෙමේ අතපය නැති කොටෙක් එක්ක ජීවත් වෙව්ව කතන්දර තියෙනවා. ගැහැනියෙකුට ජීවිතයේ දී ඕනෑම දෙයක් වෙන්න පුළුවන්."

"මගේ ඔළුව පිස්සු වෙත කතා කියන්නට එපා. අතපය නැති කොටෙක් එක්ක ගිය කතා තියෙන්නේ ඉස්සර."

"එහෙම නම් බය වෙන්න එපා. ඒ ළමයා මෝඩ කිරණ ගන්න කෙනෙක් නෙමේ."

"අම්මා දෙන්නා කිරි බිස්තස් එකක් පටන් ගත්තට යනවා. අම්මන් බුරුල දුන්නා වැඩියි."

"දුව ඒතරම් මෝඩ ළමයෙක් නෙමේ. ඒ ළමයින්ට වැඩ කරන්නට දුන්නා නම් ඉවරයිනෙ."

"නොදන්න කාලෙ අපි කරපු වැඩ හින්දා මට ජීවිත කාලය පුරාම දුක් විදින්නට සිද්ධ වෙලා තියෙනවා. මම විදින දුක මේ හිඟන්නට අයිති වෙන්න ඉඩ දෙන්නට බැ."

ඇය දෙනෙතේ නැඟුණු කදුළු පිස දමා ගනිමින් කීවාය.

පොඩි දුවගේ බිස්තස් එකක් කරනව නම් කෙනෙකුගේ උදව් ඕනෑ."

"අම්මා මේයාට මේ වගේ දුක් විදින රස්සාවක් කරන්ට ඕනෑ නෑ."

"සහාපති කමක් වුණත් කරන්ට පුළුවන් බව ඇත්ත. ඒ සමයා කැමති නැත්නම් මොනවා කරන්නද? හරි දුන් මට මොකද්ද කරන්න කියන්නේ."

"සහන් එක්ක සම්බන්ධයක් තියෙනවද කියලා කෙළින්ම අහන්න."

"ඉන්නකෝ මම හොඳ වැඩක් කරන්නම්."

තමා විසින් මේ කරන්නේ බලවත් වරදකැයි සහන්ට සිතෙයි. පැහැදිලිවම තමා මේ කරන්නේ සද්භාවයෙන් යුතුවය. නොපැවසුවත් ඇය බරපතළ ගැටලුවකට මැදිව ඇති බව ඔහුට වැටහෙයි. මෙවන් අවස්ථාවක මහතැර යාමට පුළුවන් කමක් නෑ. තමා මේ ඇයට උපකාරයක් සඳහා පමණක් පැමිණි ගමනක්ද? ත්‍රිවිලරයෙන් බැස එන යුවතිය දුටු සැතියන් කොහේදෝ නැති සතුටක් සිතට පිවිසුණි. ඇය නිහඬව රථයෙන් බැස සහන් දෙසට ගියාය.

"මම ටිකක් පරක්කු වුණා."

"ඒකට කමක් නෑ. ඇයි එන්ට කිව්වෙ...?"

"මි.. දුන්ම ගෙදර යන්නෙ නෑ නේද?"

"කුමුරු වැඩක් තියෙනවා. යන්ටත් ඕනෑ. එතකොට අර කතා කරගත්තු කිරි වැඩේ කරන්න කොහොමද?"

"ඒකම අපි වෙත වැඩපිළිවෙලක් යොදා ගන්නම්. සහන්ගෙ වැඩ පාඨ කරගන්ට එපා."

ඔහු පිළිතුරක් නොදී මඳ වේලාවක් සිටියේය.

"පත්තරේ වැඩට යනවා නේද?"

ඔහු හිස වතා පිළිතුරු දුන්නේය. ඇය නිහඬව අන් දේ කිරි ත්‍රිවිලරයක් තහර කළාය.

"නඟින්න..."

ඇ ඉල්ලා සිටියාය.

"කොහේ යන්නද?"

"හියාම බලන්නකො. බයවෙන්න එපා. ඔයාව පැහැරගෙන යනවා නෙමේ."

ඇය සිතාසෙමින් සිටියාය.

"ඇමැතිකුමාගේ දුවක් නිසා බයයි."

"නෑ නෑ මම කුහෙවත් දුවක් නෙමේ. මම එක්තරා... නෑ නෑ. ඒක කියන්ට ඕනෑ නෑ."

"අපි කොහේද යන්නෙ...?"

කුලී රිය කැලණිය පත්සල ඉදිරියේ තහර කරන විට ඔහු ඇගේ අදහස තේරුම් ගත්තේය. පත්‍රයේ රැකියාවට යාමට පුරුම පත්සලට ගොස් බුදුන් වැදීමට ඔහු සිතා සිටියේ ය. ඇය නිහඬව තෙල් මල් මිලයට ගත්තාය. සහන් නිහඬව ඇය පසුපස ගමන් කළේය.

පුජා භූමියේ සිටින විට සිතට දනෙන්නේ අමුතූම සැතපීමකි. ඇය පුජා හාණ්ඩ සකස් කරනතෙක් හෙතෙම ඇතට වී බලා සිටියේය. කඩුවක් මෙවන් සැතපීමලක් ලැබී නැත. පහන් දල්වූයේ එකටය. ඇය දල්වූ පහන් තිරයෙන් ඔහු පහත දල්වූයේය. ඔහු තැබූ තැනින් ඇ මල් තැබූවාය. මේ හැම දේකම නිශ්චිත අරුතක් නැතත් සතුටට හේතු වූ රහසක් ඇත.

පැත්ත කළය අතින් ගෙන ඔහු ඇය සමගින් බෝධියට වත් කළේ සන්සුන් සිතින් යුතුවය. ඇය වැලි මඵවේ ඉඳගෙන තමාටත් අසුන් ගන්නට අරාධනා කළේ කොතරම් බලාපොරොත්තු ඇතිවද? අප අතර මෙවන් විශ්වාසයක් ගොඩනැගෙන්න කිසිම බැඳීමක් නෑ. එහෙත් මෙතරම් සමීප වෙන්නට හේතුව කුමක්ද?

"එන්න... මා ළඟින් ඉඳගන්න."

ඇ ආරාධනා කළාය.

ඔහු නිහඬව පුදු වැලි බීමේ ඉඳගන්නේය. කැලණිය නදිය දෙසින් හමා එන මදනල රිද්මයකට බෝපත් සෙලවනු පෙනේ.

"ඇයි අපි මේ විදිහට ආවේ...?"

ඔහු පත්සල තුළුරෙන් ගලන තදී තෙර ඉඳගනිමින් ඇසුවේය.

"අපි මේ පැමිණි ගමන පිළිබඳව වැරදි විදිහට හිතන්න එපා."

ඔහු මාදු ලෙස ඇගේ අතින් අල්ලා ගත්තේය.

"එපා මගේ අතින් අල්ලන්න. මම මේ සමාජයට ගැළපෙන කෙනෙක් නෙමේ. කවදාවත් ජීවිතයේ සාර්ථක ගම්නික යෙදෙන්නට මට වෙන්නේ නෑ. හැකිතාක් කල් සිත සතුටින් සිටීම තමා එකම බලාපොරොත්තුව."

ඇය තැඟි සිටීමට උත්සාහ කළාය. ඔහු ඇගේ සිතිවු සිහින් අත අල්ලා ගත්තේය.

"මට තනියම ඉන්න ඉඩ දෙන්න."

"හරි... තනියම ඉන්න ඉඩ දෙන්නම්. මොකටද මාව පත්සල් එක්කගෙන ආවේ...?"

ඇය ඔහුගේ අත නොහැරම සිනාසුණාය.

"හෙට පටන් ගන්න රස්සාව සාර්ථක වේවා කියලා බාරයක් වෙන්නයි ආවේ."

ඔහු මද සිනාවකින් මුව සරසා ගත්තේය. තම ජීවිතයේ දී මෙවන් තරුණියක් හමුවී නැත.

"සහන් නැවත මාව හමුවන්න හිතන්න එපා."

ඔහු පුදුමයෙන් යුතුව ඇගේ කතාවට සවන් දුන්නේය.

"ඇයි මේ වගේ කතා කියන්නෙ. මා අතින් මොනවක් වරදක් වුණාද?"

"නෑ නෑ කිසි තරහක් නෑ. ඔයා මේ රස්සාවට ගිහින් හොඳින් දියුණු වෙන්න ඕනෑ."

"මම දියුණු වෙතුවද නැද්ද කියන එක පොද්ගලික ප්‍රශ්නයක්."

"තරහ ගත්ත එපා. මාව ආශ්‍රය කළොත් ඔයාව කරදර වෙයි. ඒ නිසා සහෝදරියක් විදිහට සලකන්න."

"ඒකත් මගේ පොද්ගලික ප්‍රශ්නයක්. වටෙන් කරකෙන්නේ නැතිව කෙරෙන්නට ඕනෑ දේ කියන්න. මම නැවිදිත් ඉන්නටද කියන්නේ...?"

"මට පස්සේ මාව හම්බ වෙන්න එන්න එපා. අපි සහෝදරයෝ විදිහට ආශ්‍රය කරමු."

"මමත් එහෙම තමයි හිතන්න ඉන්නේ. සහෝදරයෙක් විදිහට ඕනෑම දෙයක් කරන්නම්. එහෙම නම් අපි යමු."

බීම ඉඳගෙන සිටී ඇ සහන්ට අත දිගු කළාය. ඔහු ඇයට නැඟී සිටීමට සහාය වූයේය.

සහන් වැඩලොයිඩ් පත්‍රයේ කටයුතු ආරම්භ කළේය. පැහැදිලිව මෙය වාමාංශික පත්‍රයකි. පත්‍රය මෙතෙක් පවත්වාගෙන ගොස් ඇත්තේ දේශපාලනයට උනන්දුවක් දක්වන අය වෙනුවෙන් පමණි. වඩාත් වැදගත් වන්නේ මෙම අදහස් මාදු බවින් යුතුව සාමාන්‍ය ජනතාව අතරට ගෙන යාමය.

මුල් සතිය තුළ කළේ පත්‍රය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් කිරීමය. ඔහු අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය සමඟ පත්‍රය ජනප්‍රිය කිරීමට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳව සාකච්ඡා කළේය. පත්‍රයේ කවරයේ ද වෙනසක් කිරීමට ඔහුගේ අදහසක් තිබුණි.

එක් රැකක ඔහුට පංචලිගෙන් ඇමතුමක් ලැබුණි.

"නිද්ද?"

පංචලි ඇසුවාය.

"නිදන්න හිතලවත් නැ. ඔයා නම් සැපසේ නිදනවා ඇති."

"එයා කතා කරන්නට. මම තරහම තරහයි."

"හරි වැඩක්නේ මම කළ වරද මොකක්ද? කතා කරන්නට එපා"

කිව්වා ඉතින් කතා කළේ නැ. නැතිනම් කතා කරන්නට ලොකු ඕනෑකමක් තිබුණා."

"ඒ බොරු. කමක් නැ... කමක් නැ... එයා නිසානේ තතා නොකළේ."

"ඔන්න ඕක තමයි තරක, හා කතා කරන්නට එපා කිව්වෙ කවුද?"

"මේ කතා කළේ මගේ ඕනෑකමකට නෙවේ. ආත්තම්මා එන්න කිව්වා."

"ආත්තම්මා දකින්නට යන්නට ඕනෑකමකුත් තියෙනවා. ඇයි එන්න කිව්වෙ...?"

"සනීප නැ කියලා බේත් ගන්නට යන්න ඕනෑලු."

"හා... හොඳා මම එන්නම් කියන්නට."

"එහෙනම් මම නියන්ටද?"

"එපා නියන්න. මට තව ටිකක් කතා කරන්නට ඕනෑ."

"ඕනෑ නැ... මමතේ පණිවිඩය දෙන්න කතා කළේ."

ඇමතුම විසන්ධි කළේ ඇයි දයි ඔහු දනී. ඇසුරු නොකරන මෙන් ඉල්ලා සිටියේ සිතේ ඇති සසල බව නිසාය. ඇගේ ගති සුන්දර ගති ඔහු ප්‍රිය කරයි.

වරෙක ඇය කෙරෙහි දුකක් ඇති වෙයි. දෙමාවියන් කරන වැරදි නිසා දඩුවම් විඳින්නට සිදුව ඇත්තේ දරුවන්ටය. අරමුණක් නැති ගමනක යෙදෙන ඇය අමතක කිරීමට පුළුවන් කමක් නැත. ඔහු පංචලිට ඇමතුමක් ගත්තේය.

"ඇයි කරදර කරන්නේ...? මට මගේ පාඩුවේ ඉන්නට දෙන්න නැද්ද?"

කෙනෙක්ට පාඩුවේ ඉන්න දෙන්නටද?"

“කිව්වම අහන්ට අපට කරදර කරන්ට එපා. මම ජීවිතේට බයයි.”

“හැම දෙනාම ජීවිතයට බයයි. මම වරදක් කළා කියලා හිතනවද?”

“නෑ නෑ ඔයා වරදක් කරලා නෑ.”

“අඩනවා නේද? ඕනෑවට වැඩියෙ බර පටවා ගන්නාම හිතට ඔසවාගෙන ඉන්ට බෑ. මට උපකාරයක් ඕනෑ.”

“කියන්න මොනවද ඕනෑ.”

“උපකාර කරනවා නේද?”

“ඕව්. අනිවාර්යයෙන්ම කරනවා. කියන්න.”

“ඒක දන්න හදිසියෙන් කියන්නට බෑ. හෙට හම්බ වුණාම කියන්නමි.”

ආත්තමිමා දුවගේ කතාව නිම වන තෙක් බලා සිටියාය.

“දුවගේ වැඩ පාර කරගන්ට එපා. මම තනියම දොස්තර ගාවට යන්නමි.”

“නෑ ආත්තමිමා මම කිව්වේ නිකං මම බේත් ගන්ට යන්ට එන්නමි.”

“මට අර කොළුවා ගෙනැල්ලා දුන්නාම මම ඒ ළමයන් එක්ක යන්නමි. කිව්වද?”

“සහන් එක්ක තමයි මම කතා කළේ..”

වත්සලා ඥාති සහෝදරියගේ නිවසට ආවේ අම්මාගේ සුව දුක් බැලීමටය. තමා ඇමැති තුමා සමඟ සබඳතා පවත්වන බව දන්න නිසා ප්‍රතිපත්තියක් ලෙස නිවසට නො එයි. ඇය දරු ස්ථාවරයේ කිසිදු වෙනසක් නැත. මොන යම් ප්‍රශ්න හිමිකුණක් ඔහු තම දුවගේ පියා ලෙස පිළිගැනීමට වත්සලාට සිදුව ඇත්. අම්මාගේ

සිත වෙනස් කිරීමට ද පුළුවන් කමක් නැත. අම්මා ගත් තීරණය වෙනස් කරන ගැහැනියක් නොවේ. කෙතෙක් කෙරෙහි පැහැදුනහොත් ජීවිතය වුවත් දෙන වර්ගයේ අමුතුව ගතියුණ ඇත්තියකි. සහන් මුණගැසුන දිනයේ සිට ඔහු කෙරෙහි අම්මාගේ සිතේ ඇත්තේ අමුතුව පැහැදීමකි. ඔහු ද අම්මා ඇසුරු කරන්නේ ගෞරවාන්විතවය. එහෙත් සහන්ගේ කපටිකම් ඇයට තේරුම් ගොස් හමාරය. ඔහු සුදානම් වන්නේ දුවගේ සිත දිනා ගැනීමටය.

දුව කිසිදුක පිරිමියෙක් සමඟ සබඳතා පවත්වා නැති තරුණියකි. සමාජය දුව සමඟ මිත්‍රවීමට වෙර දරුවක් එය සඵල නොවු බව දැනී. එසේ වුවත් ඇගේ සිත විසිර ගොස් ඇත. මෙම ප්‍රශ්නයට අම්මා කෙළින් හෝ වක්‍රව සම්බන්ධය.

“මොකද්ද අම්මා පනින රිළවුන්ට ඉණිමං බඳිනවා වගේ වැඩ කරන්නේ...”

මිලිනා දුව දෙස බලා සිටියා විනා එකවර පිළිතුරක් දුන්නේ නැත.

“අර මනුස්සයට ආරංචි වුණොත් දෙන්නවම මරලා දායි.”

“ඇයි මට දොස් කියන්නේ. පංචලි පොඩි ළමයෙක් නෙමේ. අනික ඒ ළමයට උඹට වඩා හොඳ තරක තේරෙනවා.”

“වරදක් වෙලා තියෙන බව ඇත්ත. මේ විදිහට මගෙ හිත රිද්දන්න එපා අම්මා.”

“දුව විතරක් නෙවේ... මේ දුක ඔයාට කලින් මාත් වින්දා. පංචලි දුව මෝඩ ළමයෙක් නෙමේ.”

“ඒ වුණාට අර කොල්ලා දුවට මුළා කරගෙන වගේ.”

“මම පොඩි දුවගෙන් ඇහුවා.”

“ඒ කිව්වේ...”

"සම්බන්ධයක් තියෙනවද ඇහුවා."

"ඔව් කීව්වා. ඔය බලන්න.. ඔය බලන්න..."

"ලව් එංගෝස් එකක් පවත්වන්න දෙන්නාගේම කැමැත්තක් නැහැල්ලු. ආශ්‍රය කරන්නේ යාච්චෝ විදිහටයි."

"මොනවා අම්මා...?"

ඇය පුදුම වෙමින් කීවාය.

"බුද්ධිමත් තරුණ ගැහැනු පිරිමි ළමයි ඉස්සර වගේ නෙමේ."

"අම්මා විශ්වාස කරනවද?"

"ඔව් නැතිව. අපි සංගීත විද්‍යාලයේ අපි එක්ක ගිටපු පිරිමි ළමයි එක්ක ආශ්‍රය කළේ එහෙමයි."

"අම්මන් ඒ දෙන්නෙක කපටිකම්වලට අනුවෙලා. ඒ කොටුවා කාර් මුද්‍රාවටර් කෙනෙක්."

"තුට්ටු දෙකේ වැඩ කරන සල්ලිකාරයන්ට වඩා මේ කොටුවට මම කැමතියි."

අම්මා කවදත් සමරතුංගට විරුද්ධය.

"පිටස්තර අයට දෙසක් කීමේ තේරුමක් නැ. ගැහැනු ළමයට හොඳ වයසෙදී හොයලා බලලා කටයුත්තක් කරලා දන්නා නම් ඉවරයි."

"මට මික කියා ගත්ට බෑ අම්මා. ඔයාට නම් ඕනෑ දෙයක් දුටු කියන්නට පුළුවන්. අනික මම කියන දේට වඩා අම්මා කියන දේ අහනවා."

"කතා කරලා හොයලා බලලා තියා ගන්නම ඉවරයි."

නියමිත වෙලාවට සහන් කුලී රියකින් ආවේය. කිසිම වෙනසක් දක්වුයේ නැත. වෙනදා ලෙසින් ඔවුන් සුහදව කතා කරන හැටි වත්සලා දුටුවාය.

"තේ එකක් හදලා දෙන්නද?"

"ඕනෑ නෑ අපි යමු."

ඥාති සොයුරිය තේ කෝප්පයක් සාදාගෙන පැමිණ පංචලිට පැවැය.

"ආ මේ තේ එක. දුඩ් දුන්නොත් ගනි."

ඇය තේ කෝප්පය රැගෙන සහන් ළඟට ගියාය.

"වෙනදා වගේ නෙවේ දුන් ආඩම්බරයි."

"කැමතී විදිහට හිතාගන්න."

"මොනවද අහන්ට තියෙනවා කිව්වේ...?"

"මගදී කියන්නම්. දන් යමු."

වෛද්‍යවරයා නියමිත වෙලාවට නොපැමිණි නිසා ශාලාවේ සැතන තදබදයක් ඇති වුණි.

"ඉතින් කොහොමද පත්තරේ වැඩ හොඳින් කෙරෙනවද?"

"පොඩි වෙනස්කම් කීපයක් කරන්ටයි හිතන් ඉන්නේ."

"ඩොක්ටර් එනකල් අපි අහනින් ඉඳගම්මු."

හමුද්‍රියේ සැහෙන දවසකට පසුවය. ඔහු විශේෂයෙන් කතා කළේ ඇගේ කිරී ව්‍යාපාරය ගැනය.

"කිරී අවුට් ලව් එක දාන එක ගැන ඇමැති ඔබ කැමතිද?"

"ළමමට බැණලා තිබුණා. මට නම් මුතුන් කීව්වේ නෑ. පටන් ගන්න දවසට ආරාධනා කරන්නම්."

"මට කිසිම උදව්වක් වෙන්න බැරිවී ගියා."

"තමුත්තෙ වැඩේ කර ගන්න. මොකද්ද මගෙන් කෙරෙන්නට දෙයක් තියෙනවා කිව්වේ...?"

"කරල දෙයිද කියන්නට බෑ."

"ඇයි එව්වර අවිශ්වාසයක්. සල්ලිද? පොතේ සල්ලි ටිකක් ඇති. කියක්ද කියන්නකෝ.. මම අරන් දෙන්නම්."

"සල්ලි නෙමේ... පත්තරේ පෝර්මැට් එක ටිකක් වෙනස් කරන්නට මට අවසර දීලා තියෙනවා."

"ඔව් ජනප්‍රිය අංග පත්තරයක තියෙන්න ඕනෑ තමයි. ඉතින් මගෙන් කෙරෙන්නට ඕනෑ මොනවද?"

"මම පත්තරේ පිටකවරෙට ඔයාගෙ පින්තූරයක් දාන්න තීරණය කළා."

"හානේ..."

ඇ පුදුමයට පත් වෙමින් කීවාය.

"ඔය ලැස්තියි වෙන්නේ මාව පල් කරන්නට නේද?"

"පල් කරනවා නෙවෙ ඇත්තයි... සත්තයි."

තරමක බැරෑරුම් කමක් මුහුණට පිවිසුණි.

"අනේ මාව එපා. වෙන ලස්සන කෙල්ලෙක් හොයා ගන්න බැරිද?"

"ලස්සනයි කියලා ඔව්වර ආඩම්බර වෙන්න එපා."

"එපා කියන්න එහෙම."

ඇය මෘදු ලෙස ඔහුගේ අතට සෙමින් පහරක් ගැසුවාය.

ඔහු ඉල්ලා සිටින ඉල්ලීම කිසියෙක් ප්‍රතික්ෂේප කළ නොහැක.

"වෙන ලස්සන කෙල්ලෙක් හොයා ගන්න."

"ඔයා මගේ යාළුවෙක් කිව්වා නේද? ඔහොමද යාළුවන්ට උදව් කරන්නේ...? හොඳයි මම වෙන කෙල්ලෙක් හොයා ගන්නම්."

"ඒක තමා මම කිව්වේ ලස්සන කෙල්ලෙක් ඇති කියලා."

"හරි හරි කතාව තහර කරමු. අන්න ආත්තම්මගෙ නම්බරේ කතා කරනවා. අපි යමු."

ඔවුහු ශාලාව දෙසට ගියහ.

27

රටේ පුවත්පත් නිදහස පිළිබඳව නිරතුරුව සාකච්ඡා වෙයි. පුවත්පත් පාලනය පිළිබඳව රජය මැදිහත් වූ අවස්ථා රැසක් ඇත. රටක ජනතාව නිබඳව සත්‍ය දැන ගැනීමේ පිටාසයෙන් පසුවෙයි. මාධ්‍යකරුවන්ට අද මරණීය තර්ජනලව මුහුණ දීමට සිදුව ඇත. මෙය ලෝකයේ හැම රටකටම පොදුය. හැම රටකම මාධ්‍යකරුවන්ට විවිධ දුෂ්කරතාවලට මුහුණ දීමට සිදුව ඇත. රජයේ මාධ්‍ය ආයතනවලට හැමදේම විවෘතව ප්‍රකාශ කිරීමට නොහැකි බව සැවොම දනිති. පෞද්ගලික මාධ්‍ය ආයතන ඔහුන්ගේ බිහිවූවාට කමක් නැත. ඒවා ආරක්ෂා කිරීම ජාතික වගකීමකි.

ඇමැතිතුමා උදේ ජාතික පුවත්පත් උඩින් පල්ලෙන් බැලුවේය. තමා පිළිබඳව හා අමාත්‍යාංශය පිළිබඳව ඇති වාර්තා සපයන්නේ ලේකම්වරිය විසිනි.

ජාතික පුවත්පත්වලට අමතරව පළවන විකල්ප පුවත්පත් අතර මානව හිමිකම් පිළිබඳව කතාවන 'පෙරමග' වැඩි ලොයිඩ් පත්‍රය ආරම්භයේ සිටම ඇමැතිතුමා මිලට ගත්තේ හෙතෙම මුලදී වාමාංශික ව්‍යාපාරවලට සම්බන්ධව සිටි හෙයිනි. පක්ෂ කීපයකට මාරු වීමත් සමඟ ඇමැතිවරයාගේ ප්‍රතිරූපයට ප්‍රශ්න ඇති වුණි. එදා සිට පත්‍රය මගින් පහර දුන් දේශපාලනඥයන් කීපදෙනෙක්

අතරට සමරතුංග ද වැටී සිටියේය. කොතරම් විරෝධතා කිවුණත් තමාට එරෙහි වාර්තා සපයන මාධ්‍යවේදීන්ගෙන් මිදී සිටීමට ඔහු උපක්‍රම යෙදුවේය.

මුදල් යෙදීමෙන්, මැර බලයෙන් මාධ්‍ය මර්දනය කිරීමට නොහැකි බව හැඟී ගියේ 'පෙරමග' හා ගැටීමෙනි. මෑතක සිට පත්‍රයේ තදබල වෙනසක් සිදුව ඇති බවක් හැඟේ. සමරතුංග තමා පිළිබඳව පත්‍රයේ පළ වූ වාර්තා පිළිබඳව කෝපයට පත්ව සිටියේය.

අමු අමුවේ පළ කළ කැලෑ පත්‍රය පිළිබඳව ඡන්දදායකයන් ගෙන් දුරකරන ඇමතුම් ගලා ආවේය.

"කාන්ති..." සමරතුංග ප්‍රවෘත්ති ලේකම්වරිය කැඳවුවේය.

"මොනවද මා ගැන ලියලා තියෙන්නෙ. කෝ පත්තරය පෙන්නවු බලන්න."

"සර් පෙරමග පත්තරේ අලුත් විදිනට ගහලා. සර්.. මේ සැරේ ලස්සන කෙල්ලෙක් ඉන්නවා."

"මොනවා හිතලද දන්නෙ නෑ කෙල්ලෝ දමන්නෙ. කෝ දෙමු. නැත්නම් ඔවුන් කැලෑ පත්තර කාරයෝ."

සමරතුංග, පත්‍රය අතට ගත්තේ වෙනස බැලීම සඳහාය.

"සර් දකලා පුරුදු ලස්සන කෙල්ලෙක්."

ඇමැතිවරයා තම ලේකම්වරිය දුන් පත්‍රය අතට ගෙන බැලුවේය. ඔහුට එකරවම දෙනෙත් අඳහා ගත නොහැකිව ඡායාරූපය දෙස බලා සිටියේය. තම බාල දුව වන-සංවලි හඳුනා ගැනීමට ගතවූයේ නිමේයෙකි. වත්සලාව තමා අතින් බලවත් වරදක් ඇති බව ඔහු පිළිගනී. එහෙත් තම දරුවාට හා වත්සලාව දුකක් දී නැත. වසන්ති හා විවාහ වීමට සිදුවූයේ ආර්ථික හේතු මතය. එහෙත් ඔහු ඇගේ ජීවිතයට කිසිම අඩුවක් තැබුවේ නැත. වෙනම ගෙයක් අරන් ද දරුවා ලැබුණු පසු ඇගේ ඉගෙනීමේ කටයුතුවලට ද වියදම් කළේ අනෙක් දරුවන්ට කරන පරිද්දෙනි. බාලිකා විද්‍යාලයට

යැව්වේය. ඇයට ප්‍රශ්නවලට මුහුණ දීමට සිදුව ඇති බව ඔහු දන සිටියේ ය. කුමන දුෂ්කරතා තිබුණත් ඇය දකින විට අසීමිත සතුටක් ඇති වෙයි. කුමන ප්‍රශ්න තිබුණත් වැඩි කලක් යත්ම ප්‍රථම හොඳ විචාරයක් කරදීමට ඔහු සිතා සිටියේය.

යොවුන් වියේ වත්සලාව තිබුණේ පංචලිට සමාන රූ සපුවයි. තවමත් ඇගේ රූට වෙනස් වී නැත. ඒ දිනවල පුවත්පත්වල පිටු ඇගේ රූවින් සැරසුණු හැටි මතකය. පැහැදිලිවම ඒ ආකර්ෂණීය වාසනා ගුණය දුටු ද ගිම්ය.

ඒ යුගවල නිර්මාණශීලී කලාකරුවන් බිහිවී සිටි හැටි මතකය. විදේශාධාර මත රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන වැඩිලොයිඩ් පත්තරවල සැබෑ ජන මතයක් නැත. තමාට විරුද්ධ මඬ ප්‍රචාර ගෙන යන පුවත්පත ද විදේශාධාර මත යැපෙන්නකි. මෙම පත්‍රයට දුටුගේ ජායාරූපයේ ගියේ කොහොමද?

"මේ ගර්ල් නිසාම පත්‍රය විකිණෙයි සර්."

"ඔව්... ඔව්... ඇතුළු බැලුවොත් නැද්ද?"

"බැනලා නෑ... තවකතා තියෙනවා."

තරුණිය පත්‍රය තබා කර්ශාලයෙන් පිටවී ගියාය. පත්‍රය අතට ගත් සැණින් වසන්තියගේ ඇමතූමක් ලැබුණි.

"කොහේද ඉන්නේ...?"

"ඔහික් එක ඇතුළේ."

"ඳු පෙරමග පත්තරේ දක්කද?"

"මට ඕය කැලෑ පත්තර බලන්න වෙලාවක් නෑ. ඇයි...?"

"අන්න දෝෂියන්දෑ මේ සැරේ පිටකවරේ ඉන්නවා."

"මොන දෝෂියන්දෑ ද?"

"ඇයි හොර ගැණියෙ දුව. ඔන්න පත්තර කාරයෝ කනන්දරයක් පටන් අරන්."

"වසන්ති, මගේ වැඩක් කර ගන්න දෙනවද නැද්ද? මට වැඩ තියෙනවා."

පත්‍රය දුටු සැණින් පංචලියේ මුවහට සිතාවක් නැත. ඉකුත් දින හමු වූ මොහොතේ පිටකවරයක් ගැන කතා කළා මතකය. එහෙත් මෙතරම් ඉක්මනින් එය සිදු වෙතැයි සිතුවේ නැත. තමාට රහසින් ජායාරූපයක් ගත්තේ කොහොමද? ජායාරූපය ශිල්පීය තාක්ෂණයෙන් හා කලාත්මක බවින් හොඳ තත්ත්වයක තිබුණි. මට හොරෙන් පින්තූරයක් අරන්. හෙතෙම තමාට හොරෙන් තමාගේ බොහෝ දේවල් සොරාගෙන ඇතැයි සිතේ.

කරන්නම් හොඳ වැඩක්. ඔහුට ඇමතූමක් ගත්තේ කීප වතාවක් උත්සාහ කිරීමෙන් පසුවය.

"හලේ... කතාතුමා ද?"

ඇය කටහඬ වෙනස් කර කතා කළාය.

"මේ වගේ විකල්ප පත්‍රයකට ගැහැනු රූපයක් දමීමේ ඇයි...?"

"පත්තරේ අත්තරගෙයේ පිරිමි තමයි ඉන්නේ. ඉතින් ගැහැනියක් යොදා ගන්නාම් වරද මොකක්ද?"

"මේක සිනි බෝල පැණි පත්තරයක් නෙමේ. පුරවැසි අයිතින්, මානව හිමිකම් ගැන වගකීමෙන් කතා කරන විකල්ප පත්තරයක්."

"අත්තරගෙයේ කිසිම වෙනසක් නෑ. අපි ඒක වගකීමෙන් කියන දෙයක්."

"අයුත් කර්තෘවරයා විකක් රොමෑන්ට්ක් පැත්තට බර කෙනෙක් වගේ. පිටකවරේ ඉන්නෙ ගර්ල් ට්‍රෙන්ඩ් ද දන්නෙ නෑ."

විකක් දුර කතා කරගෙන යද්දී ඔහු කටහඬ හදුනා ගත්තේය. එහෙත් ඒ බවක් ඇයට හැඟවිලි වේ නැත.

"ඒ පිටකවරේ ඉන්නෙ කතුවරයාගේ පෙම්වතිය නේද?"

"ඒ වගේ ලස්සන වාසනාවන්ත කෙල්ලක් පෙම්වතිය කරගත්තට කතුවරයාට පිත නෑ."

ඇයට එකවරම සහන් රිසිවරය තබන හඬ ඇසුණි. දෙවියනේ කොච්චර හිත තද කරගෙන හිටියත් මට ඇදුරේ විත්තිය මම දන්නවා. මායි පින් කරලා නැත්තේ. මේ ආදරේ කියා ගත්තට බැරිවයි මෙහෙම කරන්නේ. අපි යාච්චෝ විදිහට ආශ්‍රය කරමුයි කිව්වේ ඒකයි. ඒත් මට ඒක ඇත්තට කරන්නට පුළුවන් දෙයක් නෙමේ.

අම්මාගේ කටහඬ ඇසී ඇය දෙනෙතේ නැඟුණු කඳුළු පිය දමා ගත්තාය.

"දුව... මොකද කරන්නෙ...?"

"මම මේ කාමරේ. ඇයි අම්මා...?"

"අර අප්පච්චිට ඇවැත් කරන පත්තරේ පිටකවරෙට දුවගෙන පින්තුරේ දමලු."

"කවුද කිව්වේ...?"

"අප්පච්චි කෝල් එකක් දුන්නා. අපේ කතාව ඒකේ පටන් ගත්තට යනවු."

"අපිට ඒ කිදහස නතර කරන්නට බැනෙ අම්මා."

"ආ.. දුවට මේ පත්තරේ හම්බ වෙලා තියෙන්නෙ.."

ඇය පත්‍රය අතට ගෙන දුවගේ ඡායාරූපය දෙස බලා සිටියාය.

"මොනවා වුණත් ලස්සනට පින්තූරේ අරන් තියෙනවා. කොහේදිද ගත්තෙ...?"

ඇය පිළිතුරු නොදී සිටියාය. ඡායාරූපය ගත්තේ කොහේදිද දැයි ඇය දැන සිටියේ නැත. තමාට නොදන්නවා සහන් මෙම ඡායාරූපය ගත්තට ඇත. පැහැදිලිව මෙය සැලසුම්සහගත ලෙස ඡායාරූපයක්. මෙම ඡායාරූපය ගත්තට ඇත්තේ කතරගම ගමනේ දී

විය යුතුය. ඒ හැර ඔහු අත කැමරාවක් තිබූ දිනයක් මතක නැත. ටිකක් හෙම නෙමේ හරිම කට්ටයි. මටත් නොදන්නවා ඡායාරූපයක් අරන්. ඒත් දොසක් කියන්නේ කොහොමද?

"අප්පච්චි පත්තරේට විරුද්ධව නඩු කියනවා කිව්වා."

"ඒ මොටද? මගේ පින්තූරේ පත්තරේ ගියාට මගේ විරුද්ධ කමක් නෑ."

"අප්පච්චි තරහා වෙයි. ඒ ගැන ප්‍රකාශයක් ගත්තට තාත්තලාගේ පේපර්ශාප එකේ රිපෝටර් කෙනෙක් එවනවා කිව්වා."

"අම්මා, ඒ පත්තරේ මගේ පිටකවරෙ ගිය එකට මම විරුද්ධ වෙන්නේ නෑ."

"දුව... අප්පච්චිට විරුද්ධව වැඩ කරන්නට එපා. දන්නවනේ හැටි.."

"අම්මා, අම්මාගෙ පින්තූරේ පත්තරවල පිටකවරවල දම්මා තේද?"

"ඔව් දම්මා. කලා පත්තරවල, සිතමා පත්තරවල දම්මා."

"එහෙමනම් මගේ පින්තූරේ පත්තරේ ගියාට කවුරුවත් විරුද්ධ වෙන්න ඕනෑ නෑ."

"දුව... දන්නවනේ අප්පච්චිගෙ හැටි. හිතාවෙලා වගේ හිටියට මුළු ජීවිත කාලය පුරාම මම හිටියේ බේරෙන්න. ඒ වගේම දුකිත්."

"මම නම් බයෙන් ඉන්නෙත් නෑ. දුකෙන් ඉන්නෙත් නෑ. අම්මා මොකක්ද මේ ගෙවන නිවට ජීවිතය. වරදක් සිද්ධ වෙලා තියෙනව බව ඇත්ත. ඇයි අපි ස්වාධීනව ජීවත් වෙන්නෙ නැත්තෙ...?"

වත්සලා පිළිතුරක් නොදී බිම බලා ගත්තාය.

දුටුගේ කතාව සත්‍යයි. කිසිම නිත්‍යානුකූල අයිතියක් නැති කෙනෙකුට මෙසේ යටත්ව සිටින්නේ කුමකටද?

"මය කොහේද යන්න හදන්නේ...?"

"මම අපේ කණුවට ගිහින් එන්නම්."

"අම්මට හම්බ වෙන්නද?"

"සිටි. ආත්තම්මා හමුවේලා එන්නම්."

"අපේ දුව.. යන්නේ කනියමද?"

"සිටි අම්මා. අපිට ගේ ඇතුළට වෙලා ඉඳලා බැ. මට හිතා කන්න බැ. අපි දියුණු වෙන්න බලමු. මම යනවා."

දුව බැගය කපේ දමාගෙන නිවසින් පිටව යන හැටි ඇ බලා සිටියාය.

28

මිලිනා මහත්මිය බලා සිටියේ පොඩි දුව එන තෙක්ය. නැවත වෙදා සායනයට යාමට නියමිතව තිබුණේ මසකට පසුවය. කවුරුත් හෝ ලවා කොටුවේ බස් නැවතුම් පොළට ගියහොත් ගමට යාමට පුළුවන. නමාව කරමක් හෝ උදව්වට සිටියේ සහන් ලමයාය. ඔහු පිටස්තරයෙකි. ඊටත් වඩා දත් රැකියාවක් කරන නිසා නමා වෙනුවෙන් වෙනසීමට ඔහුට නොපුළුවන.

නමා පිළිබඳ වැඩි අවධානයක් දුටු යෙදවීමට පුළුවන් කමක් නැත. ඇය නපුරු මිනිසෙකුගේ අනියම් බිරිඳ ලෙස සිටී. කල්පනාවේ හැලි සිටිය දී පොඩි දුව කාමරයට පිවිසෙනු දකිමින් සිතට ඇතිවූයේ සතුටකි.

"එන්න මගෙ දුව. මම මේ දුව ගැන කල්පනා කළා විතරයි."

"ඇයි ආත්තම්මා මා ගැන කල්පනා කළේ...?"

"කල්පනා නොකර බැහැනේ රත්තරනේ. මාව මැරුණම වළ දාන්නවත් ඉන්නේ මගෙ දුවනේ."

"ආත්තම්මා මගේ ආයුෂ්‍යේ අරන් තව බොහෝ කාලයක් ඉන්න ඕනැ."

ඇය කර රැඳී බුරුම බැගය පසෙක නබිමින් කීවාය.

"අනේ දුව... මට පණ කිවුණට මම මැරීලා හුණක් කළේ. මම ජීවිතේ දී බලාපොරොත්තු වුණු සතුට කවදාවත් ලැබුණේ නෑ.

ආත්තමිමා පටිසන්තේ සත්‍යයකි. ඇය මෙම දුක දරන්නේ මහලු ගැහැනියෙක් වූ පසුවය. යමක් තේරුම් ගත හැකි වියේ සිට තමාට මෙම දුක දරන්නට සිදුව ඇත. ඒ දරූ දුක හොඳටම ප්‍රමාණවත්ය. තමා හා අම්මා බල අධිකාරයකට යටත්ව සිටිනු දුනේ. එම තත්ත්වයෙන් මිදීමට දැන් කාලය පැමිණ ඇත.

"මම ඒ ගෙදරින් වෙන් වෙන්න තීරණය කරලයි තියෙන්නෙ."

මිලිනා පිළිතුරක් දුන්නේ නැත. මෙවන් තීරණයක් ගැනීමට විවාහ අයිතියක් එම දරුවාට ඇත. මිනිසුන් හැමදාම තද කරගෙන පීඩාවට පත් කළ නොහැක. මෙම සිරගෙදරින් වෙන්ව යාමට ගත් උත්සාහය අගේ කළ යුතුය.

"ඒ තීරණයට මම කැමතියි."

"කුමාරිභාවයේ දරුවෝ පිරවටවල වීශ්වවිද්‍යාලවල ඉගෙන ගන්නවා. විදේශ චාරිකාවල කුමාරිභාවයේ එක්ක යනවා. දළදා මාලිගාවට, පාර්ලිමේන්තු උත්සවවලට යනවා. අම්මා මෙහෙ දුක් විදිනවා."

"මම මේ මී හරකිට කීපවලියෙ කීවවා. දුව ඔහේ දෙන දෙයක් කාගෙන ඉන්නවා."

"මම කවත් බලාගෙන ඉන්න එකේ තේරුමක් නෑ ආත්තමිමා. මම අර කිරි අවුලට එක පටන් ගන්නවා. ආණ්ඩුව පරාද වුණොත් අපි මහපාරේ."

"කනියම කරන්ට එපා. සහන් ළමයාගේ උදව්වක් ගන්න."

"ඔව් ආත්තමිමා. මේ හැම දෙයක්ම කරලා දුන්නොත් හොඳ නම්යි. ඒත් සහන්ට දැන් මට උදව් කරන්ට බෑ."

"ඇයි අම්මා විරුද්ධ හින්දද? මොකක්ද එකක් ඇවිදිත් කියලා හියා."

අම්මා සිතා සිටින්නේ සහන් නුගත් නැතැත්තෙන් කියාය. චරිතමාන උගතුන් මුහුණ දෙන රැකියා විරහිත ප්‍රත්නය ඔහුට ද බලපා ඇත. විරුණු කළේ දිය නොපලේ යන කතාව සත්‍යයකි. ඔහුගේ කතාවෙන් ප්‍රකට කළේ බුද්ධිමත් බවෙනි. තමාගේ තත්ත්වය කිසිවෙකුට නොදන්නවා අහිංසකයෙක් මෙන් හැසිරෙන හැටි. කතරගම් ගමනේ දී ඔහු කවරෙක් ද යන්න සහතික වශයෙන් ඇ දනගන්නාය.

"අම්මාගේ කතා අහලා ඒ කොළවා තරහා කරගන්ට එපා."

"අම්මා තෙමේ දෙවියො කීව්වත් මම සහන් එක්ක තරහා වෙන්නෙ නෑ."

ආත්තමිමා කතා කරමින් ඇඳ මත තිබූ පංචලියේ බැගයේ තිබූ පත්‍රය අතට ගන්නාය. මේසය මත තිබූ උපැස් යුවල පැළඳගත් ඇ පත්‍රය දෙස බැලුවාය. ඡායාරූපය හදුනා ගත් ඇ සිනාවූයේ මුහුණින් එදෙස බැලුවාය.

"හේ.. කවුද බොලේ මේ ඉන්නෙ...?"

ඇය පිළිතුරක් දුන්නේ නැත.

"හරි ලස්සනයි දුව... කවුද ගත්තෙ...?"

"මම දන්නෙ නෑ ආත්තමිමා."

"මෙක ඇමතිට පහර ගහන පත්තරයක් තේද? කොතොමද ඒ වගේ පත්තරේටක දුවගෙ පිත්තුරෙ ගියේ...?"

"අනේ මම දන්නෙ නෑ..."

ඇ සිනාසෙමින් කීවාය.

"මේ පත්තරේ මීට කලින් මම දකලා තියෙනවා. ඒත් මේ වගේ ලස්සන පිත්තුරයක් දාලා තියෙනවා දක්ක පළවෙකි චිතාව. කවුද කර්නා...?"

“ආත්තමා මේ පත්තරේ කර්තෘ සහන්.”

“මොනවා දුටු සහන්. ඉගෙන ගත්තේ නැති කෙනෙකුට පත්තරේක වැඩ කරන්ට බැ.”

“ආත්තමා තාත්තගෙ ජීවිත කතාව වෙත නම්වලින් පත්තරේ පටන් අරන්.”

“කවුද කතන්දරේ ලියන්නෙ...?”

“කතන්දරේ ලියන්නෙ සහන්.”

මිලිනා මැහිනිය මද වේලාවක් කල්පනා කළාය. දුටු දිනයේම තමා කොළවා පිළිබඳව තැළූ කක්සේරුව නිවැරදි යැයි සිතේ. පුද්ගලයකුගේ පෞරුෂය මොන යම් හේතුවක් නිසාවත් සැඟවිය නොහැක.

“නොකිව්වට සාමාන්‍ය කෙනෙක් නෙමේ කියලා මම හිතුවා.”

ඇය සිතාමතින් මුඛ සරසා ගත්තාය.

“මට ඒ ළමයාට හම්බ වෙන්න ඕනෑ. මාව ගෙදරට ඇරලලා එන්නට පුළුවන්ද අහන්ට.”

“ආත්තමා ඔයාම අහන්ට. මම ටිකක් බොරුවට කරන වෙලා ඉන්න ඕනෑ.”

ආත්තමා සිනාසුනාය.

සඟරාවේ නව සංස්කරණයේ පිටපත් සියල්ල අලෙවි වූණි. දේශපාලන මණ්ඩලයේ ඇතැම් මූලධර්මවාදීන් මේ වෙතසට කැමති වූයේ නැත. ප්‍රතිසංස්කරණවාදීන් පුවත්පතේ නව නැම්මට අනුමැතිය දුන්හ. කෙසේ වුවත් පත්‍රයේ අන්තර්ගතය සංවාදයට තුඩු දුනි.

මදුරාසියේ සංචාරයක යෙදුණ මිත්‍ර ලංකාවට ආවේ සති තුනකට පසුවය.

“දාපං අත.” මිත්‍ර සහන්ගේ අත ගනිමින් කීවේය.

“මවං.. උඹ මගේ විශ්වාසය රැක්කා. බේතකට පත්තරයක් නැහැල්ලු.”

ඔහු මිතුරාගේ ස්තුතිය පිළිගත්තේය.

“උඹ මේ ඇමතියගේ විස්තරේ මෙව්වර හොඳට දන්නේ කොහොමද? සිද්ධිය පාර්ලිමේන්තුවටත් ගිහිනි.”

“මට තර්ජන ආවා. දවස පුරාම ටෙලිෆෝන් එකට ඉවරයක් නෑ.”

“ඒවට බයවෙන්න එපා. බුරුන බල්ලෝ එව්වර හපන්නෙ නෑ. පුශ්තයක් අහන්ටද?”

“ඔව්. හොඳා අහන්ට.”

“මවං පත්තරේ පිටකවරට මෙව්වර ලස්සන කෙල්ලෙක් නොයා ගන්නෙ කොහොමද?”

ඔහු පිළිතුරක් නොදී නාදවන හැන්ඩ් ෆෝනය අතට ගත්තේය. කතා කිරීමට සුදානම් වන්නිය ඔහු හඳුනා ගත්තේය.

“කොහොමද?”

“විවේක වෙලාවක කතා කරන්ටයි හිටියෙ. ඔයා නිසා මට ලොකු තැනක් ලැබුණා.”

“මටත් ලොකු තැනක් ලැබිලා තියෙන්නෙ. මට පාරේ යන්ට බැ.”

ඇගේ සිනා හඬ ඇසුණි.

“මෙහෙම කතා කරලා බැ. මට ඔයාව හම්බ වෙන්න ඕනෑ. විස්තර හම්බ වුණාම කියන්නම.”

“මම කතා කළේ වෙත දේකට. පුවත්පත් කතුවරයෙකුට මෙහෙම යෝජනාවක් කරන එක වැරදියි.”

"මේ පිස්සු විකාර කියන්නට එපා. මොන දේ කළත් මට මුල මතකයි. මම මියාලට රියදුරුකම් කළ කෙනෙක්. ඒ ගෞරවය තියෙනවා."

"ඒක තමයි අපි කරපු ලොකුම වරද. මිනිසුන් ජීවිතයේ දී අනන්ත වූ වැරදි කරනවා."

"මොකද කතා කළේ කියන්න."

"මම තෙමේ කතා කළේ මියාගෙ යාළුවා ආත්තමිමා."

ඇ ගිහවත්ව සිතාසෙමින් කීවාය.

"වෙන කා එක්කවත් යන්න කැමති නැ. ආත්තමිමට ගෙදර යන්න පිදිහක් නැහැල්ලු."

"තව වැඩ විකක් තියෙනවා. දවසක් දෙකක් ඉන්න බැරිද අහන්න. හැබැයි මට තනියම යන්න බෑ."

"තනියම නෙවේ ආත්තමිමා යනවිනේ.."

ඇගේ ගිහවත්ව සිතා තව ඇසුණි.

ඇමැතිවරයාට හොඳටම තරහා ගොස් තිබුණි.

"කෝ දුව...?"

ඇමැති වත්සලාගෙන් ඇසුවේය.

"ළමමා හම්බ වෙන්නට ගියා."

"කවුද දුවගේ පින්තුරේ පත්තරකාරයන්ට දුන්නේ...?"

"ඒක මම දන්නෙ නෑ."

"මියා දන්නෙ නැතිනම් මම ද දන්නෙ. පත්තරේ මගේ ජීවිත කතාව ලියන්නට පටන් අරන්. කවුද මවා කීවෙම."

"මම කොහොමද අපේ මවා දන්නෙ."

"මියා තෙමේ නම් මහ අම්මණ්ඩි කියන්නට ඇති. මම හොඳ මිනිසෙක් නෙමේ. මාව රිද්දන්න ආවොත් එකකක් තියන්නෙ නෑ."

"ඕන් අම්මට හෙම මොනවත් කියනව නෙමේ. මම කරපු අපරාධයට වෙන කෙනෙක් නම් මා එක්ක කතා කරන්නෙ නෑ."

"මම අම්මක කළා ද? කන්ට බොන්න දුන්නේ නැද්ද? ඉන්න තැනක් දුන්නෙ නැද්ද?"

"කන්න බොන්න දුන්නොත් ඔක්කොම හරියයි. සත්කුත් කතවා බොනවා." ඇ හැඩුම් මුසුව කීවාය.

"වත්සලා වරදක් වුණේ නැහැයි කියලා කියනවා නෙමේ. දුන් ඉතින් ඒවා කියලා වැඩක් නෑ. මේ ළමයා හිතුවක්කාර වෙලා."

ඇය පිළිතුරක් නොදී සිටියාය. දුව වෙතින් ඇ පැහැදිලි වෙනසක් දුටුවාය. ඇය කතා කරන්නේ වෙනදා විදිහට නොවේ. ජීව ඉහත යමක් කිරීමට තමාගේ උපදෙසක් පතයි. තමා තීරණයක් ගත නොහැකි නොවටිනා ගැහැනියක් ලෙස සිතුවේ ඇයි? රැකියාවෙන් ඉවත් වුණේ තමාගෙන් නොඅසාය. දුන් ව්‍යාපාරයක් කිරීමට සූදානම් වෙයි. ඇගේ හැසිරීමේ වෙනසක් ඇති වූයේ මේ වැන්න රියේ යාම් පටන් ගත් පසුවය. සහන් සමඟ ගිහවත්ව කමක් නැතැයි කීවත් එය පිළිගත නොහැක.

"මම කන්ට බොන්නට දුන්නේ නැද්ද? ඉගැන්වුවේ නැද්ද? මේ ළමයට මොනවද වෙලා තියෙන්නෙ. මම කියන දේ ඇහුවේ නැත්නම් දරුවා කියලා බලන්නෙ නෑ."

"තාත්තලා දුරු කවුරුත් එකයි. මුරණ්ඩයි. හිතුවක්කාර කමක් කරගන්ට බැරි නෑ. ළමයට මොනවත් හෙම කියනවා නෙමේ."

"ඒවා කරන්නෙ කොහොමද? මගේ වීරුදඩකාරයන් ගහන පත්තරේකට පින්තුරේ දිලා තියෙන්නෙ කැමැත්තෙන්. මේ වගේ ලස්සන පින්තුරයක් හොරෙන් ගන්ට බෑ. මෙයා කැමැත්තෙන් ගිහිත්."

"මාධ්‍ය නිදහසක් ගැන කියෙනවානෙ. මියා මේකට මුසුත්

කරන්ට එපා. අගමැතිකම් හිතක තියෙනවා නම් රණ්ඩුවට යන්ට එපා.”

“ඒ නිසයි මම ඉවසගෙන ඉන්නෙ. නැතිනම් මේ වැඩේ තහනු නැති පුදු වැන් රියකට බාර දෙනවා. නැතිනම් නොහඳුනන කුවක්කු කාරයෙකුට දෙනවා.”

“මට ආදරයක් තියෙනවා නම් රණ්ඩුවට පැටලෙන්නට එපා. දරුවා මාවත් දාලා යයි.”

“මොනවා... කෙල්ලගෙ එහෙම අදහසකුත් තියෙනවද?”

සමරතුංග ඇමැති පුදුමයට පත්වෙමින් ඇසුවේය.

ඇය මද වේලාවක් නිහඩව සිටියාය. මොනවා හෝ හිතුවක්කාර කමක් ළඟදීම කිරීමට වේරු දරනු පෙනෙයි. කුඩා දරියක කාලේ නම් කටේ බයට නතර කිරීමට පුළුවන. දැන් පෙර මෙන් අවවාද කළ නොහැක. නමාගේ වැරදි තිබිය දී දුටු අවවාද කළ නොහැක.

“මහත්තයා ළමයා එක්ක හැප්පෙන්ට යනවා හෙම නෙමේ. ඉවසන්ට. විරුද්ධ පක්ෂ අයට විතර නෙමේ. ආණ්ඩු පක්ෂයේ අයත් නම් කපන්ට හදන බව තේරෙන්නෙ නැද්ද?”

වත්සලා තම බිරිඳට වඩා බුද්ධිමත්ය. කුමාරිහාමි සල්ලිකාර මෝඩ ගැහැනියෙකි. නමා මේ තත්ත්වයට ආවේ ඇය නිසාය.

සහන් කොළඹ නතර වී සිටින බව අක්කාට ආරංචි වූයේ කලින් සේවය කළ රියදුරා වන සේදරගෙනි. ඔහු නිවසට ආවේ බැරැරුම් ප්‍රශ්නයක් රැගෙනය.

“හා එන්න සේදර. හරි ගියාම දුන් අපිට මතකත් නෑ නේද?”

“මම එහෙම ජාතියේ මූල අම්බක කරන කෙනෙක් නෙමේ. ඒකනේ මේ ආවේ.”

ඔහු ඉදිරිපස පුටුවක ඉඳ තොරතුරු කතා කළේය.

“බකලවත්තේ මිස් වෙනුවට කෙනෙක් අල්ලා දෙන්නයි ආවේ.”

“ඒකට මට ලේක් හවුස් එකේ ගැහු ළමයෙක් හම්බ වුණා. දුන් ශාන හරි. මොකක්ද ඔය අගේ තියෙන පත්තරේ.”

“මේක පෙන්නන්නත් එක්කලා තමයි ආවේ. බලමු අදහනවද කියලා.”

පුවත්පත අතට ගෙන ඇ මද වේලාවක් එදෙස බලා සිටියාය.

“හානේ... මේ බකලවත්තෙ කෙල්ල තේද? පුදුම ලස්සනක්.”

ඇ අවංකවම කීවාය.

"කොහොමත් අම්මගෙ ලස්සන දුටුව තියෙනවනෙ."

"අම්මා චිත්‍රපටවලත් හිටියනේ. ඇයි ඉස්සර කලා පත්තරවල හිටියො."

"ඔව්. අපේ කාලේ හෙන ප්‍රසිද්ධියෙනෙ."

"මේ පාහරයා ඒ ගැනිගෙ ජීවිතේ නැති කළා. ගැනු දුර දිග බලන්නේ නැතිව වැඩ කරනවා. එතකොටත් ඇමිනියා බැඳලා."

"වැඩ වැරදුනාම ඒ මත්තෙම නහිත්ට තමා වෙන්තෙ."

"අපි ගැනියෙක් එක්ක කතා කළොත් අපේ ගැනු මැරෙන්නට හදනවා. ගැනු දෙන්නෙක් ඉන්න බව මුළු රටම දන්නවා. ඔක්කොම සල්ලිවලට යටයි."

"මේ කෙල්ල හින්දා මම බයේ හිටියෙ. මල්ලි ගමේ ගිය හින්දා හොඳා. නැතිනම් අම්මගෙන් බැණුම් අහන්නට වෙන්නෙ මටයි."

"නෝනෙ මට මේක කියලත් බෑ නොකියත් බෑ. සහන් මහත්තයා දුන් ඉන්නෙ කොළඹ."

"මොනවා සේදර. මම ඒ බවක් දනගෙන හිටියෙ නෑනෙ."

"මේ පත්තරේ කර්තෘ විදිහට වැඩ කරන්නෙ සහන් මහත්තයා."

ඇ අදහානන නොහැකිව දැස් අයා බලා සිටියාය.

"මම හිතුවා හරි. එහෙනම් වැඩේ දුර දිග ගිහින්."

"මම නම් ජ්‍යා දන්නෙ නෑ. මිස් මෙයා මිනීමරන වැඩක් කරලා. ඇමිනිගෙ මිනිස්සු කොයි වෙලේ වැඩක් දෙයිද දන්නෙ නෑ."

"සේදර දන්න හදුනන නිසා පිටකවරෙට ගන්න ඇති. ඒ හැරෙන්න වෙන දෙයක් නැතිව ඇති."

"හොර ගැනිගෙ දුවෙක් එක්ක කොහොමටවත් යන්න මිනෑ නෑ. මම කිව්වේ ඒක නෙවේ."

ඔහු කතා කළේ වගකීමෙන් යුතුවය.

"සහන් මහත්තයා ඇමිනිතුමාගේ ජීවිත කතාව තවකතාවක් විදිහට පත්තරේට ලියලා."

"මොනවා.. අපේ මල්ලි.."

"පත්තරේ ගෙනාවේ නෝනව දෙන්නයි. කියවලා බලමු."

"මම පත්තරය බලන්නම්. මොනවද ලියලා තියෙන්නෙ...?"

"මේවා කොහෙන් හොයාගෙන ද දන්නෙ නෑ. ඇමිනි තුමාගේ වැලගිය කැන් ඉඳලා පටන් අරන් ලියලා. මේක වහාම තතර කරන්න කියමු. නැතිනම් මරලා දමයි."

"අහෝ සේදර මල්ලිට කරදරයක් වෙයිද?"

"නෝනේ හොඳම වැඩේ තමයි ඔය පත්තරේ වැඩට යාම තතර කරන එක. ඒක නොකළොත් මල්ලිගෙ ජීවිතේ නැති වෙයි. නොකද මේ ඇමිනියා මහා දුර්ජනයෙක්. මැරයෙක්."

සේදර ගිය පසු ඇය යළි පත්‍රය බැලුවාය. මෙය විකල්ප පුවත්පතකි. සැමියා සිටිය දී ඔහු මෙම පත්‍රය මිලදී ගත්තේය. වාමාංශික විකල්ප පුවත්පතක් වන මෙය ජනතාවට සත්‍ය හෙළි කරන පුවත්පතකි. මෙම පුවත්පතට සම්බන්ධ මාධ්‍යවේදීන්ට රජය විවිධ අවස්ථාවල දී දඩුවම් කළ බව ඇය දැකී. මේ අභිසංකෘත නිකන් අමාරුවේ වැටෙනවා.

මිකකොටම වඩා අවජාතක කෙල්ලට හිත ගිහින් වගේ. සියලුම වැඩ තතර කළ ඇය සහන් හමුවීමට පත්‍ර කාර්යාලය සොයාගෙන ගියාය.

ඇමිනිවරයාගේ ජීවිත කතාව ඒ ආකාරයෙන් නම් ගම් සහිතව පළ නොකළත් සැවොම් කතාව හදුනාගෙන තිබුණි. පැහැදිලිවම මෙය නිර්මාණ ක්‍රියාවක් ලෙස සෙසු මාධ්‍යකරුවන් පිළිගත්ත. මින් වඩාත් සතුටට පත්ව සිටියේ මිත්‍රය.

"මවං මට උඹ හිත්දා හෙන නැත. ඉස්සර උඹට සහේකට ගණන් ගත්තේ නැති උන් දුන් උමේ හොඳ කියනවා."

ඔහු කිසිත් නොදොඩා නිහඬව සිටියේය. පත්‍රයේ ආරම්භ කළ කතාව නිසා මරණ කර්ජන ආවේය. කතාව නතර නොකළොත් මරා දමන බවට දුරකථන ඇමතුම් ලැබුණි. ඔහු ඒ පිළිබඳව මිත්‍රව දන්වුයේ නැත. මෙතරම් දක්ෂෙක් වෙතත් ආධුනික ලේඛකයෙකුට හෝ ප්‍රවීණයකුට කරන්නට පුළුවන් වී නැත. මැතිසබයේ පවා එම පුවත සාකච්ඡාවට බදුන් වී ඇත.

"මේ වගේ ලේඛකයෙක් හොයාගත්තේ කොහොමද කියලා අහනවා. ඒ විතරක් නෙවේ පිටකවරේ හිටපු කෙල්ල කවුද අහනවා."

"කෙල්ලටත් ප්‍රශ්න ඇවිදින්න මිත්‍ර."

"පුදුම ලස්සන කෙල්ලක්. හරිම නැඹුරු. මම පත්තරේ පිටුන්ට එකක් ගහන්ට කිව්වා. බෝඩිමට යන්නේ නැද්ද?"

"මවං උඹ පලයං. මම තව ටිකක් පරක්කු වෙලා එන්නම්."

මිතුරා ගිය පසු ඔහු කෝපයේ ඉතුරුව තිබූ කහට ටික මුළු හලා ගත්තේය. ඇමති පිළිබඳව කාර්යාලයේ එක් රැස් කර තිබූ තොරතුරු ඔහු කිසිව් බැලුවේය. මිත්‍ර ඉතා සැලසුම්සහගතව කලක් කරුණු රැස්කර තිබුණි. වඩාත් සිත් බැඳගන්නා අයුරින් ඇමැතිවරයා පිළිබඳ කතාව ලිවීමට හැකි වූයේ ඔහු පිළිබඳව වෙනත් තොරතුරු මැතිනියගෙන් ලබා ගැනීමට හැකි වූ හෙයිනි.

"සහන් සර්ව හම්බ වෙන්න කවුද තෝනා කෙනෙක් ඇවිදින්න."

"මොකටද දන්නෙ නෑ. එන්න කියන්න."

මැදිරියට පිවිසෙන අක්කා දුටු සහන් පුදුමයට පත්වුණි.

"අක්කේ..."

"එපා මට අක්කෙ කියන්න."

ඇය තරහෙන් කීවාය.

"ඔන්.. ඔන්.. තරහා ගිහින්න."

"මේ මේ මාව කේන්ති කරන්නට එපා. තමුන්ගෙ එක කුසේ උපන් අක්කාට බොරු වංචා කරනවා."

"නෑ අක්කා නෑ... මම එන්නයි හිරියේ. වෙලාවක් නෑ."

"ඒ තරමටම අක්කට බලන්නට එන්නට වෙලාවක් නෑ."

"අක්කා ඔයාට මතක ද මිත්‍ර. සෙන්ට්‍රල් එකේ මා එක්ක හිරියේ."

"ඇයි මට මතක නැත්තෙ..."

"අක්කා මට මිත්‍රව හම්බ වුණා. වීස්තර අහලා මට පත්තරේට එන්න කීව්වා."

"ඇයි ටී හරකො මේක පත්තරයක්ද? මිත්‍රගෙ තාත්තලා ඒ කාලෙන් සමසමාජ, කොමියුනිස්ට් කාරයො. ඒකයි මිත්‍ර ඔය පත්තරේට ගියේ. ඔයාට ඕවා හොඳ නෑ. වෙන ජාතික පත්තරේකට යන්නට."

"අක්කේ මම මේ පත්තරේට කැමතියි."

"මල්ලියේ මේක පත්තරයක් නෙමේ කැලෑ පත්තරයක්. ලේක් හවුස්. ටයිම්ස්, ලක්ෂිම, දිවයින, රිටර් වගේ පත්තරයකට යන්න."

ඔහු නිහඬව සිටියේය.

"මල්ලි, ඔයා ඔය කරන්නේ හයානක වැඩක්. මොකටද ඔයා අර සමරතුංග ඇමැතිගෙ කතාව පත්තරේට ලිව්වෙ...?"

"රටේ මිනිස්සුන්ට ඇත්ත ලිවීම තමයි පත්තරකාරයෙකුගෙ යුතුකම."

පුතුකම් කරන්ට ඕනෑ නෑ. ඔයා වහාම මේ පත්තරෙන් අයිත් වෙන්ට ඕනෑ."

ඔහු පිළිතුරක් දීමක නොහැකිව නිහඩව සිටියේය.

"ඊටත් හපන් මොටද බහලවත්තේ කෙල්ලට පිටකවරෙට දෑමේ."

ඔහු පිළිතුරක් නොදී සිටියේය.

"මියාව කොළඹ ගෙනැල්ලා කරදරේ දම්මයි කියලා මට අම්මගෙන් බැණුම් අහන්ට වෙයි. මිය අවජාතක කෙල්ල ඇගේ එල්ලෙන්ත හදයි. මියා හෙම ඔව්ට අහුවෙන්ට එපා."

"මියාට පිස්සුද අක්කා. පිටකවරෙට පින්තුරයක් ගන්නා විතරයි."

"මේ මට බොරු කරන්ට එන්ට එපා. මටත් දුන් මේ හෙන්දගම් පොළොව හුරුයි. මිය කෙල්ල මිනිසෙකුට දෙන්නට බෑ. අන්තිමට මියාගෙ ඇගේ ගහයි."

"කිව්ව දේ අහන්ට. ඒ මිස් එක්ක මගේ සම්බන්ධයක් නෑ."

"මල්ලියෙ කොළඹට වෙලා මේ බොරුවට පෙටුල් පුව්වන්න එපා. අර කාංචනා නංගිව බැඳලා මාමගෙ දෙපස වික බලාගෙන හිටියම ඉවරයි."

ඔහු පිළිතුරක් දුන්නේ නැත. මාමා සතුට නවනගරේ තොග කඩය, පත්‍ර ඒජන්සිය, හාල් මෝල වශයෙන් මහා ධනස්කන්ධයක් ඇත. සැවොම් බලා සිටින්නේ මේ විවාහය කර දීමටය.

"අම්මා මට මල්ලික් එක්කලම එන්න කිව්වා. කාංචනාගෙයි මියාගෙයි මංගල්ලේ ඉවර කරන්ට ඕනෑ කිව්වා."

"මට මේ දවස් ටිකේ වැඩ කියෙනවා."

අක්කා ගියේ අමනාපයෙනි. ඇය ගිය නොබෝ වෙලාවකින් ඇමතුමක් ලැබුණි.

"දන් හරි ආඩම්බරයි."

"ඇත්තමයි මම මේ කතා කරන්ටයි හිටියෙ."

"අපායෙ යන බොරු කියන්ට එපා සහන්. මියා දන් හරි ආඩම්බරයි."

"මම මොකටද ආඩම්බර වෙන්නෙ...?"

"හරි... හරි මම තේරුම් අරන් ඉවරයි. මම මේ කතා කළේ මගේ වැඩකට නෙමේ. ආත්තම්මගෙ වැඩකට."

"මම පත්තරේ වාහනයක් ඉල්ලගෙන එන්නම්. හැබැයි ඉක්මනට යන්ට ඕනෑ."

"මම එන්නෙ නෑ. මියා ආත්තම්මට හිනින් ඇරලන්න."

"ඒක මියාගේ කැමැත්තක්."

එකවරම ඇයට සහන් ටෙලිෆෝනය කියන හඩ ඇහුණි. වරෙක ඔහු කෙරෙහි ආදරයක් ද තවත් වරෙක තරහක් ද ඇතිවෙයි.

"කොහොමද දුටු... ගමන හරිද? කරදර වෙන්න එපා මියාලා වැඩ කියෙන අයනෙ. මම පිටකොටුවට ගිහින් බස් එකක යන්නම්."

"නෑ නෑ ආත්තම්මට අපිට එහෙම අරින්ට බෑ. සහන් පත්තර ඔඟිස් එකේ වාහනයක් අරන් එනවා කිව්වා. අපි ඩිසල් ගහමු."

ඔවුන් කතා කරමින් සිටිය දී වත්සලා ආවාය.

"ඇයි අම්මා හදිසියෙන්ම ආවේ...?"

වත්සලා පිළිතුරක් නොදී සිටියාය.

"ලොකු දුටු ආට එක හොඳා. මම මේ හෙට ගමට යන්ට කියලා."

"අම්මට මම හෙට යන්න වාහනයක් කතා කරලා දෙන්නම්."

"අපරාදේ වියදම් කරන්ට එපා. සහන් ඩිසල් ගහගෙන යන්න පත්තරේ වාහනයක් ගේන්නම් කිව්වා."

"නොහැලපෙන එවුන් ආශ්‍රය කරනවට මේවා අපිට හොඳ පාඩම."

"මොකක්ද ඒ කොටුවගෙ වරද..?"

මිලිනා මැතිනිය අමනාපයෙන් කීවාය.

"සහන්තෙ අක්කා ඇවිදින් අපි මල්ලිව අල්ල ගන්න හදනවා කියලා මට බැන්නා."

පංචලි පිළිතුරක් දීමට නොහැකිව බලා සිටියාය.

"මහ කටකාර කයිවාරුකාර ගැනියෙක්. මල්ලි විශ්වවිද්‍යාලෙ කාරයෙක්ලෑ. අනුරාධපුරේ මාමගෙ දුව කසාද බන්දලා දෙන්න යනවුලෑ. කැකිරාවේ, තීර්ථපතේ හාල් මේල්ලි කියෙනවුලෑ."

"ඉතින් ඇත්ත වෙන්න ඇති. අපිට මොකද?"

"ඩ්‍රැයිවර් කෙනෙකුට අපේ දුව ඇගේ ගහන්න යනවා වගේ කතාව."

"ලොකු දුව මොනම දේකටවත් කලබල වෙන්න එපා. අපි මේ ඔහුල් කුලා කරන්ට කතා කරනවා නෙමේ."

"හොඳයි එන්නෙ නැතැ. මම එතෙකොට බලා ගන්නම්. අපි හිර ගනුදෙනු කරන්න ඉන්නවා කියලා හිතුවද දන්නෙ නැ. මහත්තයා දන්නවා නම් ඔවුන්ට තියන එකක් නැ."

"දන් මම මේ කතා කරගන්න ගමන යන්නම්. මිනිස්සු තරහා කර ගන්ට එපා. හතර වගේ මනුස්ස ආශ්‍රයක් නැ. මිනිසෙක් මළත් උදව්වට එන්නෙ නැ."

වත්සලා දෙනෙතේ නැඟුණු කඳුළු ඉවතට හැරී පිය දමා ගන්නාය. ආවේ කටකාර ගැහැනියෙකි. ඇය පැවසූ කතාව මව්ට පැවසිය නොහැක. අවජාතක දුවෙක් මල්ලිගේ ඇගේ ගැසීමට සූදානම් වන බව ඇය පැවසුවාය. හිතට දුකක් වේදනාවක් දනුණේ ඉන් පසුවය.

"මහත්තයා මගේ දුවව හොඳ කෙනෙකුට දෙනවා කිව්වා."

30

පත්‍රය සතුව එතරම් සම්පත් නැත. සතිපතා පළවන පත්‍රයක් නිසා කර්තෘ මණ්ඩලයට වාහනයක් ඇත. මිත්‍රයේ විශේෂ අවසරය මත වැන් රිය ලබාගත හැකි වූණි. පත්‍රයේ සිට එද්දී අවශ්‍ය ඉන්ධන ගසා ගත්තේය.

රාත්‍රී අහර ගත්තේ මිත්‍ර සමගිනි.

"මවං උඹ විකක් නෙමේ හොඳටම පරෙස්සම් වෙන්ට ඕනෑ කාලයක් මේක."

"අක්කා දෝස්මුරේ දම්මා. පත්තරෙන් අයින් වෙන්නලෑ. මම බෑ කිව්වා."

"අපි පෙරේදලිකව කාටවත් පහර ගහන්නේ නැතෙ. ඊට පස්සෙ වෙන වර්තයක් ගැන ලියනවා."

"ඔව්. ඇස්. ඒ. වික්‍රමසිංහ, ඇත්. ඇම්. පෙරේරා, බණ්ඩාරනායක, මහත්මා ගාන්ධි, වර්තාපදාන ලියලා තියෙන්නෙ."

"මට මේ වගේ දෙයක් කියන්න අයිතියක් නැ. උඹට මේ අකුරුස්සේ ගමන නොගිහින් ඉන්ට බැරිද? මේ ගමනේ කිසියම් යටි අදහසක් තියෙනවද?"

"ඉස්සෙල්ලම කියන්නම්. යටි අදහසක් තියෙනවා කියලා උඹ හිතන්නේ පිටකවරෙ ඉන්න කෙල්ල එක්ක මගේ සම්බන්ධයක් ඇති කියලා හේද?"

"ඒක උඹේ බලාපොරොත්තුව, කැමැත්ත නම් අපිත් අත උස්සනවා. ඒකී කුමාරිකාවක් ද, කතෘවියක් ද, වෛශ්‍යාවක් ද කියන එකේ මට කිසිම ප්‍රශ්නයක් නෑ. උඹ කැමති නම් මාත් කැමතියි. එව්වරයි."

"අපේ ඇසුර ආදරයක් දක්වා ගෙන ගිය එකක් නෙවේ. උඹ මගේ හොඳ යාච්චෙක් වගේම පංචලිත් මගේ හොඳ යෙහෙළියක්."

"රයිට්... එහෙම නම් කමක් නෑ. නෑ... මම හිතුවේ මෙහෙමයි. මේ සම්බන්දේ තවත් එයා ගිහිත් කසාද බැඳලා දරුවෝ හදලා හොඳ ජීවිතයක් ගත කරාට් කියන එක නමා මම හිතුවේ. මම ඒකට කැමතියි."

"උඹ නම් මාර බඩුවක් තමයි. උඹ වාමාංශික විකල්ප පත්‍ර කාරයෙක් නෙවේ සිහින විකුණන්නෙක්."

මහු සිතාසෙමින් කීවේය.

"නෑ මම. මේක අභියෝගයක්. පැහැදිලිවම මේ වගේ කෙනෙක් තමා උඹට ගැළපෙන්නේ."

මහු තව ඉදිආප්පයක් පිහිනට දමා ගත්තේය.

"මට මාමලෙ දුව කාංචනාව බන්දලා දෙන්නයි යන්නේ."

"මව්, පැහැදිලිවම ඒ ළමයට උදව් කිරීමේ යුතුකමක් තියෙනවා. අනික තිකත් තැන් තැන්වල දුක් විදින්නට ඕනෑ නෑ. මම දන්නවනෙ තියෙන දේපළ."

"කාංචනයි මායි ආශ්‍රය කළේ වෙනත් විදහටයි. මිනිහ මළා කියලා නංගි විදහට ආශ්‍රය කරපු නංගි කෙනෙක්ව ගැනියෙක් කරගන්නට පුළුවන්ද මම. ඒක මනා ජරා යෝජනාවක්."

"එහෙම නම් පංචලි එක්ක දිග කන්නට බැරි අවජාතක කෙල්ලෙක් හිත්දද?"

"අවජාතක කියන එක මනුස්සයෙකුට කියන්නට බෑ. උඹ නම් මාර පිස්සු ප්‍රශ්න අහන්නේ."

"නෑ මට මේවා අහන්නට ඕනෑකම තිබුණා. හරි උඹට උදේට යන්නට තියෙනවෙන. නිසා ගනින්න."

දත් මැද මුහුණ යෝදා සරම හඳ නිදා ගැනීමට සූදානම් වෙද්දී දුරකථන ඇමතුම් ලැබුණි.

"කතා කළාට කමක් තැද්ද?"

"වෙනදක් අතලද කතා කරන්නේ."

සහන් ඇසුවේය.

"දන් වෙනද වගේ තෙමෙයිනේ. වෙනක්."

එකවරම ඇය හඬන හඬ ඇසුණි.

"ඇඩුවොක් මම කතා කරන්නේ නෑ. ෆෝන් එක මර් කරනවා."

"නෑ. නෑ. අඩන්නේ නෑ."

"අපි හෙට උදේ පාන්දරින් යනවනෙ. හෙට උදෙත්ම නැගිටලා මට කතා කරන්න."

"අපි හෙට ගමන කැන්සල් කරමු."

"මේ පිස්සු කතා නොකර ගිහිත් නිදා ගන්න."

"මම හෙට එන්නේ නෑ. තනියම යන්නට වෙයි."

"නාවොක් මම එවෙලෙට බලා ගන්නම්."

"මොනවා කරන්නද?"

"ඇදගෙන යනවා. උස්සගෙන යනවා."

"මම දන්නවා එන්නියා බව."

ඇගේ සීතා හඬ ඇසුණි.

"මම නැවිදිත් ඉන්නම් සහන්."

"ඇයි මේ විදිහට වෙනස් වුණේ. මා එක්ක යන්න එපා කියලා කවුරුවත් කීව්වද?"

ඇය පිළිතුරක් නොදී සිටියාය.

"හරි, හිතට පුණන ඇති කරගත්තට එපා. ඔක්කොම අමතක කරලා නිදා ගන්න. මම ආත්මයාවට ඇරලලා එන්නම්. එක අතකට අපි දෙන්න තනියම යන එක හොඳ නෑ."

ඔහු ඇගෙන් සමුගත්තේය. මොනවා හරි දෙයක් සිදුව ඇති බව ඔහු තේරුම් ගත්තේය. කඩිනමින් ඇදට ගියේ ටිකක් නිදා ගැනීම සඳහාය.

සහන් පාන්දර පිබිදුනේ ඔරලෝසුවේ හඬිනි. ආත්මයාව කැඳවාගෙන යාමට වූ පොරොන්දුව එකවර සිහි වුණි. මුහුණ සෝදාගත් ඔහු තේ දඳුරක්වත් නැතිව ගමන ඇරඹුවේ ඉක්මනින් ආපසු ඒමට ඇති බැවිනි. රථය පණ ගත්වා ගත් ඔහු ආත්මයාවගේ නැයාගේ ගෙදරට ගියේය. රථයෙන් බැස නිවසට ගියේ පංචලි දැකීමේ අවසරයෙනි. ඇය හා බැඳී මොකක් හෝ පුණනයක් ඇත. පත්‍රයේ පිටකවරයට පෙනී සිටීම නිසා මෙම පුණනය ඇතිවූවා විය හැක. එසේ නැතිනම් ඇමතිවරයාගේ ජීවිත කතාව ඇසුරෙන් නිර්මාණය කළ කතාව නිසා ඇතිවූවා විය හැක.

"දුව... මේ සහන්ට තේ එකක් ගේන්න."

"ඕන්නෑ මැඩම."

"ඕන්නෑනි වෙන්න කොහොමද? තේ එක ගේන්න."

නිවස හිමි කාන්තාවගේ දියණිය කඩිනමින් තේ රැගෙන ආවාය.

පංචලි පෙනෙන්නට නොසිටීම සැහෙන පුණනයකි. එහෙත් ඒ පිළිබඳව විමසීමට හැකියාවක් නැත. තේ කෝපය නැඹු ඔහු වටපිට බැලුවේය.

"නාලනි දුව.. එහෙනම් මම යනවා."

"නැන්දෑ... මම ක්ලිනික් වෙට් එකට මහක් කරන්නම්."

ඇය වැද ආවාර කරමින් කීවාය.

"සහන් ළමයෝ යමු."

සහන් බැගේ දෙක රැගෙන රථය දෙසට ගියේය. එකවරම හදවතට පිවිසුණේ දැඩි වේදනාවකි. ගාල්ල, මාතර පත්තර ඩිලිවර් යන ආරාධනාලාට කීවා නම් මේ කටයුත්ත කළ හැකිව තිබුණි. කොතරම් නැතැයි කීවත් ඔහු පැවසුවාක් මෙන් පංචලි තම සිත තුළ ජීවත් වන බවක් දැනේ. ඇමතිවරයාගේ අනියම් කීර්දගේ දුව යන පුණනය තමාට කිසිම බලපෑමක් නැත.

"සහන්.."

"ඇයි මැඩම."

"වෙනඳ යන කොට මෙහෙම නෙමේ.. මොනවා හරි කියනවනෙ."

"මිනිස්සු හැමදාම එකම විදිහට ඉන්න හොඳ නෑ කියන එක මම ඊසේ රැ තේරුම් ගන්නා."

ඔහු සිත් බිදුණු හඬින් කීවේය.

"සමරතුංග ඇමති තුමා ගැන පත්තරයට ලිවෙව් දවෙය ආගමනව් තේද?"

"ඇමතිතුමා ගැන මගේ හිතේ පොද්ගලික අමනාපයක් නෑ.

වෘත්තීය දේශපාලනය කරනකොට කවුරුත් එහෙම තමා. මම කළේ පත්‍රය විසින් මට පවරපු දෙයක්."

"ඒ කිව්වේ...?"

"මේක විකල්ප පත්‍රයක්. පක්ෂ විපක්ෂ හේදයක් නැතිව මැති ඇමැතිවරුන්ගේ විස්තර මේ කාර්යාලයේ එක් රැස් කරලා තියෙනවා. මම කළේ ලිව්ව එක විතරයි."

"මගෙන් ඇහුව නම් තව විස්තර දෙනවනේ. මේ මිනිසා නිසා මා තරම් දුක් වින්ද, තවත් දුක් විදින කෙනෙක් නෑ සහන්."

ඔහු පිළිතුරක් නොදී මද වේලාවක් සිටියේය.

"රස්සාවට අදාළව මේක ලිව්වත් මේක ලිව්මෙන් මම කළේ බරපතළ වරදක්. මේක මා නොලිය යුතුව තිබුණා."

ඔහු කම්පාවෙන් කීවේය.

"නෑ සහන් කළේ හොඳ දෙයක්. අද මේ රටේ සල්ලිකාරයින්ට එක ගැහැනියෙකුට වැඩිය ඉන්නවා. ඒ වගේ ජරා මිනිසුන් ගැන රටට හෙළි කරන්නට ඕනෑ. මේ නිසා මා පොද්ගලිකව දුක් විදින අම්මා කෙනෙක්."

"මා මේ ලිපිය ලිව්මෙන් පංචලි මිස් ගේ හිතට වේදනාවක් ඇතිවෙන්නට ඇති. මාත් දුර්වල බලලා වැඩ කරන කෙනෙක් නෙමේ. මටත් පත්තරේට පින්තූරේ නොදා ඉන්නට තිබුණා."

"නෑ නෑ ඒ ගැන දුක්වෙන්නට එපා. දුව කැමිනියි."

"මැඩම් කොහොමද ඒක දන්නේ. මේ ගමන නාවේ මා එක්ක තරහා වෙලා."

සාකච්ඡාව තහර වුණි. ඔහු සිටින්නේ දුකින් බව මිලිනා මැතිනිය දනගන්නාය. වැන් රියේ පසුපස අසුනේ නිදාගෙන කථාවට සවන් දෙන පංචලියේ සිතේ ඔහු කෙරෙහි ඇතිවන්නේ දැඩි ගෞරවයකි. තාත්තා පිළිබඳව මෙම කතාවේ පොද්ගලික

පළිගැනීමක් සිතේ ඇති නිසා යැයි ඇය සිතා සිටියාය. ඔහු කවදත් බාල වැඩ නොකරන්නෙකි. මිතුරු මිතුරියන් මෙන් ඇසුරු කරමුයි පැවසීමෙන් තමා කළේ බලවත් වරදකැයි සිතෙන්නේ දන්නය. කිසියම් පුද්ගලයෙකුට තමා කැමති ගැහැනිය වෙනුවෙන් ඕනෑම කැප කිරීමක් කිරීමට පුළුවන. ආදරයට සුදාන අවිජාන බව සලකන්නේ නැත.

තම ආදරය කෙළින්ම පැවසුවා නම් ඔහු කවදාවත් ගමේ ගැහැනියක් විවාහ කර ගැනීමට කැමති වන්නේ නැත. දත් ඔහුට විවාහ කර දීමට සුදානම් කර ඇත්තේ නව නගරයේ ව්‍යාපාර හිමි පරපුරක ගැහැනියකි. මෙතෙක් කල් ඇසුරේදී අප ආදරයක් ගැන කතා කර නැත. ඔහුට වෙත ගැහැනියෙක් අක්කලා විවාහ කර දෙන්නට යන්නේ ය යන කතාව ඇයට දරාගත නොහැකි වුණි. සුපුරුදු රථ ගාලේ රථය තහර කළේ තේ පානය සඳහාය.

"මැඩම් තේ බොමු."

මිලිනා මැතිනිය රථයේ වැහිර සිටින පොඩි දුව දෙස බැලුවාය. ඇය ද මේ දඟකාර වැඩිවලට කැමතිය.

"ආත්තම්මා යන්න. මම පස්සෙ එන්නම්."

පංචලි ගබ්ද නොනඟින අයුරින් හස්ත සංඥාවෙන් ආත්තම්මාට කීවාය. මිලිනා මැතිනිය රථයෙන් බැස ආපනශාලාව වෙත ගියාය.

"මැඩම් මොනවද කන්නෙ...? සිනින් තියෙන නිසා කුරක්කන් පිට්ටුවක් කමු."

"ආ... ඔව්. කැමට පෙර පෙත්තක් බොන්න තියෙනවා සහන්. මගේ බැග් එක ගේන්ට බැරිව ගියා."

"මට අද බඩගිනි නෑ. මැඩම් කන්න. හිත හරි නෑ. යන ගමන් කන්න මම බනිස් ගෙඩියක් ගන්නම්."

"වෙනදා උදේට බත් පිතානක් කනවා නේද?"

ඔහු නිහඬව බෙහෙත් බැගය ගෙනෙන්නට ගියේය. නෝනාව බිලිවරි පියසේන අත එව්වා නම් හොඳ යැයි සිතෙන්නේ දැන්ය. ඉකුත්වර එද්දී හි ගැසූ හැටි ඔහුව සිහිවුණි. අල්කා යන්නී, කවිතා ජයරාමයේ හිත ගැසීමට පංචලි මැනවින් දැන සිටියාය. මේ මොකක්ද වුණේ...? පාරට නොගොස් හෝටලයේ සිත්හිටව හේන්තු වී සිටියේය. ඉකුත්වර පැමිණි ගමනේ දී අප අතර කොතරම් බැඳීමක් තිබුණාද? කාන්තා කාමරයට යද්දී ඇගේ ලේන්සුව හා අත්බැගය තමා අතට දුන් හැටි සිහිවුණි. ගිය කාර්යය අවසන් කර ඒමේදී ලේන්සුව තබාගෙන බැගය පමණක් දුන්නේ අමතක වූ පරිද්දෙනි. ඒ ලේන්සුව මැණික් මෙන් සුදැකිව තබා ගත්තේ ඇයි? චූහුණ, ගෙල, තොල්පෙති ස්පර්ශ කළ ගැහැනු සුවඳ තමාට එක් දෙයක් සිහිපත් කරවයි.

අපි යාච්චෝ මෙන් ඇසුරු කරමුයි කළ යෝජනාවට මම හා කිව්වෙමි ඇයි...? මම අලි පල් මෝඩයෙක්. එහෙම බැ... මම ආදරෙයි කියලා කියන්නට බැරි නිව්ටයෙක්. ගැහැනු එළිපිට ආදරෙයි කියන්නෙ නෑ. ඒ හැසිරීමේ ඇත්තේ නිර්ව්‍යාජ ආදරයක්. පිරිමියෙක් තමා ඒ වගකීම හේන ඕනෑ.

වැඩි අඳුර ලොව වටකරගෙන ඇත. හමන සුළඟ සිසිල්ය. දෙවියනේ අද පංචලි සිටියා නම්... මෙම ගමනට පංචලි මැදි කරගත්තට සිතුවෙමි ඇය පිළිබඳව තම හදවතේ වූ අපේක්ෂාවන් ප්‍රකාශ කිරීමට. අම්මලා, මාමලා කාංචනාව යෝජනා කළත් නංගි වාගේ හිටපු කෙනා වී ගැහැනිය කර හේනේ කොහොමද? ආදරේ කියන භාවමය සිද්ධිය කාටවත් අහිත් අල්ලලා පෙන්වන්නට බෑ.

වැස්ස වැටෙන නිසා රරයට යාගත නොහැකිව ඔහු බලා සිටියේය. වැස්සෙන් බේරෙන්නට හෝටලය දෙසට දුව එන පිරිස අතර සිටි තැනැත්තිය දුටු සහන් එය අදහාගත නොහැකිව බලා සිටියේය. දෙවියනේ... මේ කවුද...? හදවතට පිවිසි සතුට දරාගත නොහැකිව ආවරණය යට සිට තිස පිය දමා ගන්නා පංචලි දෙස බලා සිටියේය. මෙතෙක් හදවතේ වූ දුක් දෝමනස්සයන් මැදි අඳුර මෙන් පතව ගියේය.

සහන් පසුපසින් ගොස් ඇය අසල සිට ගත්තේය. ඔහු සිය පිරිමි ලේන්සුව ගෙන ඇගේ හිස පිය දමමිණි. එක්වරම ආපසු හැරුණ පංචලිගේ මුහුණේ දඟකාර සිතාවක් තැන්පත්ව තිබුණි.

“ඕත්තෑ හිතාවෙන්න.”

ඔහු අමනාපයෙන් කීවේය.

“ඉතින් මම ආවනෙ.”

ඇය ඔහුගේ දෑත් අල්වා ගෙන කීවාය.

“මේ වගේ වේදනාවක් හිතකට දෙන්න දුකක් හිතුවේ නැද්ද?”

ඇය පිළිතුරක් නොදී බලා සිටියාය.

“බොහෝ දේ ආයාසයෙන් වුණත් දරන්න පුළුවන්. ඒත් පංචලි නැතිවීම මට දරාගන්න පුළුවන් වුණේ නෑ.”

“ඉතින් මම ආවනෙ. මම ළඟ ඉන්නවනෙ. හිතාවෙලා මා දිනා බලන්න.”

ඇය සහන්ගේ දෑත් ළයට තදකර ගනිමින් කීවාය.

31

ගෙවී ගිය දේවල් ගැන කතා කළ යුතු නැත. තමා ඉපදුනේ ප්‍රශ්න රැසක් සමගිනි. ඒ කිසිවක් කිසිමාකාරයකින් විසඳිය නොහැක. අවජාතක නින්දාවෙන් අප නිදෙනාටම මිදිය නොහැක. අම්මාට කිසිදාක තිත්තානුකූල විවාහයක් ලැබෙන්නේ නැත. ආට්ටි අම්මා හා තමා එකම සිදුවීමක් නිසා දුකට පත් වූවක්ය. කිසිදාක වැදගත් පවුලකට තමා විවාහ කර දීමට නොහැකි බව පංචලී දැනී. එහෙත් තමාට කිසිදාක එවන් අයිතියක් නැත. සහත් මුණගැසුණේ සිත අයාලේ ගොස් තිබූ මොහොතකය. ඔහු හැර වෙන කිසිවෙක් හදවතට පිවිසීමට අවසර පතා නැත.

බොහෝ දුෂ්කර කාල පරිච්ඡේදයක් ගෙවද්දී මුණගැසුණු සහත් සිසිල් පැත්ත පොදක් වැන්න.

සහත් අනුරාධපුරේ මාමාගේ දුටු සමගින් විවාහ වන බව දනගත් දිනයේ සිත ව්‍යාකූල වූ හැටි සිහිවෙයි. ඔහුට නොදන්නවාරටයේ ආවේ ඇත්තටම දුකින් යුතුවය. සහත් ආත්මමිමා සමඟ වූ පිළිසඳර කොතරම් හැඟීමබරද? ආත්මමිමා ඔහු හා කතාබේ යෙදුනේ සත්‍ය හෙළදරව් කිරීමට පැමිණිල්ල පක්ෂයෙන් කතා කළ නිකිඤ්චරියක ලෙසිනි.

මෙය කොතරම් හැඟීමබර අවස්ථාවක් වූණද? ගි හැට්ටි

ආත්මමිමා සහභාගී වූවාය. අවසානයේ ගීතයෙන් ගීතය ගැසීමට නිදෙනාම එක්වූහ. සියලු ප්‍රශ්න අමතක කර වෙනස් ලොවකට පිවිසීමට ඔවුහු සමත් වූහ.

"අපි යන ගමන් රූවිරලගෙ ගෙදරටත් ගොඩවෙලා යමු. මොනව හරි දෙයක් ගත්ට ඕනෑ."

"ඔබ තේද? අපි එදත් ගියේ නිකන්."

සල්පිල පිහිටා තිබුණේ පාර අතින්පසය.

"මොනවද ගත්ට ඕනෑ. මට තේරෙන්න නෑ. යමුද?"

"මටත් වැඩි තේරුමක් නෑ. ආත්මමිමා මොනවද ගන්නෙ..?"

"පලතුරු මොනවා හරි ගන්න."

පාර හරහා පනිත්ට ප්‍රථම ආරක්ෂාව වෙනුවෙන් ඇගේ අතින් අල්ලා ගත්තේය. එය ව්‍යාපාර රැසක් ඇති මධ්‍යස්ථානයකි. ඇය ඔහුගේ අත නොහැර සිටියාය. පුවත්පත්, සඟරා අංශයේ සිටි තැනැත්තාගේ තෙත යොමුව තිබුණේ පංචලී වෙතය. ඡායාරූපය සහිත පුවත්පතක් එල්ලා තිබෙනු පංචලී දුටුවේ නැත. ඇය සහත් පලතුරු ගන්නා තෙක් එදෙස බලා සිටියාය.

"මිස්, පොඩ්ඩක් මේ සර්ට කතා කරන්නට ඕනෑ කියනවා."

පත්‍ර කවුන්ටරයේ තැනැත්තා කීවේය. ඇ සිතාමුසු මුහුණින් යුතුව සිටියාය.

"මොකක් ගැනද?" ඇය විනිතව ඇසුවාය.

"පෙරමග අලේ වාමාංශික නායකයෝ ආරම්භ කරපු පත්‍රයක්. මේ පත්‍රයේ පිටකවරේ ඉන්න මිස් තේද?"

"ඔව්." ඇය මිඳ සිතාවෙන් යුතුව කීවාය.

"ඉස්සර දැකැත්තයි මීටියයි දාලා වැඩ කරන ජනතාව නියෝජනය වන පත්තරේ සම්පූර්ණ ආකෘතියම වෙනස්."

පත්තරේ අභ්‍යන්තරයේ අඩුවක් තියෙනවද?"

"නැ බොහොම අපුරුවට පත්තරේ හදලා තියෙනවා. කවුද මේ පත්තරේ කරන්නෙ. අපේ පරණ සහෝදරයෝ ඉන්නවද?"

"මම නම් විස්තර කියන්නට දන්නෙ නෑ. අන්න අර පලතුරු ගන්න මහත්තයාගෙන් අහන්න. එයා තමා කරනා."

ඇය සහන් දක්වමින් කීවාය. එම මැදිවියේ තැනැත්තා පත්තරේ පාඨකයෙකි. ඔහු සහන්ට අතට අත දී පිළිගෙන ඉන් අතතුරුව එහි සිටි අනිත් අයට ද සහන් හඳුන්වා දුන්නේය.

"ඇත්තටම යුගයන් එක්ක හැමදේම වෙනස් වෙනවා නම් පත්තරේ වෙනස් වුණාට කමක් නෑ."

"අත්තර්ගතයේ වෙනසක් නෑ."

"ඔව්. නමින් තොලිවිට ලියලා තියෙන්නේ සමරතුංග ගැනනේ. ඒ ජඩයා ගැන අපෙන් ඇහුවා නම් කියනවා."

"ඔය කරණම් ගැහුවට ඉස්සර වාමාංශිකයෙක්. සමුපකාරේ වැඩ කළේ."

"සල්ලිකාර ගැනියෙක් බැන්දා. ගැහුවා ගැහුවා කෝටිපතියෙක් වුණා."

මේ පවසන්නේ කෘ ගැන දැයි පංචලි දනී.

"විස්තර මගෙන් අහමු. හක්මණ සංගීත විවර කෙනෙකුගේ ලස්සන දුවෙක් අනාර් කරලා ළමයෙකුත් ඉන්නවා. කෙල්ලගෙ තාත්තා හිතේ අමාරුවට මළා. ඒවත් දමලා ලියමු මහත්තයෝ. මුත් නිරුවත් කරන්ට ඕනෑ."

"බොහොම ස්තුතියි. හදිසි ගමනක් යන්ට තියෙනවා. අපි යනවා."

පංචලි සහන්ගේ අත තරයේ අල්වාගෙන එළියට ආවාය. ඔහු ඇගේ කඳුළු පිරි දෙනෙත දුටුවේය.

"නායා ඉන්න. ආත්තම්මට තේරෙයි."

ගමන ආරම්භ වුණි. ගමනේ සතුට නැති වුවාක් සේ ඔහුට දැනුණි.

"ඒ ගැන හිතන්ට එපා."

"මට දත් මේවා ගාණක් නෑ යහන්. මම මුළු ජීවිත කාලය පුරාම ලජ්ජාවට පත්වෙව්ව කෙනෙක්."

"ඔයා ලැජ්ජා වෙන්නෙ මොකටද? ලජ්ජා වෙන්න ඕනෑ වෙතත් අය."

රුවිරගේ නිවස වෙත ළඟා වන විට ඔවුහු පුශ්න අමතක කළහ.

"අද ජෝඩුවම එයි කියලා රුවිර කීවා."

රුවිරගේ බිරිඳ පංචලිගේ අතින් අල්ලා ගනිමින් සිනාපුණය.

සහන් මිලිනා මැතිනියගේ අතින් අල්ලාගෙන නිවසට කැඳවාගෙන ආවේය. මිතුරන් දෙදෙනාට කතා කළ යුතු බොහෝ දේ තිබුණි. බිරිඳ සුදානම් කළ සිසිල් බිම පානයෙන් පසු ඔවුහු යාමට සුදානම් වූහ.

"එහෙනම් රුවිර අපි යනවා."

"පිස්සුද විනාඩි දහයක් හිටපන්."

"බෑ මවං... අපි හෙට එන්නම්."

"හෙට අනිවාර්යයෙන්ම එන්න ඕනෑ. කිරි සල්ලයර්ස්ලා මෙහාට එනවා."

"තියෙන විදිහට කෑම කටක් කාලා යමු."

රුවිරගේ අම්මා යෝජනා කළාය.

"ඔයා නංගිවයි අම්මවයි ඇතුළට එක්ක යන්න."

පංචලි ආත්තම්මා කැට්ට නිවස තුළට ගියාය. සහන් කවරෙක් ද යන්න ආත්තම්මාට පෙන්වීමට මෙය හොඳ වේලාවකැයි ඇයට

සිතුවේ. අඩු වශයෙන් සහන් නමා කවරෙක් ද යන්න තමාටවත් හෙළිකර නැත.

"ආත්තමිමා ඔයාට බඩුවක් පෙන්වන්නද?"

ඇය හිස සැලුවාය.

"හැබැයි ආත්තමිමා ඔයා මේක දන්න බවක් අඟවන්න එපා. හරිද?"

ඇය පහන් හඬින් කීවාය.

"හරි... හරි... මොකක්ද ඔව්වර හංගන රහස...?"

ඇය ආත්තමිමා සමඟ යාබද කාමරයට ගියාය. ඇය රූපිරණේ හා බිරිඳගේ මංගල ඡායාරූපය බැලුවාය.

"දෙන්නම් උපාධිකාරයොද?"

"මව් ආත්තමිමා, අනිත් පින්තුරේ උපාධි කෝට් එක දාගෙන ඉන්නෙ කවුද බලන්න."

ආත්තමිමා සහන්ගේ ඡායාරූපය දෙස බලා සිටියාය.

"දුව.. දුව.. මේ අපේ සහන් නේද?"

"මව් ආත්තමිමා, සහන් ග්‍රෑජුවේ කෙනෙක්. ඒ විතරක් නෙමේ සෙකන්ඩ් අපර් එකක් තියෙනවා."

බොක්සිං ශ්‍රේණියේ පැලඳ ප්‍රහාර කර ඉරියව්වකින් සිටින ඡායාරූපයක් හා කරාවේ ඇඳුමෙන් ගන්නා ලද ඡායාරූපයක් ද ඒ අතර විය.

"අපි ඉක්මනට එළියට යමු."

ඇය ආත්තමිමාගේ අතගෙන කාමරයෙන් පිටතට ආවාය.

"මම හිස සැරේ ආපු පෙලාවේ දුක්කෙ."

ඇය දල්වූ දෑසින් යුතුව පහන් හඬින් කීවාය.

"මිනිහෙක් දිනා දුක්ක ගමන් කියන්නට පුළුවන්. හොඳට ඉගෙන

ගන්න කෙනෙකුට මිසක් පත්තරයක වැඩ කරන්නට බෑ. සහන් හොඳ ළමයෙක්."

"සහන් හොඳට ඉගෙන ගන්න කෙනෙක් විත්තිය මම දන්නවා ආත්තමිමා. ඒත් මම අහන්නෙ නෑ. අම්මා සහන්ට බාල්දු කරලයි කතා කරන්නෙ."

"එයාට කොහොමටත් මනුෂ්‍යසයෙකුගෙ හොඳ තරක හොයන්නට බෑනෙ. ඒකනෙ අමාරුවේ වැටුණෙ."

"ආත්තමිමා කවිද හරි රහස එළිවෙන්නෙ නැතැ. එතකල් අපි සද්ද නැතිව ඉමුමු."

"අන්න හොඳා. අපිත් හොඳ වැඩක් කරමු."

පැහැදිලිවම මෙය සතුටුවිය හැකි පණිවුඩයකි. යමක් පිළිබඳව තීරණයක් ගැනීමට හොඳ පසුබිමක් තිබිය යුතුය. පොඩි දුවගේ සිතේ සැඟවුණු දෙයක් ඇති බව මිලිනා මැනිනිය තේරුම් ගත්තේ කලකට ඉහතය. දුවගේ සිත තේරුම් ගැනීමට ඇයට කිසි අපහසුවක් තිබුණේ නැත. මෙවැනි තේජවන්න පිරිමියෙක් කුමන රැකියාවක් කළත් ගැහැනියකගේ ගෞරවය විශ්වාසය රැකගන්නා බව ඇය දන සිටියාය. තමා මිය යන්නට පුළුම දුව පෝරුවේ නංවා විවාහ කර දීමේ දැඩි ආශාවක් සිතේ තිබුණි. මෙහි ප්‍රධාන ගැටලුව වන්නේ මංගල යෝජනාවක් මගින් කිරීමට නොහැකි කමය.

"තියෙන විදිහට කෑම විකක් කමු."

රූපිරණේ මව විතුර විදුරුවක් පිරිනැමුවාය.

"කරදර වුණා නේද? එන්න දුව. දුන් වන්දුවකි අපි එතකල් කෑම උයන් බලන් ඇති."

"ඒවා රැව කන්නට බැරිවයැ."

"පරක්කු වුණා. කෑම කටක් කාලා යමු."

ඒවා ආහාරය ගැනීමෙන් පසු ඔවුහු අකුරැස්ස බලා පිටත් වූහ.

වැසි වැටීම නිසා පරිසරය ප්‍රබෝධමත් වී තිබුණි. ආත්තමිමා නිවසට යැවූ ඇස හතන් ළඟට ගියාය.

"යමු ඇතුළට." පංචලී ආරාධනා කළාය.

"මම වාහනේට වෙලා ඉන්නමි."

"වාහනේට වෙලා ඉන්නට මිනෑ නෑ. එහෙනම් අපි යමු."

"මව්, ඒක හොඳා. අපි යමු."

"හෙට කිරි ගොවියෝ රූපිරලගෙන දිහාවට රැස් වෙනවා කිව්වා නේද?"

මිත්‍ර හිසවතා එය අනුමත කළේය.

"නා යමු ඇතුළට. නාචොත් ඇදගෙන යනවා."

මිත්‍ර ඇය අනුව නිවස තුළට ගියේය.

සියාගේ කන්තෝරු කාමරය ඇත්තේ පිටතිනි. සිංහල ආඥාපිටි දිව්‍යාචාරයක් වූ සියා ලෙඩුන් බැලුවේ මෙහි සිටය. දැන් එය අවුත්තන් සඳහා වෙන්ව තිබේ.

"මේක සහන්ගේ කාමරය."

මිත්‍ර කාමරයට පිවිස ඇදේ ඉදහත්තේය. එය තමා වෙනුවෙන් තැනී ඇතිව සකස් කර ඇති බව මිත්‍රට සිතුණි.

ඇඳුම් මාරු කරගත් මිත්‍ර වත්ත පහළ ලීට ගොස් දිය නැවේය. දිය නාගෙන පැමිණි නොබෝ වෙලාවකින් පංචලී රසකැවිල්ලක් සමග තේ කෝප්පයක් රැගෙන ආවාය.

"චතුර සිතද?"

"චව් චතුරට වඩා ළිඳේ චතුර සිතලයි."

"මාත් නැවා."

"නැන්දෑවේ නාන්ට හොඳද? මයිකොලොන් මාස් දෙයක් ගන්නට."

මිත්‍ර ඇගේ හිස පිරිමදිමින් කීවේය.

"මේ දම්මා..."

ඇය මිත්‍රගේ නැහැයට හිස ළං කළාය. මිත්‍ර නිහඩව තේ පානය කළේය.

මිත්‍ර හිස බොහෝ වෙලාවක් කාමරයට වී කතා කරමින් පසුබුහ. කෙමෙන් අඳුර ළඟා වන්නට වුණි.

රාත්‍රී ආහාරය ගත් යහන් නිමසින් පිටතට බැස්සේය. වෙනදා මෙන් නොව සිතට සැහැල්ලුවක් ගලා එනු දුනේ. මිලිනා මැතිනිය කවිදන් තමාට සැලකුවේ ආදරයෙනි. වත්ත සිමාවේ කුහිරු යාය වෙයි. ඉන් මයිකෙල් රක්ෂිත වනය පිහිටා ඇත. වනය සිප ගමන සුළඟ සිසිල්ය. වත්ත ඉහත්තාව දෙසින් වන සතුන් කෑ ගසන හඬ නිහඩ රැස් ඇසෙයි.

අඳුරේ කිසිවෙක් තමා දෙසට සෙමින් පියවර මනින නැව් සහන් දුටුවේය. හරියට රැස් පුරාගතාවියක් වගේ. සුදු නිදන ගවුමකින් සැරසුණු දිව්‍යාගතාවක් තමා අසලින් ඉඳගන්නවා මිත්‍ර දුටුවේය.

"කම්මැලිද?"

"කම්මැලියක් දන්නට විදිනක් නෑ. ආත්තමිමා මොනවද කියන්නෙ. ඔයා එක්ක කතා කරනවට දොස් කිව්වද?"

"අනේ සහන්. ආත්තමිමා අපිට ඔක්කොටම වඩා ආදරෙයි."

"ඔහන ඉන්න අමාරුයි. එන්න මා ළගට."

මිත්‍ර නතර තරමක නිහඩ බවක් ඇති වුණි.

"මම ඔයාට මෙහෙ එක්කාගෙන ඒමෙන් කළේ වරදක්."

"ඇයි එහෙම කිව්වේ..?"

"නැන්දගෙ දුටු බලන්න ගමේ යන්න තේද හිටියෙ."

මිත්‍ර එකරවම ආපසු හැරී පංචලී දෙස බැලුවේය. නිහඩ රැස් ඇය ඉකිබිඳීමත් හඬන හඬ සහන්ට ඇසුණි.

32

රාත්‍රිය නිහඬය. ඇදව ආවේ පංචලී සමඟ බොහෝ වේලාවක් කතා කර සිටීමෙන් පසුවය. මේ කතාව සිතේ වූ ප්‍රශ්න විසඳා ගැනීමට හොඳ අවස්ථාවක් වූණි. ඇය සිතන්නේ නමා මාමාගේ දුටු වන කාංචනා වීවාහ කර ගැනීමට සූදානම් වන බවය.

“දැවැද්දට කුඹුරු, වී මෝල්, මුදලින් දැවැද්ද හම්බ වෙනවා කිව්වා.”

“හරියට මේවා දනගන්න කොහොමද? කවුද කීව්වේ..?”

ඔහු සිතාපොත් ඇසුවේය.

“කවුරු කීව්වත් වැඩක් නැතෙ සහන්. කතාව ඇත්තනෙ. මේ බිස්තක් එක කවදාහර මයාටයි කීව්වා.”

“මාමා කල්ලිකාරයා. ඊයාට බිස්තක් තියෙන බව ඇත්ත. මේවා කවුද කීව්වේ කියන්න.”

“මේවා අපේ අම්මට කියලා තියෙන්නෙ සහන්ගෙ අක්කා.”

“මම නිකමට හිතුවා අපේ අක්කා ඔව්ගේ වැට තමයි කරන්නෙ. ඒ වගේ යෝජනාවක් හුඟ කල් ඉඳන් ඇවිදින් තියෙනවා. ඒත් ඉතින් මම ඒවට කැමති නෑ.”

“අනේ පව්නෙ සහන්. ඊටත් වඩා ලස්සන දේ එපයි කියන්න එපා.”

“මේ ඔයාගෙ වැඩක් බලාගන්න. මට අවවාද දෙන්න එපා.”

“මාව ආශ්‍රයට එවන්න එපා කියලා අක්කා අම්මට කීව්වු.”

“ඊයාට බෑ මට බලපෑම් කරන්න. මට ඕනෑ දේ මම කරනවා. ඔයාට බැන්නා නම් මා වෙනුවෙන් සමාවෙන්න.”

“බැන්නා නෙවේ ඇත්ත කියලා. මම තාත්තා නැති අවජාතක කෙනෙක් කියලා මුළු රටම දන්නවා.”

“මම කැමති නැත්තේ ඔව්ට තමා. සුජාත භාවය කියන්නේ වෙනත් පිස්සු කතාවක්.”

“පිස්සු කතාවක් නෙමේ... ඒක ඇත්ත කතාවක් කියලා මාත් කියනවා. මට තාත්තා කෙනෙක් නෑ. අම්මා නෑ. මම මේ ලෝකේ තනිවෙච්ච කෙනෙක්.”

ඇ දැනින් මුහුණ වයා ගනිමින් කීවාය. ඔහු මෘදු ලෙස ඇගේ අතින් අල්ලා ගත්තේය.

“මම තනි නොවෙනවා වගේම ඔයත් කවදාවත් තනිවෙන්නෙ නෑ.”

“ඒ කොහොමද රත්තරනේ... මිනිස්සු කොච්චර දියුණු වුණත් තමුන්ගෙ දුටු පුතාට අවජාතක දුවෙක් පුතෙක් බන්දලා දෙන්න කැමතිද?”

“මේ ලෝක කවුරු නොහිටියත් පංචලීට මම ඉන්නවා. ඒ පොරොන්දුව මිදිද?”

ඇය හඬමින් ඔහුගේ ළයෙහි හිස හොවා ගත්තාය.

“ඒක නෙ... ඒක කොච්චර වගකීමෙන් දුන්න පොරොන්දුවක්ද?”

"මියාට කවදාහරි ලස්සන වෙන්ට වෙයි."

"මෙව්වර ලස්සන කෙල්ලෙක් මා ළඟ ඉන්නවා දක්කාම අනිත් අය මට ඊර්ෂ්‍යා කරයි."

"මම දන්නවා සහන් කොයි විගේ කෙනෙක්ද කියලා. මියා මා ඉන්න තත්ත්වයට අනුකම්පා කරනවා විතරයි."

"මාව ඒ මිමිමෙන් මතින්ට එපා. කොහේවත් ඉන්න කෙල්ලෙකුට අනුකම්පා කරන්ට මට කිසි ඕනෑකමක් නෑ. මට බය මා විගේ කෙනෙකුට මේ සම්පත නොලැබෙයිද කියලයි."

ආත්තම්මා මල් පුදා අවසන් වන තෙක් පංචලි බලා සිටියාය. මම එව්වර අවාසනාවන්ත කෙනෙක් නෙමේ. මට මේ ජීවිතය කවුරුවත් දුන්නේ නෑ. දෙවිය කියන එක විශ්වාස නොකළත් ඒ විගේ දෙයක් කියෙනවා. මංජුල වැනි පාතාලයේ මැරයෙකුගෙන් මේරුණේ සහන් නියාය. ඔහු පිළිබඳව ඇත්තේ දූෂිත තරක ආරංචිය. ඔහු හා බැඳෙන්නට වුණා නම් පැහැදිලිවම තමා අතාර්ථ වන බව ඇය දනි.

බුදුන් වැඳ ඇතින්ට පින් දීම දිනපතා කරන්නකි. ඒ පින් දෙන්නා අම්මා නියා සිත් තැවුලට පත්ව මියගිය සියාට විය යුතුය. වන්දනා කර පැමිණි ඇ මිනිබිරියගේ අතින් අල්ලා ගන්නාය.

"ඇයි මගෙ දුව...?"

ඇ හිස අකගාමින් ඇසුවාය.

"ආත්තම්මා... සහන් මගෙන් දෙයක් අහනවා."

ඇය ඒ පිළිබඳව සැලකිලිමත් වූ බවක් ප්‍රදර්ශනය කළේ නැත.

"අහන්නකෝ... ආත්තම්මා... මම තවම හා කිව්වේ නෑ..."

"අමුතුවෙන් හා කියන්ට දෙයක් නෑන මගෙ පුතේ."

"ඒත් ආත්තම්මා මම විගේ කෙනෙකුට සහන්ගේ අම්මලා කැමති වෙයිද?"

"රත්තරතේ... මියා එව්වර අවාසනාවන්ත කෙනෙක් නෙමේ. බයවෙන්න එපා. හිනිත් නිදා ගන්න. හැම දෙයක්ම හොඳින් සිද්ධ වෙයි."

සතුට දරාගත නොහැක. හදවතට සීමා වූ දෙයක් කැ ගසා පැවසීමට සිතෙයි. හදවත නිබඳවම හඬා වැලපුන හැටි ඇයට සිහිවෙයි. එහෙත් අද තමා පසුවන්නේ අසමාන සතුටින් යුතුවය. ඇය සෙමින් සහන් නිදන කාමරයට ගියාය. දිගු ගමනක යෙදීම නියා ඇති වූ වෙහෙස නියා හෙතෙම තද නින්දක වැටී සිටියේය. ගෙන ගිය රෙද්ද පොරවා මිදුරු දල දුමු ඇය නිදන කාමරයට පිවිස ඇදේ වැතිරුණාය.

සිතට බැරැරුම් පුශ්න රැසක් පිවිස ඇත. ඒවා එකිනෙක ගෙන විශ්ලේෂණය කිරීමට නොපුළුවන. මොන යම් හෝ දඩි තිරණ ගත්තත් ගැහැනියකට තනිව ජීවත් විය නොහැක. ගැහැනු ඉපදෙන්නේ තනිව ජීවත් වෙන්න නොවේ. ගැහැනියෙක්ව ඉපදෙන විට ලැබෙන අභපසගවල හිමිකරුවන් පිරිමින්ය. ඒවා පිටස්තරයන් විසින් පැවරුමක් නොව ස්වභාව ධර්මයට යටත්ව පිරිනැමුණු ඒවාය.

පාන්දර පිබිදී සුදානම්ව තේ කෝප්පය රැගෙන තනිකට පිරිමියෙකුගේ කාමරයට ගියේ පෙරහුරුවක් ලෙසය. ඔබට තේ එකක් හදා දෙන්න, රසට කෑම උයන්න ඒ විතරක් නෙමේ අපට පැවරෙන තවත් සුන්දර දේවල් ගොඩක් තියෙනවා.

පියකරු වූ උදාසන යාබද මල් පසුපේ පිපිණු මල් සුවඳ කාමරයට ගලා ආවේය. තේ කෝප්පය පසෙක තැබූ ඔහු ඇය මාදු ලෙස අල්ලා ගත්තේය. අප අතර කිසිම සංවාදයක් නැත. තනිකර අසුරත් නැත. එළියක් නැත. තදේට ළයට තද කරගන්නාම ගොඩවූ මසෙක් මගේ සැලකිලිට වුණා. අපි නිරතුරු හමුවුණා තමයි. පිරිමියෙකුගේ උරපතුඩක මුහුණ තබාගෙන ඉන්න ලැබේ යැයි කවදාවත් හිතුවේ

නැ. ඔබ වෙත ඇත්තේ අන්ධ ආදරයක් නොවේ. ගලායාගියේ දී මගේ හදවත කපා කොට විවිධවිධ කරලා බැලුවොත් හැම ලේ බිංදුවක්ම ඔබට ආදරයයි කියායි. ප්‍රථම දක්මෙන් ආදරයක් ඇතිවෙනවා කියන කතාව බොරුවක්, බොළඳ කතාවක් කියලයි හිතුවේ. දිනා ගත්තට පුළුවන් රාජ්‍යයක් ද කියන එක මා දන සිටියේ නැ. කොතරම් හැඟුම්බර නිමේයයක් ද?

මේ මොහොත එන තෙක් කොවිටර් කල් බලා සිටියාද? මගේ තොල්පෙති හිමිකර ගත්තේ බලහත්කාරයෙන් නොවේ. එම අයිතියට සම්භාව්‍ය පනවන්නට බැ. ඊළඟ දෙකොල් හිමිකරගත්තට මටත් 'පරවිග්නා' අයිතියක් තියෙනවා. කළුළෙන් ඒ උරහිස් තෙමීමේ තදබල ඔනෑමක් තිබුණි. මා මේ සෙනෙගාලයේ ගැලි සිටීමට කැමතියි.

"ඇයි මේ...? ඇයි මේ...? මගෙන් වරදක් වුණෙද?"

"ඔව්. ඔයා මට ඔනෑමටත් වඩා ආදරය කරනවා. ඒ ආදරයේ දිග පළල මට කියා දෙන්න."

තේරුමක් නැති බොළඳ ප්‍රශ්න තරදේදී දෙනෙත්තේ සතුටක්. ආදරයට සම්භව්‍ය මට්ටමක් නැ. තදබල ගැඹුරක් නැ.

"ආත්මාමට කිව්වද?"

"ඔව් කිව්වා."

"මං වගේ කෙනෙකුට දුටු දෙන්න කැමති නැ කියන්නට ඇති. ඕන්.. ඕන්.. ලබනවා."

"අඩන්න දුකට තෙමේ.. දරාගන්නට බැරි සතුටක් තියෙනවා. මේක අහලා ආත්මාමත් ඇඩුවා. ඇත්තටම මම කොවිටර් වාසනාවන්තියක්ද?"

ඔහු ඇගේ උණුසුමෙන් මිදී ජනේලය අසලට ගියේය. උදා සුළං රැළි කාමරයට පිවිසෙයි. තව හෝරා කිහිපයකින් පහත් වනු ඇත. අප මේ දිව් ගෙවන්නේ සියලු සැප සම්පත් පිරි නැම දෙයකින්ම පරිපූර්ණ වූ 'කේතුමිනි' නම් වූ සිහින රාජ්‍යයක නොවේ. සිහින

ජීවිතයට වඩා යථාර්ථය කවුකය. පැහැදිලිවම මේ සමාජය තුළ ගැහැනු ගත කරන්නේ කවුක ජීවිතයකි.

විවාහය තුළින් සුන්දර වූ සතුටක් ලබා ගැනීමට සිතිමේ කිසියම් වරදක් නැත. මිය යනතෙක්ම අප ලබන්නේ කවුක අත්දැකීමයි. ගැහැනියකගේ ජීවිතය සාර්ථක වන්නේ ඇයට ලැබෙන සැමියා මතය. මිහිපිට 'කේතුමිනි' නම් රාජධානිය සැබෑ ජීවිතයේ දී ලබාගත නැත. පසුපසින් පැමිණි පංචලි ඔහුගේ උපේ හිස හොවා ගන්නාය.

"ඇයි එකපාරටම නිහඩ වුණේ...?"

"අම්මා මට කැමති වෙයිද?"

"අම්මට තියෙන්නේ වැරදි වැටහීමක්. ඒ වගකීම ආත්මාමා බාර ගනිමි."

ඇය මුහුණ පිටේ හොවාගෙනම කීවාය.

"රත්තරතේ... මගේ ජීවිතය පදනමක් නැතිව හදපු ගොඩනැගිල්ලක් වගේ. ඇලවෙන්න පුළුවන්, ගිලා හැලෙන්න පුළුවන්, කඩා වැටෙන්නත් පුළුවන්. එකකොට ඔයා මොකද කරන්නෙ...?"

"මම මොනවා කරයි කියලද හිතන්නේ...?"

"ඒක තමා මට හිතන්නට බැරි. දක්ක දා ඉඳලම හිතුවේ ඒකයි."

"තරි අපි ජීවත් වෙමු. අපි ප්‍රශ්න එනකල් ඉමු."

"අපි දෙන්නට නැවත මේ විදිහට මේ ආකාරයෙන් ජීවිතයේ දී මුණ නොගැසෙන්නට ඉඩ තියෙනවා."

"ඔව් ඉතින් මොකද කියන්නෙ. මාව සදාකාලිකව මතක් වෙන්න යමක් කරන්න දන්නට බැ. ඒත් මෙන්න මේ වගේ දෙයක් කරන්න පුළුවන්."

ඔහු එකවරම ඇගේ අතින් කරයේ සිහින් තොල්පෙති හිමි කරගත්තේය.

"ආත්තම්මා... ආත්තම්මා..."

මුළු නිදහස් කරගත් සැණින් ඇය කෙඳිරුවාය. ආත්තම්මා එනු දුටු ඇ ඉවත් වූවාය.

"මැඩම්, මම ගිහින් එන්නම්."

"එහෙම කතා කරලා මට ලජ්ජා කරනට එපා. සහන් මගෙ මුහුණු."

ඔහු පහත් වී දෙපතුල් අල්ලා ආත්තම්මාට වැන්දේය.

"මම ගෙදර ගිහින් අම්මවයි අක්කවයි එක්කගෙන එනවා."

ඇය පිළිතුරක් නොදී සිටියාය.

"සහන් අපේ අම්මා..."

"ප්‍රශ්න කියෙන්නට පුළුවන්. ඒත් අනුමත කරනට හෝ අම්මා ඉන්ට ඕනෑ..."

සහන්ගේ කතාව ආත්තම්මා ඕනෑකමින් ඇය සිටියාය. ඔහු කොතරම් බුද්ධිමත් තැනැත්තෙක් ද යන්න තේරුම් ගියේ ඔහුගේ කතාව අනුවය.

"අපිට තියෙන ප්‍රශ්න සහන්ට අමුතුවෙන් කියන්න ඕනෑ නෑ."

"මෙකෙ වරද පංචලිගෙ අම්මට චීතරක් පවරන එක වැරදියි. ගැහැනු දරුවෙක් බිලිගන්න බොහෝ දෙනෙක් බලාගෙන ඉන්න බව අනිත් අයත් දනගන්ට ඕනෑ..."

සහන්ගේ කතාවෙන් ආත්තම්මා නිරුක්තර වූවාය. සිද්ධිය දන්නා සැවොම දොස් නගන්නේ අම්මාටය. අම්මා ද සිතාගන්නේ නම් වරදකාරියෙක් කියාය. මිනිසුන්ට ජීවිතේදී වරදින්න පුළුවන්.

වඩා වැදගත් දේ වන්නේ වරදක් වූවා නම් එය නිවැරදි කරගෙන සමාජයට පිවිසීමයි.

"එහෙමනම් පුතා, අම්මලා එන්න කලින් අපිට කීදෙනෙක් එනවද දන්නන්න ඕනෑ. මම එදාට දුලගෙ අම්මට එන්නට කියන්නම්..."

"කීදෙනෙක් එනවද කියන්න...?"

පංචලි ඇසුවාය.

"අම්මයි අක්කයි නංගියි මතමාලයයි."

සැවොම එකවර සිනාසුණා.

රචය ඉදිරියට ඇදී යයි. පංචලිගේ හදවත සතුටින් පිරී ඇත.

"හමුවෙව්ව පළවෙති දවස මතකද?"

"ඔය ලැස්තියෙන්තෙ මගේ හිත රිදුවන්නයි. අනේ මුතුන් නම් කියනට එපා..."

"මා ඒ ආඩම්බරකමට කැමතියි. ඒකයි කියනට හදුවෙ..."

"මාත් ඒ කැමති වුණේ පිරිමි ජවයටයි. ඒ ආඩම්බරකාරයාට මා කැමති වුණා. අනේ සහන්, නැන්දාගේ දුවගෙ ප්‍රශ්නෙ තියෙද්දි අම්මලා මට කැමති වෙයිද? කවුරු කැමති වුණත් අක්කා නම් මට කැමති වෙන එකක් නෑ."

"මුද හත්ගව්වක් තියෙද්දි පීනන්ට හදන්ට එපා. ඇමතිතුමා මාව හොයනවා කියලා ආරංචියි. ලෙහෙසියෙන් අපට එක්වෙන්නට ලැබෙන එකක් නෑ..."

"ඔයාට මොනවා හරි කළොත් කාටවත් මාව පණපිටින් දකිනට ලැබෙන එකක් නෑ."

ඇය තෙත් වූ දෑසින් යුතුව ඔහුගේ අත අල්ලා ගත්තේය.

33

අම්මා තමාට අකුරැස්සට එන්න කීවේ ඇයි දැයි වත්සලා දන සිටියේ නැත. ගමට ගොස් පැමිණි දිනයේ සිට දුම සිටියේ දැයි කල්පනාවෙන් යුතුව බව වත්සලා දැනී. රැකියාවකට යාමට උනන්දුවක් නැත. මේ හැමටම හේතුව ඇත්තේ සහන් බවට කිසිම තර්කයක් නැත.

“එන්න කැම කන්න.”

ඇය දුවගේ හිස පිරිමදීමක් කීවාය.

“මම පස්සෙ කන්නම්.” ඇය පහත් හඬින් කීවාය.

“මොකද දරුවෝ මේ වෙලා තියෙන්නේ...?”

ඇය හිස මැනුවා විනා පිළිතුරක් දුන්නේ නැත.

වත්සලා පසුවන්නේ සිත් තැවුලෙන් යුතුවය. ප්‍රශ්න නොකිවුණා නොවේ. ජීවිතය ඉදිරියේ තමා තරම් කඳුළුසැලූ අත් කිසිවෙක් නැත. එහෙත් මෙතරම් බැරැගුම් බවක් දනුගෙන නැත. ජීවිතය තුළ විශාල සැලසුම් තිබුණේ නැත. ගෙවී ගිය ජීවිතය නැවත සාදා ගැනීමට නොපුළුවන. කළ හැකි එකම දෙය වන්නේ දුවට යහපත් ජීවිතයක් සකස් කරදීමය. එහෙත් ඇය සුදානම් වන්නේ

දුකේ ගැලී සිටීමටය. වත්සලා දුව පිළිබඳව හොඳ පරීක්ෂාවෙන් සිටියාය. මේ කෙල්ලට මොනවත් කරදරයක් වෙයිද? දත් ජීවිතය පිළිබඳ වූ කිසිම වටිනාකමක් වත්සලාට නැත. ඇය මේ තීරණය ගත්තේ සතුටින් යුතුවය. කුණ කන පඤ්චෙක් මෙන් තවත් මේ ජීවිතයේ ගැලී සිටීමෙන් එලක් නැත. දත් ඉතින් කළ යුතුව ඇත්තේ මෙම සසරින් මිදීමට උපාය මාර්ගයක් සෙවීමය.

අම්මා හමුවීමට ගමට යාමට නොහැකි වූයේ දුව ලෙඩගානේ පසුවූ හෙයිනි. දුව තමාටත් මව් සමීපව ඇසුරු කරන්නේ තම අම්මාවිය. දුව රියදුරෙකුට විවාහ කර දෙන්නේ කොහොමද? කිසිම සැකයක් නැතිව සමරතුංග තමාට මරා දමනු ඇත.

නිදා ගැනීමට හිස නොබෝ වෙලාවකින් ඇයට මවගෙන් ඇමතූමක් ලැබුණි.

“ඇයි අම්මා...?”

දුවට නැසෙන සේ පහත් හඬින් ඇසුවාය.

“කෝ දරුවා තිදිද?”

“නිදි.”

ඇය හැඩුම් මුසුව කීවාය.

“වත්සලා දරුවා ගැන කල්පනාවෙන් ඉන්න වෙයි. තවුන්ටත් තරුණ වියසක් තිබුණ බව අමතක කරන්න එපා.”

“අම්මා අර වැන්නාරිගෙ මල්ලිට මගේ දුව දෙන්න කියල ද කියන්නේ. ඉඩ ඇරියොත් අර මනුස්සයා මුත් දෙන්නට මරලා දමාලී. ඒකයි මම බයෙන් ඉන්නේ.”

“මගේ කෙල්ල එව්වර මෝඩ නෑ. අනික රැකියාවකින් මිනිසෙක් මනින්න එපා.”

අම්මා මව අකුරැස්සට එන්න බෑ. දුව එක්කගෙන එන්නට බෑ. දුව අම්මා එක්ක යාළුනේ. ටික දවසකට මෙහෙ එන්නට බැරි තම්

මාලාලේට එන්න. මම වාහනයක් එවන්නම්. මට වැඩකට යන්න කියෙනවා."

අම්මාගේ කතාව නිසා ඇය බියට පත්වුවාය. වත්සලාගේ සිනේ දුකක් ඇති වූයේ දුටුව රෝගයක් ඇතැයි සිතූ හෙයිනි.

"එන්න නේ බොන්න."

"මට එපා අම්මා. ප්ලීස් මට මගේ පාඩුවේ ඉන්න දෙන්න."

"මගෙ දුටුව මොනවද ඔනෑ කියන්න."

"මට මුකුත් එපා. මට මගේ පාඩුවේ ඉන්න දෙන්න."

දැන්ම තමා ගෙන ඇති තීරණය දුටුව දන්විය යුතු නැත. පසු දින කළ යුත්ත රාත්‍රියේම තීරණය කළාය. කිසිවෙකුට නොදන්නවු ඇය නිවසින් පිටවුවාය. දුටු සහන් සමඟ ආදරයක් නැතැයි පැවසුව ද එය කිසිසේත් වීක්වාස කළ නොහැක. වැන් ගෙදර ගැනි කවකාරියකි. ඒ ඊකට බොරු කප්පරක් කිව්වා. මල්ලිට අනුරාධපුරේ මාමගෙ දුටු විවාහ කර දීමට යන කතාව කිවේ ආඩම්බරයෙනි. දුටු ලෙඩ වුණේ මේ කතාව ඇයට පැවසූ දින සිටය. දන් දුක්ක ගමන් මළවිකාර කියවයි. නිවස ඉදිරිපස තිබූ වැන් රිය හඳුනා ගත් ඇ රථයෙන් බැස්සාය. ගේමුවු ව දෙපස රතු බෝගන්විලා පොර්වි දෙකක් විය. මිදුලේ ඇති බට අම් ගස යට අවුරුදු දහයක පමණ පිරිමි දරුවෙක් ක්‍රීඩා කරමින් සිටිනු දුටු වත්සලා ඔහුට කතා කළාය.

"පුතා අම්මා ඉන්නවද?"

ආපසු හැරී නිවස තුළට දුටු ගිය දරුවා මදවේලාවකට පසු ආවේය.

"අම්මා නානවා... ඇවිදිත් ඉඳගත්ට කිව්වා."

වත්සලා මදවේලාවක් කල්පතා කර නිවස තුළට ගියාය. එය කුඩා වීසිත්ත කාමරයකි. සාලය මැද ඔතන ලද අටපිරිකයක් තිබුණි. බිත්තියේ එල්ලන ලද ජපන් කැලැන්ඩරයක කවුළු නාට්‍ය

ගිල්පිතියකගේ ඡායාරූපයක් තිබුණි. කැබිනට්ටුව මත සමන්තියගේ තරුණ වියේ ඡායාරූපයක් හා කුඩා පිරිමි දරුවෙකුගේ ඡායාරූපයක් හා උපාධි ආඥමෙන් සැරසුණු තරුණයෙකුගේ ඡායාරූපයක් තිබුණි. ඡායාරූපයේ සිටි තරුණයා දක පුරුදු බවක් තිබුණි. මේ කටකාර ගැහැනිය සමඟ කතා කිරීමටත් සිනේ සතුටක් නැත. එහෙත් දුටු වෙනුවෙන් මේ යුතුකම කළ යුතුව ඇත.

සමන්ති සත්සුන් ගමනින් නිවස තුළ සිට එන හැටි වසන්ති දුටුවාය. දන් ඉතින් මල්ලිගේ පම්පෝරිය කියවයි.

"ආ නෝතද? මම හිතුවේ වැන් එක බලන්ට ආපු කෙනෙක් කියලයි."

වත්සලා නිහඩව වේවාල් පුටුවක ඉඳගත්තාය.

"කෝ සහන් නැද්ද?"

"මල්ලි දන් පත්තරේ වැඩ කරනවනෙ. මෙහෙ නෑ."

ඔවුනතර නිහඩ බවක් ඇති වුණි.

"මම මේ වත්සලා නෝතව හම්බ වෙන්න ගෙදරට යන්නයි කියල හිතන් හිටියෙ."

"ඇයි මුකුත් වුවමනාවක්ද?"

"මම එදා නෝතා හම්බ වෙන්න ගිහින් කතා කළේ බොහොම කැන විදිහටයි. ඒකට මට සමාවෙන්න."

ඇය විනිතව කීවාය.

වත්සලා පුටුවෙන් නැගිට ස්වල්ප මත වූ සහන්ගේ ඡායාරූපය දෙස බලා සිටියාය.

"මා ගැන අමුතුවෙන් කියන්න දෙයක් නෑ. මුළු රටම ඒක දන්නවා. ගැහැනුන්ට ජීවිතය වරදින්ට වේලාවක් ගත වෙන්නෙ නෑ. ඒකට වන්දි ගෙවන්ට වේලා තියෙන්නෙ දුටුවයි."

“ඒ වැරදි ගැහැනු බාරගත්තට හොඳ නෑ. මට දුන් මිය ජරා පිරිමි පෙන්වන්නට බෑ. තෝනා දුව හින්දා දුක් වෙනවා වගේම මාත් මගේ මේ හිඟන්නා හින්දා දුක් විදිනවා. දුන් ජපත් ගැනියෙක් එක්ක පවුල් කනවලු. දරුවා නැතිනම් මම මොනවාහරි කීලා මැරිලා.”

“හා... හා... ඒක පාල කර්මයක්. අද මගෙ දුව ලජ්ජාවට, හැල්ලුවට පත්වෙලා. ඉස්කෝලට ගියාම තාත්තා කෙනෙක් නෑ. යාච්චෝ මිත්‍රයෝ විදිහට තාත්තා කවුද කියලා කියන්නට විදිහක් නෑ. උප්පැන්න සහතිකයක් නෑ. මේ හැමදේකම වැරදිකාරි මමයි.”

වත්සලා පහන් වී දැනින් මුහුණ වසා ගත්තාය.

“අඩන්ට එපා.. අඩන්ට එපා.”

සමන්ති වත්සලාගේ හිස පිරිමැද්දේ දුකින් යුක්තව.

“දුන් හැදෙන ළමයි අපි වගේ මෝඩ නෑ. මට වෙච්ච විපාක්කිය දුවගේ හිතට තදින්ම වැදිලා තිබුණා. දුව කම්දාවත් කසාද බිඳින්නෙ නෑ කියලා මගේ අම්මාට කියලා තිබුණා.”

“ඒක හරි කතාවක්නේ...”

“පාරට ගියොත්, උත්සවයකට ගියොත් දුවට බේරිල්ලක් නෑ. මේයාව යාච් කරගන්න කොල්ලෝ පොර කනවා. ඒත් කා එක්කවත් යාළු වුණේ නෑ. මම හිටියේ බයෙන්.”

ඔවුනතර ශෙට් නිහඩ බවක් ඇති වුණි.

“මේ හැමදෙයක්ම ඇති වුණේ සහන් හම්බ වුණාට පස්සෙයි. දුව මට කිව්වා සහන්ව ආශ්‍රය කරන්නේ යාච්චෙක් විදිහටයි කියලා. මාත් ඒක විශ්වාස කළා.”

“ඒක බොරු. මාත් අපේ කෙනාගෙන් ඇහුවා. එයත් කිව්වේ ඔය ටිකම තමයි. මාමගෙ දුවට කෝටි ගාණක දේපළ තියෙනවා. එකම දුව. මේයාව මේ අමුතුවෙන් රස්සාවක් කරන්නට මිනෑ නෑ. ඒත් කැමති නෑ.”

“දුව පුළුම ළමයෙක්. කාමරේට වෙලා අඩි අඩා ඉන්නවා. මොනවා හරි වෙයි කියලා මට බයත් හිතෙනවා.”

“වහනේ වැඩ කරන්නට ආවේ ඩ්‍රැයිඩර් නෑති නියයි. මල්ලිට ගෞරව උපාධියක් තියෙනවා. තව ස්පෝට්ස් තියෙනවා. එයා රස්සාවල් ඉල්ලගෙන දේශපාලනඥයෝ පස්සෙ හියෙ නෑ.”

“අපේ මට සමාවෙන්න. මම හිතුවේ ඩ්‍රැයිඩර් කෙනෙක් කියලයි. මම මේ ගමන ආවේ බැහැපත් ඉල්ලීමක් කරන්නයි.”

“කියන්න.. කියන්න.. මොනවද අපෙන් කෙරෙන්න මිනෑ.”

“සහන් නෑති වුණොත් මේ කෙල්ල ජීවත් වෙන එකක් නෑ.”

“මල්ලිත් වෙන විවාහයක් කර ගන්න එකක් නෑ. වෙන කපටියෙක් නම් දේපළවලට මාමගෙ දුව බිඳිනවා.”

“මම අම්මා කිව්වොත් මේ දරුවන්ට ලජ්ජා වෙයි. ඒ නිසා දුවවයි සහන්වයි එක්කරන්න. මගෙ තියෙන දේයි, අම්මගෙ ඉඩකඩම ඔක්කොමයි දෙන්නෙ පංචලිටයි.”

“මුණට නොකිරිවත් අපේ මල්ලි තෝනගෙ දුවට කැමතියි. සල්ලි දේපළ බලාගෙන තෙමෙයි.”

“ඒ වුණක් මේවා අපේ යුතුකමනෙ. මම සැප වින්දා, ලජ්ජා වින්දා, දුක් වින්දා. මම කරදරවලින් මිදිලා හිත හදාගන්නයි හිතත් ඉන්නෙ. මංගල කටයුත්තට වුණත් මම ඉන්න එකක් නෑ. සමන්ති දරුවන්ගෙ කටයුතු ටික හොඳින් කරන්න මිනෑ. මිනෑම දෙයකට අම්මාව හම්බ වෙන්න.”

දැන් එක්කොට ආචාර කළ වත්සලා මහ මඟට බැස්සාය.

සියල්ල මෙතරම් හොඳින් නිම වේ යැයි පංචලි සිතුවේ නෑක. ආත්මමිමා මැදිහත් නූතා නම් කිසිදාක තම ආදරය ජය ගැනීමට ලැබෙන්නේ නෑක. අම්මා කිසිදාක තම ආදරය තේරුම් ගන්නේ නෑක. සහන් පිළිබඳව ඇය දරුවේ වැරදි මතයකි. ඇය

කරන්නේ වංශය කබල හානි විදිනේ වැඩකි. සහත් බුද්ධිමතෙකි. ආදරය උන්නම් දෙයකි. එය හා සැසඳීමට ලොව නවත් දෙයක් නැත. ඒ උතුම් ආදරය දිනාගත හැකිවූයේ ආත්මමා නිසාය.

තම සිතේ අම්මා ගැන අමනාපයක් නැත. එහෙත් ඇය තම සබඳතාවයට අකැමැති බව පංචලි දැනී. ප්‍රධාන හේතුව වන්නේ ඔහු රියදුරෙක් බවට වැරදි වැටහීමක් ඇති කරගෙන සිටීමය. නවම් අම්මා නොඑන්නේ සහන්ට මුහුණදීමට ඇති අකැමැත්ත නිසා විය හැක. තමාගේ හැම වැඩකටම ඉදිරිපත් වූයේ අම්මාය. අනුරාධපුරේ සහන්ගේ නැදෑ පිරිස එන දවසේ අම්මා එය මගහැරියේ බොරු ලෙඩක් ගැනීමෙනි. අතුරුස්සව පැමිණි පිරිස ගියේ විවාහයට අනුමත දීමෙනි. මුලදි සහන්ගේ අක්කා තමාට විරුද්ධ වූ හැටි ඇයට මතකය. මේ මෑතක සිට ඇය වෙනස්ය. අවජාතක කෙල්ලෙක් මල්ලිට විවාහ කර දීමට කැමති වූයේ කිමද?

සියලු පුරුෂ වියදෙමින් තිබියදී තැවත තිවසට යාමට ඇයට සිතූයේ නැත. අම්මා සමග ගෙවන ජීවිතය පිළිතුල් සහගත එකක් විය.

"මගෙ දුටු මෙහාටම වෙලා ඉන්න. එතකොට ඔය අතවලා කතා මතුවෙන එකක් නෑ."

"එතකොට අම්මා...?"

"අම්මා සිටිපු දෙත්. අම්මන් දුටු වෙන්වෙලා ඉන්නටට කැමතියි. ඒ නිසා අපි මේ මංගල්ලේ වාමෙට කරමු."

අම්මට මාව අමතක කරන්ට පුළුවන්ද? මගේ වැදගත් අවස්ථාවට අම්මා තාත්තා දෙන්නම් නෑ. මේ නිවසට තාත්තා නොඑන්නේ ආත්මමා අමනාපව සිටින හෙයිනි. විවාහ නොවූයේ තාත්තාගේ බලයෙන් මිදී සිටීමට ඇයට පුළුවන් කමක් නැත. සහන් ආවේ පුරුෂවලින් බරිනව සිටින අවස්ථාවකය.

"මහන්සිද?"

ඇය මංදු ලෙස සහන්ගේ අතින් අල්වාගෙන කීවාය.

"මහන්සි ගතියක් තිබුණා. දක්කම් තැනිව ගියා."

ඇයට කපේ හිස හොවා ගැනීමට අවසර දෙමින් කීවේය. ඔහු සෙමින් දැනට ඔසවා ගත්තේය.

"කොළඹ යමු. මට ඔයා නැතිව කිසි දෙයක් කරන්ට බෑ."

"මටත් ඉන්ට බැරිවයි ඉන්නෙ. මාව එක්ක යන්න."

ඔහු පිළිතුරක් නොදී සාලයේ ඒ මේ අත ඇවිද්දේය. මංගල්යය අත ළග තිබියදී ආත්මමා අම්මා හමුවීමට ගියේ ඇයි?

"ආදරය පරාද කරන්ට බෑ. මොන දේකින්වත් ඔයාට දුකක් දෙන්න බෑ."

ඔහු ඇගේ හිස අතගැවාය.

"රත්තරනේ ඔයා නොහම්බුනා නම් මම තීරණය ගන්නේ වෙනත් විදිනටයි."

"දුන් සන්සුන් වෙන්න. කොහොමහර ආත්මමා අම්මට එක්කගෙන එයි."

"වෙඩිත් එක තියෙද්දී ආත්මමා මෙව්වර පරක්කු වෙන්නෙ නෑ. මොකක් හරි හේතුවක් ඇති."

"මම හිතන් හිටියෙ කොහොම හරි අම්මාව වෙඩින් එකට ගෙන්වා ගන්නයි. ජීවිතේ අපි හිතන දේවල් ඒ අයුරින්ම ඉටුවෙන්නෙ නෑ. ඉවසන්න."

"මා තරම් හඬපු, ඉවසපු ගැහැනියෙක් නෑ රත්තරනේ. මා හිතාවුණේ ඔයා හම්බ වුණොට පස්සෙයි."

හැ.. හැ.. නාඩා ඉන්න."

34

මංගල උත්සවය ඉතා වාමි එකක් වුණි. ආත්තමීමාට අවශ්‍ය වුයේ නිවසේ උත්සවය ගැනීමටය. දැන් ආත්තමීමාගේ ලෙඩ රෝග කිසිවක් නැත. එහෙත් ඇය මොනවා හෝ දෙයක් තමාගෙන් සහතික බවක් හැගේ. මොන විදිනේ ප්‍රශ්න කිහිපයක් තමා මනමාලියක් වන දින දැකීමට අමීමා පැමිණෙනැයි ඇය සිතුවාය. තමා අමීමා හා තාත්තා දෙදෙනාම නැති අවාසනාවන්තියකැයි පංචලිට සිතේ.

ආත්තමීමා පංචලිට කිසිම අඩුවක් කළේ නැත. තමා විත්සලා වෙනුවෙන් එක් කළ රන් ආභරණ කිසිවක් ඇයට නුදුන්නේ නොමග ගිය හෙයිනි. දේවළ ඉඩකඩමටලින් බිම් අඟලක්වත් දුන්නේ නැත. දුන් මේ රන් රිදී ආභරණ එකම හිමිකාරිය වන්නේ පංචලිය.

විවාහ දිනය සඳහා ආත්තමීමා සුදානම් වනු ඇසේ. පිළිගැනීමේ ගිහිය රචනා කර ලියා බාල ලියන් ලවා පුරුදු කළේ ආත්තමීමා විසිනි. ඒ දිනය සම්ප වෙද්දී ඇගේ හදවත සසලව ගියාය. එය කුමන හේතුවක් නිසා සිදුවී දැයි ඇයට දනුණේ නැත. අවසන් දිනයේ හෝ අමීමා පැමිණෙනැයි යන හැඟීම ඇගේ සිතේ තිබුණි.

“ආත්තමීමා, අමීමා වෙඩින් එක දවසටවත් එන්නේ නැද්ද?”

“අමීමා එන එකක් නැ.”

ඇය සන්සුන්ව පිළිතුරු දුන්නාය.

“තාත්තා කොහොම එපා කිව්වත් අමීමා අද එන විත්තිය මම දන්නවා. ඇත්ත කියන්න, අමීමාට මොනවත් කරදරයක්ද? අසනියක්ද?”

“අමීමාට එන්ට වෙන්තෙ නැ. අපි මංගලයය ඉවර වුණාම සහන් පුත් එක්ක යමු.”

කලබලකාරී රාත්‍රියක් නිසා ඇයට ආත්තමීමා හා කතා කිරීමට ලැබුණේ නැත. උදේට මනමාලියට ඇන්දවීමට එන නිසා ඇයට ඇදට යාමට සිදු වුණි. ඇදේ වැහිර ගන්නත් ඇය වෙත නින්ද ළඟා වුයේ නැත. කිසිම හේතුවක් නැතිව හැඩුණේ ඇයි දැයි තේරුම් ගත නොහැක. අමීමාට ජීවිතය වැරදුනේ කුමන හේතුවක් නිසා වුවත් ඇය තමාට බෙහෙවින් ආදරය කළ හැටි සිහිවෙයි. මෑතක් වනතෙක් තමා සිටියේ ඇගේ උණුසුමේය. මොන දේ කළත් දුවෙකුට අමීමා තරම් චරිතය සම්පන්නක් තවත් නැත. දුටු විවාහ කර දෙන දවසේ ආදරය දක්වන්නා නොපැමිණෙන අමීමා කවුද?

“දුටු නැගිටින්නට... ඇඳුම් අන්දවන කට්ටිය ඇවිදින්න.”

ඇය ඇඳෙත් නැගිට සුදානම් වීමට ප්‍රථම ආත්තමීමාගේ ගෙල බදා ගන්නාය.

“නාඩා ඉන්න.. මුණ කැතවෙයි.”

“අමීමා කෝ...?”

“අමීමාව අපි හම්බ වෙන්නට යමු. මම විස්තර පස්සෙ කියන්නම්. අපි ලැස්ති වෙමු.”

මද වේලාවකට පසු කාමරයට පිවිසි තැනැත්තා දෙස ඇසුරුසෙත් පුකුට බලා සිටියාය. මෙය කිසිසේත් සිදුවිය නොහැකි දෙයකි. අමීමාට සිදු වූ බරපතළ වරද නිසා තාත්තාට ආත්තමීමා

තදබල ලෙස වේර කළ හැටි පංචලි දැනි. තම කාමරයට පිවිසුනු තාත්තා දෙස පංචලි පුදුමයෙන් බලා සිටියාය. සමරතුංග ආදරයෙන් සිය දුව තුරුල් කර ගත්තේය.

"කෝ අම්මා..? මගේ අම්මත් ආවද?"

පිළිතුරක් නොදුන් සමරතුංග ආත්තම්මා දෙස බැලුවේය.

"අපි ඒ විස්තර පස්සෙ කතා කරමුකො දුව. මේ බලන්න කවුද කියලා. මියාගෙ අක්කලා ඇවිදිත්."

සමරතුංග සිය ගැහැනු දරුවන් දක්වමින් කීවේය.

තාත්තාගේ විවාහක බිරිඳ ඉදිරියට පැමිණ පංචලිගේ දෙකම්මුල් සිට ගෙලේ මාලයක් පැළඳුවාය. සොයුරියන් දෙදෙනා පංචලි වැළඳ ආචාර කළහ.

"අම්මා මේ බලන්න කොච්චර ලස්සනද කියලා."

"මට නම් තැහි නෑ. ඕනෑ නම් කිසි එකක් දෙන්නම්."

හිතට සතුටක් පිවිසුණත් පැහැදිලිව එය අර්ධ සතුටකි.

තාත්තා තම නිත්‍යානුකූල බිරිඳ මෙහි කැඳවාගෙන ආවේ කුමකටද? පවතින වාතාවරණය අනුව මේ පිළිබඳව ආත්තම්මා සමග කතා කිරීමට පුළුවන් කමක් නැත.

"අඩන්ට එපා. මුණ කැතවෙයි."

වසන්ති පංචලිගේ හිස පිරිමදිමින් කීවාය.

මනාල පිරිස වත්තට එන බව දනගත්තේ රනිකුඳු පත්තු කරන හඬ ඇසීමෙනි. ඉන් පසු ඉස්කෝප්පුව දෙසින් පිළිගැනීමේ ගීතය ඇසුණි. ආත්තම්මාගේ පද රචනායෙන් හා ඇගේ සංගීතයෙන් ඔපවත් වූ ගීතය මිහිරිය. තමා අසල අක්කලා දෙදෙනා සිටීම ශක්තියක් වූණි. මේ සතුටේ විවිධත්වයක් ඇත. තාත්තාගේ පැමිණීම පිළිබඳව කවුරුත් කතාබස් කරනු ඇතේ. එය ශක්තියකි. නිවස මැද

සාදා තිබුණ මංගල පෙරුරුවට පංචලි කැඳවාගෙන ගියේ සමරතුංග විසිනි. අනපැත් වත් කරද්දී, ජයමංගල ගීත ගයද්දී දකුණ සතුට ඇයට අදහාගත නොහැකි වුණි. කලෙක සමරතුංග ඇමති සිය පියා වීම පිළිබඳව තමා අනන්තවත් දුක් වූ හැටි සිහිවෙයි. හෙතෙම තමා අනාථ කර නැතැයි පංචලිට වරෙන් කීහෙයි. කුමන අඩුපාඩුකම් තිබුණත් තාත්තා පැමිණීමෙන් සියල්ල නැතිවී ගොස් තිබුණි. එහෙත් දවැන්න අඩුවක් සිත වෙළා ගෙන ඇත. මේ හැටිමම වඩා පුදුම වූයේ සහන්තේ අක්කා තමාට දක්වූ ආදරයයි.

මංගල උත්සවය අවසන්ව මනාල යුවල සැමටම ආචාර කළහ.

"මගෙ ආත්තම්මා..."

පංචලි ආත්තම්මාගේ ගෙල බඳා හැඩුවාය. අඩන්ට ඕනෑ තරම් හේතු තිබුණත් ඇ ඒ සියල්ල ඉවසා දරා සිටියාය.

"හරි... හරි... තෙරුවන් සරණයි. අපි දුව බලන්න එනවනෙ."

"ආත්තම්මා පොරොන්දු වුණ තෙද අම්මා එක්කගෙන එනවා කියලා."

"ආත්තම්මා මියාව එක්කාගෙන යනවා කිව්වා තෙද? බියවෙන්න එපා."

සහන් ඇය අස්වැසුවේය.

හැමදෙනාගේම ආසිරි මැද මංගල ගමනට එක් වුවත් මහා තදබල අඩුවක් සිතේ ඇතිවිය. මුළු ජීවිත කාලය පුරාවටම තම තනිවට සිටී අම්මා අද නැත. තාත්තෙක් නැති අඩුව පිළිබඳව පසු කලෙක දකුණත් ඒ දවැන්න සිතිය වැසුණේ අම්මා ගෙනි. නිදා ගැනීමට පෙර දෙපා වැන්ද, ජීවිතයේ හොඳ තරක කියා දුන්න ඒ මවු දෙවගන අද නැත. මා හැර ගොස්ද? විපතක් වෙලාද? විපතක් කර ගත්තද? ගෙරී වෙලාද? අම්මා පිළිබඳව මට නොදන්නා සිටීමට තරම් තදබල හේතුව කුමක්ද? කුල ගෙදරින් දුවෙක් පිටවන දවස

සාදා තිබුණ මංගල පෝරුවට පංචලි කැඳවාගෙන ගියේ සමරතුංග විසිනි. අනපැත් වත් කරද්දී, ජයමංගල ගිත ගසද්දී දකුණ සතුව ඇයට අදහාගත නොහැකි වුණි. කලෙක සමරතුංග ඇමති සිය පියා වීම පිළිබඳව තමා අනන්තවත් දුක් වූ හැටි සිහිවෙයි. හෙතෙම තමා අනාර් කර නැතැයි පංචලිට වරෙක සිතෙයි. කුමන අඩුපාඩුකම් තිබුණත් තාත්තා පැමිණීමෙන් සියල්ල නැතිවී ගොස් තිබුණි. එහෙත් දවැන්න අඩුවක් සිත වෙළා ගෙන ඇත. මේ හැමටම වඩා පුදුම වූයේ සහන්තේ අක්කා තමාට දක්වූ ආදරයයි.

මංගල උත්සවය අවසන්ව මනාල යුවල සැමටම ආචාර කළහ.

"මගෙ ආත්තමමෙ..."

පංචලි ආත්තමමාගේ ගෙල බඳා හැඩුවාය. අඩන්ට ඕනෑ තරම් හේතු තිබුණත් ඇ ඒ සියල්ල ඉවසා දරා සිටියාය.

"හරි... හරි... තෙරුවන් සරණයි. අපි දව බලන්නට එනවනෙ..."

"ආත්තමමා පොරොන්දු වුණ තේද අම්මා එක්කගෙන එනවා කියලා."

"ආත්තමමා මයාව එක්කාගෙන යනවා කිව්වා තේද? බයවෙන්න එපා."

සහන් ඇය අස්වැසුවේය.

හැමදෙනාගේම ආසිරි මැද මංගල ගමනට එක් වුවත් මහා තදබල අඩුවක් සිතේ ඇතිවිය. මුළු ජීවිත කාලය පුරාවටම තම තනිවට සිටි අම්මා අද නැත. තාත්තෙක් නැති අඩුව පිළිබඳව පසු කලෙක දකුණත් ඒ දවැන්න හිඩැස වැසුණේ අම්මා ගෙනි. නිදා ගැනීමට පෙර දෙපා වැන්ද, ජීවිතයේ හොඳ තරක කියා දුන්න ඒ මවු දෙවගන අද නැත. මා හැර ගොස්ද? විපතක් වෙලාද? විපතක් කර ගත්තද? රෝගී වෙලාද? අම්මා පිළිබඳව මට නොදන්නවා සිටීමට තරම් තදබල හේතුව තුමක්ද? කුල ගෙදරින් දුවෙත් පිටවන දවස

තරම් තවත් ලස්සන වටිනා දවසක් අම්මා කෙනෙකුට නැත. හැහැනියෙක් වෙලා ඉපදීමේ අනුඵලය එයයි. ඒ නිරාමිස සතුටේ කොටස්කාරියක් වෙන්නට අම්මා භාවේ ඇයි? ඇය තෙත් වූ දෑසින් යුතුව සහන්තේ නිරුවත් ළයෙහි තිස තැබුවාය. දත් සිටින්නේ දෙදෙනෙක් ලෙස නොවේ.

ගත කළ ජීවිතයේ හැටියට මෙවන් සුන්දර දවසක් තමාට හිමිවේ යැයි පංචලි කිසිදාක සිතුවේ නැත. තම ජීවිතයට මෙවන් වෙනසක් ලැබුණේ සහන් හමු වූ පසුය. ජීවිතවල පුණ්ණ නැතිවීම නොවේ. කිසිදාක තමාට මෙවන් වාසනාවන්ත ජීවිතයක් ලැබෙතැයි කිසිවෙක් නොසිතන්නට ඇත.

මබ තමා මට මේ ජීවිතය ලබා දුන්නේ. හිතේ පුණ්ණ නියෙන බව ඇත්ත. ඒත් මගේ සතුට මට අහිමි කරන්නට බැ.

මවුසමය ගත කිරීමට යාම සඳහා සංචාරක හෝටලය සුදානම් කළේ මිත්‍ර විසිනි. මේ කොතරම් ප්‍රීතිමත් දවසක්ද? ඇය යළි සහන්තේ ළය මත හිස තබා ගත්තාය.

"ඇයි තාත්තා දුන්න තැගි එපා කිව්වෙ...?"

මිත්‍ර මඳවෙලාවක් නිහඬව සිටියේය.

"උත්තරයක් මනෑ. සල්ලි, ඉඩකඩම්, එච්චර තැගි එපා කිව්වේ ඇයි...?"

"අමාරුවෙන් ලැබුණු මේ තැග්ග මට ඔක්කොටම වඩා වටිනවා. මේ මට හොඳටම ඇති."

මිත්‍ර ඇය දැනට ඔසවා ගනිමින් කීවේය.

"මට එච්චරම ආදරේද?"

"හියෙන ආදරේ මට කියන්න බැ."

"රත්තරනේ... මම එච්චර වාසනාවන්තද?"

"මයාට වඩා මම වාසනාවන්තයි. ඒත් මම තිතුවේ නැ."

"මොකක්ද මම හිතුවෙ නෑ කියලා නැවැත්තුවෙ..."

"දක්ක මුල් දවසෙම අහංකාරකමට මුණ දික්කරගෙන හිරි හැරී දක්කම මා ළඟට එයි කියලා හිතුවෙ නෑ."

ඇය වාක්‍යය අවසන් වීමට ඉඩ නොදී සහන්සේ මුව වැසුවාය.

"මට සමාවෙන්න. ඒ වචනෙ ආයෙත් කියන්නෙනපා."

ඇය හේත වූ දැසින් යුතුව කීවාය.

මැය නිර්මාණය වී ඇත්තේ තමා වෙනුවෙනි. සිප ගත නොහැකි කිසි තැනක් මේ කුසුමේ නැත.

"මාත් තරහා නොවී හිරියට ඕනෑ තරම් ආඩම්බරකම පෙන්වලා තියෙනවා."

"හිය දේවල් හියා. දන් ඉතින් මෙන්න මෙහෙම මෙන්න මෙහෙම කරන්න ළඟටම ගත්තෙන. රිදෙනවද?"

"දන් මාව මට අයිති නෑ. මම සහන්සේ. මේ ජීවිතේ මගේ කරගන්න කොට්ටර හැඩුවද? අම්මා ඒ දේ හේරුම ගන්නා."

යළි ඔවුනතර නිහඬ බවක් ඇති වුණි.

"ඇයි මේ නිහඬ වුණේ..."

"අම්මා හොඳ දුටුවක් හැදුවා" කියන එක සාක්ෂි ඇතිව පෙන්වන්න අම්මා නෑනෙ. ඇයි මේ... ඇයි මේ අම්මා ගැන කියන කොට ඇදෙත් නැගිටලා යන්නෙ..."

ඔහු ඇදෙත් බැස වීදුරු ජනේලය අසල සිට ගත්තේය. හෝටලයේ කාමරයේ සිට බලන විට නුදුරින් දිස්වන මහ සයුර දිස් වෙයි. ඇත දියමේ නැංගුරුමලා ඇති නොහොසත් පෙනෙයි. මේ නොහොසත් සිරිත නැවියත් මේ තුන්වෙනි යාමයේ නිදනවා විය හැක. පසුපසින් පැමිණි පංචලී උර බදා ගන්නා ස්පර්ශය දකුණි. ඔහු එකවරම ආපසු හැරී ඇය සිය ළයට හේත්තු කර ගත්තේය.

"අපි හෙට අම්මා හමුවෙන්නට යමු. හැබැයි අඩන්නෙ හෙම නෑ. අඩන්නෙ නෑ නේද?"

ඇය හිස වතා එය අනුමත කළාය.

ගැහැනියෙක් ලෙස ජීවිතයේ වඩාත් පැහැදිලි වෙනස්කම් දුටුවේ අද ය. දුටුවක් ලෙස මෙතෙක් ආරක්ෂා කරගන්න දේ පොදු එකඟතාවය ලෙස මම නොව අපි වුණේ ඉකුත් දින රැස් ය. දේදෙනා පොදු එකඟතාවයෙන් සුන්දර අත්දැකීමක් ලැබීමට තමා ඔහුට සහාය වූ අතර අසුරුව වූ සතුටක් ලද හැටි මතකය. පසු දින පිරිසිදුකිරීම සහන්සේ උණුසුමේදීය. අම්මා ළඟ හෝ ආත්තම්මා ළඟ නැතිව පිරිසියෙක් ළඟට එමට සිදුවුණේ කිමද? තමා දන් වෙන කෙනෙකුට අයිති බව දකුණේ පිරිසියෙක් තම ඇඟට උඩින් අතක් දමා නිදා ගැනීමට නිර්භයව සිටී හෙයිනි. ඇදෙත් බැස මුහුණ සෝදා ගත් ඇය සැමියා සඳහා කේ සුදානම් කළාය. දන් ඇගේ එකම බලාපොරොත්තුව වන්නේ අම්මා හමුවීමය.

උදේ පාන්දරින්ම අම්මා බැලීම සඳහා ආත්තම්මා පැමිණ සිටියාය. සුදු වහිත් සැරසී සිටී ආත්තම්මාගේ මුහුණේ වෙනදා නැති ශාන්ත පෙනුමක් තිබුණි. සම්ප්‍රදායික දෙවෙනි ගමනේ දී අදින රක්ත වර්ණ ඇඳුම වෙනුවට ඇය සුදානම් වූයේ සුදු වහිනි.

හිමිදිරියෙන්ම පත්සල් යාමට සිතුවේ ඇයි? ප්‍රථමයෙන්ම ආත්තම්මාගේ දෙපා වැද නැගී සිටියාය. ආත්තම්මා පංචලියේ දෙකොසුල් සිප ගත්තේ ආදරයෙන් යුතුවය.

"අපි පත්සල් ගිහිත් ආත්තම්මේ අම්ම බලන්නට යනවද?"

ඔවුනතර නිහඬ බවක් ඇති වුණි.

"පුතා.. පංචලී දුටු කතාව කීවද?"

"නෑ ආත්තම්මා... මියාම කියන්න."

පංචලියේ සිතේ සැකයක් ඉපදී බොහෝ කලෙකි. තමාගෙන්

වසන් කරන කුමන හෝ රහස්‍යක් ඇති බව ඇය දන සිටියාය. මට නොකියන රහස්‍ය මොකක්ද?

"කිව්‍යුතුව තිබුණ දෙයක් දුවගෙන් වසන් කළේ හේතුවක් ඇතිවයි. අම්මාගේ ජීවිතය ගැන දුවට අමුතුවෙන් කියන්නට ඕනෑකමක් නැත."

"ඔව්. අම්මා මහා දුකක් හිතේ දරා හිටපු ගැහැනියෙක්."

"අම්මා සතුටෙන් හිටියේ මා ළඟදී චිතරයි කියලා මේ හෙදින් කීවා."

"ඒක එහෙමම නම්. දුවෙක් මවක් ළඟ ඉන්දෙද්දී ලබනවා වගේ සතුටක් කිසි විටෙක ලබන්න බෑ."

ආත්තම්මා සිය කතාවට පිවිසීමට පූර්විකාවක් සපයා ගත්තාය.

"මේ බෞද්ධ ඉතිහාසයේ සපුන්ගත වෙච්ච බෙමා, උත්පලවන්නා, සුභා වගේ මහා තෙරණියන් වහන්සේලා ඉන්නවා. අම්මන් ඒ අතරට එක් වුණා."

"මොනවා... අම්මා මෙහෙණියක් වුණා."

"ඔව් පංචලී අපි කාවන් නොකියා අම්මා මෙහෙණියක් වෙලා."

සහන් පංචලීගේ නිස පිරිමදිමින් කීවාය. පිළිතුරක් දිගත නොහැකිව මදවෙලාවක් සිටියාය. අම්මා මෙය හදිසියෙන් ගත් තීරණයක් නොවන්නට පුළුවන. ගිහි ගෙය අතැර යාමේ සැලසුමක් කලෙක සිට ඇගේ සිතේ තිබූ බව සිහිවන්නේ දැන්ය. අම්මා සමීප හිතවත්කම් පැවැත්වූ ආරණ්‍යවාසී මහානායකයන් වහන්සේලා හා භාවනා මධ්‍යස්ථානවල හික්මුණින් වහන්සේලා ගැන පංචලී දැනී.

කවදත් හිතුවක්කාර තීරණ ගන්න කෙනෙක්. අන්තිම මොහොතේ ඇවිදිත් මට වැදලා දුව බාර දීලා එයා සතු සියලුම දේවල් දුවගෙ නමට ලියලා දීලයි මේ ගමන ගියේ."

ඒ පිළිබඳව තවත් කතා කළ යුතු කිසිවක් නැත. අම්මා ඇය සතු වංචල නිශ්චල දේපළ පමණක් නොව ආදරයෙන් රැක බලා ගත් එකම දුව වන නමාවත් අතැර දමා ගියේ තාවකාලික නොවූ පරම්පරාව වෙනුවෙනි. එය අප සිතන පහත 'කේතුවකි' නම් වූ සිහන රාජ්‍යයට වඩා උතුම්ය. අද නමා ගියහොත් එය අම්මාගේ සමාධිය බිඳ වැටීමට හේතු වනු ඇත. පැහැදිලිව එය පාපකර්මයකි.

"දුව කැමති නම් අපිට දාන වෙලාවෙදී අම්මව බලන්නට පුළුවන."

"එපා ආත්තම්මා. මම ගියොත් අම්මගෙ හිතට දුකක් ඇති වෙයි. අම්මි යන ගමනට බාධාවක් වෙයි. එතකොට මටත් පවක් සිද්ධ වෙයි."

"මව ආත්තම්මා. පංචලීගෙ කතාවට මාත් එකඟයි. අම්මා මේ සියල්ල අතැරලා ගියේ මේ දුකින් මිඳෙන ගමනට නම් අපි ඒකට බාධා කරන්නට හොඳ නෑ."

මිලිනා විරසේකර මැතිනිය දරුවන් දෙදෙනා දෙස බලා සිටියේ හැඟීමෙන් යුතුවය. මේ දරුවන් කොතරම් බුද්ධිමත්ද?

"එහෙමනම් වෙනත් දවසක අම්මව බලන්නට යන්න. දන් මය දෙන්නා ලැස්සි වෙලා ඉන්න ගමන යන්නට සූදානම් වෙන්නට."

ආත්තම්මා කාමරයෙන් පිටව යන තෙක් බලා සිටි පංචලී සහන්ගේ උපේ නිස හොවා ගත්තේ තෙත් වූ දෑසින් යුතුවය.

නිමි

"භෑම දෙනාගේම ආසිරිමැද
මංගල ගමනට එක් වූවත්
සිතේ මහා තදබල අඩුවක්
ඇතිබව පංචලිට දැනෙයි.

ගෙවූ ජීවිතයේ තම දෙනත
මෙන් සිටී අම්මා අද නැත.

නිදා භෑනීමට පෙර දෙපා-
වැන්ද, ජීවිතය පිළිබඳ අත්
පොත කියාදුන් මව් දෙවගන
අද නැත."

මල්ලට්ආරච්චි ප්‍රකාශනයේ

200, පොය්ට්ස්, හලංගම.
දුරකථනය : 2788186

ISBN 978-955-8460-33-7

WWW.SINHALAELIBRARY.COM 134

334

